

ZŠ ŠUMVALD

**Školní vzdělávací program
pro základní vzdělávání**

**Základní školy
ŠUMVALD**

2022

Obsah

1	Identifikační údaje.....	3
2	Charakteristika školy.....	5
3	Charakteristika školního vzdělávacího programu.....	7
3.1	Pojetí ŠVP.....	7
3.2	Zaměření školy.....	7
3.3	Výchovné a vzdělávací strategie.....	8
3.4	Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	9
3.5	Začlenění průřezových témat.....	12
4	Učební plán.....	16
5	Učební osnovy.....	19
5.1	Český jazyk.....	19
5.2	Anglický jazyk.....	52
5.3	Německý jazyk.....	64
5.4	Matematika.....	70
5.5	Informatika.....	101
5.6	Prvouka.....	114
5.7	Přírodověda	127
5.8	Vlastivěda.....	135
5.9	Dějepis.....	143
5.10	Občanská výchova.....	153
5.11	Fyzika.....	162
5.11	Chemie.....	186
5.13	Přírodopis.....	195
5.14	Zeměpis.....	208
5.15	Hudební výchova.....	222
5.16	Výtvarná výchova.....	233
5.17	Výchova ke zdraví.....	247
5.18	Tělesná výchova.....	256
5.19	Praktické činnosti.....	274
6	Volitelné předměty, specializace.....	289
6.1	Konverzace v německém jazyce.....	280
6.2	Konverzace v anglickém jazyce.....	290
6.3	Přírodovědný seminář.....	291
6.4	Společenskovední seminář.....	293
6.5	Informační technologie.....	296
6.6	Ekologická výchova.....	297
6.7	Estetická výchova.....	299
6.8	Sborový zpěv.....	301
6.9	Pohybové aktivity.....	303
7	Hodnocení výsledků vzdělávání žáků.....	307
7.1	Pravidla pro hodnocení žáků.....	307

1 Identifikační údaje

Název dokumentu:	
Název dokumentu:	Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Základní školy Šumvald
Používaná zkratka:	ŠVP ZV ZŠ Šumvald
Číslo jednací:	27/2022/ZŠŠ
Zpracován podle:	Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, vydaného jako příloha k opatření MŠMT: č. j.: MSMT-40117/2020-4
Údaje o škole:	
Název školy:	Základní škola Šumvald, okres Olomouc
Adresa školy:	Šumvald č. 204, PSČ 783 85
Právní forma:	příspěvková organizace
IČ:	70978590
RED-IZO:	600 140 806
IZO – Základní škola:	102 320 691
IZO – Školní družina:	119 900 548
IZO – Školní jídelna	150 074 883
Telefon:	585 041 057
E-mail:	zssumvald@zssumvald.cz
WEB:	http://zssumvald.cz
Ředitel:	Mgr. Šárka Kallerová
Zřizovatel:	
Název:	Obec Šumvald
Adresa:	Obec Šumvald, Šumvald č. 17, PSČ 783 85
IČ:	00 299 537
Telefon:	585 041 048
E-mail:	sumvald@sumvald.cz
WEB:	www.sumvald.cz
Platnost dokumentu:	
Pedagogická rada projednala dne:	26. 8. 2022
Školská rada se vyjádřila dne:	29. 8. 2022
Razítko školy:	
Podpis ředitele:	
Platnost od:	1. 9. 2022

Poznámky:

2 Charakteristika školy

Historie školy

Historie školy v Šumvaldě je velmi bohatá a dlouhá. První písemná zmínka je z roku 1666. V letech 1666 – 1681 byl prvním správcem Andreas Anderle. Významným datem v novodobé historii je rok 1911, kdy byla 11. září vysvěcena a slavnostně otevřena nová školní budova (dnes hlavní) a bylo zahájeno vyučování podle osnov pětitřídní školy. Školním rokem 1945-46 vstoupil v platnost zákon o jednotné škole. Název „obecná škola“ zaniká a nastupuje „národní škola“. Povinná školní docházka zahrnuje 5 roků národní školy a 4 roky střední školy (bývalé měšťanské). V letech 1982-1987 vznikl po etapách školský areál (pavilon, koridor, tělocvična) o který usilovala obec několik desetiletí. Také první roky třetího tisíciletí přinesly několik důležitých změn. Od 1. 1. 2003 je Základní škola Šumvald právním subjektem – příspěvkovou organizací Obce Šumvald. Od 1. 9. 2004 se mohou žáci stravovat přímo v areálu školy. V mimořádně krátké době byla ke koridoru přistavěna nová školní jídelna. Ta se 1. 1. 2005 stala součástí právního subjektu školy.

Úplnost a velikost školy

Základní škola v Šumvaldě je plně organizovaná s 1. až 9. ročníkem v devíti třídách. Kapacita je 250 žáků, skutečný počet se pohybuje okolo 150.

Školní družina má dvě oddělení. Kapacita je 60 dětí a bývá většinou naplněna.

Umístění školy

Škola se nachází ve středu vesnice v těsné blízkosti obecního úřadu a kostela. Autobusové zastávky pro dojíždějící žáky jsou vzdáleny cca 5 minut chůze.

Prostorové podmínky

Areál školy tvoří 5 vzájemně propojených budov.

Hlavní budova má v přízemí jednu třídu I. stupně, cvičnou kuchyň, učebnu PC, kancelář zástupce ředitele a účetní a ředitelnu. Také se zde nachází 2 oddělení školní družiny.

V prvním patře jsou čtyři učebny I. stupně a sborovna.

Hlavní šatna a koridor umožní propojení s pavilonem, ŠJ a tělocvičnou. Součástí je odborná učebna pracovních činností se strojovnou, šatny k tělocvičně a sociální zázemí.

Pavilon má čtyři učebny II. st., žákovskou knihovnu s čítárnou a odborné kabinety.

Tělocvična o rozměrech 36 x 18 m umožňuje provozování všech sportů. Je využívána veřejností v době mimo vyučování.

Škola má vlastní kuchyň a jídelnu.

Prostory školy jsou velké a světlé, jsou vkusně vyzdobeny pracemi žáků a tematicky laděnými nástěnkami.

Venkovní prostory

Škola pro svoji činnost využívá přilehlý parčík s travnatou plochou, školní dvůr, ke sportovním aktivitám areál SK Šumvald a Sokolský stadion.

Materiální podmínky

Kmenové třídy i odborné učebny jsou dobře vybaveny nábytkem a pomůckami.

Učebnice, učební pomůcky a výukový software jsou průběžně doplňovány a aktualizovány.

Technické podmínky

Technické vybavení je na dobré úrovni, ve všech třídách jsou interaktivní tabule s dataprojektory. Celý areál je propojen počítačovou sítí. Učebna ICT má dostatečný počet počítačových stanic i několik mobilních zařízení.

Pedagogové mají k dispozici notebooky, tablety, kopírky, využívají zakoupené výukové programy.

Charakteristika žáků

Základní škola poskytuje základní vzdělání dětem ze Šumvaldu a místní části Břevence. Dojíždí žáci z Libiny, Oskavy, Nové Dědiny a Uničova. Téměř všichni žáci přichází z MŠ Šumvald. Počet žáků je stabilní. K občasné změně počtu dochází při stěhování rodičů. Sociální zázemí je velmi dobré. Dojíždějící žáci mají dobré autobusové spojení.

Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor tvoří ředitelka, zástupce ředitele, 11 učitelů a 2 vychovatelky ŠD. Podle potřeby jsou zaměstnání asistenti pedagoga. Ve škole pracuje výchovný poradce, metodik prevence sociálně patologických jevů, koordinátor EVV, koordinátor ICT – všichni z řad pedagogů. Sbor je smíšený s většinou převahou žen. Věkově i dle délky praxe je rovnoměrně rozvrstvený.

Velký důraz je kladen na prohlubování a rozšiřování kvalifikace především formou dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP). Prioritními oblastmi jsou: moderní metody v metodice a didaktice, psychologie, osobnostní a sociální výchova, práce s PC, cizí jazyky, instruktorské kurzy pro Tv, sociálně patologické jevy, specifické poruchy učení a chování atd.

Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce, spolupráce se školami

Dlouhodobým projektem je Desatero pro primární prevenci - soubor akcí zaměřených na prevenci sociálně patologických jevů.

Škola se účastní projektů, financovaných Evropskými strukturálními a investičními fondy a státním rozpočtem, jako jsou: OP EU peníze školám, OP Výzkum, vývoj a vzdělávání nebo Národní plán obnovy.

Každoročně se škola zapojuje do projektů Mléko do škol, Ovoce a zelenina do škol, Státního zemědělského intervenčního fondu.

Velmi úzce škola spolupracuje se školami regionu Uničovsko (spolupodílela se na několika projektech MAP) a v oblasti kultury se Základní uměleckou školou Uničov.

Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Spolupráce s rodičovskou veřejností se neustále rozvíjí. O průběhu a výsledcích vzdělávání jsou rodiče informováni prostřednictvím elektronické žákovské knížky a na třídních schůzkách. Kromě společných schůzek mohou rodiče školu navštívit individuálně kdykoliv po vzájemné dohodě s vyučujícím (žáci mohou být přítomni jednání rodičů a učitele). Všichni učitelé mají vyčleněné konzultační hodiny. Učitelé pořádají ukázkové hodiny pro rodiče – především na I. stupni. Na II. stupni se konají setkání rodičů s výchovným poradcem a výchovnými poradci středních škol při výběru povolání.

Pro veřejnost škola pořádá celou řadu akcí: výstavky, vánoční besídky, besídky ke dni matek, ples s polonézou vycházejících žáků, vystoupení pro důchodce, vítání dětí, školní akademii apod. O činnosti školy jsou informace na webových stránkách školy (www.zssumvald.cz) a také v Šumvaldských novinách.

Důležitá je pro školu spolupráce s místní mateřskou školou, zejména v období před zápisem dětí k povinné školní docházce.

Při škole pracuje Školská rada, kterou tvoří 2 členové, zastupující pedagogické pracovníky, 2 členové z řad rodičů a 2 členové, zvolení zřizovatelem.

Významným partnerem je Spolek rodičů a přátel školy, který finančně a organizačně zajišťuje řadu výše zmíněných akcí.

Úzká spolupráce je se zřizovatelem - Obcí Šumvald a místními zájmovými organizacemi.

V oblasti prevence sociálně patologických jevů se škola obrací na Pedagogicko-psychologickou poradnu a Speciálně psychologické centrum Olomouckého kraje, P-centrum Olomouc, odbor sociálních věcí a zdravotnictví Městského úřadu Uničov, případně Policii ČR.

3 Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Pojetí ŠVP

Vzdělávací program naší školy vychází z obecných vzdělávacích cílů a klíčových kompetencí RVP ZV.

Má umožnit žákům získat v průběhu povinné školní docházky kvalitní základy všeobecného vzdělání.

Klade důraz na všechny oblasti výchovy a vzdělávání a chce vybavit žáky takovými znalostmi, dovednostmi a postojí, které jim umožní pokračovat ve svém vzdělávání, zdokonalovat se ve zvolené profesi a především uplatnit se v životě.

Při tvorbě vzdělávacího programu jsme se společně snažili formulovat představy o nejvhodnější podobě vzdělávání na naší škole. Promýšleli jsme organizaci, vzdělávací obsah, rozčlenění, návaznost a prolínání učiva, metody a formy práce i systém hodnocení žáků. Propojili jsme úsilí a zkušenosti jednotlivých učitelů, vycházeli jsme z místních podmínek i tradic naší základní školy.

Realizací školního vzdělávacího programu bychom chtěli usilovat o naplňování těchto cílů základního vzdělání:

- umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů
- vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i přírodě
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně zodpovědný
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi
- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci
- pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.

3.2 Zaměření školy

Cílem naší základní školy je profilovat žáka se širokým všeobecným přehledem, vědomostmi, dovednostmi a návyky. Předávat mu především takové znalosti a dovednosti, které tvoří základ celkové vzdělanosti a které budou dobře uplatnitelné v životě.

Efektivními vzdělávacími metodami podněcujeme žáky k samostatnému a tvořivému myšlení a ke schopnosti řešit problémy. Rozvíjíme učení v souvislostech, abychom u dětí utvářeli ucelený obraz světa. Žáci si pak mohou svoje znalosti a dovednosti ověřovat mimo běžně zadávané školní úkoly v mnoha vědomostních soutěžích a olympiádách z různých oborů. Také probíhají tematicky zaměřené dny, kdy si žáci připravují a potom prezentují své práce, referáty a příspěvky k danému námětu.

Při získávání nových informací vedeme žáky k využívání komunikačních a informačních technologií. Vybavená počítačová učebna s přístupem na internet umožňuje využívání počítačů v mnoha předmětech. Do celoškolské sítě jsou zapojeny i další pracovní školy.

Předkládáme žákům možnosti ke skupinovým aktivitám, vedeme je ke vzájemné spolupráci, pomoci a respektování práce druhých. Dbáme na dodržování pravidel komunikace a slušného chování. Zaměřujeme se na utváření hodnot a postojů, které vedou k zodpovědnému rozhodování a respektování práv a povinností žáka a občana našeho státu.

Pomáháme žákům orientovat se v digitálním prostředí a vedeme je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života

Považujeme za nutné vést žáky ke zdravému životnímu stylu a k potřebě aktivního sportování. Škola i ostatní sportovní organizace v obci nabízí bohaté možnosti sportovního vyžití. Ve škole jsou organizovány kurzy

lyžování, plavání, kurz cykloturistiky a vodácký kurz. Mimo ně probíhají různé sportovní soutěže a turnaje, kterých se zúčastňují i žáci z dalších škol.

Škola efektivně využívá možností vybavené cvičné kuchyňky, školních dílen a školního dvora k realizaci praktických činností. Podporujeme tak manuální zručnost žáků a přispíváme k vytváření životní a profesní orientace.

Naším zájmem je také aktivní účast na ochraně a utváření životního prostředí. Žáci se pravidelně podílejí na zvelebování a úklidu okolí školy i dalších částí obce.

Ve výchovně vzdělávacích činnostech učíme žáky vnímat hodnoty umění a vedeme je ke schopnosti kulturního a estetického prožitku. Během roku děti navštěvují divadelní představení, koncerty a další kulturní akce. Aktivně se zapojují do veřejných vystoupení školy i obce.

Škola také vytváří podmínky smysluplného využití volného času žáků pestrá nabídkou různých zájmových kroužků. Tradičně si žáci mohou vybrat z několika zájmových aktivit sportovních, hudebních, výtvarných a dalších.

V oblasti spolupráce s rodiči navazujeme na dobrou tradici společných činností a akcí SRPŠ.

Naše škola by chtěla být podnětným a tvůrčím prostředím, kde se dětem dostává kvalitního vzdělání, kde se cítí bezpečně a spokojeně a kde mají možnost pozitivního prožívání.

Učitelé se ve své práci snaží respektovat a rozvíjet individuální potřeby a možnosti každého žáka. Stimulovat nadané žáky, povzbuzovat žáky méně nadané a slabé. Vytvářet pohodu prostředí, zdravého učení a otevřeného partnerství mezi učiteli a žáky.

3.3 Výchovné a vzdělávací strategie

V rámci vzdělávacího procesu pedagogové naší školy uplatňují takové postupy, metody a formy práce, příležitosti a aktivity, které vedou k rozvíjení osobnosti žáka a k naplňování klíčových kompetencí. Tyto kompetence jsou multifunkční, prolínají se, mají mezipředmětovou podobu a lze je získat vždy jen jako výsledek celkového procesu vzdělávání. Proto k jejich utváření a rozvíjení směřuje veškerý vzdělávací obsah a činnosti, které ve škole probíhají.

Strategie naplňování klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- nabízíme žákům různé způsoby, metody a strategie učení, které jim umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení
- vedeme žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací, jejich propojování, systematizaci a efektivnímu využívání v praktickém životě
- dbáme na užívání obecných i odborných termínů, znaků a symbolů
- předkládáme žákům příležitosti pozorovat, experimentovat, získané výsledky porovnávat a vyvozovat z nich závěry
- podněcujeme tvořivost, umožňujeme žákům ve vhodných případech realizovat vlastní nápady
- umožňujeme žákům kriticky zhodnotit výsledky svého učení, posoudit vlastní pokrok
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k učení a k potřebě celoživotního vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky vnímat problémové situace ve škole i mimo ni, učíme je rozpoznávat a chápat problémy a nesrovnalosti, promýšlet a plánovat způsoby jejich řešení
- ukazujeme žákům různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problému
- rozvíjíme zejména učení v souvislostech
- zadáváme žákům takové úkoly, jejichž řešení vyžaduje znalosti z více oborů lidské činnosti
- motivujeme žáky problémovými úlohami z praktického života
- vedeme žáky k aktivnímu podílu na všech fázích učebních činností: plánování, přípravě, realizaci i hodnocení

Kompetence komunikativní

- rozvíjíme u žáků dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory
- učíme je obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň naslouchat názorům jiných
- učíme žáky chápat a rozumět různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest a zvuků
- vedeme žáky k využívání širokých možností informačních a komunikačních prostředků pro kvalitní a účinnou komunikaci se spolužáky, učiteli i ostatními lidmi ve škole i mimo ni

Kompetence sociální a personální

- organizujeme práci žáků ve dvojicích a ve skupinách
- předkládáme možnosti stanovení pravidel pro činnost skupiny a vedeme je k jejich dodržování
- učíme žáky základům kooperace a týmové práce
- vedeme žáky k potřebě utvářet příjemnou atmosféru v týmu a k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky

- individuálním přístupem budujeme sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj

Kompetence občanské

- na základě příkladů z historie vedeme žáky k utváření životních a mravních hodnot
- učíme žáky chápat základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- seznamujeme žáky s jejich právy, odpovědností a povinnostmi ve škole i mimo ni
- podporujeme kladné vztahy ke kulturnímu a historickému dědictví
- klademe důraz na chápání ekologických souvislostí a environmentálních problémů, respektování požadavků na kvalitní životní prostředí, podpory a ochrany zdraví
- umožňujeme žákům aktivně se zapojovat do kulturního dění a sportovních aktivit
- vyžadujeme dodržování školního řádu a pravidel slušného chování

Kompetence pracovní

- motivujeme žáky k aktivnímu zapojení do vzdělávací oblasti Svět práce
- učíme žáky používat bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, pracovat podle návodu a předem stanoveného postupu
- dbáme na dodržování dohodnuté kvality, termínů a postupů
- vedeme je k objektivnímu sebehodnocení a posouzení s reálnými možnostmi při profesní orientaci

Kompetence digitální

- učíme žáky ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodovat, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- vedeme žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- učíme žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- vedeme žáky k využívání digitální technologie k usnadnění práce, zautomatizování rutinní činnosti, zefektivnění či zjednodušení svých pracovních postupů a zkvalitnění výsledků své práce
- učíme žáky chápat význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamujeme je s novými technologiemi, kriticky hodnotíme jejich přínosy a reflektujeme rizika jejich využívání
- učíme žáky předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednat eticky

3.4 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále jen SVP) upravuje novela školského zákona 561/2004, číslo novely 82/2015, dále vyhláška č. 27/2016 o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, s technickou novelou této vyhlášky č. 270/2017. Novela vyhlášky č. 606/2020 úprava pedagogické intervence jako podpůrného opatření pro žáky se SVP.

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrným opatřením se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách.

Člení se do 5 stupňů podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti.

Podpůrná opatření 1. stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP).

Podpůrná opatření 2. – 5. stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ, podmínkou je souhlas zákonného zástupce. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 k vyhlášce č. 27/2016 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

Vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními se na naší škole uskutečňuje s maximálním uplatněním individuálního a diferencovaného přístupu pedagogů, žákům se neposkytují úlevy, ale podpora.

Cílem je posun, zkompetentnění, splnění úkolu, rostoucí samostatnost.

Při výuce jsou respektována zdravotní hlediska a individuální potřeby žáků. Učitelé využívají všech podpůrných opatření, uplatňují princip individualizace a respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků. Při stanovování obsahu dávají důraz na logickou provázanost a smysluplnost. Využívají takové metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi, respektují pracovní tempo, zařazují střídání forem a činností během výuky. Snaží se vytvářet podnětné a vstřícné školní prostředí, spolupracují se zákonnými zástupci a školskými poradenskými zařízeními. Podporují nadání i talent žáků, směřují je k celoživotnímu učení a odpovídajícímu pracovnímu uplatnění, čímž podporují jejich sociální integraci.

Podpůrná opatření 1. stupně

Slouží ke kompenzaci mírných obtíží ve vzdělávání žáka formou mírných úprav v režimu školní výuky a domácí přípravy. Na úpravách vzdělávání se podílí především učitelé ve spolupráci s pracovníky školního poradenského pracoviště a ve spolupráci se zákonnými zástupci.

Podpůrná opatření se poskytují jako:

Jednotlivá samostatná opatření – výroba podkladů, pomůcek, zdokonalování výkonnosti v oblasti oslabených funkcí, změna či úprava vzdělávacích strategií, formativní hodnocení, opakování a pomoc s osvojováním očekávaných výstupů či klíčových kompetencí.

Pedagogická intervence – soubor výše uvedených nebo dalších opatření.

Podpora v prvním stupni podpůrných opatření probíhá v první fázi jako Přímá podpora ve výuce, tj. individualizovaná pomoc učitele. Pokud tato podpora nedostačuje, vypracuje škola Plán pedagogické podpory, který popisuje úpravy ve způsobech práce se žákem.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory

Plán pedagogické podpory sestavuje v písemné podobě třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. Zahrnuje popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb žáka, stanovení cílů podpory. Před jeho zpracováním probíhají rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy a vedením školy i žákem samotným. PLPP je průběžně vyhodnocován a nejpozději po 3 měsících je stanoveno, zda cíle podpory byly naplněny. Není-li tomu tak, škola doporučí zákonnému zástupci žáka, využití pomoci školského poradenského zařízení. S plánem pedagogické podpory je seznámen žák, jeho zákonný zástupce i ostatní pedagogové vyučující žáka. Souhlas s uplatňováním podpůrných opatření uvedených v PLPP stvrdí všichni zúčastnění svým podpisem.

Podpůrná opatření 2. – 5. stupně

Jsou realizována na základě doporučení školského pedagogického zařízení. Patří mezi ně: metody, úprava obsahu a výstupů vzdělávání (je využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená RVP ZV), organizace výuky, individuální vzdělávací plán (se kterým se seznamují všichni vyučující, kteří se na vzdělávání žáka podílejí), hodnocení, speciálně pedagogická intervence. Od 3. stupně navíc: asistent pedagoga, osobní asistent, další pedagogický pracovník, školní psycholog, školní speciální pedagog.

Péče o talentované a mimořádně nadané žáky

Škola vyhledává a rozvíjí talent a nadání žáků. Při zjišťování mimořádného nadání se uplatňují pedagogické i psychologické metody. Základem je sledování žáků při školní práci, rozbor výsledků práce, hodnocení testů a úloh a také rozhovory s žákem a rodiči.

Při vzdělávání mimořádně nadaných dětí vychází způsob výuky z principů individualizace a vnitřní diferenciací. V rámci výuky je zařazována práce ve skupinách podle nadání žáků. Pro mimořádně nadané žáky učitelé připravují školní práci, která rozvíjí úroveň jejich dovedností v oblasti nadání. Zapojují je do samostatných a rozsáhlejších prací a projektů, doplňují, rozšiřují a prohlubují vzdělávací obsah, zadávají specifické úkoly. Žáci jsou motivováni a připravováni na olympiády a soutěže, kde porovnávají své znalosti, schopnosti a dovednosti s žáky jiných škol.

Pravidla průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP a IVP mimořádně nadaných žáků

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a se školským poradenským zařízením. Má písemnou podobu. Při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v paragrafu 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení a je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení tohoto doporučení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP. Může být zpracován i pro kratší období než je školní rok a může být doplňován a zpravován v průběhu školního roku. Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka a předá informace i zahájení podpůrných opatření podle IVP zástupci ředitele školy, který je zaznamená do školní matriky.

Zabezpečení individuálního vzdělávání

Škola umožňuje vzdělávání podle § 41 zák. č. 541/2004 Sb. individuálního vzdělávání. O povolení individuálního vzdělávání rozhoduje ředitelka školy na základě písemné žádosti zákonného zástupce a při splnění všech dalších podmínek, které ukládá tento zákon. Individuálně vzdělávaný žák se účastní pravidelných čtvrtletních konzultací společně se zákonným zástupcem a osobou, která zajišťuje vzdělávání. Vedení školy zajišťuje

čtvrtletní ověřování podmínek pro vzdělávání žáka. Při konzultacích žák prezentuje své portfolio, komisionální hodnocení žáka je provedeno v předem dohodnutém termínu.

Školní poradenské pracoviště

Poskytuje pedagogicko-psychologické poradenské služby ve škole žákům a jejich zákonným zástupcům. Pracovníky ŠPP jsou: výchovný poradce, školní metodik prevence a ředitelka školy.

Školní poradenské pracoviště se zaměřuje především na:

podporu žáků speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných,
podporu žáků s výchovnými či vzdělávacími obtížemi,
podporu sociálního začleňování žáků z odlišného prostředí nebo odlišných podmínek,
spolupráci se zákonnými zástupci,
spolupráci s jinými školskými zařízeními,
metodickou podporu učitelům, tvorbu, realizaci a vyhodnocování preventivních programů,
prevenci rizikového chování a školní neúspěšnosti,
včasnou intervenci při problémech žáků
kariérové poradenství.

3.5 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata daná RVP ZV jsou realizována formou začlenění do obsahu jednotlivých vyučovacích předmětů. Konkrétní výstupy jednotlivých průřezových témat jsou zpracovány podrobně v následujících tabulkách.

Odkazy na realizaci průřezových témat v jednotlivých ročnících jsou uvedeny ve vzdělávacím obsahu jednotlivých vyučovacích předmětů.

Osobnostní a sociální výchova - OSV									
	1. stupeň					2. stupeň			
Název tematického okruhu	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Rozvoj schopností poznávání	Vv, Pč	Čj, Vv, Pč	Čj, Vv, Pč	Čj,	Čj,	Čj, M, F, Ov, Pč, Vv, Tv, Pč	Čj, M, F, Ov, Pč, Vv, Tv, Pč	M, F, Ch, Pč, Vv, Tv, Pč	Čj, M, F, Ov, Ch, Pč, Z, Vv, Vvkz, Tv, Pč
Sebepoznání a sebepojetí	Vv	Vv	Vv	Hv, Vv	Př, Hv, Vv	M, Vvkz, Tv	Ov, Tv	Př, Vv, Tv, Vvkz	Př, Vv, Tv
Seberegulace a sebeorganizace	Prv, Tv	Prv, Tv	Tv	Př, Tv	Př, Tv	Př, Vvkz, Tv	M, Ov, Př, Tv, Pč	Čj, M, Ch, Př, Tv, Pč	F, Ch, Př, Tv, Pč
Psychohygiena	Prv, Tv	Prv, Tv	Prv, Tv	Př, Tv, Pč,	Př, Tv, Pč	Vz, Tv	M, Ov, Tv	M, Př, Tv, Vvkz	Ov, Tv
Kreativita	Hv, Tv, Pč	Hv, Tv, Pč	Hv, Tv, Pč	Hv, Vv, Inf	Inf, Hv, Vv	Čj, Ov, Hv, Vv, Vvkz, Tv, Pč	Čj, Ov, Hv, Vv, Tv, Pč, Inf	Čj, M, Hv, Vv, Tv, Pč, Inf	M, Inf, Hv, Vv, Tv, Pč, Inf
Poznávání lidí				Aj, Vv,	Aj, Vv,	Hv, Vvkz,	Aj, Ov, Hv, Tv	Tv	Ov, Tv
Mezilidské vztahy	Prv, Pč	Prv, Pč	Pč	Čj, Vv, Pč	Př, Vv, Pč	Aj, Nj, D, Ov, Hv, Vvkz, Tv,	Aj, Nj, Ov, Hv, Tv	Čj, Aj, Nj, Ch, Př, Z, Tv, Vvkz	Aj, Nj, Tv
Komunikace	Čj, Tv, Vv	Čj, Prv, Tv, Vv	Čj, Aj, Prv, Tv, Vv	Čj, Aj, Vv, Tv, Vv	Čj, Aj, Inf, Vv, Tv, Vv	Aj, Nj, Cj, Ov, Hv, Vvkz, Tv	Čj, Aj, Nj, Z, Hv, Tv, Inf	Čj, Aj, Nj, Vv, Tv, Vvkz, Inf	Čj, Aj, Nj, Vv, Tv, Inf
Kooperace a kompetice	Tv, Vv	Tv, Vv	Prv, Tv, Vv	Tv	Tv	Ov, F, Př, Vz, Tv, Pč	Ov, F, Př, Z, Tv, Pč	M, F, Ch, Př, Tv, Pč	F, Ch, Př, Tv, Pč
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti			M,	M, Pč	M, Pč	Ov, Vvkz, Tv, Pč	Ov, Tv, Pč	Čj, M, F, Ch, Př, Tv, Pč, Vz	M, D, F, Ch, Př, Vv, Tv, Pč
Hodnoty, postoje, praktická etika			Čj		Př	Ov, Vvkz, Tv	Ov, Tv	Čj, Ch, Př, Vv, Tv, Vvkz	Ch, Př, Vv, Tv

Výchova demokratického občana - VDO									
Název tematického okruhu	1. stupeň					2. stupeň			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Občanská společnost a škola	Prv	M, Prv		VI	Př	Ov, Vz, Tv	Tv	D, Tv	Čj, Tv
Občan, občanská společnost a stát	Prv	Prv	Prv	VI	Inf, Př, VI	Aj, Nj, Pč, Inf	Aj, Nj, Pč, Inf	Aj, Nj, D, Vkz, Z,	Aj, Nj, Inf, D,
Formy participace občanů v politickém životě					VI	Ov,		D, Z,	Ov
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování						D, Ov,			D,

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - EGS									
Název tematického okruhu	1. stupeň					2. stupeň			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Evropa a svět nás zajímá	Vv	Vv	Aj	Aj, Pč	AJ, VI, Pč	Aj, Nj,	Aj, Nj, F, Z,	Aj, Nj, Ch, D, F, Z,	Čj, Aj, Nj, Ov, F, Z,
Objevujeme Evropu a svět				Tv,	Inf, VI, Tv	Aj, Nj, Tv, Inf	Aj, Nj, D, F, Z, Tv, Inf	Čj, Aj, Nj, F, Z, Tv, Vkz, Inf	Čj, Aj, Nj, Ch, Inf, D, Ov, F, Z, Tv
Jsme Evropané					VI	D, Vv,	D, F, Z, Vv, Ov	D, F, Z, Vv,	D, Ov, F, Z, Vv, Ch

Multikulturní výchova - MKV									
Název tematického okruhu	1. stupeň					2. stupeň			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Kulturní diference	Prv	Prv	Aj, Hv	Aj, Hv, Vv	Aj, Př, Vv	Aj, Nj, D, Ov, Vz, Tv	Aj, Nj, D, Z, Tv	Čj, Př, Tv	Aj, Nj, Vkz, Tv
Lidské vztahy	Prv, Hv, Pč	Prv, Čj, Pč	Prv, Pč	Čj, Př, Vv, Pč	Čj, Aj, Př, VI, Hv, Vv, Pč	Ov, Vv, Vkz,	Aj, Nj, D, Ov, Vv,	Čj, Př, Vkz	Čj, Vkz
Etnický původ			Prv		Př, Hv	D, Ov,	Z, Ov	Aj, Nj, D, Př, Z,	Nj, D,
Multikulturalita			Aj	Aj	Aj, Inf, Př	D, Ov, Vkz, Pč	Čj, D, Z, Pč, Ov	Čj, Aj, Nj, D, Př, Hv, Pč	Čj, Nj, D, Hv, Pč
Princip sociálního smíru a solidarity					VI	Ov, Vkz			D,

Environmentální výchova - EMV									
Název tematického okruhu	1. stupeň					2. stupeň			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Ekosystémy		Prv	Prv	Aj, Př, Vv	Př, Vv	Z,	Z,	F, Př, Z,	Čj, F, Př, Z,
Základní podmínky života			Prv	Př, Vv	Př, Vv	Z,	M, F,	M, F, Ch, Vkz	Aj, M, F, Ch, Př, Z,
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Tv,	M, Tv	M, Tv	M, Př, Vv	M, Př, Vv	Z, Pč	Aj, F, Z, Pc	Aj, Nj, F, Ch, Z, Pč, Vkz	D, Ov, F, Ch, Př, Z, Pc
Vztah člověka k prostředí	Prv	M, Prv	M, Prv	M, VI, Vv	Aj, M, Inf, Př, VI, Vv	Aj, Nj, Ov, Př, Vv, Tv, Pč	Aj, Nj, F, Vv, Tv, Pč	M, F, Čj, Ch, Z, Vv, Vkz, Tv, Pč	M, Inf, Ov, F, Ch, Př, Z, Vv, Vkz, Tv, Pč

Mediální výchova - MV									
Název tematického okruhu	1. stupeň					2. stupeň			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		Čj		Čj, Inf	Inf	Čj, Př, Vv, Inf	Čj, Vv, Inf	Čj, Ch, Př, InfZ, Vv, Vkz	Čj, Aj, Nj, Inf, Ch, Vv, Vkz,
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality		Tv		Př, Vv	Př, Vv	Vv,	Čj, Vv,	Čj, Př, Vv, Vkz	Vv,
Stavba mediálních sdělení						Čj, Aj, Nj,	Čj, Aj, Nj,	Aj, Nj,	Čj, Aj, Nj, Inf,
Vnímání autora mediálních sdělení		Čj	Čj	Př	Př	Čj,	Čj,	Vv,	Čj, Vv,
Fungování a vliv médií ve společnosti	Čj, Pč	Pč	Pč	Př, Inf, Pč	Inf, Př, Pč	Inf, Ov, Hv	Inf	Čj, Z, Hv, Vv, Vkz, Inf	Čj, Inf, Hv, Vv, Vkz,
Tvorba mediálního sdělení					Inf	Čj, Aj, Nj, Inf, Vkz, Tv	Čj, Aj, Nj, Inf, Tv	Aj, Nj, Tv, Vkz	Aj, Nj, Inf, Tv, Pč
Práce v realizačním týmu						Vkz,	Vkz,	Aj, Nj,	Inf, Vkz

4 Učební plán

Učební plán – I. stupeň

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Předmět	1.roč.		2. roč.		3.roč.		4.roč.		5.roč.		Celkem	z toho disp.
			min./max.											
			18	22	18	22	22	26	22	26	22	26	118	16
				disp.		disp.		disp.		disp.		disp.		
Jazyk a jazyk. komunikace	Český jazyk a lit. (33)	Český jazyk	8	2	9	2	9	2	8	1	7	1	41	8
	Cizí jazyk (9)	Anglický jazyk	-		-		3		3		3		9	0
Matematika a její aplikace (20)		Matematika	5	1	5	1	5	1	5	1	5	1	25	5
Informatika (2)		Informatika	-		-		-		1		1		2	0
Člověk a jeho svět (11)		Prvouka	2		2		3		-		-		7	0
		Přírodověda	-		-		-		1		2	1	3	1
		Vlastivěda	-		-		-		2	1	2	1	4	2
Umění a kultura (12)	Hudební výchova	Hudební výchova	1		1		1		1		1		5	0
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	1		2		1		1		2		7	0
Člověk a zdraví (10)	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2		2		2		2		2		10	0
Člověk a svět práce (5)		Praktické činnosti	1		1		1		1		1		5	0
		Celkem	20		22		25		25		26		118	
		Disponibilní		3		3		3		3		4		16

Učební plán – II. stupeň

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Předmět min./max.	6. roč.		7. roč.		8. roč.		9.roč.		Celkem 122	z toho disp. 18
			28	30	28	30	30	32	30	32		
				disp.		disp.		disp.		disp.		
Jazyk a jazyk. komunikace	Český jazyk a lit. (15)	Český jazyk	5	2	5	1	5	1	5	1	20	5
	Cizí jazyk (12)	Anglický jazyk	3		3		3		3		12	0
	Další cizí jazyk (6)	Německý jazyk	-		2		2		2		6	0
Matematika a její aplikace(15)		Matematika	5	1	5	2	5	1	5	1	20	5
Informatika (4)		Informatika	1		1		1		1		4	0
Člověk a společnost (10)		Dějepis	2		2		1		2		7	0
		Občanská výchova	1		1		-		1		3	0
Člověk a příroda (20)		Fyzika	1		2	1	1		2		6	1
		Chemie	-		-		2	1	2		4	1
		Přírodopis	2		2	1	2		1		7	1
		Zeměpis	2	1	2		2		1		7	1
Umění a kultura (9)	Hudební výchova	Hudební výchova	1		1		1		1		4	0
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	2		1		1		1		5	0
Člověk a zdraví (10)	Výchova ke zdraví	Výchova ke zdraví	1		-		1		-		2	0
	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2		2		2		2		8	0
Člověk a svět práce (3)	Člověk a svět práce	Praktické činnosti	1		1		1		1	1	4	1
		Specializace	-		-		-		1	1	1	1
		Volitelné předměty	-				1	1	1	1	2	2
		Celkem	29		30		31		32		122	
		Disponibilní		4		5		4		5		18

Poznámky k učebnímu plánu

Poznámky k učebnímu plánu 1.stupně

Povinné časové dotace jednotlivých předmětů jsou posíleny o 16 hodin z disponibilní časové dotace:

Český jazyk a literatura: 1. - 3. ročník 2 vyuč. hodiny, 4. - 5. ročník 1 hodina (celkem 8)

Matematika: 1 hodina v každém ročníku (celkem 5)

Přírodověda: 5. ročník 1 hodina (celkem 1)

Vlastivěda: 4. - 5. ročník 1 hodina (celkem 2)

Průřezová témata

Ve všech ročnících 1. stupně se realizují průřezová témata, která jsou začleněna do všech předmětů. Konkrétní zařazení tematických okruhů průřezových témat do učiva je uvedeno ve vzdělávacím obsahu jednotlivých předmětů a jejich přehled je uveden v tabulkách průřezových témat v kapitole 3 Charakteristika ŠVP.

Poznámky k učebnímu plánu 2.stupně

Povinné časové dotace jednotlivých předmětů jsou posíleny o 18 hodin z disponibilní časové dotace:

Český jazyk a literatura: 6. roč. 2 hodiny, 7. – 9.roč. 1 hodina (celkem 5)

Matematika: V 6., 8., 9. roč. 1 hodina, 7.roč. 2 hodiny (celkem 5)

Zeměpis: 6. roč. 1 hodina (celkem 1)

Fyzika: 7. roč. 1 hodina (celkem 1)

Přírodopis: 7. roč. 1 hodina (celkem 1)

Chemie: 8. roč. 1 hodina (celkem 1)

Praktické činnosti: 9.roč. 1 hodina (celkem 1)

Specializace: 9. roč. 1 hodina (celkem 1).

Vybírá se pro každý školní rok z nabídky volitelných předmětů a je pro všechny žáky 9. třídy stejná.

Volitelné předměty: 8. – 9. roč. 1 hodina (celkem 2)

Žáci 8. – 9.ročníku si vybírají 1 nebo 2 předměty podle časové dotace jednotlivých předmětů.

Dle zájmu žáků a možností školy je možné vybrat si z nabídky těchto volitelných předmětů:

konverzace v německém jazyce, konverzace v anglickém jazyce, informatika, přírodovědný seminář, společenskovední seminář, ekologická výchova, estetická výchova, sborový zpěv, pohybové aktivity, pracovní vyučování

Průřezová témata

Ve všech ročnících 2. stupně se realizují průřezová témata, která jsou začleněna do všech předmětů. Konkrétní zařazení tematických okruhů průřezových témat do učiva je uvedeno ve vzdělávacím obsahu jednotlivých předmětů a jejich přehled je uveden v tabulkách průřezových témat v kapitole 3 Charakteristika ŠVP.

5 Učební osnovy

5.1 Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu - 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

- ❑ Obsahovou náplní předmětu Český jazyk a literatura na 1. stupni je osvojování a postupné zdokonalování techniky čtení a psaní, rozvíjení komunikačních schopností, získávání vědomostí a dovedností, potřebných k osvojování spisovné podoby českého jazyka.
- ❑ Český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících. V 1.ročníku 8 hodin, v 2. ročníku 9 hodin, ve 3. ročníku 9 hodin, ve 4. ročníku 8 hodin a v 5. ročníku 7 hodin týdně. Předmět je členěn na Komunikativní a slohovou výchovu jazykovou výchovu a literární výchovu. O časové dotaci jednotlivých složek rozhodne vyučující.
- ❑ Výuka probíhá v kmenových třídách, učitelé využívají k učení různé formy práce, používají všechny dostupné pomůcky.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k rozvíjení klíčových kompetencí.
Kompetence k učení <ul style="list-style-type: none">❑ učitel vede žáky ke stálému zdokonalování čtenářských dovedností❑ podporuje zájem o literaturu, jako zdroj informací❑ stanovuje dílčí cíle v pravopisu❑ dává žákům příležitosti ke slovnímu i písemnému vyjádření myšlenek, prožitků, ke sdělování názorů❑ vede žáky s osvojování dovedností samostatně získávat informace z různých zdrojů
Kompetence k řešení problémů <ul style="list-style-type: none">❑ učitel vede žáky ke správnému užívání získaných poznatků z gramatiky❑ předkládá dostatek námětů k samostatnému zpracování úkolů
Kompetence komunikativní <ul style="list-style-type: none">❑ učitel vede žáky ke spisovnému, kultivovanému a srozumitelnému vyjadřování, prezentaci svých myšlenek a názorů❑ dbá na dodržování základních forem společenského styku
Kompetence sociální a personální <ul style="list-style-type: none">❑ učitel organizuje práci ve skupinách, aby žáci spolupracovali při řešení problémů, pomáhali si, vzájemně si naslouchali❑ vede žáky k podílení se na hodnocení své práce i práce druhých❑ vyžaduje respektování pokynů pedagogů
Kompetence občanské <ul style="list-style-type: none">❑ učitel využívá příkladů z literatury k utváření životních a mravních hodnot❑ vytváří kladné vztahy ke kulturnímu a historickému dědictví❑ vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
Kompetence pracovní <ul style="list-style-type: none">❑ učitel vede žáky k dodržování a zdokonalování jejich grafického projevu❑ požaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů
Kompetence digitální <ul style="list-style-type: none">❑ učitel vede žáky k ovládnutí běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb❑ využívá je při učení a při zapojení do života školy a do společnosti❑ dbá na předcházení situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních

Průřezová témata

- ❑ Ve vyučovacím předmětu Český jazyk a literatura se ve všech ročnících 1.stupně realizují tematické okruhy průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova a Mediální výchova.**

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura
Ročník: 1.

<i>očekávané výstupy z RVP</i>	<i>dílčí výstupy</i>	<i>učivo</i>	<i>přesahy, vazby, MPV, PT</i>
Komunikační a slohová výchova			
Plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti.	Poznává a přečte jednotlivá písmena tiskací a psací, malá a velká. Skládá slabiky, slova, tvoří jednoduché věty. Správně čte snadná slova a krátké věty se zřetelnou spisovnou výslovností. Rozumí přečtené větě a dokáže ji opakovat. Rozlišuje článek, nadpis, řádek.	Přípravná cvičení jazyková, sluchová a zraková. Vyvození hlásek, výcvik čtení analyticko-syntetickou metodou. Hlasité a tiché čtení slov a krátkých vět plynule po slovech.	
Porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti.	Vnímá, prožívá, chápe a hodnotí přiměřený text. Srozumitelně vyjadřuje svoji zkušenost.	Uvědomělé čtení. Krátké mluvené projevy.	
Respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru.	Samostatně formuluje obvyklé věty základních forem společenského styku.	Zdvořilé vystupování, pozdrav, oslovení, prosba, poděkování, omluva, blahopřání.	PT: OSV: Komunikace MKV: Lidské vztahy MPV: Prv: Lidé kolem nás
Pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost.	Má vytvořeny správné návyky techniky mluvené řeči.	Hlasová, dechová, artikulační cvičení. Krátké souvislé projevy.	
Na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev.	Vyjadřuje se samostatně a věcně, přiměřeně a kultivovaně.	Vyjadřování závislé na komunikační situaci.	
Zvládá základní hygienické návyky spojené s psaním.	Dodržuje zásady správného psaní. Píše správné tvary velkých a malých psacích písmen a číslic ve větší velikosti.	Správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku. Přípravné cviky pro uvolňování ruky. Psaní jednotlivých prvků písmen a číslic, orientace v liniatuře. Spojování písmen.	MPV: M: Psaní číslic

Píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev.	Dodržuje správné pořadí písmen a úplnost slov. Opíše slabiky, slova, věty. Dokáže přepsat tiskací písmo do psané podoby, píše diktát jednoduchých slov a krátkých vět.	Opis, přepis, diktát.	
Jazyková výchova			
Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky.	Pozná větu, slovo, slabiku, hlásku v sluchové i grafické podobě. Dodržuje správnou výslovnost a psaní dlouhých a krátkých samohlásek.	Věta, slovo, slabika, hláska.	
Užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves.	Vyjadřuje se gramaticky správně v rámci možností žáka 1.ročníku.	Rozvíjení vyjadřovacích schopností.	
Literární výchova			
Čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku.	Přečte a rozumí čtenému textu. Dokáže recitovat báseň, naučit se krátkou báseň z paměti. Zná některá říkadla, rozpočítadla. Dramatizuje jednoduchý text.	Hlasité a tiché čtení. Dramatizace.	
Rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění.	Dokáže vyprávět pohádku nebo příběh podle pohádkové osnovy. Známou pohádku umí dovyprávět. Hodnotí vlastnosti pohádkových postav.	Čtení a poslech pohádek, vyprávění.	PT: MV: Fungování a vliv médií ve společnosti
Pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností.	Orientuje se v textu, všímá si ilustrací.	Čtení a práce s literárním textem.	MPV: Vv: Knižní ilustrace

Ročník: 2.

Očekávané výstupy z RVP	dílčí výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
Komunikační a slohová výchova			
Plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti.	Čte se správným slovním přízvukem a přirozenou intonací. Pozná členění textu na odstavce, básně na sloky.	Pozorné a plynulé čtení přiměřeně dlouhých vět. Čtení hlasité i tiché.	
Porozumí písemným nebo mluveným	Chápe a aktivně reaguje na čtené a	Naslouchání pozorné, soustředěné,	PT:

pokynům.	mluvené pokyny.	aktivní. Čtení jako zdroj informací – vyhledávací čtení, dětské encyklopedie a časopisy.	MV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
Respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru.	Aktivně užívá základní formy společenského styku v běžných situacích.	Oslovení, prosba, poděkování, omluva, vzkaz.	PT: OSV: Komunikace MKV: Lidské vztahy
Volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích.	Používá mimojazykové prostředky řeči.	Souvislejší jazykové projevy, reprodukce textu.	
Pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost.	Mluví srozumitelně, zřetelně. Má vytvořeny správné návyky techniky mluvené řeči.	Hlasová, dechová, artikulační cvičení. Krátké souvislé projevy.	
V krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči.	Při řeči správně dýchá, tvoří hlas. Užívá vhodně mimojazykové prostředky řeči – mimiku, gesta.	Komunikační pravidla. Monolog, dialog. Mimojazykové prostředky řeči.	
Na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev.	Vyjadřuje se samostatně a věcně, přiměřeně a kultivovaně.	Vyjadřování závislé na komunikační situaci.	
Píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení.	Píše písmena a číslice podle normy psaní, dodržuje sklon písma, správně spojuje písmena, slabiky, zachovává rozestup písmen. Správně rozděluje slova na konci řádků. Opíše i přepíše jednoduchý text. Správně užívá velká písmena a diakritická znaménka.	Dodržování tvarů psacích a velkých tiskacích písmen, umístování diakritických znamének. Psaní adresy, přání, pozdravů.	
Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh.	Pochopí dějovou souvislost a utvoří krátké vyprávění.	Vyprávění podle obrázků.	
Jazyková výchova			
Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu vět a slov, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky.	Určí začátek a konec věty. Pozná počet slov ve větě. Rozdělí slovo na konci řádku.	Psaní velkých písmen na začátku věty, znamének na konci. Dělení slov podle slabik.	
Odůvodňuje a píše správně i / y po tvrdých a měkkých souhláskách; dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě – mimo morfoložický šev, psaní ú/ů, velká	Vyjmenuje a vyhledá samohlásky krátké, dlouhé a dvojhlásky, souhlásky tvrdé, měkké a obojetné. Zná gramatiku měkkých a tvrdých	Samohlásky, souhlásky. Psaní i/y po tvrdých a měkkých souhláskách. Souhlásky znělé a neznělé.	

písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování.	souhlásek. Správně píše slova s ú/ů. Odůvodňuje a píše ve slovech správně skupiny dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě. Správně čte a píše párové souhlásky. Odůvodňuje psaní velkých písmen v typických případech vlastních jmen osob a zvířat a místních pojmenování.	Procvičování slov s danými hláskovými skupinami. Slova s ú/ů. Souhlásky znělé a neznělé.	
Porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu, slova významem souřadná, nadřazená a podřazená.	Rozlišuje nadřazenost a podřazenost slov.	Třídění slov.	
Užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves.	Vyjadřuje se gramaticky správně. Pozná podstatná jména a slovesa. Vyhledá v textu názvy osob, zvířat, věcí. Najde slovesa.	Zdokonalování vyjadřovacích schopností. Určování podstatných jmen a sloves. Rozlišování obecných a vlastních jmen.	
Spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami.	Rozlišuje větu jednoduchou a souvětí. Seřadí věty v textu.	Spojování a oddělování vět. Sled vět v řeči mluvené a psané.	
Rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky.	Pozná druh věty podle hlasové intonace a znaménka na konci věty. Dokáže tvořit věty ze slov, zná a správně používá interpunkční znaménka.	Druhy vět. Pořádek slov ve větách.	
Literární výchova			
Čte a přednáší ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku.	Čte s porozuměním, dokáže přečtené vyprávět.	Čtení a poslech literárních textů.	
Vyjadřuje své pocity z přečteného textu.	Dokáže vystihnout své dojmy z četby, hodnotí postavy, hlavní myšlenku.	Vlastní vyjadřování po přečtení či poslechu.	MPV: Prv: Život dříve a nyní
Rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění.	Dokáže vyprávět a dramatizovat některé známé pohádky.	Pohádky českých i zahraničních autorů. Pojmy: divadelní představení, herec, divák, loutky, maňásky.	PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání Návštěvy divadelních představení
Pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností.	Orientuje se v textu čítanky a jiného textu pro děti. Všimá si spojitosti textu s ilustrací.	Čtení a prohlížení dětských knih, časopisů. Knihy pohádkové, naučné, přírodopisné.	PT: MV: Vnímání autora mediálních sdělení MPV:

			Vv: knižní ilustrace Návštěva místní knihovny
--	--	--	--

Ročník: 3.

Očekávané výstupy z RVP	dílčí výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
Komunikační a slohová výchova			
Plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti.	Čte plynule a správně, využívá získaných čtenářských dovedností a návyků při četbě jednoduchých textů. Zná orientační prvky v textu.	Hlasitá i tichá četba uměleckých, populárních a naukových textů.	PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání
Porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti.	Vyjadřuje svůj postoj k přečtenému textu. Chápe četbu jako zdroj informací. Dokáže zaznamenat slyšenou informaci, umí reagovat otázkami.	Analytické čtení, vyhledávací čtení. Naslouchání praktické, věcné.	
Respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru.	Zvládá běžná pravidla mezilidské komunikace, zdvořilé vystupování.	Podání stručné informace, požádání o informaci, uvítání návštěvy, rozloučení se sdělování přání, pozdravů.	PT: OSV: Komunikace
Volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích.	Používá mimojazykové prostředky řeči.	Souvislejší jazykové projevy, reprodukce textu.	
Na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev.	Souvisle vypravuje, popisuje.	Vypravování, jednoduchý popis předmětu i činností.	MPV: PČ: Jednoduché pracovní postupy
Píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení.	Píše podle normy psaní čitelně, úhledně, přiměřeně hbitě. Provádí kontrolu vlastního projevu.	Upevňování správných tvarů písmen a číslic. Písemné zápisky v sešitech. Římské číslice, poštovní poukázka, podací lístek.	
Jazyková výchova			
Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na slabiky a hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky.	Určí slabiky a hlásky ve slovech. Odlišuje druhy samohlásek a souhlásek. Zná abecedu, umí řadit slova podle abecedy.	Hláskosloví. Abeceda.	
Porovnává a třídí slova podle zobecněného význam - děj, věc,	Uvede příklady slova souznačných, příbuzných a protikladných.	Třídění slov podle významu. Slova souznačná, nadřazená,	

okolnost, vlastnost.		protikladná.	
Porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu, slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná.	Rozlišuje nadřazenost a podřazenost slov. Rozlišuje slova vyjmenovaná a slova příbuzná.	Třídění slov. Vyjmenovaná slova B-Z.	
Rozlišuje slovní druhy v základním tvaru.	Poznává slovní druhy mimo zájmen, příslovcí, částic. U podstatných jmen určí číslo a rod, pád, u sloves osobu, číslo. Zvládá pravopis vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování.	Vyhledávání a poznávání některých slovních druhů. Tvary podstatných jmen, sloves. Názvy osob, zvířat, měst, vesnic, hor, řek.	MPV: Aj: časování sloves Vi: vlastivědné názvy
Spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy.	Odlišuje větu jednoduchou a souvětí. Umí určit základní skladebnou dvojici.	Stavba věty jednoduché. Určování vět v souvětí, grafické znázornění souvětí. Spojování vět, doplňování souvětí.	
Odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování.	Zvládá psaní i/y ve vyjmenovaných a příbuzných slovech.	Vyjmenovaná a příbuzná slova.	MPV: VV: Ilustrovaná vyjmenovaná slova Hv: Písničky s tematikou vyjmenovaných slov
Literární výchova			
Čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku.	Zdokonaluje se plynulém a výrazném čtení. Čte potichu i nahlas, orientuje se v textu. Dokáže přednést báseň, nebo úryvek prózy.	Čtení uměleckých, populárních a naukových textů s důrazem na upevňování čtenářských dovedností. Zážitkové čtení a naslouchání.	PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání
Vyjadřuje své pocity z přečteného textu.	Pozorně a soustředěně naslouchá textům. Dokáže vylíčit atmosféru příběhu. Najde podstatu příběhu, jeho smysl, hodnotí jednání literárních postav.	Poslech literárních textů. Vyprávění zážitků z četby a poslechu, formulování vlastních postojů a myšlenek. Dramatizace. Obrázková osnova, vlastní výtvarný doprovod.	PT: OSV: Hodnoty, postoje, praktická etika

Rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění.	Zná některé spisovatele, básníky a ilustrátory dětských knih.	Pojmy: poezie, próza, literatura umělecká a věcná, báseň, říkanka, hádanka, přísloví, pohádka, pověst, autor, výtvarný doprovod, ilustrátor, divadlo, herec, režisér.	PT: MV: Vnímání autora mediálních sdělení MPV: Vv: Knižní ilustrace
Pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností.	Volně reprodukuje text, dramatizuje pohádku, povídku, pověst.	Tvořivé činnosti s literárním textem.	MPV: Prv: Místní pověsti

Ročník: 4.

Očekávané výstupy z RVP	dílčí výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
Komunikační a slohová výchova			
Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas.	Čte plynule a správně, se správným slovním přízvukem, přirozenou intonací a správným frázováním.	Četba uměleckých i naučných textů.	
Rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu pro daný věk, podstatné informace zaznamenává.	Vyhledá potřebné informace v učebnicích, dětských encyklopediích. Využívá poznatků z četby v dalších činnostech.	Čtení jako zdroj informací - encyklopedie, časopisy. Analytické čtení, vyhledávací čtení, klíčová slova.	PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání MPV: VI: Práce s mapou Př: Rejstřík živočichů a rostlin
Reprodukuje obsah přiměřeně složitě sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta.	Převypráví obsah čteného či slyšeného textu a zapamatuje si z něj podstatná fakta.	Naslouchání praktické i věcné. Rozvíjení vyjadřovacích schopností..	
Volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru.	Zvládá kultivované dorozumívání v běžných formách společenského styku.	Komunikační dovednosti.	PT: OSV: Komunikace MKV: Lidské vztahy MPV: M: Vyhledávání dat
Vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku.	Dodržuje pravidla komunikace v různých situacích: rozhovor, zpráva, omluva, prosba, žádost, vzkaz. Výstižně a stručně telefonuje.	Základní komunikační pravidla: oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování.	PT: OSV: Komunikace MKV: Lidské vztahy
Sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti.	Vytvoří nadpis, člení text na odstavce, vypravovat podle oslovy. Popíše zvíře, věc.	Vypravování, popis.	MPV: VI: Naše vlast Př: Ochrana přírody Pč: Lidové zvyky, tradice, řemesla

Píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry.	Píše v přirozené velikosti a liniatuře, dodržuje sklon písma a rozestupy. Provádí kontrolu napsaného.	Opis, přepis, diktát, autodiktát. Zápisky do sešitů, výpisy údajů. Psaní jednoduchého dopisu, pozdravu, blahopřání, vyplňování jednoduchých tiskopisů.	
Jazyková výchova			
Porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová.	Všimá si významu slov, rozlišuje slova stejného a podobného významu, slova citově zbarvená.	Třídění slov podle významu.	
Rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku.	Pozná kořen slova, předponu, příponu. Odvodí slova předponami a příponami. Rozlišuje předponu a předložku.	Stavba slov.	
Určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu.	Pozná slova ohebná a neohebná. U podstatných jmen určí pád, číslo, rod, vzor. Zná gramatiku psaní koncovek podstatných jmen. Časuje slovesa ve všech časech oznamovacího způsobu. Určuje infinitiv, jednoduché a složené slovesné tvary. Zná gramatiku psaní koncovek tvarů sloves v přítomném čase.	Slovní druhy.	
Rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary.	Všimá si spisovné podoby slov a porovnává ji s užívanými nespisovnými slovy.	Příklady spisovných a nespisovných slov.	
Vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty.	Určí základní skladební dvojici a ostatní skladební dvojice. Pojmenuje podmět a přísudek. Rozlišuje větu holou a rozvitou. Seznámí se s pravidlem shody a přísudku s podmětem.	Podmět, přísudek. Psaní i/y v přičestí minulém.	
Odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí.	Pozná větu jednoduchou, souvětí. Spojuje jednoduché věty spojkami a některými spojovacími výrazy.	Věty jednoduché, souvětí.	
Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách.	Zná a uvědoměle používá gramatiku psaní i/y ve vyjmenovaných slovech i slovech příbuzných.	Vyjmenovaná a příbuzná slova.	

Literární výchova			
Vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je.	Dokáže si vybrat četbu podle svého zájmu a udělat zápis do deníku, provede charakteristiku postav děje. Vyjadřuje vlastní postoj k přečtenému textu.	Poslech literárních textů, zážitkové čtení a naslouchání. Využívání poznatků z četby i v dalších školních činnostech. Vyprávění o pocitech z četby, poslechu pořadu, z divadelního či televizního představení.	PT: OSV: Mezilidské vztahy
Volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma.	Porozumí přiměřeně náročnému textu a umí ho reprodukovat. Odliší podstatné a okrajové informace.	Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace.	
Rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů.	Seznámí se s autory dětských knih – spisovatel, básník, ilustrátor.	Pozorování rozdílu zpracování textu krásné literatury a literatury uměleckonaučné. Přednes vhodných literárních textů, vlastní výtvarný doprovod. Vyhledávání informací v učebnicích, encyklopediích.	MPV: Vv: Knižní ilustrace
Při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy.	Rozumí literárním pojmům, se kterými se setkává při praktické činnosti.	Literární pojmy: próza, poezie, Verš, rým, sloka, rytmus básní, Pověst, povídka, bajka, přirovnání, Hlavní a vedlejší postavy, Divadlo, film, televize.	PT: MV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MV: Fungování a vliv médií ve společnosti

Ročník: 5.

Očekávané výstupy z RVP	dílčí výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
Komunikační a slohová výchova			
Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas.	Čte přiměřeně rychle a plynule, rozumí čtenému a dovede sdělit vlastními slovy obsah textu.	Výrazné čtení a předčítání uměleckých textů, studijní čtení naukových textů.	
Rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává.	Seznámí se s řečí autora. Shrnuje, třídí a dokáže zaznamenat základní informace, zajímavé myšlenky.	Čtení jako zdroj informací - encyklopedie, časopisy. Analytické čtení, vyhledávací čtení, klíčová slova a pojmy.	PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání
Posuzuje úplnost či neúplnost	Dokáže se orientovat v textu,	Orientace v textu pověsti, bajky,	MPV:

jednoduchého sdělení.	srovnává obsah textu se známými údaji. Na základě vlastních zkušeností vyvodí závěr sdělení.	povídky.	VI: Lidé a čas Vv: Díla, která nás obklopují
Vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku.	Zahájí, vede a ukončí dialog, osloví partnera v rozhovoru. Zvládá telefonický rozhovor, zformuluje zprávu nebo vzkaz.	Komunikační pravidla v dialogu, Telefonování, střídání rolí mluvčího a posluchače.	PT: OSV: Komunikace MKV: Lidské vztahy
Sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev.	Vytvoří nadpis, člení text na odstavce, vypravovat podle oslovy. Popíše zvíře, věc.	Vypravování, popis.	MPV: Vv: Komiksový příběh
Rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě.	Na základě svých zkušeností posuzuje sdělení, srovnává je s realitou, dokáže odhalit záměrnou manipulaci.	Odlišování informativního a reklamního sdělení. Zpráva, oznámení, pozvánka, inzerát.	PT: MV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení.
Rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace.	Správně a kultivovaně využívá jazykových prostředků k dorozumívání.	Technika dýchání, tvoření hlasu, výslovnost, mimika, gesta.	PT: OSV: Komunikace MKV: Lidské vztahy
Píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry.	Uplatňuje svůj osobitý rukopis při dodržení úhlednosti, čitelnosti a plynulosti písemného projevu. Dokáže se přehledně vyjadřovat v jednoduchých formách společenského styku.	Formální úprava dopisu, adresy, blahopřání, pozdravu, podání telegramu, vyplňování tiskopisů.	
Jazyková výchova			
Porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová.	Rozlišuje slova jednoznačná a mnohoznačná.	Rozlišování slov podle významu.	
Rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku.	Vyznačí slootovorný základ podle toho, jak bylo slovo vytvořeno. Osvojí si základní význam předpon. Správně píše zdvojené souhlásky, předpony s-, z-, vz- , předložky s,z, skupiny bě/bje, vě/vje, pě, mě/mně přípony -ný, -ní, -mě, -mně. Dělí slova na konci řádku po slabikách a podle stavby slova.	Stavba slova.	
Určuje všechny slovní druhy a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu.	U podstatných jmen určí pád, číslo, rod a vzor, skloňuje podstatná jména podle vzorů. Poznává druhy přídavných jmen v textu,	Podstatná jména. Přídavná jména.	MPV: VI: Vlastivědné názvy Aj: Číslovky základní a řadové

	zná gramatiku tvrdých a měkkých přídavných jmen. Vyhledá v textu základní druhy zájmen. Skloňuje osobní zájmena já, ty, my, vy, se. V textu pozná tvary zájmen on, ona, ono, oni, ony, ona. Vyhledá v textu číslovky, určuje druhy číslovek. Určuje mluvnické kategorie sloves, pozná všechny slovesné způsoby. Vytvoří tvary sloves podmiňovacího způsobu. Pozná zvrátne sloveso, zná pojem příčestí minulého a umí ho vytvořit.	Zájmena. Číslovky. Slovesa.	
Vyhledává základní stavební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty.	Rozpozná podmět holý, rozvitý, několikanásobný. Určí podmět nevyjádřený. Přísudek slovesný a jmenný.	Základní větné členy, vyhledávání různých podmětů a přísudků.	
Odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí.	Dokáže změnit větu jednoduchou v souvětí a naopak.	Věta jednoduchá, souvětí.	
Užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby je obměňuje.	Vyhledá vhodné spojky a spojovací výrazy.	Souvětí, spojky, spojovací výrazy.	
Zvládá základní příklady syntaktického pravopisu.	Zná pravidla shody přísudku s podmětem.	Shoda přísudku s podmětem.	
Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách.	Správně užívá vyjmenovaných i příbuzných slov.		
Literární výchova			
Vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je.	Dovede naslouchat a prožívat předkládaný text. Interpretuje souvisle přečtený text, vyjadřuje své názory a pocity.	Zážitkové čtení a naslouchání. Vyprávění o přečteném. Zaznamenávání zajímavých myšlenek. Zápisky do čtenářského deníku. Doporučování knih spolužákům.	
Volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma.	Odliší vyprávění literárního textu od faktického. Dokončí děj textu. Pokusí se o vlastní povídku na dané téma.	Tvořivé činnosti s literárním textem: přednes, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, výtvarný doprovod. Vlastní literární pokusy.	

	Skládá jednoduché veršované útvary. Vytvoří vlastní výtvarný doprovod.		
Rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů.	Všimá si rozdílu ve vyjadřovacích prostředcích různých literárních textů a různých autorů. Posuzuje televizní inscenace příběhu ze života dětí. Porovnává různé typy divadelních představení.	Kniha, spisovatel čtenář. Srovnávání knihy s rozhlasovým a televizním vysíláním. Posuzování různých vydání knih, porovnávání ilustrací různých výtvarníků. Práce s dětskými časopisy.	MPV: Vv: Knižní ilustrace MPV: Vv: Ilustrace k filmu, divadlu
Při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy.	Seznámí se se základními žánry literatury, poezie, prózy a divadla.	Základy literatury: Poezie: lyrika, epika (bajka) přenášení významu: přirovnání, básnický přívlastek, zosobnění, verš, rým. Próza: čas a prostředí děje, povídky, pohádky, hlavní a vedlejší postavy, hlavní myšlenka literárního díla. Divadlo: konflikt a jeho řešení – komické, tragické, divadelní žánry: činohra, opera, opereta, balet, muzikál. Film: loutkový, kreslený, hraný, Herec, režisér, scénář. Televizní inscenace.	

Charakteristika vyučovacího předmětu - 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

- ❑ Obsahová náplň předmětu Český jazyk a literatura na 2. stupni je zaměřena na:
 - rozvíjení kultivovaného písemného i ústního projevu
 - uvážlivé vyjádření reakcí a pocitů žáků
 - pochopení role v různých komunikačních situacích
 - orientaci při vnímání okolního světa i sebe sama
 - porozumění různým druhům psaných i mluvených jazykových projevů, poznání záměru autora, hlavní myšlenky
 - vnímání literatury jako specifického zdroje poznání a prožitků
 - využívání různých zdrojů informací (slovníky, encyklopedie, katalogy, bibliografie, internet, umělecká literatura) pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných k dalšímu vzdělávání a sebevzdělávání.
- ❑ Český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících 2. stupně, a to 5 hodin týdně.
- ❑ Výuka probíhá v kmenových třídách, případně v počítačové učebně s využitím výukových programů a knižního fondu žákovské knihovny

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- ❑ učitel vede žáky k vyhledávání a třídění informací
- ❑ k užívání správné terminologie
- ❑ zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků
- ❑ sleduje při hodině pokrok všech žáků a vede žáky k využívání výukových programů
- ❑ nabízí žákům vhodné strategie, způsoby a metody práce
- ❑ vytváří u žáků potřebu dalšího studia a celoživotního vzdělávání
- ❑ vyžaduje používání základních jazykových a literárních pojmů
- ❑ vede žáky ke kritickému hodnocení výsledků svého učení

Kompetence k řešení problémů

- ❑ učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- ❑ vede žáky k plánování postupů
- ❑ směřuje žáky k vyhledávání informací vhodných k řešení problémů
- ❑ navozuje situace, které vyžadují samostatné řešení problémů a volbu vhodných způsobů řešení

Kompetence komunikativní

- ❑ učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- ❑ vede žáky k tomu, aby brali ohled na názor a pracovní tempo druhých, k vzájemné toleranci
- ❑ vede žáky k výstižné argumentaci, formulování a vyjadřování svých myšlenek a názorů v logickém sledu, výstižnému a kulturnímu vyjadřování
- ❑ podporuje dovednost žáků naslouchat promluvám druhých a vhodně na ně reagovat, účinně se zapojovat do diskuse, obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat
- ❑ předkládá žákům různé typy textů a jiných informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

- ❑ učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného a ohleduplného chování
- ❑ dodává žákům sebedůvěru a vytváří příjemnou pracovní atmosféru v týmu
- ❑ podporuje diskusi mezi žáky, vede je k efektivní spolupráci při řešení daného úkolu
- ❑ vede je k uznání zkušenosti druhých a k respektování jejich různých pohledů na problém
- ❑ organizuje práci ve skupinách tak, aby žáci účinně spolupracovali
- ❑ dbá, aby žáci pracovali ohleduplně, v případě potřeby poskytovali pomoc nebo o ni požádali
- ❑ směřuje žáky k věcné argumentaci

Kompetence občanské

- ❑ učitel motivuje žáky k ocenění tradic a kulturního a historického dědictví
- ❑ vede žáky k pozitivnímu postoji k mateřské řeči i jiným národním jazykům
- ❑ vede žáky ke smyslu pro kulturu a tvořivost a aktivnímu zapojení do kulturního dění

Kompetence pracovní

- ❑ učitel vyžaduje dodržování vymezených pravidel při školní práci, plnění povinností a závazků
- ❑ směřuje žáky k využívání získaných vědomostí v běžném životě

- vede žáky k odpovědnému přístupu k zadané práci
- podporuje využívání znalostí a zkušeností v zájmu rozvoje žáka a jeho přípravy na budoucnost

Kompetence digitální

- učitel učí žáky získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah
- vede žáky k vytváření a upravování digitálního obsahu, kombinování různých formátů, vyjadřování se za pomoci digitálních prostředků

Průřezová témata

- Ve vyučovacím předmětu Český jazyk a literatura se ve všech ročnících 2. stupně realizují tematické okruhy průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.**

Ročník: 6.

očekávané výstupy z RVP	dílní výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
Komunikační a slohová výchova			
<p>Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru.</p> <p>Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci.</p> <p>Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru.</p> <p>V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči.</p> <p>Zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu.</p>	<p>Správně používá jazykové prostředky v dané komunikační situaci.</p> <p>Uplatňuje zásady dorozumívání a kultivovaného, spisovného projevu.</p> <p>Dodržuje zásady dialogu.</p> <p>Užívá verbální i nonverbální prostředky řeči.</p> <p>Čte s porozuměním texty přiměřené jeho věku, dovede s textem pracovat, prožít si ho a vyhledat v něm dané informace.</p> <p>Soustředěně poslouchá čtený text a vybere z něj důležité informace, se kterými dále pracuje v mluvené, ale i písemné formě.</p>	<p><u>Mluvený projev</u> Úvod do slohového vyučování - zásady mluveného projevu - komunikační záměr</p> <p><u>Čtení</u> - praktické a věcné čtení - kritické a prožitkové čtení</p> <p><u>Naslouchání</u> - praktické a věcné naslouchání - zážitkové naslouchání</p>	<p>PT: OSV: Komunikace OSV: Rozvoj schopností poznávání MV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>MPV: Ov 6: Vztahy mezi lidmi Vz 6: Vztahy mezi lidmi a formy soužití</p>
<p>Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování.</p> <p>Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů.</p>	<p>Orientuje se v kompozici textu a snaží se vypracovat výstižnou osnovu.</p> <p>Používá vhodné jazykové prostředky v písemném projevu.</p> <p>Na odpovídající úrovni samostatně zpracuje daný text.</p> <p>Dokáže odlišit důležité informace v textu od méně podstatných.</p> <p>Dokáže použít a graficky odlišit</p>	<p><u>Písemný projev</u></p> <p><u>Vypravování</u></p> <p><u>Popis</u> - popis předmětu - popis osoby</p>	<p>PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání OSV: Komunikace OSV: Kreativita MV: Stavba mediálních sdělení MV: Vnímání autora mediálních sdělení MV: Tvorba mediálního sdělení</p>

	<p>přímou řeč.</p> <p>Zdokonaluje se v dovednosti vystihnout a správně pojmenovat základní části pozorovaného předmětu, podstatné rysy osoby, sled děje a průběh pracovního postupu.</p> <p>Učí se sestavit aktuální zprávu a vytvořit text daného oznámení.</p> <p>Pořizuje si potřebné výpisky a výtah pro další studium.</p> <p>Správně nastylizuje dopis soukromého a úředního charakteru.</p>	<p>- popis děje - popis pracovního postupu</p> <p><u>Zpráva a oznámení</u></p> <p><u>Výpisky</u> <u>Výtah</u></p> <p><u>Dopis</u></p>	
Jazyková výchova			
<p>Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami.</p> <p>Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace.</p> <p>Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obec. češtinu a zdůvodní jejich užití.</p>	<p>Uvědomuje si význam mateřského jazyka v životě člověka.</p> <p>Poznává různou podobu českého jazyka.</p> <p>Používá Pravidla českého pravopisu a Slovník spisovné češtiny.</p>	<p><u>Obecné poučení o jazyce</u></p> <p>- útvary národního jazyka - jazykové složky - jazykové příručky</p>	<p>PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání OSV: Komunikace MPV: Ov 6: Naše vlast</p>
<p>Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova.</p>	<p>Odlišuje spisovný projev od nespisovného.</p> <p>Správně užívá funkční prostředky mluvené řeči.</p>	<p><u>Zvuková stránka jazyka</u></p> <p>- spisovná výslovnost - přízvuk - rytmus a intonace</p>	<p>PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání OSV: Komunikace MPV: Nj, Aj: Slovní přízvuk</p>
<p>V písemném projevu zvládá pravopis lexikální a morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí.</p>	<p>Správně píše zdvojené souhlásky a souhláskové skupiny.</p> <p>Správně píše a užívá tvary ohebných slovních druhů.</p>	<p><u>Pravopis</u></p> <p>- pravopis lexikální - pravopis morfologický</p>	<p>PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání</p>
<p>Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování</p>	<p>Určuje stavbu slova. Rozpoznává slova spisovná,</p>	<p><u>Slovní zásoba a tvoření slov</u></p> <p>- způsoby tvoření slov</p>	<p>PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání</p>

slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémehch.	nespisovná a knižní. Poznává slova odvozená, složená a zkratková a dovede vytvořit slova odvozená.	- rozvrstvení a obohacování slovní zásoby	OSV: Komunikace MPV: Nj, Aj: Slova přejatá
Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci.	Vyjmenuje a rozpozná jednotlivé slovní druhy. Určí základní mluvnické kategorie podstatných jmen a sloves.	<u>Tvarosloví</u> - slovní druhy - skloňování ohebných slovních druhů	PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání
Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí.	Odlišuje větu jednoduchou od souvětí. Tvoří skladební dvojice. Určuje základní větné členy, najde rozvíjející větné členy.	<u>Skladba</u> - větná stavba - základní a rozvíjející větné členy - věta jednoduchá a souvětí - interpunkce	PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání OSV: Komunikace
V písemném projevu zvládá pravopis slovo tvorný a syntaktický ve větě jednoduché i souvětí.	Orientuje se v pravopise shody přísudku s podmětem.	<u>Pravopis</u> - shoda přísudku s podmětem - opakování tvoření slov	PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání
Literární výchova			
Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla.	Snaží se pochopit smysl slovesného umění a jeho význam pro národ. Poznává nejvýznamnější světové i české autory literatury uvedených literárních žánrů.	<u>Úvod do literatury</u> <u>Mýtus</u> - antický a biblický <u>Pohádka</u> - klasická a moderní, světová a česká <u>Pověst</u> - česká i jiných autorů	PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání OSV: Komunikace MPV: D 6: Starověké Řecko
Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla. Tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie. Rozlišuje základní literární druhy a	Přednáší z paměti literární texty přiměřené věku. Orientuje se v kompozici a jazykových prostředcích básně. Zvládá dramatizaci jednoduchého textu.	<u>Lyrika</u> - přírodní, milostná, vlastenecká, politická, náboženská - jazyk básně, žánry a formy <u>Epika</u> - veršovaná i prozaická <u>Drama</u> - monolog, dialog - komedie, tragédie	PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání OSV: Komunikace

Žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele.	Vyjmenuje základní literární druhy a přiřadí k nim správné žánry.		
Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla.	Seznámí se s nejvýznamnějšími světovými i české autory uvedených literárních žánrů. Orientuje se v probraných literárních žánrech a řadí je ke správným literárním druhům.	<u>Bajka</u> - veršovaná i prozaická <u>Legenda</u> - světová i česká středověká legenda <u>Anekdota</u>	PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání OSV: Komunikace

Ročník: 7.

očekávané výstupy z RVP	dílčí výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
Komunikační a slohová výchova			
<p>Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru.</p> <p>Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci.</p> <p>Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru.</p> <p>V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči.</p> <p>Zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu.</p> <p>Využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje</p>	<p>Uplatňuje zásady kultivovaného mluveného projevu (spisovnost, přiměřená složitost, členění textu, srozumitelnost slova, délka projevu)</p> <p>Správně používá jazykové prostředky v dané komunikační situaci.</p> <p>Dodržuje zásady dialogu.</p> <p>Užívá verbální i nonverbální prostředky řeči.</p> <p>Čte s porozuměním texty přiměřené jeho věku, dovede s textem pracovat, prožít si ho a vyhledat v něm dané informace.</p> <p>Soustředěně poslouchá čtený text a vybere z něj důležité informace, se kterými dále pracuje v mluvené, ale i písemné formě.</p>	<p><u>Mluvený projev</u></p> <p><u>Úvod do slohového vyučování</u> - zásady mluveného projevu - komunikační záměr</p> <p><u>Čtení</u> - praktické a věcné čtení - kritické a prožitkové čtení</p> <p><u>Naslouchání</u> - praktické a věcné naslouchání - zážitkové naslouchání</p>	<p>PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání OSV: Komunikace MV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>MPV: Ov 6: Vztahy mezi lidmi Vz 6: Vztahy mezi lidmi a formy soužití</p>

<p>hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát.</p> <p>Odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji.</p>			
<p>Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování.</p> <p>Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů.</p>	<p>Orientuje se v kompozici textu a umí vypracovat osnovu.</p> <p>Používá vhodné jazykové prostředky v písemném projevu.</p> <p>Dokáže odlišit a použít přímou řeč.</p> <p>Na odpovídající úrovni samostatně zpracuje daný text.</p> <p>Dokáže odlišit důležité informace v textu od méně podstatných.</p>	<p><u>Písemný projev</u></p> <p><u>Vypravování</u></p> <p><u>Popis</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - popis uměleckých děl - líčení - popis výrobků a pracovních postupů - užití odborných názvů v popisu <p><u>Charakteristika</u></p> <p><u>Životopis</u></p> <p><u>Žádost</u></p> <p><u>Pozvánka</u></p> <p><u>Výtah</u></p>	<p>PT:</p> <p>OSV: Rozvoj schopností poznávání</p> <p>OSV: Komunikace</p> <p>OSV: Kreativita</p> <p>MV: Stavba mediálních sdělení</p> <p>MV: Vnímání autora mediálních sdělení</p> <p>MV: Tvorba mediálního sdělení</p>
Jazyková výchova			
<p>Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami.</p> <p>Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace.</p> <p>Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití.</p>	<p>Uvědomuje si význam mateřského jazyka v životě člověka.</p> <p>Vyjmenuje základní skupiny a podskupiny světových jazyků a správně k nim přiřazuje evropské jazyky.</p> <p>Poznává různou podobu českého jazyka.</p> <p>Vyjmenuje jednotlivé jazykové roviny</p>	<p><u>Obecné poučení o jazyce</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - skupiny jazyků - rozvrstvení národního jazyka - jazykové složky - jazykové příručky 	<p>PT:</p> <p>OSV: Rozvoj schopností poznávání</p> <p>OSV: Komunikace</p> <p>MKV: Multikulturalita</p> <p>MPV:</p> <p>Ov 6: Naše vlast; Kulturní život</p>

	<p>a interpretuje jejich obsah.</p> <p>Používá Pravidla českého pravopisu, Slovník spisovné češtiny a další základní jazykové příručky.</p>		
<p>Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova.</p>	<p>Odlišuje spisovný projev od nespisovného.</p> <p>Používá spisovný jazyk při ústních i písemných projevech.</p> <p>Správně užívá funkční prostředky mluvené řeči.</p>	<p><u>Zvuková stránka jazyka</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - zásady spisovné výslovnosti - přízvuk slovní a větný - rytmus, intonace, pauzy 	<p>PT:</p> <p>OSV: Rozvoj schopností poznávání OSV: Komunikace</p> <p>MPV:</p> <p>Hv: Rytmizace a melodizace slov</p>
<p>Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh.</p>	<p>Na přiměřené úrovni využívá vhodné slovní zásoby v ústním i písemném projevu.</p> <p>Rozpozná slova spisovná, nespisovná a vyjmenuje jejich jednotlivé složky.</p> <p>Rozlišuje homonyma, synonyma a antonyma a dokáže s nimi dále pracovat.</p> <p>Pozná slova odvozená, složená a zkratková, určuje stavbu slova a dovede vytvořit slova odvozená.</p>	<p><u>Slovní zásoba a tvoření slov</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba a její jednotky - slohové rozvrstvení slovní zásoby - význam slova, homonyma, synonyma - obohacování slovní zásoby - způsoby tvoření slov 	<p>PT:</p> <p>OSV: Rozvoj schopností poznávání OSV: Komunikace</p> <p>MPV:</p> <p>Nj, Aj: Slova přejatá</p>
<p>Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci.</p>	<p>Vyjmenuje a rozpozná jednotlivé slovní druhy, člení je na ohebné a neohebné.</p> <p>Určí základní mluvnické kategorie podstatných jmen a sloves.</p> <p>Ve správném tvaru skloňuje i složitější ohebné slovní druhy.</p>	<p><u>Tvarosloví</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní druhy - mluvnické významy a tvary slov 	<p>PT:</p> <p>OSV: Rozvoj schopností poznávání</p>

<p>Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí.</p>	<p>Správně vyloží pojem věta a výpověď, rozumí větné stavbě.</p> <p>Ovládá pravidla správného slovosledu.</p> <p>Vyjmenuje a ve větě vyhledá základní a rozvíjející větné členy.</p> <p>Odlišuje větu jednoduchou od souvětí.</p> <p>Ovládá význam a pravopis při užití přímé řeči.</p>	<p><u>Skladba</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - věta a výpověď, stavba věty - pořádek slov ve větě - rozvíjející větné členy - souvětí - přímá a nepřímá řeč 	<p>PT:</p> <p>OSV: Rozvoj schopností poznávání OSV: Komunikace</p>
<p>V písemném projevu zvládá pravopis slovo tvorný a syntaktický ve větě jednoduché i souvětí.</p>	<p>Užívá správný pravopis s návazností na význam slova, na jeho tvar a ve shodě přísudku s podmětem.</p>	<p><u>Pravopis</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - pravopis lexikální - pravopis morfologický - pravopis syntaktický 	<p>PT:</p> <p>OSV: Rozvoj schopností poznávání</p>
Literární výchova			
<p>Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla.</p> <p>Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo.</p>	<p>Žák chápe smysl slovesného umění, jeho význam pro národ a důležitost zachování svěbytné národní kultury.</p> <p>Vyjmenuje nejvýznamnější autory české i světové, klasické i moderní pohádky, jejich život a dílo.</p> <p>Vyjmenuje významné autory děl pro děti a mládež, slavné české režiséry a zhodnotí rozdíly literárního a televizního zpracování stejného díla.</p>	<p><u>Úvod do literatury</u></p> <p><u>Pohádka</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - pohádka klasická a moderní, světová a česká <p>Příběh s dětským hrdinou, filmová a televizní tvorba pro děti a mládež</p>	<p>PT:</p> <p>OSV: Rozvoj schopností poznávání OSV: Komunikace MV: Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p>
<p>Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla.</p> <p>Tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie.</p>	<p>Přednáší z paměti literární texty přiměřené věku.</p> <p>Orientuje se v kompozici a zvukových prostředcích básně, vyjmenuje druhy lyriky a přiřadí k nim libovolného autora.</p> <p>Zvládá dramatizaci jednoduchého</p>	<p><u>Lyrika a lyricko-epické žánry</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - lidové a umělé balady u nás v 19. a 20. století <p><u>Epika</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - veršovaná i prozaická <p><u>Drama</u></p>	<p>PT:</p> <p>OSV: Rozvoj schopností poznávání OSV: Komunikace</p>

<p>Porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování.</p>	<p>textu. Vyjmenuje základní literární druhy a přiřadí k nim správné žánry.</p>		
<p>Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla.</p> <p>Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele.</p>	<p>Poznává nejvýznamnější světové i české autory a díla literatury uvedených literárních žánrů.</p> <p>Orientuje se v probraných literárních žánrech a řadí je ke správným literárním druhům.</p> <p>Porovnává rozdíly v kompozici jednotlivých literárních žánrů.</p>	<p><u>Mýtus</u> - mýty antické a biblické <u>Pověst</u> - pověsti české i jiných národů, pověsti regionální <u>Povídka</u> - povídky historické, dobrodružné, ze současnosti, humoristické, detektivní; významní povídkáři <u>Bajka</u> - veršovaná i prozaická Anekdota a zábavná literatura</p>	<p>PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání OSV: Komunikace</p>
<p>Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla.</p> <p>Rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty.</p> <p>Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích.</p>	<p>Rozlišuje literární fikci od literatury faktu a chápe jejich úzkou hranici.</p> <p>Vyjmenuje žánry věcné literatury, určí jejich znaky a porovnává jejich kompozici.</p> <p>Poznává nejvýznamnější české ilustrátory, přiřadí k nim jejich ilustrace a vyjmenuje libovolná literární díla s těmito malbami.</p> <p>Popisuje vydavatelskou činnost, která předchází vydání knihy.</p> <p>Vyhledává informace z věcných, autorských a systematických katalogů a z internetových zdrojů, orientuje se v rozmístění knih v knihovnách.</p>	<p><u>Literatura a skutečnost</u></p> <p><u>Žánry věcné literatury</u> - cestopis - fejeton - ukázky z kronik</p> <p><u>Knižní ilustrace</u> - práce různých autorů</p> <p><u>Knihy a jejich vydavatelství</u></p> <p><u>Školní, místní, městská knihovna (pro děti a mládež)</u></p>	<p>PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání OSV: Komunikace</p>

Ročník: 8.

očekávané výstupy z RVP	dílčí výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
Komunikační a slohová výchova			
<p>Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů.</p>	<p>Vnímá literaturu jako specifický zdroj poznání a inspirace pro vlastní život. Snaží se porozumět záměru mluvčího a formuluje dojmy ze své četby.</p>	<p><u>Charakteristika literárních postav</u></p>	<p>PT: MKV: Lidské vztahy</p>
<p>Dorozumívá se kultivovaně výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci.</p>	<p>Učí se kultivovanému ústnímu i písemnému projevu.</p> <p>Vyjadřuje svůj subjektivní názor na okolní prostředí, přírodu apod.</p> <p>Pokouší o vlastní tvořivé psaní.</p>	<p><u>Líčení</u></p>	<p>PT: EMV: Vztah člověka k prostředí MPV: Čj: Vzor v literárních dílech</p>
<p>V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči.</p> <p>Využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát.</p>	<p>Rozlišuje pojmy, fakta, názory, hodnocení.</p> <p>Uvědomuje si potřebu spisovné formy jazyka.</p> <p>Samostatně připraví písemně, případně přednese výklad s věcnou, odbornou či uměleckou tematikou.</p>	<p><u>Jednoduchý výklad</u></p>	<p>PT: OSV: Seberegulace</p>
<p>Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování.</p>	<p>Ovládá základy studijního čtení.</p> <p>Dokáže rozlišit podstatné v daném studijním materiálu a dokáže vytvořit souvislý text.</p>	<p><u>Výtah</u></p>	<p>PT: OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>
<p>Odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáním s dostupnými informačními zdroji.</p>	<p>Používá jazykové prostředky pro daný slohový útvar.</p> <p>Zdokonaluje své schopnosti vyjadřovat vlastní názor, poznat manipulativní</p>	<p><u>Jednoduchá úvaha</u></p>	<p>PT: OSV: Hodnoty, postoje, praktická etika MV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MV: Interpretace vztahu mediálních</p>

<p>Zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu.</p> <p>Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru.</p> <p>Rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj.</p>	<p>komunikaci a umět na ni reagovat.</p> <p>Sděluje své názory a dojmy na nejrůznější lidské aktivity i problémy.</p> <p>Vyjadřuje vlastní postoj k aktuální problematice.</p>		<p>sdělení a reality</p>
<p>Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru.</p>	<p>Snaží se o porozumění různým druhům jazykových projevů s věcnou, odbornou i uměleckou tematikou.</p>	<p><u>Souhrnné poučení o slohu</u></p>	<p>PT: OSV: Kreativita MV: Fungování a vliv médií ve společnosti</p>
<p>Jazyková výchova</p>			
<p>Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí.</p> <p>V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí.</p>	<p>Rozlišuje různé druhy souvětí, věty hlavní a vedlejší.</p> <p>Umí využívat znalostí o významovém poměru mezi souřadně spojenými hlavními větami a mezi souřadně postavenými větnými členy.</p> <p>Vyhledá různé spojovací výrazy, vhodně umísťuje interpunkční znaménka.</p>	<p><u>Skladba</u> věta jednoduchá a souvětí druhy vedlejších vět, významový poměr mezi souřadně spojenými větami hlavními souvětí souřadné, poměr mezi hlavními větami významový poměr mezi jednotlivými členy v několikanásobném větném členu souvětí souřadné a podřadné interpunkce v souvětí</p>	<p>PT: OSV: Kreativita</p>
<p>Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh.</p> <p>Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami.</p>	<p>Rozeznává způsoby tvoření nových slov a další možnosti obohacování slovní zásoby.</p> <p>Rozšiřuje svou slovní zásobu o výrazy z různých oborů i stylů.</p> <p>Využívá poučení i rejstříků v Pravidlech českého pravopisu, samostatně pracuje se Slovníkem spisovné češtiny, Slovníkem cizích</p>	<p><u>Nauka o tvoření slov</u> obohacování slovní zásoby</p>	<p>PT: OSV: Komunikace</p>

	slov a dalšími slovníky a příručkami.		
Spisovně vyslovuje česká i běžně užívaná cizí slova	Dokáže vyhledat slova cizího původu. Nahrazuje přejatá slova slovy domácím. Zvládá pravopis i výslovnost často užívaných slov přejatých obecných a především vlastních, zejména významných osobností politiky, vědy a kultury minulosti a současnosti.	<u>Slova přejatá</u> výslovnost a pravopis přejatých slov přejímání slov z cizích jazyků	PT: MKV: Multikulturalita
Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci.	Je schopen správně tvořit tvary jmen přejatých a cizích jmen vlastních. Určuje mluvnické kategorie slovesných tvarů, vytváří vidové dvojice sloves.	<u>Tvarosloví</u> skloňování jmen přejatých a cizích jmen vlastních užití cizích jmen v textu mluvnické významy sloves, slovesný vid	PT: EGS: Objevujeme Evropu a svět
Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace. Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití.	Je poučen o jazycích národních, jazyce mateřském, skupinách evropských jazyků. Má přehled o slovanských jazycích. Rozlišuje rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky), dokáže převádět text z nespisovné podoby jazyka do spisovné.	<u>Obecné výklady o českém jazyce</u> slovanské jazyky útvary českého jazyka a jazyková kultura	PT: MKV: Kulturní diference MV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
Literární výchova			
Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i s jejich funkcí, uvede jejich výrazné představitele. Uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře. Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla.	Dokáže interpretovat literární a jiná díla. Rozlišuje literární druhy a žánry – jde o poezii, prózu, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času. Rozlišuje literaturu uměleckou a věcnou (literatura naučná, literatura faktu, publicistické žánry). Posuzuje druh poezie, typy rýmů,	<u>Literatura</u> / fikce / - skutečnost /realita / <u>Lyrika</u> lyrický subjekt – různé druhy lyriky verš, strofa, rým jazyk básně prvky kompozice:kontrast, opakování, gradace žánry a formy: píseň, elegie, epigram ukázky z tvorby významných	PT: OSV: Kreativita MKV: Multikulturalita OSV: Mezilidské vztahy OSV: Komunikace MV: Fungování a vliv médií ve společnosti MPV: Vv: Ilustrace, ilustrátoři

<p>Rozpozná základní rysy výrazného individuálního stylu autora.</p> <p>Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo.</p> <p>Tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie.</p> <p>Rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty.</p>	<p>rytmus v básni, volný verš. Hodnotí jazyk literárního díla (obrazná pojmenování; zvukové prostředky).</p> <p>Má základní přehled o dílech významných představitelích české a světové tvorby.</p> <p>Recituje se správným přízvukem, přirozenou intonací a správným frázováním.</p> <p>Volí přednes vhodných literárních textů.</p> <p>Je schopen volné reprodukce přečteného nebo slyšeného slova.</p> <p>Uplatňuje znalosti ze základů literární teorie a historie, které zahrnují strukturu literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu).</p> <p>Pokouší se o interpretaci literárního textu, dramatizaci, vytváření vlastních textů.</p> <p>Chápe literaturu jako významného pomocníka při získávání životních hodnot.</p> <p>Pokouší se o vlastní výtvarný doprovod k literárním textům.</p>	<p>básníků staročeská lyrika – ukázky</p> <p><u>Epika</u> řeč autora, řeč postav epické žánry bajky mytologie národů legendy v české a světové literatuře epos hrdinský a rytířský různé typy povídek významní autoři povídek a novel</p> <p>Drama významní autoři českého a světového dramatu adaptace literárních děl hlavní vývojová období evropské a české literatury, významné osobnosti literatura národní literatura hodnotná a konzumní</p>	
---	--	--	--

Ročník: 9.

očekávané výstupy z RVP	dílčí výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
Komunikační a slohová výchova			
<p>Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů.</p> <p>Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování.</p> <p>Využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát.</p> <p>Rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj.</p> <p>V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči.</p> <p>Zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu.</p>	<p>Po soustředěném pozorování dokáže vyhledávat, analyzovat, hodnotit a na základě poznatků o stylu popisu a charakteristiky vytvořit vlastní písemný jazykový projev.</p> <p>Rozšiřuje si slovní zásobu a dokáže vyjádřit subjektivní pohled na daný objekt pozornosti.</p> <p>Je schopen podle vlastního zájmu připravit jednoduchý výklad a přednést připravený referát.</p> <p>Vyjádřuje svůj názor na zvolený problém a odliší subjektivní a objektivní postoj k řešení.</p> <p>Využije poznatků o jazyce a stylu k vlastnímu tvořivému vyjádření na základě svých dispozic a osobních zájmů.</p> <p>Seznámí se s jazykovým stylem významných představitelů české žurnalistiky.</p> <p>Je schopen kultivovaného mluveného projevu.</p> <p>Reaguje na zvolenou problematiku v diskusi, zachovává zásady kultivovaného projevu a pravidel</p>	<p><u>Popis</u> – popis složitějších pracovních postupů, uměleckých děl</p> <p><u>Charakteristika</u> – vystižení povahy člověka, jeho schopností, zájmů, zvláštností charakteristika literárních postav – rozlišování charakteristiky (vnější a vnitřní)</p> <p><u>Líčení</u> – procvičování subjektivně zabarveného popisu</p> <p><u>Jednoduchý výklad</u> – zpracování osnovy výkladu na základě vhodných jazykových prostředků</p> <p><u>Jednoduchá úvaha</u> – zpracování úvahy, uplatnění zkušeností, názorů a postojů</p> <p><u>Vypravování</u> – vypravování scény ze hry, z filmu, ukázky z filmu</p> <p><u>Fejeton</u> – zvláštnosti fejetonu v české literatuře</p> <p><u>Proslov</u> – příprava krátkého proslovu (k blízké osobě)</p> <p><u>Diskuse</u> – uspořádání diskuse na aktuální téma dle zájmu žáků</p>	<p>PT: MKV: Lidské vztahy EMV: Fungování a vliv médií ve společnosti EMV: Ekosystémy OSV: Rozvoj schopností poznávání OSV: Komunikace MV: Vnímání autora mediálních sdělení MV: Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality VDO: Občanská společnost a škola</p>

<p>Odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji.</p> <p>Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru.</p> <p>Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru.</p> <p>Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci.</p> <p>Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text dodržováním pravidel mezivětného navazování.</p>	<p>dialogu.</p> <p>Vybírá a uplatňuje výrazové prostředky pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení.</p>	<p><u>Funkční styly</u>: hovorový, odborný, umělecký, administrativní, řečnický – vyhledávání různých stylů a jejich procvičování</p> <p><u>Slohové útvary</u> – výběr dle zájmu žáků</p>	
---	---	---	--

Jazyková výchova

<p>Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití.</p> <p>V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí.</p> <p>Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova.</p> <p>Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami.</p>	<p>Orientuje se v základních skupinách evropských jazyků.</p> <p>Seznámí se s ukázkami slovanských jazyků.</p> <p>Poznává vývoj češtiny v různých historických obdobích.</p> <p>Orientačně rozlišuje disciplíny jazykovědy.</p> <p>Dbá o kulturu svého jazykového projevu.</p> <p>Všimá si spisovné podoby slov a porovnává je s užívanými nespisovnými</p>	<p><u>Obecné výklady o jazyce</u> Řeč, jazyk, projev mluvený, psaný Slovanské jazyky</p> <p>Vývoj jazyka (neologismy) Útvary českého jazyka Jazykověda</p> <p>Jazyková kultura</p>	<p>PT: OSV: Rozvoj schopnost poznávání OSV: Komunikace EGS: Evropa a svět nás zajímá MDV: Stavba mediálních sdělení</p>
---	---	--	--

<p>Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh. Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci.</p> <p>Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí.</p> <p>Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace.</p>	<p>tvary.</p> <p>Správně používá podle svých možností pravopis lexikální, slootovný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí.</p> <p>Zvládá pravopis vlastních jmen (významných osobností historie i současnosti).</p> <p>Dbá o správnou výslovnost hlásek i hláskových skupin, správné kladení přízvuku.</p> <p>Uvědomuje si rozlišení obsahu podle melodie věty, význam tempa a pauz v běžné komunikaci.</p> <p>Pracuje s jazykovými slovníky a určuje věcné významy slov. Orientuje se v encyklopedickém a etymologickém slovníku. Při práci se Slovníkem spisovné češtiny vyloží významy slov. Rozšiřuje svou slovní zásobu, běžně využívá Slovníku cizích slov pro práci s odborným textem.</p> <p>Užívá frekventovaná přejatá slova včetně skloňování. Proniká do logiky různých způsobů tvoření slov.</p> <p>Určuje slovní druhy.</p> <p>Rozlišuje druhy podstatných jmen. Používá správné tvary jmen.</p> <p>Ovládá pravopis běžných jmen</p>	<p><u>Pravopis</u> Lexikální, tvaroslovný, skladební</p> <p>Vlastní jména Práce s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny</p> <p><u>Zvuková stránka jazyka</u> Hlásky, souhlásky, spodoba znělosti, slova neslabičná Přízvuk, větná melodie</p> <p>Slovní zásoba a význam slova Slovo a sousloví Rozvoj slovní zásoby Jádro slovní zásoby Odborné názvy Význam slova – synonyma, homonyma, antonyma Význam základní, druhotný, obrazný Slova domácí, mezinárodní</p> <p><u>Tvoření slov</u> Stavba slova, odvozování, skládání a zkracování slov <u>Tvarosloví</u> Slovní druhy, slova ohebná a neohebná Podstatná jména konkrétní a abstraktní, pomnožná, hromadná a látková Podstatná jména obecná a vlastní Přídavná jména a jejich druhy Stupňování přídavných jmen</p> <p>Druhy zájmen a číslovek</p> <p>Sloveso být</p> <p>Přechodník přítomný</p>	
---	---	--	--

	<p>vlastních.</p> <p>Řeší úskalí skloňování a stupňování přídavných jmen.</p> <p>Používá správně tvary zájmen a číslovek.</p> <p>Tvary slovesa být vhodně nahrazuje slovesy plnovýznamovými.</p> <p>Seznámí se s přechodníkem přítomným vyskytujícím se v běžné řeči.</p> <p>Rozeznává a vhodně používá neohebná slova.</p> <p>Dokáže určit mluvnické významy jmen.</p> <p>Rozlišuje slovesné kategorie.</p> <p>Porovnává dle obsahu různé typy vět.</p> <p>Vyhledává mluvnický zápor ve větě.</p> <p>Rozpoznává v jazykovém projevu větu jednoduchou a souvětí.</p> <p>Určuje skladební dvojice a vztahy mezi větnými členy.</p> <p>Vyhledává rozdíly mezi větou dvojčlennou a jednočlennou, poznává jejich význam využití.</p> <p>Poznává funkci sponových sloves ve větě.</p> <p>Dodržuje pravopis ve shodě přísudku s podmětem.</p> <p>Chápe užití interpunkce u různých</p>	<p>Příslovce, stupňování, spřežky Druhy předložek a spojek Mluvnické významy jmen a sloves</p> <p><u>Skladba</u> Věty podle postoje mluvčího Mluvnický zápor Věta jednoduchá a souvětí</p> <p>Skladební dvojice Shoda, řízenost, přimykání Věty dvojčlenné a jednočlenné</p> <p>Sponová slovesa Shoda přísudku s podmětem</p> <p>Přívlastek těsný a volný</p> <p>Doplněk a jeho zvláštnosti Věta hlavní a vedlejší Věty řídicí a závislé Souvětí souřadné a podřadné Druhy vedlejších vět Druhy významového poměru mezi souřadně spojenými větami nebo větnými členy Složitě souvětí Řeč přímá a nepřímá</p> <p>Samostatný větný člen, oslovení, vsuvka, věta neúplná</p> <p>Pořádek slov</p>	
--	--	---	--

	<p>druhů přívlastků.</p> <p>Odlišuje doplněk od příslovečného určení.</p> <p>Rozpoznává v souvětí věty hlavní a vedlejší, řídící a závislé. Má přehled o členění složitého souvětí. Určuje druhy vedlejších vět a druhy poměru mezi souřadně postavenými větami a větnými členy.</p> <p>Respektuje interpunkci ve větších stylistických projevech. Nezapomíná na grafické odlišení přímé řeči.</p> <p>Využívá znalostí o významu samostatného větného členu, oslovení, vsuvky a věty neúplné.</p> <p>Dbá na ustálený pořádek slov.</p>		
Literární výchova			
<p>Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla.</p> <p>Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele.</p> <p>Uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře.</p> <p>Rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora.</p> <p>Formuluje ústně i písemně dojmy ze</p>	<p>Hledá smysl a výstavbu literárního díla.</p> <p>Rozliší základní literární druhy a žánry.</p> <p>Seznamuje se básnickými prostředky v poezii různých autorů. Přednáší vhodné literární texty.</p> <p>Volně reprodukuje text.</p> <p>Rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora čtených literárních děl.</p> <p>Orientuje se v základních směrech české a světové literatury a jejich nejvýznamnějších představitelích.</p>	<p><u>Literární text</u> Interpretace textu Významová a tvarová výstavba textu <u>Lyrika</u> - lyrický subjekt Rým, rytmus, jazyk básně Prvky kompozice: kontrast, opakování, gradace Žánry a formy: sonet, pásmo Ukázky z tvorby významných básníků Staročeská lyrika – ukázky <u>Epika</u> - řeč autora, řeč postav Epické žánry Pohádky pro dospělé, bajky Mytologie národů Různé typy povídek, novela Významní autoři povídek, novel,</p>	<p>PT: OSV: Osobnostní rozvoj MKV: Multikulturalita MKV : Lidské vztahy MV : Stavba mediálních sdělení MV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MV: Fungování a vliv médií ve společnosti EGS: Objevujeme Evropu a svět</p>

<p>své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo.</p> <p>Tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie.</p> <p>Rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty.</p>	<p>Vnímá literaturu jako široký zdroj inspirace pro vlastní život.</p> <p>Vyhledává informace v různých zdrojích, navštěvuje knihovnu, využívá audiovizuálních materiálů.</p> <p>Porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování.</p> <p>Vlastní i společnou četbou poznává významná díla české i světové literatury.</p> <p>Poznává osobnosti i literární zpracování témat místního regionu.</p> <p>Má základní přehled o uspořádání knižního fondu v knihovnách.</p> <p>Získává informace z oboru nakladatelství, žurnalistiky.</p>	<p>Román, významní autoři</p> <p>Lyricko – epická poema v české a světové literatuře</p> <p><u>Žánry věcné literatury</u> – literatura faktu, memoáry, biografie, autobiografie, esej</p> <p><u>Drama</u></p> <p>Absurdní drama</p> <p>Autorské divadlo</p> <p>Hudebnědivadelní žánry</p> <p>Významní autoři českého a světového dramatu</p> <p>Adaptace literárních děl</p> <p>Literatura hodnotná a konzumní</p> <p>Významné osobnosti evropské a české literatury</p> <p>Regionální literatura</p> <p>Literatura národní</p> <p>Nakladatelství knih</p> <p>Literární časopisy</p>	
---	--	--	--

5.2 Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

- ❑ Obsahovou náplní předmětu Anglický jazyk na 1. stupni je v počátečních hodinách probuzení zájmu o studium cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu. Pozornost v hodinách je zaměřena na nácvik porozumění mluvenému slovu a na osvojení zvukové podoby angličtiny. Žáci se učí jednoduše a přirozeně reagovat v nejběžnějších situacích každodenního života přiměřených jejich věku. Gramatika je omezena na nezbytné minimum, slovní zásoba je volena především na základě frekvence a zájmu dětí tohoto věku.
- ❑ Anglický jazyk se vyučuje jako samostatný předmět od 3. do 5. ročníku. Časová dotace je 3 hodiny týdně v každém ročníku.
- ❑ Výuka probíhá v kmenových třídách a v počítačové učebně. Ve vyučovací hodině je kromě výkladu, poslechu, četby, procvičování gramatiky, dialogů, reprodukce textu v písemné i ústní formě kladen důraz i na samostatnou práci žáků, práci se slovníkem a jiné vyhledávání informací. Součástí vyučování jsou hry, soutěže, zpěv, výukové programy na PC a různé krátkodobé projekty.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k rozvíjení klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

- ❑ učitel pomáhá vybírat a využívat vhodné způsoby pro efektivní učení
- ❑ pomáhá budovat pozitivní vztah k učení
- ❑ zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace

Kompetence k řešení problémů

- ❑ učitel vede žáky ke správnému užívání získaných poznatků
- ❑ předkládá dostatek námětů k samostatnému zpracování úkolů
- ❑ pomáhá řešit jednoduché jazykové situace v cizojazyčném prostředí
- ❑ umožňuje volný přístup k informačním zdrojům

Kompetence komunikativní

- ❑ učitel vede žáky k výstižnému a souvislému projevu
- ❑ vytváří příležitosti pro komunikaci mezi žáky
- ❑ vede žáky k aktivitám, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích, ...

Kompetence sociální a personální

- ❑ učitel hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- ❑ vede žáky k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti
- ❑ podněcuje žáky k argumentaci

Kompetence občanské

- ❑ učitel vede žáky k prezentaci jejich myšlenek a názorů
- ❑ vede žáky k diskusi
- ❑ vede žáky k vzájemnému naslouchání si

Kompetence pracovní

- ❑ učitel napomáhá při cestě ke správnému řešení úkolů
- ❑ učí žáky využívat anglického jazyka k získávání informací z různých oblastí

Kompetence digitální

- ❑ učitel vede žáky k ovládnutí běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb
- ❑ využívá je při učení a při zapojení do života školy a do společnosti
- ❑ učí žáky k využívání digitální technologie k usnadnění práce

Průřezová témata

Ve vyučovacím předmětu Anglický jazyk se ve všech ročnících 1.stupně realizují tematické okruhy průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Environmentální výchova, Mediální výchova.**

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: **Anglický jazyk**

Ročník: **3.**

očekávané výstupy z RVP	díličí výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
Řečové dovednosti		<p>TÉMATA: Pozdravy. Barvy. Abeceda. Číslovky 0 – 100. Náš dům, náš byt. Základní zeměpisné údaje anglicky mluvících zemí. Moje tělo. Školní potřeby. Oblečení. Sporty a volný čas. Jídlo. Svátka – Halloween, Vánoce, Velikonoce. Základní vazby – poděkování, otázky na jméno, věk, bydliště. GRAMATIKA: Zájmena osobní a přivlastňovací. Členy neurčité u podstatných jmen. Předložky v, na, pod. Vazba „there is“. Tvoření množného čísla. Časování slovesa „to be“, zápor, otázka. Sloveso „have got“ – časování, zápor, otázka. Přídavná jména s vazbou „too“. Sloveso „can“ - časování, zápor, otázka.</p>	<p>PT: OSV: Komunikace MKV: Multikulturalita EGS: Evropa a svět nás zajímá MPV: Čj: Časování sloves, zdvořilostní fráze M: Číslovky 1 – 100, jednoduché příklady Prv: Zvířata Hv: Zpěv písní Vv: Malba a kresba na rozličná témata Tv: Sportovní názvosloví</p>
Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně.	Pozdraví a odpoví na pozdrav, rozloučí se, představí se, vyjádří souhlas, nesouhlas a pochvalu, poprosí a poděkuje, popřeje k narozeninám.		
Rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu.	Vydá a také rozumí základním pokynům.		
Rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu.	Rozumí známým slovům a pochopí, o čem krátký text je.		
Zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal.	Rozumí známým slovům a pochopí, o čem krátký rozhovor, nebo poslechový text je.		
Přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení.	Čte známá slova a jednoduché věty se správnou výslovností a přízvukem. Vymenuje anglickou abecedu. Ovládá základy „spellingu“ známých slov.		
Píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy.	Zvládá techniky psaní.		

Ročník: 4.

Očekávané výstupy z RVP	dílčí výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
Poslech s porozuměním		TÉMATA: Moje rodina. Potraviny, nápoje. Zvířata. Popis města. Volný čas. Povolání. Dny v týdnu. Počasí. Pohádky. Určování času. GRAMATIKA: Sloveso „to be“ v přítomném čase. Vazba „there is“ a „there are“. Minulý čas slovesa „to be“. Vazba „there is“ a „there are“. Minulý čas slovesa „to be“. Sloveso „do“ - časování, zápor, otázka. Časování sloves. Přítomný čas průběhový. Předložky in, on. Komparativ přídavných jmen.	PT: OSV: Komunikace OSV: Poznávání lidí MKV: Multikulturalita EMV: Ekosystémy MPV: Čj: Časování sloves, přídavná jména VI: Zvířata, počasí, životní podmínky Hv: Zpěv písní Vv: Malba a kresba na rozličná témata
Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností.	Získá základní slovní zásobu.		
Rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu.	Rozumí jednoduchým pokynům při práci ve třídě. Překládá krátké texty se známou slovní zásobou.		
Mluvení			
Zapojí se do jednoduchých rozhovorů.	Řeší jednoduché situace související se seznamováním, se zahájením, vedením a ukončením rozhovoru, poděkuje, představí se a poskytne základní informace.		
Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat.	Reprodukuje pamětně osvojené dialogy a mikrodialogy.		
Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat a podobné otázky pokládá.			
Čtení s porozuměním			
Vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojeným tématům.	Formuluje otázky a odpovídá na ně. Písemně obmění krátké probrané texty. Překládá krátké texty se známou slovní zásobou. Rozumí krátkým písemným textům se známou slovní zásobou. Obmění krátké probrané dialogy.		
Rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu.			

Psaní	
Napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života.	Napíše jednoduchý krátký dopis, sestaví popis osoby, zvířat.
Vyplní osobní údaje do formuláře.	Vyplní jednoduchý formulář.

Ročník: 5.

Očekávané výstupy z RVP	dílčí výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
Poslech s porozuměním			
Rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu.	Používá základní slovní zásobu k probíraným tématům.	TÉMATA: Instrukce v anglickém jazyce. Země. Rodina. Škola, školní předměty. Domácí mazlíčci. Volnočasové aktivity. Oblečení, móda. Roční období, měsíce, dny. Město. Svátky.	PT: OSV: Poznávání lidí OSV: Komunikace MKV: Lidské vztahy MKV: Multikulturalita EGS: Evropa a svět nás zajímá EGS: Vztah člověka k prostředí MV: Tvorba mediálního sdělení
Rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu.	Rozumí jednoduché konverzaci dvou osob a chápe její obsah a smysl. Orientuje se v obsahu jednoduchého poslechového textu.		MPV: Čj: Čas minulý Čj: Číslovky základní a řadové VI: Práce s mapou, Evropa a svět, hlavní města Př: Zvířata Vv: Malba a kresba na rozličná témata Inf: Využití multimediálních výukových programů Tv: Sportovní názvosloví
Mluvení			
Zapojí se do jednotlivých rozhovorů.	Naváže kontakt s konkrétní osobou. Vyžádá jednoduchou informaci.	GRAMATIKA: Číslo. Člen určitý a neurčitý. Vazba „There is, there are.“ Sloveso být a mít. Přivlastňovací zájmena. Otázky. Přítomný čas průběhový a prostý. Předložky času a místa.	
Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	Vytvoří několik vět na známé téma. Vede dialog s konkrétní osobou na známé téma.		
Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá.			

Čtení s porozuměním			
Vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům.	Vyhledá odpovědi na otázky. Vyhledá potřebnou informaci.		
Rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu.	Pochopí smysl sdělení, jednoduchými větami řekne nebo napíše, o čem text je.		
Psaní			
Napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života.	Napíše krátké vyprávění, použije sloveso „to be“ a „to have“ v minulém čase.		

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

- ❑ Obsahovou náplní předmětu Anglický jazyk na 2. stupni je získávání zájmu o studium cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu. Žáci si osvojují potřebné jazykové znalosti a dovednosti a aktivně je využívají v komunikaci v cizím jazyce. Naučí se číst s porozuměním přiměřené texty v daném cizím jazyce, porozumět přiměřeně náročnému ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí. Poznají kulturu zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledávají nejdůležitější informace o zemích studovaného jazyka a pracují s nimi. Pochopí význam znalosti cizích jazyků pro osobní život, naučí se respektu a toleranci k odlišným kulturním hodnotám jiných národů.
- ❑ Anglický jazyk se vyučuje jako samostatný předmět od 6. do 9. ročníku. Časová dotace je 3 hodiny týdně v každém ročníku.
- ❑ Výuka probíhá v kmenových třídách a v počítačové učebně. Ve vyučovací hodině je kromě výkladu, poslechu, četby, procvičování gramatiky, dialogů, reprodukce textu v písemné i ústní formě kladen důraz i na samostatnou práci žáků, práci se slovníkem a jiné vyhledávání informací. Součástí vyučování jsou hry, soutěže, zpěv, výukové programy na PC, různé krátkodobé projekty a olympiády.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k rozvíjení klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

- ❑ učitel pomáhá vybírat a využívat vhodné způsoby pro efektivní učení
- ❑ pomáhá budovat pozitivní vztah k učení
- ❑ zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace

Kompetence k řešení problémů

- ❑ učitel vede žáky ke správnému užívání získaných poznatků
- ❑ předkládá dostatek námětů k samostatnému zpracování úkolů
- ❑ pomáhá řešit jednoduché jazykové situace v cizojazyčném prostředí
- ❑ umožňuje volný přístup k informačním zdrojům

Kompetence komunikativní

- ❑ učitel vede žáky k výstižnému a souvislému projevu
- ❑ vytváří příležitosti pro komunikaci mezi žáky
- ❑ vede žáky k aktivitám, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích atd.

Kompetence sociální a personální

- ❑ učitel hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- ❑ vede žáky k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti
- ❑ podněcuje žáky k argumentaci

Kompetence občanské

- ❑ učitel vede žáky k prezentaci jejich myšlenek a názorů
- ❑ vede žáky k diskusi
- ❑ vede žáky k vzájemnému naslouchání si

Kompetence pracovní

- ❑ učitel napomáhá při cestě ke správnému řešení úkolů
- ❑ učí žáky využívat anglického jazyka k získávání informací z různých oblastí

Kompetence digitální

- ❑ učitel vede žáky k ovládnutí běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb
- ❑ využívá je při učení a při zapojení do života školy a do společnosti
- ❑ učí žáky k využívání digitální technologie k usnadnění práce

Průřezová témata

- ❑ Ve vyučovacím předmětu Anglický jazyk se na 2. stupni realizují tematické okruhy průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Environmentální výchova, Mediální výchova, Výchova demokratického občana.**

Ročník: 6.

očekávané výstupy z RVP	dílčí výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
Poslech s porozuměním		TÉMATA: Představování se, kamarádi, rodina. Sporty a volnočasové aktivity. Roční období, měsíce, dny. Čas a datum. Denní program, domácí práce. Škola. Jídlo a pití. Stravovací návyky. Svátky během roku. Cestování, dovolená. Zvířata.	PT: OSV: Komunikace OSV: Mezilidské vztahy VDO: Společnost a stát EGS: Evropa a svět nás zajímá EGS: Objevujeme Evropu a svět MKV: Kulturní diference MV: Tvorba mediálního sdělení MV: Stavba mediálních sdělení EMV: Vztah člověka k prostředí MPV: Čj: Věta jednoduchá, větné členy, intonace věty, jednotné a množné číslo, osobní a ukazovací zájmena, číslovky řadové, minulý čas Inf: Využití multimediálních výukových programů Vz: Zdravý způsob života Ov: Naše vlast Hv: Zpěv anglických písní Vv: Výtvarné práce na určitý námět
Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně.	Rozumí odpovídajícím projevům našich i rodilých mluvčích (přímým i reprodukováným).		
Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy a konverzace, který se týká osvojovaných témat.	Rozumí pokynům učitele při práci ve třídě a dokáže na ně reagovat.		
Mluvení		GRAMATIKA: Slovesa být, mít, umět. Přítomný čas prostý. Otázky, tázací zájmena. Řadové číslovky. Frekvenční příslovce. Přítomný čas průběhový. Sloveso muset a nesmět. Zájmena. Minulý čas prostý slovesa být, pravidelných a některých nepravidelných sloves. Předložky. Počitatelná a nepočitatelná podstatná jména. Užítí some, any, much, many. Člen určitý a neurčitý.	Soutěže - Olympiáda v anglickém jazyce
Zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích.	Recituje z paměti několik říkanek. Dokáže postihnout hlavní smysl jednoduchého sdělení.		
Mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech.	Sdělí základní informace o sobě, své rodině, bydlišti, škole.		
Vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života.	Popíše sebe samého, další osoby, prostředí, v němž žije, každodenní činnosti a potřeby a způsob života, plány, minulé zážitky. Vypráví jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí. Rozvíjí dostatečně srozumitelnou výslovnost a schopnost rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka.		
Čtení s porozuměním			
Vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech.	Orientuje se v obsahu jednoduchého textu, je schopen vyhledat odpovědi na otázky.		
Rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace.	Neznámá slova vyhledá ve slovníku. Rozpozná známá slova a slovní		

	<p>spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje).</p> <p>Porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět.</p> <p>Porozumí tématu krátkého textu.</p>		
<i>Psaní</i>			
<p>Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři.</p>	<p>Písemně formuluje otázky a odpovědi na ně.</p>		
<p>Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.</p>	<p>Představí se, uvede svůj věk, sdělí, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí.</p> <p>Představí členy své rodiny a kamarády, uvede jejich věk a povolání, sdělí, kde bydlí, co dělají, co vlastní a umí.</p>		
<p>Reaguje na jednoduché písemné sdělení.</p>	<p>Napíše krátký pozdrav, dotaz nebo vzkaz.</p> <p>Použije základní zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování).</p> <p>Ovládá pravopis slov osvojené slovní zásoby.</p>		

Ročník: 7.

<i>očekávané výstupy z RVP</i>	<i>dílčí výstupy</i>	<i>učivo</i>	<i>přesahy, vazby, MPV, PT</i>
<i>Poslech s porozuměním</i>			
<p>Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně.</p>	<p>Rozumí přiměřeně obtížným souvislým sdělením i konverzaci dvou a více osob.</p>	<p>TÉMATA: Příroda a město. Popis obrázku. Počasí. Televize, film, kultura. Moderní technologie a média. Rodina. Vesmír.</p>	<p>PT: OSV: Mezilidské vztahy OSV: Komunikace OSV: Poznávání lidí VDO: Občan, občanská společnost a stát EGS: Evropa a svět nás zajímá EGS: Objevujeme Evropu a svět</p>
<p>Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy a konverzace, který se týká osvojovaných témat.</p>			

Mluvení		Město, vesnice. Reálie Anglie, Londýn. Svátky. GRAMATIKA: Stupňování přídavných jmen a srovnání ...než....., tak jako Vazba „be going to“. Příslovce. Sloveso muset a nemuset. Přítomný čas prostý X průběhový. Budoucí čas s „will“ X „be going to“ Minulý čas a nepravidelná slovesa.	MKV: Mezilidské vztahy MKV: Kulturní diference EMV: Vztah člověka k prostředí EMV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí MV: Tvorba mediálního sdělení MV: Stavba mediálních sdělení MPV: Čj: Souvětí, časy Z: Anglická a americká města, počasí Př: Životní prostředí Vz: Trávení volného času Hv: Zpěv písní Vv: Výtvarné práce na určitý námět Inf: Využití multimediálních výukových programů Soutěže - Olympiáda v anglickém jazyce
Zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích.	Zná pravidla výslovnosti, napodobuje větnou intonaci a přízvuk.		
Mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech.	Orientuje se v monologu či dialogu s malým počtem neznámých výrazů. Vytvoří jednoduché otázky.		
Vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života.	Přednese krátkou zprávu či sdělení. Předá informace o sobě, své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech. Tvořivě se zúčastní rozhovoru dvou a více osob. Jednoduše vyjádří svůj názor. Vhodně reaguje v nejběžnějších řečových situacích.		
Čtení s porozuměním			
Vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech.	V textech vyhledá základní informace a hlavní myšlenky.		
Rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace.	Dokáže postihnout hlavní smysl sdělení. Odhaduje význam neznámých slov v textu s nápovědou.		
Psaní			
Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři.	Napíše stručný osobní dopis nebo email o sobě, své rodině, škole, volném čase a dalších tématech.		
Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	Napíše jednoduchý vzkaz, poděkování, pohlednici.		
Reaguje na jednoduché písemné sdělení.			

Ročník: 8.

očekávané výstupy z RVP	dílčí výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
Poslech s porozuměním		TÉMATA: Slovní spojení (kolokace) Přírodní katastrofy. Životní prostředí, ekologie. Město. Domov, bydlení. Cestování. Péče o zdraví, lidské tělo. USA. Svátky.	PT: OSV: Komunikace OSV: Mezilidské vztahy VDO: Občan, občanská společnost a stát EGS: Evropa a svět nás zajímá. EGS: Objevujeme Evropu a svět MKV: Multikulturalita MKV: Etnický původ EMV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí MV: Tvorba mediálního sdělení MV: Stavba mediálních sdělení MV: Práce v realizačním týmu MPV: Čj: Odvozování podstatných a přídavných jmen Z: Reálie Anglie, orientace ve městě D: Historie Anglie a Skotska Př: Rasismus Vz: Trávení volného času Hv: Zpěv písní Vv: Výtvarné práce na určitý námět Inf: Využití multimediálních výukových programů
Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně.	Rozumí obsahu promluvy, chápe celkový obsah sdělení.		
Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy a konverzace, který se týká osvojovaných témat.	Dokáže se orientovat v monologu či dialogu s malým počtem neznámých výrazů.		
Mluvení		GRAMATIKA: Minulý čas průběhový a prostý. Člen určitý a neurčitý. Předpřítomný čas. Modální slovesa „must, mustn't, have to, don't have to, should, shouldn't“ Frázová slovesa.	
Zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích.	Používá otázky ke zjišťování informací.		
Mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech.	Dokáže postihnout hlavní smysl sdělení včetně důležitých detailů. Vyjádří své zážitky, dojmy, přání.		
Vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života.	Domluví si setkání, používá fráze k různým tématům. Užívá jednoduché obraty vyjadřující svolení, odmítnutí, radost, politování, omluvu, prosbu.		
Čtení s porozuměním			
Vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech.	Čte texty o známých tématech. Čte širší okruh tištěných materiálů.		
Rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace.	Orientuje se v úryvcích autentických textů, převážně informativního charakteru. Odhadne význam nových slov v textu, odvodí tvoření podstatných a přídavných jmen pomocí přípon a předpon.		Soutěže - Olympiáda v anglickém jazyce

	Učí se používat výkladový slovník.		
Psaní			
Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři.	Napíše krátký osobní dopis.		
Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	V samostatném písemném projevu popíše každodenní témata. Sepíše jednoduchý text o svém oblíbeném filmu, hudbě a knize a dalších tématech.		
Reaguje na jednoduché písemné sdělení			

Ročník: 9.

očekávané výstupy z RVP	dílčí výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
Poslech s porozuměním			
Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně.	Rozumí souvislým projevům učitele, monologickým i dialogickým projevům rodilých mluvčích pronášeným v přirozeném tempu a obsahujícím několik neznámých výrazů snadno odhadnutelných z kontextu.	TÉMATATA: Oblečení, nákupy a móda. Známi lidé, můj hrdina. Pocity a nálady. Zdraví. Životní prostředí. Společnost a její problémy. Kamarádi, vztahy. Práce, volba povolání. Cestování, dovolená. Svátky. Kanada, Austrálie. GRAMATIKA: Opakování časů. Vazba „used to“ Užití „too, not ... enough“ Předpřítomný čas X minulý čas prostý Slovesné vazby.	PT: OSV: Mezilidské vztahy OSV: Komunikace VDO: Občan, občanská společnost a stát EGS: Objevujeme Evropu a svět EGS: Evropa a svět nás zajímá MKV: Kulturní diference EMV: Základní podmínky života MV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MV: Tvorba mediálního sdělení MV: Stavba mediálních sdělení MPV: Čj: Trpný rod, časy Z: Realie USA, Kanady, Austrálie Z: Vesmír Př: Vesmír F: Vesmír
Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy a konverzace, který se týká osvojovaných témat.			
Mluvení			
Zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích.	Samostatně vede jednoduchý dialog, vyjadřuje vlastní názor. Formuluje otázky a odpovídá na ně.		
Mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech.	Souvisle pohovoří na známá témata.		
Vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života.	Pohotově, přirozeně a jazykově správně reaguje v didaktických situacích každodenního života.		

	Reprodukuje vyslechnutý nebo přečtený text.	Tázací dovětky. Vztažná zájmena a vedlejší věty vztažné. Použití „might“ Slovesa a „-ing“ nebo infinitivem Trpný rod. Nepřímá řeč. „If clause“ typ I a II	D: Historie USA, Kanady, Austrálie Ov : Svět práce Vz : Výživa a zdraví Hv: Zpěv písní Vv: výtvarné práce na určitý námět Inf: Využití multimediálních výukových programů Soutěže - Olympiáda v anglickém jazyce
Čtení s porozuměním			
Vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech.	Pracuje s autentickými texty (časopisy, knihy, prospekty). Čte texty s tematikou reálií, z časopisů.		
Rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace.	Odhaduje významy neznámých výrazů. Používá slovníky a jazykové příručky. Orientuje se v základních zeměpisných, kulturních a historických reáliích.		
Psaní			
Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři.	Napíše stručný životopis.		
Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	Vyplní běžný formulář a dotazník. Sepíše jednoduché informace o tématech z daných tematických okruhů. Sestaví souvislý, přiměřeně dlouhý text na známá témata.		

5.3 Další cizí jazyk – Německý jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

- Obsahovou náplní předmětu Německý jazyk na 2. stupni je získávání zájmu o studium dalšího cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu. Žáci si osvojují potřebné jazykové znalosti a dovednosti a aktivně je využívají v komunikaci v cizím jazyce. Naučí se číst s porozuměním přiměřené texty v daném cizím jazyce, porozumět přiměřeně náročnému ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí. Poznají kulturu zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledávají nejdůležitější informace o zemích studovaného jazyka a pracují s nimi. Pochopí význam znalosti cizích jazyků pro osobní život, naučí se respektu a toleranci k odlišným kulturním hodnotám jiných národů.
- Německý jazyk se vyučuje jako samostatný předmět od 7. do 9. ročníku. Časová dotace je 2 hodiny týdně v každém ročníku.
- Výuka probíhá v kmenových třídách a v počítačové učebně. Ve vyučovací hodině je kromě výkladu, poslechu, četby, procvičování gramatiky, dialogů, reprodukce textu v písemné i ústní formě kladen důraz i na samostatnou práci žáků, práci se slovníkem a jiné vyhledávání informací. Součástí vyučování jsou hry, soutěže, zpěv, výukové programy na PC, různé krátkodobé projekty a olympiády.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k rozvíjení klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

- učitel pomáhá vybírat a využívat vhodné způsoby pro efektivní učení
- pomáhá budovat pozitivní vztah k učení
- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace

Kompetence k řešení problémů

- učitel vede žáky ke správnému užívání získaných poznatků
- předkládá dostatek námětů k samostatnému zpracování úkolů
- pomáhá řešit jednoduché jazykové situace v cizojazyčném prostředí
- umožňuje volný přístup k informačním zdrojům

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k výstižnému a souvislému projevu
- vytváří příležitosti pro komunikaci mezi žáky
- vede žáky k aktivitám, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích, ...

Kompetence sociální a personální

- učitel hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- vede žáky k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti
- podněcuje žáky k argumentaci

Kompetence občanské

- učitel vede žáky k prezentaci jejich myšlenek a názorů
- vede žáky k diskusi
- vede žáky k vzájemnému naslouchání si

Kompetence pracovní

- učitel napomáhá při cestě ke správnému řešení úkolů
- učí žáky využívat německého jazyka k získávání informací z různých oblastí

Kompetence digitální

- učitel učí žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- ovládat běžně používané digitální zařízení, aplikace a služby

Průřezová témata

- Ve vyučovacím předmětu Německý jazyk se na 2. stupni realizují tematické okruhy průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Environmentální výchova, Mediální výchova, Výchova demokratického občana.**

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Německý jazyk

Ročník: 7.

<i>očekávané výstupy z RVP</i>	<i>dílčí výstupy</i>	<i>učivo</i>	<i>přesahy, vazby, MPV, PT</i>
Poslech s porozuměním			
Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně.	Dokáže postihnout hlavní smysl jednoduchého sdělení.	TÉMATA: Úvod do výuky německého jazyka (abeceda, pravidla výslovnosti) Pozdravy, čísla, barvy, dny v týdnu Představování se Moje rodina Moji přátelé Škola Moje koníčky, zvířata Svátky Reálie německy mluvících zemí	PT: OSV: Komunikace OSV: Mezilidské vztahy VDO: Občan, občanská společnost a stát EGS: Evropa a svět nás zajímá EGS: Objevujeme Evropu a svět MKV: Kulturní diference MV: Tvorba mediálního sdělení MV: Stavba mediálních sdělení
Rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu.	Rozumí odpovídajícím projevům našich i rodilých mluvčích (přímým i reprodukováním).		
Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat.	Rozumí pokynům učitele při práci ve třídě a dokáže na ně reagovat.		
Mluvení			
Zapojí se do jednoduchých rozhovorů.	Formuluje jednoduché otázky a odpovídá na ně.	GRAMATIKA: Výslovnost Člen určitý Tvary sloves v j. č., mn. č. Zápor „nein“, „nicht“ Přivlastňovací zájmena můj, tvůj, jeho, její Slovosled věty oznamovací a tázací Otázky zjišťovací a doplňovací Číslovky 1 – 100 Člen neurčitý Časování slovesa „sein“, „haben“, „mögen“	MPV: Čj: Číslovky základní a řadové, skloňování podstatných jmen, zájmena přivlastňovací Ov: Lidské vlastnosti Z: Světadíly, Alpy a státy v Evropě Vz: Trávení volného času, koníčky Hv: Zpěv písní Vv: Výtvarné práce na určitý námět Inf: Multimediální výukové programy
Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	Dovede o sobě krátce sdělit základní informace celou větou, uvádí přitom správný tvar sloves a dodržuje správný slovosled.		
Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá.			
Čtení s porozuměním			
Rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům.	Orientuje se v obsahu jednoduchého textu, je schopen vyhledat odpovědi na otázky.		
Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům.	Čte nahlas a foneticky správně přiměřeně jednoduché audio – orálně připravené texty.		
Rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledává v něm požadovanou informaci.			

Psaní			
Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři.	Orientuje se v rozdílech mezi německou výslovností a psaným textem.		
Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	Písemně formuluje odpovědi na otázky a vytváří vlastní otázky.		
Stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení.	Dovede o sobě krátce napsat základní informace, uvádí přitom správný tvar sloves a dodržuje správný slovosled.		

Ročník: 8.

očekávané výstupy z RVP	dílčí výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
Poslech s porozuměním		TÉMATA: Mám počítač Místo a čas O prázdninách Domov a bydlení Orientace ve městě, v plánu Můj den, jídlo a nákupy Svátky Reálie německy mluvících zemí GRAMATIKA: Počty 1 – 1000 000 Slovosled věty oznamovací a tázací Zápor „kein“ Množné číslo podstatných jmen Časové předložky „um“, „am“, „im“ Předložky pojící se s 3. + 4. pádem Způsobová slovesa „müssen“ a „können“ Časování některých nepravidelných sloves	PT: OSV: Komunikace OSV: Mezilidské vztahy VDO: Občan, občanská společnost a stát EGS: Evropa a svět nás zajímá EGS: Objevujeme Evropu a svět MKV: Kulturní diference MKV: Lidské vztahy MV: Tvorba mediálního sdělení MV: Stavba mediálních sdělení MPV: Čj: Stupňování přídavných jmen a příslovcí, minulý čas Z: Německy mluvící země, Evropské země, jejich hlavní města a vlajky Ov: Tradice, svátky
Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně.	Zná pravidla výslovnosti, napodobuje větnou intonaci a přízvuk.		
Rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	Rozumí přiměřeně obtížným souvislým sdělením i konverzaci dvou a více osob.		
Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat.			
Mluvení			
Zapojí se do jednoduchých rozhovorů.	Vytvoří jednoduché otázky.		
Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	Přednese krátkou zprávu či sdělení.		
Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky	Tvořivě se zúčastní rozhovoru dvou a více osob. Jednoduše vyjádří svůj názor.		

pokládá.	Vhodně reaguje v nejběžnějších řečových situacích.		
Čtení s porozuměním			
Rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům.	V textech vyhledá základní informace a hlavní myšlenky.		
Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům.	Dokáže postihnout hlavní smysl sdělení.		
Rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci.	Orientuje se v monologu či dialogu s malým počtem neznámých výrazů. Odhaduje význam neznámých slov v textu s nápovědou.		
Psaní			
Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři.	Napíše o sobě již podrobnější informace, samostatně vytvoří stručný osobní dopis.		
Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	Hledá neznámá slova ve slovníku.		
Stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení.	Má základní poznatky o německy mluvících zemích.		

Ročník: 9.

očekávané výstupy z RVP	dílčí výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
Poslech s porozuměním			
Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně.	Rozumí obsahu promluvy, chápe celkový obsah sdělení. Orientuje se v monologu či dialogu s malým počtem neznámých výrazů.	TÉMATATA: Můj denní program Zdraví a nemoci, lidské tělo Ve městě, na venkově, doprava, popis cesty Počasí a oblékání, kalendář a příroda Cestování Sportovní aktivity, povolání Svátky Realie německy mluvících zemí	PT: OSV: Komunikace OSV: Mezilidské vztahy VDO: Občan, občanská společnost a stát EGS: Evropa a svět nás zajímá EGS: Objevujeme Evropu a svět MKV: Kulturní diference MKV: Multikulturalita MKV: Etnický původ MV: Tvorba mediálního sdělení
Rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu.	Dokáže postihnout hlavní smysl sdělení včetně důležitých detailů.		

Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat.		GRAMATIKA: Skloňování přídavných jmen v 1. pádě Stupňování přídavných jmen Zápor ve větě Préteritum sloves být a mít Perfektum pravidelných a některých nepravidelných sloves Tvary všech způsobových sloves Předložky se 3. pádem Letopočty a další časové údaje Neurčitý podmět „man“ Osobní zájmena v 1., 3. a 4. pádě Přivlastňovací zájmena v 1., 3. a 4. pádě Souřadící a podřadící spojky a slovosled ve větě	MV: Stavba mediálních sdělení MV: Práce v realizačním týmu EMV: Vztah člověka k prostředí EMV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Mluvení			
Zapojí se do jednoduchých rozhovorů. Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	Otázky ke zjišťování informací. Vyjádří své zážitky, dojmy, přání, formuluje vlastní názor. Domluví si setkání, používá fráze k tématu cestování, objedná si jídlo v restauraci. Užívá jednoduché obraty vyjadřující svolení, odmítnutí, radost, politování, omluvu, prosbu.		
Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá.			
Čtení s porozuměním			
Rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům.	Čte texty o známých tématech.		
Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům.	Čte širší okruh tištěných materiálů. Orientuje se v úryvcích autentických textů, převážně informativního charakteru.		
Rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci.	Odhadne význam nových slov v textu, odvodí tvoření podstatných a přídavných jmen pomocí přípon.		
Psaní			
Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři.	Písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty.		
Napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	Sestaví již podrobnější sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy. Napiše stručný životopis. Používá dvojjazyčný slovník. Učí se používat výkladový slovník.		
Stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení			

5.4 Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

- Vzdělávací obsah je rozdělen na čtyři tematické okruhy
 1. Čísla a početní operace
 2. Závislosti, vztahy a práce s daty
 3. Geometrie v rovině a prostoru
 4. Nestandardní aplikační úlohy a problémy
- Matematika se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících 1. stupně, a to 5 hodin týdně v každém ročníku.
- Žáci z každého ročníku pracují během vyučovací hodiny ve třídě nebo v počítačové učebně a využívají k učení různé formy práce. Během hodiny učitel a žáci používají všechny dostupné vyučovací pomůcky

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k rozvíjení klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

- učitel vede žáky k přesnému a stručnému vyjadřování, k užívání mat. jazyka včetně symboliky
- rozvíjí intelektuální schopnosti žáků, jejich paměť, představivost, tvořivost, abstraktní myšlení, schopnost logického úsudku
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu
- vede žáky k ověřování výsledků
- vede ke zdokonalení grafického projevu žáka

Kompetence k řešení problémů

- učitel rozvíjí důvěru žáků ve vlastní schopnosti při řešení úloh
- vede žáky k sebekontrolě, k systematickosti, vytrvalosti a přesnosti
- zajímá se o náměty, názory, zkušenosti žáků
- vede žáky k plánování úkolů a postupů
- zařazuje metody, při kterých dochází k objevům, řešením a závěrům sami žáci
- umožňuje, aby žáci v hodině pracovali s odbornou literaturou
- učí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- dodává žákům sebedůvěru

Kompetence komunikativní

- učitel učí žáky přesnému a stručnému vyjadřování užíváním mat. jazyka včetně symboliky
- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu

Kompetence sociální a personální

- učitel vede žáky ke kritickému usuzování, srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
- učí žáky pracovat v týmu
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence občanské

- učitel vede žáky ke kritickému myšlení při zpracovávání informací
- hodnotí podle jasných kritérií
- vede k ohleduplnosti a taktu

Kompetence pracovní

- učitel zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých informačních zdrojů a které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- vede žáky ke správným způsobům užití vybavení, techniky a pomůcek
- vytváří příležitosti k interpretaci různých textů, obraz. materiálů, grafů a jiných forem záznamů

Kompetence digitální

- učitel vede žáky k ovládnutí běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatnému rozhodování, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- umožňuje vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků

- učí žáky využívat digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce

Průřezová témata

- Ve vyučovacím předmětu Matematika a její aplikace se na 1. stupni realizují tematické okruhy průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova, Výchova demokratického občana.**

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikaceVyučovací předmět: **Matematika**Ročník: **1.**

<i>očekávané výstupy z RVP</i>	<i>dílčí výstupy</i>	<i>učivo</i>	<i>přesahy, vazby, MPV, PT</i>
Číslo a početní operace			
Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků.	Spočítá a vytváří konkrétní soubory prvků do 20.	Počítání, vytváření souborů. Peněžní model.	MPV: Čj: Psaní číslic Hv: Písničky Vv: Ilustrované číslice
Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti.	Poznává a dokáže zapsat čísla 0 - 20. Porovnává čísla a soubory prvků, řeší slovní úlohy vedoucí k porovnávání čísel do 20.	Čtení a psaní číslic, znamének. Vztahy menší, větší, rovno. Řešení slovních úloh na porovnávání v oboru do 20.	
Užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose.	Rozpozná posloupnost čísel 0-20. Znázorní čísla na číselné ose.	Uspořádání čísel v číselné řadě.	
Provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly.	Sčítá a odčítá do 20 bez přechodu přes desítku, užívá sčítání a odčítání při řešení praktických situací.	Rozklad čísel 1 -10. Sčítání a odčítání do 10. Sčítání dvou sčítanců, odčítání dvou menšitelů. Rozklad čísel 11 – 20 na jednotky a desítky. Sčítání a odčítání do 20 bez přechodu desítky.	
Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace.	Rozlišuje zadání slovní úlohy, výpočet a odpověď. Řeší a vytváří jednoduché slovní úlohy.	Slovní úlohy na sčítání a odčítání do 20 bez přechodu desítky. Slovní úlohy s využitím vztahů o n-více a o n-méně.	
Geometrie v rovině a v prostoru			
Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci.	Poznává geometrické útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici), hledá jejich prezentaci ve svém okolí. Seřadí podle velikosti.	Orientace v prostoru. Pojmy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, hned před, hned za. Trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh.	MPV: Vv: Plošné tvary Pč: Práce se stavebnicemi

Ročník: 2.

očekávané výstupy z RVP	dílčí výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
Číslo a početní operace			
Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků.	Spočítá a vytváří konkrétní soubory prvků do 100 (včetně).	Počítání předmětů, vytváření souborů na počítadle, ve čtvercové síti, na penězích.	MPV: Vv, Pč: Výroba papírových mincí, bankovek, frotáž
Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti.	Přečte a zapíše čísla do 100. Porovnává čísla a vztahy mezi nimi zapíše pomocí symbolů. Řeší slovní úlohy vedoucí k porovnávání čísel do 100.	Čtení a psaní číslic do 100. Rovnosti a nerovnosti. Řešení slovních úloh na porovnávání v oboru do 100. Rozklad čísel na desítky a jednotky. Počítání po desítkách, po jedné v oboru do 100.	
Užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose.	Orientuje se na číselné ose, znázorní dvojciferná čísla.	Posloupnost čísel 0 – 100.	
Provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly.	Sčítá a odčítá do 100 s přechodem, užívá sčítání a odčítání při řešení praktických úloh. Násobí a dělí pamětně v oboru malé násobilky.	Sčítání a odčítání násobků deseti. Sčítání a odčítání do 100. Počítání se závorkami. Názorné zavedení násobení a dělení na souborech různých předmětů. Násobení jako opakované sčítání. Řady násobků čísel 2 – 5. Násobení a dělení 2 -5. Vztahy mezi násobením a dělením.	
Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace.	Řeší a tvoří slovní úlohy na sčítání a odčítání do 100, na násob. a děl. do 50. Rozeznává sudá a lichá čísla. Zvládá automatizaci násobílek 2, 3, 4, 5 a dělení v oboru těchto násobílek.	Slovní úlohy s jednou početní operací. Slovní úlohy typu o n-více, o n-méně, n-krát více, n-krát méně.	PT: EMV: Vztah člověka k prostředí EMV: Lidské aktivity a probl.živ.pr. VDO: Občanská společnost a škola
Geometrie v rovině a v prostoru			
Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci.	Určí geometrické tvary a tělesa. Rozeznává lomenou čáru, přímkou, úsečku. Narýsuje, odhadne a změří délku	Geometrická představivost, orientace v čtvercové síti. Geometrické tvary: trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh a tělesa:	MPV: Vv, Pč: Znázorňování, modelování, práce se stavebnicemi

Porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky.	úsečky. Provádí odhad délky, vzdálenosti. Změří úsečku s přesností na cm. Měří délky stran rovinných obrazců.	krychle, kvádr – modelování. Kreslení křivých a rovných čar, rýsování úseček. Jednot.délky centimetr, decimetr, metr	
Závislosti, vztahy a práce s daty			
Orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času.	Rozpozná jednotky času: den, hodina, minuta, sekunda.	Jednotky času.	MPV: Prv: Orientace v čase Pč: Hodiny
Popisuje jednoduché závislosti z praktického života	Čte údaje na hodinách. Sleduje závislost různých činností na čase.	Čtení údajů na různých typech hodin.	MPV: Prv: Denní režim

Ročník: 3.

očekávané výstupy z RVP	dílčí výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
Čísla a početní operace			
Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků.	Spočítá a vytváří konkrétní soubory prvků do 1000.	Vytváření souborů penězi, milimetrovým papírem s daným počtem prvků do 1000.	
Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti.	Zapisuje a přečte čísla do 1000, porovnává, setřídí vzestupně a sestupně čísla do 1000.	Počítání v oboru do 1000. Slovní úlohy na porovnávání trojčiferných čísel.	MPV: Aj: Číslovky, jednoduché příklady
Užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose.	Zakreslí čísla do 1000 na číselné ose, porovnává čísla pomocí číselné osy.	Posloupnost čísel 0 – 1000. Číselná osa.	

<p>Provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly.</p>	<p>Sčítá a odčítá dvojciferná čísla, z paměti (typ příkladu (34+25, 67-56)), sčítá a odčítá násobky sta. Zvládá písemné sčítání dvou sčítanců, kontrolu výsledků záměnou sčítanců. Sčítá a odčítá písemně do 1000. Písemně odčítá a kontrolu provádí sčítáním. Násobí a dělí v oboru malé násobilky. Automaticky užívá spoje všech násobílek. Ovládá pamětné dělení se zbytkem v oboru malé násobilky. Zaokrouhluje přirozená čísla na desítky a stovky.</p>	<p>Počítání v oboru do 1000.</p> <p>Malá násobilka.</p>	
<p>Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace.</p>	<p>Řeší a tvoří slovní úlohy na sčítání a odčítání do 1000. Řeší slovní úlohy s pomocí malé násobilky. Řeší slovní úlohy vedoucí ke dvěma různým početním výkonům. Řeší slovní úlohy vedoucí k užití vztahů o n-více, o n-méně, n-krát více, n-krát méně.</p>	<p>Slovní úlohy. Odhadování výsledků.</p>	<p>PT: EMV: Vztah člověka k prostředí EMV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>
Závislosti, vztahy a práce s daty			
<p>Orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času.</p> <p>Popisuje jednoduché závislosti z praktického života.</p>	<p>Ovládá jednotky času. Provádí jednoduché převody jednotek času. Čte časové údaje na různých typech hodin. Zvládne naplánovat režim dne. Určí dobu snídaně, oběda, večeře, délku spánku, délku vyučovací hodiny, přestávky. Pracuje s kalendářem.</p>	<p>Jednotky času.</p>	<p>MPV: Prv: Lidé a čas</p>
<p>Doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel.</p>	<p>Doplňuje do tabulek výpočty při sčítání, odčítání, násobení a dělení. Řeší a tvoří řetězce čísel.</p>		

Geometrie v rovině a v prostoru			
Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci.	Pozná rovinné obrazce trojúhelník, čtverec, obdélník, čtyřúhelník a narýsuje je v čtvercové síti. Označí bod, krajní body úsečky, průsečík dvou přímek. Narýsuje úsečku, přímku, polopřímku. Pozná krychli, kvádr, vymodeluje jejich tvar podle daného plánu.	Základní útvary v rovině. Krychle. Kvádr.	MPV: Pč, Vv: Modelování, práce se stavebnicemi
Porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky.	Provádí odhad délky, vzdálenosti. Změří úsečku s přesností na mm. Měří délky stran rovinných obrazců. Určí obvod jednoduchého obrazce sečtením délek stran.	Jednotky délky a jejich převody. Obvod.	MPV: Tv: Hod, skok do dálky
Rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině.	Pozná souměrný útvar. Nakreslí souměrný útvar ve čtvercové síti.	Souměrné útvary.	MPV: Vv, Pč: Využití osově souměrnosti

Ročník: 4.

očekávané výstupy z RVP	dílčí výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
Číslo a početní operace			
Využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení.	Pamětně sčítá přirozená čísla, která mají nejvýše dvě číslice různé od nuly. Pamětně násobí jednociferným číslem. Násobí čísla do 1 000 000 (nejvýše se dvěma různými číslicemi) jednociferným číslem. Písemně násobí jedno a dvouciferným činitelem. Písemně sčítá trojčiferná čísla. Ovládá vlastnosti početních operací – přednost násobení před sčítáním, pořadí počet. výkonů bez závorek.	Přirozená čísla do 1 000 000. Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly. Písemné algoritmy početních operací.	
Provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel.	Provádí a procvičuje početní operace v oboru do milionu. Písemně odčítá trojčiferná čísla.	Obor přirozených čísel do 1 000 000 s využitím jejich vlastností a algoritmů.	

	Písemně odčítá do 1 000 000 (až pěticiferné číslo). Písemně dělí jednociferným dělitelem.		
Zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel.	Porovnává čísla do 1 000 000. Čte a zapisuje čísla na číselné ose. Rozkládá čísla v desítkové soustavě. Zaokrouhluje přirozená čísla na desítky a stovky. Provádí odhad a kontrolu svého výpočtu (používá kalkulátor ke kontrole).	Číselná osa. Zápis čísla v desítkové soustavě. Porovnávání čísel. Práce s kalkulátorem.	MPV: Tv: Odhad a zaokrouhlování výsledků při sportu
Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel.	Řeší slovní úlohy na dva až tři početní výkony. Řeší slovní úlohy na porovnávání čísel, na početní výkony s čísly v daném oboru, na vztahy o n- více (méně), n- krát více (méně).	Slovní úlohy (jednoduché, složené).	PT: EMV: Vztah člověka k prostředí EMV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku.	Vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem na příkladech z běžného života. Využívá názorných obrázků k určování $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{5}$, $\frac{1}{10}$ celku. Vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny.	Celek, část, zlomek. Polovina, čtvrtina, třetina, pětina, desetina. Řešení a tvorba slovních úloh k určování poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny z celku.	PT: EMV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí MPV: Pč: Skládání origami, mozaiky Krájení dortu pizzy
Porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel.	Porovná zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny.)	Čítatel, jmenovatel, zlomková čára.	MPV: Pč: Skládání origami, mozaiky Krájení dortu, pizzy
Závislosti, vztahy a práce s daty			
Vyhledává, sbírá a třídí data.	Zhotoví časovou osu a orientuje se na ní. Pracuje s kalendářem (svátek, narozeniny, státní svátky, Vánoce, Velikonoce ..). Pracuje s letopočtem – zapisuje a porovnává určitá data.	Orientace v čase. Kalendář. Letopočet – datum.	MPV: Čj: Psaní, sloh: blahopřání, pozvánka VI: Lidé a čas

Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy.	Orientuje se v jízdním řádu (místní spoje). Doplňuje údaje vycházejících z praktického života žáků (např. Kč, ° C, kg). Tvoří diagramy, chápe změny v diagramu (růst, pokles, nulová hodnota). Odečítá hodnoty z diagramu.	Jízdní řád. Tabulky.	MPV: VI, Odjezdy vlaků, autobusů, výlety Př: Zaznamenávání naměřených hodnot do tabulek Tv: Řazení sportovních výkonů
Geometrie v rovině a v prostoru			
Narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici), užívá jednoduché konstrukce.	Narýsuje kružnici (střed, poloměr, průměr).	Základní rovinné útvary. Práce s pravítkem. Práce s kružítkem.	MPV: Vv: Kompozice v ploše
Sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran.	Určí délku úsečky (s přesností na mm, cm). Převádí jednotky délky. Určí obvod libovolného mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran – bez použití neznámé o – s použitím slova obvod.	Lomená čára. Úsečka. Obvod obrazce.	
Sestrojí rovnoběžky a kolmice.	Určí vzájemnou polohu přímek. Narýsuje kolmici, rovnoběžky různoběžky.	Přímka, polopřímka. Vzájemná poloha přímek v rovině.	
Určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu.	Vymodeluje síť kvádrů, krychle. Vymodeluje kvádr, krychli z dané sítě. Určí obsah rovinných obrazců pomocí čtvercové sítě. Řeší jednoduché slovní úlohy na výpočty obsahu obdélníku a čtverce (nepoužívat neznámou S, nepoužívat jednotky obsahu).	Obsah obrazce. Síť obrazce. Tělesa. Rovinné útvary.	MPV: PČ: Práce se stavebnicemi
Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru.	Určuje souřadnice bodu ve čtvercové síti. Pozná souměrný útvar ve čtvercové síti. Určí osu souměrnosti modelováním, překládáním apod. Nakreslí souměrný útvar podle osy	Souřadnice bodu. Osa souměrnosti. Osově souměrné útvary. Tělesa.	MPV: Vv: Využití osově souměrnosti

	souměrnosti (hledá příklady v praktickém životě). Dokreslí souměrný útvar podle osy souměrnosti. Určí roviny souměrnosti na modelech kvádrů a krychle.		
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky.	Individuálně se zapojuje do celostátní matematické soutěže Cvrček, Klokan. Řeší logické úlohy na problémové situace z běžného života.	Matematická soutěž Cvrček, Klokan. Číselné a obrázkové řady. Magické čtverce. Logické úlohy. Prostorová představivost.	

Ročník: 5.

očekávané výstupy z RVP	dílčí výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
Číslo a početní operace			
Využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení.	Čte, zapisuje a porovnává čísla větší než milion.	Přirozená čísla do milionu a přes milion, početní výkony s nimi a jejich vlastnosti.	MPV: VI: Vlastivědné údaje
Provádí písemné operace v oboru přirozených čísel.	Sčítá, odčítá, násobí jednočtyřciferným činitelem, dělí jednodvouciferným dělitelem. Užívá písemných algoritmů násobení a dělení. Sčítá tři až čtyři přirozená čísla.	Přirozená čísla sčítá, odčítá, násobí a dělí z paměti a písemně.	
Zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel.	Zaokrouhluje přirozená čísla s požadovanou přesností na 1 000, 10 000,přes 1 000 000 Porovnává přirozená čísla a zobrazuje je na číselné ose.	Odhady výsledků, kontrola výpočtu. Zaokrouhlování na miliony, statisíce, tisíce, sta, desítky.	MPV: VI: Zaokrouhlování a odhadování počtu obyvatel, plochy území států Př: porovnávání vzdálenosti, velikosti vesmírných těles
Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel.	Řeší jednoduché a složité slovní úlohy vedoucí k jednomu nebo dvěma výpočtům s přirozenými čísly.	Slovní úlohy.	PT: EMV: Vztah člověka k prostředí EMV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Modeluje a určí část celku, používá	Vyjádří celek z jeho dané poloviny,	Celé číslo, desetinné číslo, zlomek.	

zápis ve formě zlomku.	čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny.	Řešení a tvorba slovních úloh k určení celku z dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny.	
Porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel.	Sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny) pomocí názorných obrázků a tyto početní operace zapisuje.	Využití názorných obrázků (např. čtvercová síť, kruhový diagram, číselná osa).	
Přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty.	Vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou desetinným číslem na příkladech z běžného života. Přečte, zapíše, znázorní desetinná čísla v řádu desetin a setin na číselné ose, ve čtvercové síti nebo v kruhovém diagramu. Porovná desetinná čísla v řádu desetin a setin.	Porovnávání desetinných čísel. Využití názorných obrázků (např. čtvercová síť, kruhový diagram, číselná osa).	MPV: Tv: Sportovní výkony Př: Zapisování výsledků měření, vážení, apod.
Porozumí významu znaku „-“ , pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose.	Znázorní na číselné ose, přečte, zapíše a porovná celá čísla v rozmezí -100 až +100. Nalezne reprezentaci záporných čísel v běžném životě.	Číselná osa (kladná a záporná část). Měření teploty, vyjádření dlužné částky.	PT: EVM: Vztah člověka k prostředí
Závislosti, vztahy a práce s daty			
Vyhledává, sbírá a třídí data.	Dokáže získat a roztřídit vyhledané údaje.	Závislosti a jejich vlastnosti.	MPV: Tv: Měření výkonů
Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy.	Pracuje s daty z tisku, televize. Seznámí se s římskými číslicemi.	Diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády. Římské číslice.	MPV: VI. Orientace v jízdním řádu VI: Lidé a čas
Geometrie v rovině a v prostoru			
Narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici), užívá jednoduché konstrukce.	Znázorňuje a rýsuje rovinné útvary.	Čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnice.	
Sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran.	Rýsuje, sčítá a odčítá úsečky.	Délka úsečky. Jednotky délky mm, cm, dm, m, km a jejich převody. Součet a rozdíl úsečky graficky i početně. Obvod čtverce a obdélníku.	MPV: Inf : Grafika Tv: Měření výkonů

Sestrojí rovnoběžky a kolmice	Zvládne sestrojít rovnoběžky.	Vzájemná poloha dvou přímek v rovině. Rovnoběžky.	
Určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu.	Seznámí se jednotkami obsahu a provádí jednoduché převody v oboru přirozených čísel. Poznává jednoduchá tělesa.	Jednotky obsahu. Obsah čtverce a obdélníku. Krychle, kvádr, jehlan, kužel, koule, válec.	MPV: Pč: Modely, práce se stavebnicemi
Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru.	Hledá osově souměrné útvary. Dotváří osově souměrné útvary.	Osově souměrné útvary.	MPV: Vv: využití osově souměrnosti
<i>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</i>			
Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky.	Kombinuje poznatky a dovednosti z různých vzdělávacích oblastí a tematických celků. .	Slovní úlohy, číselné a obrázkové řady, magické čtverce, prostorová představivost.	

Charakteristika vyučovacího předmětu Matematika – 2. stupeň

V předmětu Matematika je realizován obsah vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace

Mezi hlavní cíle matematiky 2.stupně patří vnímání významu matematiky založeného především na aktivních činnostech a jejich použití v praktickém životě. Žáky postupně vedeme k získání matematické gramotnosti tak, aby si uvědomovali, že se matematika prolíná celým základním vzděláváním.

Žáci v ní mají získat početní dovednosti v oboru přirozených čísel do 1000 000 až miliardy, aby si uměli poradit s praktickými úlohami denní potřeby, ve všech oblastech bez problémů rozpoznat příčiny a důsledky, odvodit nové skutečnosti, naučit se rýsovat, pracovat s tabulkami, vyhledávat informace, ověřovat pravdivost svých tvrzení.

Matematika by měla být postavena na rozvíjení vlastních zkušeností žáků, potřeby počítat, rýsovat, soutěžit. Práce by měla být zajímavá a povzbuzující.

Ve vzdělávacím předmětu matematika směřujeme výuku ještě specificky k:

- porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům
- rozvíjení pozornosti, přesnosti, vytrvalosti
- rozpoznávání různých typů změn, na jejichž základě se učí uvažovat, svoji práci kontrolovat, srovnávat
- učení sebedůvěry, sebekázně a vzájemným vztahům ve skupině, třídě, škole
- uplatnění logického myšlení na základě řešení problémových situací, jejichž obtížnost je závislá na rozumové vyspělosti žáků,
- logické uvažování může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní
- využívání prostředků výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používání některých dalších pomůcek, které umožňují přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v základech rýsovacích technik

Obsahové, časové a organizační vymezení

- Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je tvořena v tomto období čtyřmi tematickými okruhy:

Číslo a proměnná

Závislosti, vztahy a práce s daty

Geometrie v rovině a v prostoru

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

- Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:
 - využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
 - rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojování si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
 - rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
 - rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojování si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů
 - vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu
 - vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
 - provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
 - přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu rozvíjení spolupráce při řešení

problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi

- k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
 - rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvrácení pomocí protipříkladů
- Matematika se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících 2. stupně, a to 5 hodin týdně v každém ročníku.
 - Výuka probíhá v kmenových třídách a v počítačové učebně.

Výchovné a vzdělávací strategie
Výchovné a vzdělávací strategie, které v Matematice směřují k rozvíjení klíčových kompetencí:
Kompetence k učení: <ul style="list-style-type: none"> ☐ učitel při výuce používá termíny, znaky a symboly ☐ rozvíjí kreativitu a učební dovednosti ☐ používá vhodné učební pomůcky (rýsovací potřeby, obrazový materiál, modely těles, meotar, kalkulátory, pracovní listy, internetové stránky s matematickou tematikou, matematické programy) ☐ učitel se věnuje dovednosti autokorekce chyb ☐ žáci se učí vybírat a využívat pro efektivní učení vhodné způsoby ☐ žáci operují s obecně užívanými termíny, znaky a symboly
Kompetence komunikativní: <ul style="list-style-type: none"> ☐ učitel dává žákům prostor pro samostatné řešení zadaných problémů a jejich ústní i písemnou obhajobu ☐ seznamuje žáky s historií matematiky ☐ učí žáky aplikovat matematické postupy v praxi ☐ žáci se učí formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, a to ústně i písemně
Kompetence občanská: <ul style="list-style-type: none"> ☐ učitel vede žáky k uvědomění si odpovědnosti k sobě samému ☐ k rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh ☐ k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu ☐ k respektování věkových, intelektových, sociálních a etnických zvláštností žáků ☐ žáci se učí respektovat přesvědčení druhých ☐ rozhodovat se zodpovědně podle dané situace a podle svých možností
Kompetence pracovní: <ul style="list-style-type: none"> ☐ učitel žáky seznámí s různými metodami zpracování naměřených hodnot ☐ učitel vede žáky k samostatnosti, k vytrvalosti a přesnosti ☐ k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování ☐ učitel u žáků rozvíjí smysl pro povinnost (příprava na výuku) ☐ žáci se učí zpracovávat data získaná pozorováním a měřením
Kompetence sociální a personální: <ul style="list-style-type: none"> ☐ učitel zadává dostatek úloh pro skupinu žáků a dává žákům prostor objektivně hodnotit vlastní práci v kolektivu ☐ vytváří partnerské vztahy učitel-žák a vnáší přátelskou atmosféru do procesu výuky ☐ uplatňuje individuální přístup jak k talentovaným žákům, tak i k žákům s poruchami učení ☐ žáci se učí účinně spolupracovat ve skupině a vytvářet si pozitivní představu o sobě samém
Kompetence k řešení problémů: <ul style="list-style-type: none"> ☐ učitel žákům předkládá dostatečné množství vyřešených úloh ☐ učitel zadává dostatek úloh k samostatnému řešení ☐ zadává úkoly k posílení schopností žáků využívat vlastních zkušeností, individuálního přístupu k problémům, znalostí a kreativity při jejich řešení ☐ předkládá modely matematických postupů ☐ učitel vede žáky k porozumění algoritmů řešení úloh a jejich správnému používání ☐ žáci se učí samostatně řešit problémy ☐ volit vhodné způsoby řešení žáci při řešení problémů užívají logické, matematické a empirické postupy
Kompetence digitální <ul style="list-style-type: none"> ☐ učitel vede žáky k ovládnutí běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatnému rozhodování, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít

učí žáky využívat digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce

Průřezová témata

- Ve vyučovacím předmětu Matematika se ve všech ročnících 2. stupně realizují tematické okruhy průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**

Ročník: 6.

očekávané výstupy z RVP	díličí výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
Desetinná čísla			
<p>Užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek-část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem).</p> <p>Zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor.</p>	<p>Zapíše a přečte desetinné číslo. Znárodní desetinné číslo na číselné ose. Porovná dvě a více desetinných čísel.</p> <p>Zaokrouhlí desetinné číslo na stovky, desítky, jednotky, desetiny, setiny, ... na daný řád. Násobí a dělí 10, 100, 1000, ... Převádí jednotky délky, hmotnosti a obsahu. Sčítá, odčítá, násobí a dělí desetinná čísla, užívá písemné algoritmy.</p> <p>Řeší úlohy z praxe vedoucích k početním výkonům s desetinnými čísly. Provádí odhad a kontrolu výsledků řešení úloh pomocí kalkulátoru.</p>	<p>Desetinná čísla, desetinný zlomek - zápis, znázorňování</p> <p>Porovnávání desetinných čísel</p> <p>Zaokrouhlování desetinných čísel</p> <p>Násobení a dělení 10, 100, 1000, ... Jednotky délky, hmotnosti a obsahu</p> <p>Sčítání desetinných čísel Odčítání desetinných čísel Násobení desetinných čísel Dělení desetinných čísel Řešení úloh z praxe</p> <p>Užití kalkulátoru</p>	<p>PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MPV: F: Převody jednotek fyzikálních veličin, výpočet objemu, hustoty, hmotnosti, ... Tv: Měření délky, času Vz: Měření hmotnosti, teploty Ch: Chemické výpočty</p>
Dělitelnost přirozených čísel			
<p>Modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel.</p>	<p>Rozliší vlastnosti násobku a dělitele čísla. Uvede znaky dělitelnosti čísla 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10. Určí množinu násobků daného čísla. Určí množinu dělitelů daného čísla. Rozliší prvočíslo a složené číslo. Rozloží složené číslo na součin prvočísel. Určí největšího společného dělitele a nejmenší společný násobek daných přirozených čísel.</p>	<p>Násobek, dělitel</p> <p>Kritéria dělitelnosti přirozenými čísly od 2 do 10</p> <p>Prvočísla a složená čísla Rozklad na součin prvočísel</p> <p>Společní dělitelné, největší společný dělitel Společné násobky, nejmenší společný násobek</p>	<p>PT: OSV: Můj vztah ke mně samému</p>

	Řeší jednoduché slovní úlohy.	Řešení úloh z praxe	
Úhel			
<p>Charakterizuje a třídí základní rovinné útvary.</p> <p>Určuje velikost úhlu měřením a výpočtem.</p> <p>Zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku.</p>	<p>Zná pojem polopřímka.</p> <p>Definuje úhel jako část rovin, načrtne úhel, zapíše úhel. Změří velikost úhlu úhloměrem, sestrojí úhel o dané velikosti. Třídí úhly podle jejich velikostí.</p> <p>Přenesení úhel. Sestrojí osu úhlu. Sestrojí úhel o velikosti 90°, 45°, 60°, 120° bez úhlooměru. Určí součet, rozdíl, násobek a podíl úhlů malým přirozeným číslem: početně a graficky. Pozná dvojice úhlů: vedlejší, vrcholové, souhlasné, střídavé úhly, trojici vnitřních úhlů trojúhelníka a určí jejich vztahy a vypočte jejich velikosti. Převede, sečte, odečte, vynásobí a vydělí velikosti úhlů ve stupních a minutách.</p>	<p>Polopřímka</p> <p>Úhel, popis úhlu</p> <p>Velikost úhlu, užití úhlooměru</p> <p>Druhy úhlů – ostrý, pravý, tupý, nulový, přímý, plný úhel; konvexní a nekonvexní úhel</p> <p>Přenesení úhlu</p> <p>Osa úhlu</p> <p>Sestrojení úhlu o dané velikosti bez úhlooměru</p> <p>Sčítání, odčítání úhlů, násobek úhlu, zlomek úhlu</p> <p>Dvojice úhlů, trojice úhlů a jejich vlastnosti</p> <p>Převody a užití jednotek velikosti úhlu při početních operacích s úhly</p>	<p>PT: OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MPV: F: Odraz a lom světla, obraz v rovinném zrcadle, převody jednotek času</p>
Osová souměrnost			
<p>Načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar.</p> <p>Zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku.</p>	<p>Pozná shodné útvary. Sestrojí obraz jednoduchého rovinného útvaru osově souměrného podle osy. Sestrojí osu úsečky. Pozná osově souměrný útvar a vyznačí všechny jeho osy souměrnosti.</p>	<p>Shodné útvary</p> <p>Osová souměrnost</p> <p>Osa úsečky</p> <p>Osově souměrné útvary</p>	<p>PT: OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MPV: F: Obraz v rovinném zrcadle Př: Souměrnost organismu, souměrnost minerálů Vv: Písmo, architektonické prvky</p>

Trojúhelník			
<p>Charakterizuje a třídí základní rovinné útvary.</p> <p>Určuje velikost úhlu měřením a výpočtem.</p> <p>Zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku.</p>	<p>Popíše trojúhelník, jeho vrcholy, strany, úhly</p> <p>Určí, zapíše a změří velikosti vnitřních a vnějších úhlů trojúhelníku.</p> <p>Provede grafický součet vnitřních úhlů trojúhelníku.</p> <p>Vypočítá velikost třetího vnitřního úhlu v trojúhelníku.</p> <p>Vypočte velikost vnějšího úhlu trojúhelníku.</p> <p>Rozliší trojúhelníky podle velikosti jeho vnitřních úhlů, uvede vlastnosti úhlu pravouhlého trojúhelníku, provede výpočty.</p> <p>Rozliší trojúhelníky podle délek stran, uvede vlastnosti rovnostranného a rovnoramenného trojúhelníku (stran i úhlů), provede výpočty.</p> <p>Sestrojí osy stran, osy vnitřních úhlů trojúhelníku.</p> <p>Sestrojí výšky, střední příčky a těžnice trojúhelníku (uvede jejich vlastnosti).</p> <p>Sestrojí kružnici opsanou a vepsanou trojúhelníku.</p> <p>Sestrojí trojúhelník ze tří daných stran, určí podmínku řešitelnosti.</p>	<p>Popis trojúhelníku</p> <p>Vnitřní a vnější úhly trojúhelníku</p> <p>Grafický součet vnitřních úhlů trojúhelníku</p> <p>Součet velikostí vnitřních úhlů trojúhelníku, užití při výpočtech</p> <p>Výpočet velikosti vnějšího úhlu trojúhelníku</p> <p>Typy trojúhelníků</p> <p>Výpočty velikostí stran a velikostí úhlů trojúhelníku</p> <p>Osy stran, osy úhlů trojúhelníku</p> <p>Výšky trojúhelníku</p> <p>Střední příčky trojúhelníku</p> <p>Těžnice trojúhelníku</p> <p>Kružnice opsaná a vepsaná trojúhelníku</p> <p>Konstrukce trojúhelníku ze tří stran</p> <p>Trojúhelníková nerovnost</p>	<p>PT:</p> <p>OSV: Rozvoj schopností poznávání</p> <p>OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>MPV:</p> <p>F: Určení těžiště tělesa</p>
Krychle a kvádr			
<p>Určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti.</p> <p>Odhaduje a vypočítá objem a povrch těles.</p> <p>Načrtne a sestrojí síť základních těles.</p>	<p>Rozliší krychli a kvádr.</p> <p>Určí objem krychle a kvádrů v krychlové síti.</p> <p>Určí povrch krychle a kvádrů ve čtvercové síti, vytvoří modely krychle a kvádrů.</p> <p>Zobrazí krychli včetně vyznačení viditelných a neviditelných hran v rovnoběžném promítání, vypočítá jeho objem.</p>	<p>Krychle a kvádr, jejich síť, prostorové zobrazení</p> <p>Objem krychle a kvádrů v krychlové síti</p> <p>Povrch krychle a kvádrů ve čtvercové síti</p> <p>Objem krychle</p>	<p>PT:</p> <p>OSV: Rozvoj schopností poznávání</p> <p>MPV:</p> <p>F: Výpočet objemu těles, výpočet hmotnosti těles</p>

	<p>Zobrazí kvádr včetně vyznačení viditelných a neviditelných hran v rovnoběžném promítání, vypočítá jeho objem.</p> <p>Převádí jednotky objemu.</p> <p>Zobrazí síť krychle, vypočítá jeho povrch.</p> <p>Zobrazí síť kvádrů, vypočítá jeho povrch.</p> <p>Převádí jednotky obsahu.</p> <p>Řeší úlohy z praxe na výpočty objemů a povrchů krychle, kvádrů, jejich hmotností.</p>	<p>Objem kvádrů</p> <p>Jednotky objemu, převod</p> <p>Povrch krychle</p> <p>Povrch a kvádrů</p> <p>Jednotky obsahu, převod</p> <p>Řešení úloh z praxe</p>	
--	--	---	--

Ročník: 7.

<i>očekávané výstupy z RVP</i>	<i>dílčí výstupy</i>	<i>učivo</i>	<i>přesahy, vazby, MPV, PT</i>
Zlomky			
<p>Užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem).</p>	<p>Vyjádří zlomkem část celku.</p> <p>Znázorní jednoduché zlomky pomocí obdélníkového nebo kruhového diagramu.</p> <p>Znázorní jednoduché zlomky na číselné ose</p> <p>Určí část celku pomocí daného zlomku.</p> <p>Rozšíří zlomek na daného jmenovatele.</p> <p>Uvede zlomek v základním tvaru.</p> <p>Porovná dané zlomky.</p> <p>Vyjádří kladné racionální číslo zlomkem, desetinným číslem, příp. smíšeným číslem.</p> <p>K danému zlomku určí převrácené číslo.</p> <p>Sčítá, odčítá, násobí a dělí zlomky.</p> <p>Upraví složený zlomek na zlomek jednoduchý.</p>	<p>Celek a jeho část vyjádřená zlomkem</p> <p>Znázorňování zlomků</p> <p>Určení části celku pomocí zlomků</p> <p>Rozšiřování zlomků</p> <p>Krácení zlomků</p> <p>Porovnávání zlomků</p> <p>Zlomky, desetinná a smíšená čísla</p> <p>Převrácené číslo</p> <p>Sčítání zlomků</p> <p>Odčítání zlomků</p> <p>Násobení zlomků</p> <p>Dělení zlomků</p> <p>Složený zlomek</p>	<p>PT:</p> <p>OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>OSV: Seberegulace a sebeorganizace</p> <p>MPV:</p> <p>F: Převody jednotek fyzikálních veličin</p> <p>Ch: Hmotnostní zlomek</p>

	Řeší jednoduché slovní úlohy z praxe pomocí kladných racionálních čísel.	Řešení úloh z praxe pomocí kladných racionálních čísel	
Celá čísla			
Provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu.	Umí použít cele číslo pro praktická užití (teplota, výška vody, podlaží, stav hotovosti). Znázorní celé číslo na číselné ose. Poznává, znázorní navzájem opačná čísla na číselné ose. Definuje absolutní hodnotu jako vzdálenost obrazu čísla na číselné ose od nuly. Uvede absolutní hodnotu daného čísla. Porovná daná celá čísla, znázorní na číselné ose. Porovná daná kladná nebo záporná desetinná čísla, znázorní na číselné ose. Sčítá, odčítá, násobí a dělí celá a kladná nebo záporná desetinná čísla.	Zavedení a užití celých čísel v praxi Znázornění celých čísel na číselné ose Navzájem opačná čísla Absolutní hodnota čísla Porovnávání celých čísel Porovnávání kladných a záporných desetinných čísel Sčítání celých a kladných nebo záporných desetinných čísel Odčítání celých čísel a kladných nebo záporných desetinných čísel Násobení celých čísel a kladných nebo záporných desetinných čísel Dělení celých čísel a kladných nebo záporných desetinných čísel	PT: OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MPV: F: Měření teploty, porovnávání sil, skládání sil početně a graficky, rovnováha sil
Racionální čísla			
Užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem).	Vyjádří dané racionální číslo zlomkem, desetinným číslem, příp. smíšeným číslem. Znázorní racionální číslo na číselné ose. Porovná daná racionální čísla. Sčítá, odčítá racionální čísla. Násobí a dělí racionální čísla. Řeší úlohy z praxe pomocí racionálních čísel.	Racionální čísla Znázornění racionálního čísla na číselné ose Porovnávání racionálních čísel Sčítání a odčítání racionálních čísel Násobení a dělení racionálních čísel Úlohy z praxe	PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání OSV: Psychohygienu MPV: F: Výpočty velikostí fyzikálních veličin
Poměr			
Řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky	Porovná veličiny pomocí číselné osy, pomocí rozdílu a pomocí podílu.	Porovnávání veličin	PT: OSV: Řešení problémů

map a plánů.	Porovná dvě veličiny poměrem, vysvětlí význam, uvede užití. Rozlišuje pořadí členů v poměru, určí převrácený poměr. Uvede poměr v základním tvaru. Řeší slovní úlohy s využitím poměru a postupného poměru; rozdělí celek na části v daném poměru, zvětšuje a zmenšuje veličiny a úsečky v daném poměru. Využívá dané měřítko při zhotovování jednoduchých plánů a čtení map.	Poměr Převrácený poměr Rozšiřování a krácení poměru Počítání s poměry, slovní úlohy Postupný poměr Měřítko plánu a mapy	a rozhodovací dovednosti MPV: Tv: Výsledky utkání Z 6: Měřítko mapy
Přímá a nepřímá úměrnost			
Určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti.	Určí, zda daná závislost je nebo není přímá (nepřímá) úměrnost a své tvrzení zdůvodní. S porozuměním použije trojčlenku v jednoduchých slovních úlohách na přímou nebo nepřímou úměrnost. Znázorní bod v rovině určený svými souřadnicemi. Určí souřadnice bodů grafu, zapíše do tabulky. Sestrojí graf přímé a nepřímé úměrnosti a naopak čte z grafu přímé a nepřímé úměrnosti. Řeší slovní úlohy s využitím vztahů přímé a nepřímé úměrnosti.	Přímá a nepřímá úměrnost Přímá úměrnost, tabulka, trojčlenka Nepřímá úměrnost, tabulka, trojčlenka Pravoúhlá soustava souřadnic v rovině Souřadnice bodů v rovině Graf přímé úměrnosti Graf nepřímé úměrnosti Řešení slovních úloh z praxe	PT: OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MPV: F: Popis závislostí fyzikálních veličin pomocí tabulek, vzorců a grafů Ch: Chemické výpočty
Procenta			
Užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem). Řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek).	Definuje procento jako setinu z 1, vyjádří daný počet procent celým číslem, desetinným číslem, zlomkem, smíšeným číslem a naopak. Chápe pojem promile. Určí, jak velkou část celku tvoří daný počet procent, zobrazí na úsečkovém diagramu. Určí, kolik procent je daná část z celku, zobrazí na úsečkovém diagramu. Určí základ z dané části a z daného	Procento, promile Procentová část, počet procent, základ Slovní úlohy na procenta	PT: OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti EMV: Základní podmínky života MPV: F: Účinnost Př: Klíčivost, voda v lidském těle, cukernatost řepy Z: Porovnání délek řek, hranic států, rozloh jezer, ..., mořská voda

	<p>počtu procent, zobrazí na úsečkovém diagramu.</p> <p>Vypočítá úrok, daň z úroku a výnos z vkladu v jednoduchých případech.</p> <p>Řeší slovní úlohy z praxe na výpočet počtu procent, procentové části, základu, pomocí přechodu přes 1 %, pomocí trojčlenky, pomocí poměru.</p> <p>Sestrojí a přečte různé diagramy a grafy, v nichž jsou jednotlivé položky vyjádřené v procentech.</p>	<p>Jednoduché úrokování</p> <p>Úroková míra, úrok, daň z úroku</p> <p>Slovní úlohy z praxe</p> <p>Diagramy a grafy</p>	<p>Tv: Úspěšnost zásahů vyjádřená v procentech</p> <p>Ov: Složení nebezpečného odpadu</p> <p>Ch: Složení vzduchu, složení roztoku, chemické výpočty</p>
Shodnost			
<p>Užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků.</p> <p>Zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku.</p>	<p>Pozná shodné geometrické útvary a v jednoduchých případech danou shodnost zapíše pomocí matematických symbolů.</p> <p>Používá věty o shodnosti trojúhelníků k určení, zda jsou dva trojúhelníky shodné či ne.</p> <p>Používá věty o shodnosti trojúhelníků ke konstrukci trojúhelníků podle vět sss, sus, usu.</p>	<p>Shodnost geometrických útvarů</p> <p>Shodnost trojúhelníků</p> <p>Věty o shodnosti trojúhelníků</p> <p>Konstrukce trojúhelníků</p>	<p>PT:</p> <p>OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>OSV: Psychohygiiena</p>
Středová souměrnost			
<p>Načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar.</p> <p>Zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku.</p>	<p>Sestrojí bod souměrně sdružený k danému bodu podle středu souměrnosti.</p> <p>Sestrojí obraz jednoduchého rovinného útvaru souměrně sdruženého podle daného středu.</p> <p>Pozná středově souměrný útvar a vyznačí jeho střed souměrnosti.</p>	<p>Opakování shodných zobrazení: osově souměrnosti</p> <p>Středová souměrnost</p> <p>Konstrukce jednoduchých geometr. útvarů ve středové souměrnosti</p> <p>Středově souměrné útvary</p>	<p>PT:</p> <p>OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>MPV:</p> <p>Př: Souměrnost minerálů</p> <p>Vv: Ornamenty</p>
Čtýřúhelníky			
<p>Načrtne a sestrojí rovinné útvary.</p> <p>Zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a</p>	<p>Rozdělí čtyřúhelníky, popíše jejich hlavní prvky, uvede jejich vlastnosti.</p> <p>Pozná rovnoběžník a podle jeho vlastností rozhodne, o který rovnoběžník se jedná.</p>	<p>Čtýřúhelníky</p> <p>Rovnoběžník</p>	<p>PT:</p> <p>OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>OSV: Psychohygiiena</p> <p>MPV:</p>

<p>jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku.</p> <p>Analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu.</p>	<p>Určí vzdálenost bodu od přímky. Sestrojí výšky a úhlopříčky rovnoběžníku</p> <p>Porovná vlastnosti kosodélníku a kosočtverce.</p> <p>Sestrojí daný rovnoběžník. Vypočítá obvod a obsah rovnoběžníku. Ze vztahu pro obsah rovnoběžníku odvodí obsah trojúhelníku, vypočte obsah trojúhelníku.</p> <p>Pozná lichoběžník, charakterizuje pravoúhlý a rovnoramenný lichoběžník. Sestrojí daný lichoběžník. Vypočítá obvod a obsah lichoběžníku. Řeší slovní úlohy z praxe vedoucí k výpočtu obvodu a obsahu rovnoběžníku, trojúhelníku, lichoběžníku.</p>	<p>Vzdálenost bodu od přímky Výšky a úhlopříčky rovnoběžníku</p> <p>Kosodélník a kosočtverec</p> <p>Konstrukce rovnoběžníku Obvod a obsah rovnoběžníku Obsah trojúhelníku</p> <p>Lichoběžník</p> <p>Konstrukce lichoběžníku Obvod a obsah lichoběžníku Slovní úlohy z praxe</p>	<p>F: Výpočet velikosti ploch, určení těžiště tenkého tělesa</p>
Hranoly			
<p>Určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti.</p> <p>Odhaduje a vypočítá objem a povrch těles.</p>	<p>Pozná hranol, popíše hranol - určí co jsou vrcholy, hrany (podstavné, boční), stěny hranolu (podstavy, boční stěny, plášť), výška hranolu.</p> <p>Rozliší a pojmenuje hranoly podle podstavy</p> <p>Zobrazí hranol včetně vyznačení viditelných a neviditelných hran v rovnoběžném promítání.</p> <p>Načrtne a sestrojí síť trojbokého a čtyřbokého hranolu.</p> <p>Vypočítá povrch a objem hranolu s rovnoběžníkovou, trojúhelníkovou nebo lichoběžníkovou podstavou.</p> <p>Řeší úlohy z praxe na výpočty povrchů a objemů těchto těles, jejich hmotností.</p>	<p>Hranoly, popis</p> <p>Prostorové zobrazení hranolu</p> <p>Síť hranolu</p> <p>Povrch a objem hranolu</p> <p>Úlohy z praxe</p>	<p>PT: OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MPV: F: Výpočty objemů a hmotností těles</p>

Ročník: 8.

očekávané výstupy z RVP	dílčí výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
Mocniny a odmocniny			
<p>Provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu.</p> <p>Zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulačtor.</p> <p>Zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku.</p> <p>Odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů.</p> <p>Analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu.</p>	<p>Definuje druhou mocninu jako součin dvou stejných činitelů (obsah čtverce). Umocňuje z paměti přirozená čísla od 1 do 20.</p> <p>Určuje druhé mocniny výpočtem, pomocí tabulek a kalkulačtoru. Zapiše velké číslo pomocí mocnin o základu 10 ve tvaru $c \cdot 10^n$, kde $1 \leq c < 10$.</p> <p>Odmocňuje z paměti druhé mocniny přirozených čísel do 20 (strana čtverce z jeho obsahu).</p> <p>Určuje druhé odmocniny pomocí tabulek a kalkulačtoru.</p> <p>Vypočte hodnotu číselného výrazu s druhými mocninami a odmocninami.</p> <p>Řeší slovní úlohy z praxe na užití určování druhé mocniny a druhé odmocniny.</p> <p>Řeší úlohy s geometrickou tematikou na užití určování druhé mocniny a druhé odmocniny.</p>	<p>Druhá mocnina</p> <p>Umocňování čísel z paměti, odhad</p> <p>Odhadování, výpočty a určení druhých mocnin</p> <p>Rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě</p> <p>Druhá odmocnina</p> <p>Odmocňování z paměti, odhad</p> <p>Odhadování a určení druhých odmocnin</p> <p>Hodnota číselného výrazu s druhými mocninami a odmocninami</p> <p>Řešení úloh z praxe</p>	<p>PT:</p> <p>OSV: Rozvoj schopností poznávání</p> <p>OSV: Kooperace a kompetice</p> <p>MPV:</p> <p>F: Výpočet obsahu čtvercové plochy, zápis vzdáleností ve vesmíru</p>
Pythagorova věta			
<p>Charakterizuje a třídí základní rovinné útvary.</p> <p>Zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku.</p> <p>Analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného</p>	<p>Popíše strany pravoúhlého trojúhelníku. Vysloví znění Pythagorovy věty a s porozuměním ji použije při řešení jednoduchých praktických problémů: vypočte délku přepony a délku odvěsny pravoúhlého trojúhelníku, délku výšky a délku ramene rovnoramenného trojúhelníku z daných veličin.</p> <p>Řeší úlohy z praxe na užití Pythagorovy věty.</p>	<p>Pravoúhlý trojúhelník</p> <p>Pythagorova věta, užití</p> <p>Užití Pythagorovy věty v rovině</p> <p>Užití Pythagorovy věty v prostoru</p> <p>Řešení úloh z praxe</p>	<p>PT:</p> <p>OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>OSV: Kreativita</p> <p>MPV:</p> <p>D: Věda ve starověku</p>

matematického aparátu.			
Výrazy a mnohočleny			
<p>Matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním.</p>	<p>Určí hodnotu číselného výrazu se základními početními operacemi (sčítání, odčítání, násobení, dělení, druhá mocnina a odmocnina) včetně závorek. Určí hodnotu výrazu s proměnnými pro zadané hodnoty proměnných. Poznává jednočlen (číslo, proměnná nebo jejich součin). Definuje mnohočlen jako součet (rozdíl) jednočlenů. Určí součet výrazů. Určí rozdíl výrazů. Určí součin výrazů (jednočlenu a mnohočlenu, mnohočlenu a mnohočlenu). Rozloží výraz na součin pomocí vytýkáním. Uvede vzorce pro druhou mocninu součtu jednočlenů, pro druhou mocninu rozdílu jednočlenů a součinu $(a+b)(a-b)$. Zjednoduší úpravu výrazu pomocí vzorce. Rozloží výraz pomocí vzorce.</p>	<p>Číselný výraz a jeho hodnota</p> <p>Výrazy s proměnnými</p> <p>Jednočlen</p> <p>Mnohočlen</p> <p>Sčítání a odčítání mnohočlenů</p> <p>Násobení mnohočlenů</p> <p>Rozklad mnohočlenů na součin výrazů vytýkáním</p> <p>Vyvození algebraických vzorců</p> <p>Použití algebraických vzorců</p> <p>Rozklad mnohočlenů na součin výrazů pomocí vzorce</p>	<p>PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání OSV: Seberegulace a sebeorganizace MPV: F: Určení velikostí fyzikálních veličin pomocí vzorců</p>
Lineární rovnice			
<p>Formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav.</p> <p>Analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel.</p>	<p>Rozhodne o rovnosti číselných výrazů. Rozhodne o rovnosti výrazů s neznámou pomocí dosazení daného čísla za neznámou. Řeší jednoduché lineární rovnice, vhodně používá ekvivalentních úprav rovnic. Řeší lineární rovnice se závorkami a se zlomky. Řeší slovní úlohy se zlomky, s procenty a z geometrie.</p>	<p>Rovnost číselných výrazů Rovnost výrazů s neznámou</p> <p>Řešení lineárních rovnic Ekvivalentní úpravy rovnic</p> <p>Slovní úlohy z praxe</p>	<p>PT: OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV: Rozvoj schopností poznávání EMV: Základní podmínky života EMV: Vztah člověka k prostředí MPV: F: Určení velikostí fyzikálních veličin z rovnic; např. v úlohách o pohybu, na rovnovážnou polohu</p>

	Upraví jednoduché vzorce z matematiky a fyziky pro výpočet hledané veličiny.	Výpočet neznámé ze vzorce	na páce, na vztahy mezi objemy, silami, tlaky, ... Ch: Chemické rovnice Ch: Chemické výpočty
Základy statistiky			
Vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data. Porovnává soubory dat.	Vyjádří funkční závislost údajů z praktického života tabulkou, grafem, diagramem, nákresem, schématem a rovnicí, s těmito umí pracovat. Vysvětlí pojmy statistické šetření, statistický soubor, statistické jednotky, rozsah souboru, statistický znak, hodnota statistického znaku. Vysvětlí pojmy četnost a relativní četnost. Vysvětlí pojmy modus, medián. Vysvětlí pojmy aritmetický průměr, vážený aritmetický průměr. Provede statistická šetření s využitím vhodných postupů, zápisů a zpracování.	Závislosti a data – příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti Nákresy, schémata, tabulky, diagramy, grafy Statistická šetření, pojmy Četnost a relativní četnost Modus, medián Aritmetický průměr, vážený aritmetický průměr Úlohy z praxe	PT: OSV: Kooperace a kompetice OSV: Poznávání lidí MPV: F: Určení aritmetického průměru z daných nebo naměřených veličin, zpracování získaných údajů do tabulky, vzorce, grafu Z: ČR – obyvatelstvo Tv: Vyhodnocování výsledků
Kružnice a kruh			
Charakterizuje a třídí základní rovinné útvary. Načrtne a sestrojí rovinné útvary. Zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku. Odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů.	Rozlišuje pojmy kružnice a kruh. Sestrojí kružnici daného poloměru, daného průměru. Rozlíší sečnu, tečnu a vnější přímkou. Sestrojí tečnu v daném bodě kružnice. Určí vzájemnou polohu dvou kružnic pomocí vztahů poloměrů dvou kružnic a středné. Vysloví znění Thaletovy věty a s porozuměním ji použije při řešení jednoduchých konstrukčních úloh. Sestrojí tečnu ke kružnici z daného bodu. Vypočítá obvod a obsah kruhu, délku kružnice.	Kružnice a kruh Vzájemná poloha kružnice a přímky Vzájemná poloha dvou kružnic Thaletova věta, Thaletova kružnice Obvod a obsah kruhu, délka kružnice	PT: OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MPV: F: Výpočet dráhy rovnoměrného pohybu po kružnici

	Řeší úlohy z praxe na výpočet obvodu a obsahu kruhu, délky kružnice.	Řešení úloh z praxe	
Válec			
Určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti. Odhaduje a vypočítá objem a povrch těles. Načrtne a sestrojí sítě základních těles.	Pozná válec, popíše válec - určí co je podstava válce, poloměr nebo průměr válce, plášť válce, výška válce, zobrazí válec. Načrtne a sestrojí síť válce. Vypočítá povrch a objem válce. Řeší úkoly z praxe na výpočet povrchu a objemu válce.	Válec, popis, prostorové zobrazení Válec a jeho síť Povrch a objem válce Úlohy z praxe	PT: OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV: Kreativita MPV: F: Závislost elektrického odporu vodiče na veličinách určujících velikost válce, výpočet elektrického odporu vodiče
Konstrukční úlohy			
Načrtne a sestrojí rovinné útvary. Zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku. Využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh.	Popíše kružnici, kruh a mezikružní jako množinu bodů daných vlastností (v rovině). Popíše rovnoběžnou přímkou, osu úsečky, osu úhlu jako množinu bodů daných vlastností (v rovině). Sestrojí geometrický útvar s využitím množin bodů daných vlastností Sestrojí trojúhelník a čtyřúhelník v jednoduchých případech s využitím množin bodů daných vlastností.	Množiny všech bodů dané vlastností Užití množin bodů daných vlastností ke konstrukci geometrických útvarů Konstrukce trojúhelníků Konstrukce čtyřúhelníků	PT: OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Ročník: 9.

očekávané výstupy z RVP	dílčí výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
Lomené výrazy. Rovnice s neznámou ve jmenovateli			
Formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav.	Pozná lomený výraz jako podíl dvou výrazů. Určuje podmínky, za kterých má daný výraz smysl.	Lomený výraz Smysl výrazu	

	Krácí a rozšiřuje lomené výrazy. Sčítá a odčítá lomené výrazy. Násobí a dělí lomené výrazy. Převede složený zlomek na jednoduchý. Řeší jednoduché lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli. Řeší jednoduché slovní úlohy vedoucích k řešení lineární rovnice o neznámé ve jmenovateli.	Krácení a rozšiřování výrazu Součet a rozdíl výrazů Součin a podíl výrazů Složený zlomek Řešení jednoduchých lineárních rovnic s neznámou ve jmenovateli Řešení slovních úloh z praxe	
Soustavy lineárních rovnic se dvěma neznámými			
Formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav.	Řeší soustavu dvou rovnic se dvěma neznámými metodou dosazovací. Řeší soustavu dvou rovnic se dvěma neznámými metodou sčítací. Řeší soustavy rovnic vhodnou metodou. Řeší slovní úlohy např. „na směsi“, „na pohyb“, „na společnou práci“ a „roztoky“.	Řešení soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými Řešení slovních úloh z praxe	PT: OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti EMV: Vztah člověka k prostředí
Funkce			
Určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti. Vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem. Matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů. Formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav. Analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu.	Zapíše množinu bodů pomocí nerovnic, intervalu, znázorní množinu bodů na číselné ose. Pozná funkci ze zadané závislosti dvou veličin, z tabulky, z jejího grafu. Rozlišuje rostoucí a klesající funkci. Určí definiční obor funkce, obor hodnot funkce a hodnotu funkce přiřazenou číslu z definičního oboru. Sestrojí graf funkce podle tabulky zadané nebo vytvořené a daného definičního oboru. Pozná lineární funkci (popíše funkci pomocí tabulky, rovnice tvaru $y=kx+q$, grafu, uvede specifické vlastnosti konstantní funkce a přímé úměrnosti, pozná, zda je rostoucí nebo klesající). Sestrojí graf lineární funkce podle tabulky zadané nebo vytvořené pomocí	Intervaly Funkce, vlastnosti funkcí Lineární funkce Přímá úměrnost	PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání EMV: Základní podmínky života MPV: F: Popis vztahů mezi fyzikálními veličinami pomocí tabulek, vzorců, grafů, uvedení definičního oboru a oboru funkčních hodnot; např. v úlohách o pohybu, v úlohách vyjadřujících závislost fyzikálních veličin proudu, napětí, odporu, času v elektřině, ...

	<p>rovnice $y = k \cdot x + q$ a daného definičního oboru.</p> <p>Ze souřadnic dvou daných bodů určí rovnici příslušné lineární funkce.</p> <p>Řeší soustavu dvou lin. rovnic graficky.</p> <p>Řeší slovní úlohy z praxe pomocí tabulek, rovnic a grafů lineárních funkcí.</p> <p>Poznává nepřímou úměrnost ze závislosti dvou veličin, z její tabulky, rovnice ve tvaru $y = k/x$ nebo grafu, užívá pojmu hyperbola, větve hyperboly.</p> <p>Řeší slovní úlohy z praxe pomocí tabulek, rovnic a grafu funkce nepřímé úměrnosti.</p>	<p>Grafické řešení soustavy rovnic</p> <p>Řešení úloh z praxe</p> <p>Nepřímá úměrnost</p> <p>Řešení úloh z praxe</p>	
Podobnost			
<p>Užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků.</p> <p>Analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu.</p> <p>Vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem.</p> <p>Matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů.</p>	<p>Určí poměry délek odpovídajících si úseček, rozhodne o podobnosti útvarů, podobnost správně zapíše, určí poměr podobnosti.</p> <p>Vysloví znění vět o podobnosti trojúhelníků a s porozuměním je použije k řešení praktických problémů.</p> <p>Určí goniometrické funkce ostrých úhlů jako poměry stran podobných pravoúhlých trojúhelníků.</p> <p>Určí hodnoty funkce pro ostré úhly z tabulek nebo kalkulačtoru.</p> <p>Určí velikost úhlu pro známou hodnotu funkce z tabulek nebo kalkulačtoru.</p> <p>Užívá goniometrické funkce sinus, kosinus a tangens ostrého úhlu při řešení úloh z praxe.</p> <p>Užívá goniometrické funkce sinus, kosinus a tangens při výpočtech délek úseček v rovinných obrazcích, zejména při výpočtu obvodů a obsahů obrazců.</p> <p>Užívá goniometrické funkce sinus, kosinus a tangens při výpočtech délek úseček v prostorových útvech, při výpočtech povrchů a objemů těles.</p>	<p>Podobnost geometrických útvarů</p> <p>Podobnost trojúhelníků</p> <p>Věty o podobnosti trojúhelníků</p> <p>Užití podobnosti v praxi</p> <p>Goniometrické funkce</p> <p>Funkce sinus, kosinus, tangens</p> <p>Tabulky funkcí</p> <p>Rovnice funkcí</p> <p>Řešení úloh z praxe</p> <p>Řešení úloh z geometrie</p>	<p>PT: OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>MPV: F: Závislost velikosti střídavého el.proudu či napětí na čase Z: Měřítko mapy</p>

Pravidelné mnohoúhelníky			
Charakterizuje a třídí základní rovinné útvary.	Rozumí pojmu pravidelný mnohoúhelník.	Pravidelný mnohoúhelník	PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání OSV: Kreativita
Načrtne a sestrojí rovinné útvary.	Umí načrtnout a sestrojít pravidelný šestiúhelník.	Pravidelný šestiúhelník	
Odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů.	Vypočítá obvod a obsah pravidelného šestiúhelníku.	Obvod a obsah pravidelného šestiúhelníku	
Jehlan			
Určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti.	Pozná jehlan, popíše jehlan - určí podstavu, hrany (podstavné, boční), boční stěny jehlanu, plášť jehlanu, výšku jehlanu, výšku boční stěny jehlanu, hlavní vrchol jehlanu.	Jehlan, popis jehlanu	PT: OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV: Kreativita MPV: D: Starověký Egypt - egyptské pyramidy
Odhaduje a vypočítá objem a povrch těles.	Načrtne jehlan, načrtne a sestrojí síť jehlanu.	Jehlan, síť jehlanu, osový řez jehlanu	
Načrtne a sestrojí síť základních těles.	Vypočítá objem a povrch jehlanu.	Objem a povrch jehlanu	
Načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině.	Užije goniometrické funkce tangens, sinus, kosinus při výpočtu objemu a povrchu jehlanu. Řeší úlohy z praxe.	Řešení úloh z praxe	
Kužel			
Určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti.	Pozná kužel, popíše kužel – určí podstavu, její poloměr, její průměr, stranu kužele, plášť kužele, výšku kužele.	Kužel, popis	PT: OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV: Kreativita
Odhaduje a vypočítá objem a povrch těles.	Načrtne kužel a jeho síť, načrtne osový řez kužele.	Kužel, síť kužele, osový řez kužele	
Načrtne a sestrojí síť základních těles.	Vypočítá objem a povrch kužele.	Objem a povrch kužele	
Načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině.	Užije goniometrické funkce tangens, sinus, kosinus při výpočtu objemu a povrchu kužele. Řeší úlohy z praxe.	Řešení úloh z praxe	
Analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu.			
Koule			

<p>Určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti.</p> <p>Odhaduje a vypočítá objem a povrch těles.</p> <p>Načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině.</p> <p>Analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu.</p>	<p>Pozná koule, popíše kouli – určí její poloměr, její průměr. Načrtne průřez koule. Vypočítá objem a povrch koule. Řeší úlohy z praxe.</p>	<p>Koule, popis</p> <p>Koule, osový řez koule Povrch a objem koule Řešení úloh z praxe</p>	<p>PT: OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV: Kreativita MPV: F: Vzdálenosti ve vesmíru, velikosti planet, hvězd</p>
Základy finanční matematiky			
<p>Matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů.</p> <p>Vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem.</p> <p>Určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti.</p> <p>Užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem).</p> <p>Řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek).</p>	<p>Vypočítá s porozuměním (vysvětlí na úsečkovém diagramu) počet procent, část, základ. Vysvětlí pojmy úrok, jistina, úroková doba, úrokovací období, úroková míra (k vysvětlení používá úsečkového diagramu). Vypočítá úrok z dané jistiny za určitou dobu při dané úrokové míře v jednoduchých případech pro jednoduché úročení. Vypočítá daň z úroku, čistý úrok. Přehledně vypracuje růst finanční částky při jednoduchém úročení (bez daně i s daní). Řeší úlohy z praxe.</p>	<p>Opakování úloh na procenta</p> <p>Termíny z finanční matematiky Věřitelé a dlužníci</p> <p>Úrok, jednoduché úrokování</p> <p>Daň z úroku, čistý úrok Spoření, růst úspor</p> <p>Řešení úloh z praxe</p>	<p>PT: OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti EGS: Evropa a svět nás zajímá MPV: Ov: Hospodaření s penězi</p>
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
<p>Užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací.</p> <p>Řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje</p>	<p>Analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného geometrického aparátu. Kombinuje poznatky a dovednosti z různých vzdělávacích oblastí a tematických celků.</p>	<p>Číselné a logické řady Číselné a obrázkové analogie Logické a netradiční geometrické úlohy Úlohy z praxe</p>	<p>PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání OSV: Kooperace a kompetice EGS: Objevujeme Evropu a svět</p>

poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí.			
--	--	--	--

5.5 Informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.

Obsahové, časové a organizační vymezení

- Výuka probíhá na počítačích či notebookech s myší, buď v PC učebně, nebo v běžné učebně s přenosnými notebooky, s připojením k internetu. Některá témata probíhají bez počítače.
- V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusím a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem.
- Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání.
- Není kladen naprosto žádný důraz na pamětné učení a reprodukci.
- K realizaci výuky není třeba žádných nákupů pomůcek kromě běžných počítačů.
- Informatika se vyučuje jako samostatný předmět ve 4. až 9. ročníku 1 hodinu týdně.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k rozvíjení klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

- učitel nabízí žákům různé způsoby, metody a strategie učení, které jim umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení
- vede žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací, jejich propojování a systematizaci
- směřuje žáky k samostatnému pozorování a porovnávání získaných výsledků
- umožňuje žákům poznávat smysl a cíl učení a umět posuzovat vlastní pokrok
- na základě prožitku úspěchu vede žáky k potřebě dalšího studia a celoživotního vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

- učitel vede žáky k tomu, aby chápali problémové situace, problémy a nesrovnalosti ve škole i mimo ni
- ukazuje žákům různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problému a vede je k jejich ověřování a srovnávání
- vede žáky k ověřování správnosti řešení problému
- předkládá žákům dostatek námětů k samostatnému zpracování úkolů

Kompetence komunikativní

- učitel rozvíjí u žáků dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory
- seznamuje žáky s různými typy informací

Kompetence sociální a personální

- učitel organizuje práci ve dvojicích a ve skupinách
- předkládá možnosti stanovení pravidel pro činnost skupin a vyžaduje jejich dodržování
- vede žáky k naslouchání a respektování názorů druhých

Kompetence občanské

- učitel využívá příkladů z historie k utváření životních a mravních hodnot žáků
- vytváří kladné vztahy ke kulturnímu a historickému dědictví
- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování bezpečnosti práce s počítačem
- nabádá žáky k šetrnému zacházení s výpočetní technikou

Kompetence digitální

- ❑ učitel vede žáky k používání digitálního zařízení, aplikací a služeb, samostatně rozhodovat, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- ❑ seznamuje žáky s novými technologiemi
- ❑ učí žáky získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- ❑ učitel učí žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- ❑ vede žáky ke kritickému hodnocení přínosů a rizik využívání digitálních technologií, k předcházení situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních, při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednat eticky

Průřezová témata

Ve vyučovacím předmětu Informatika se ve všech ročnících realizují tematické okruhy průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.**

Vzdělávací oblast: Informatika
Vyučovací předmět: Informatika
Ročník: 4.

Učební plán:	Ovládání digitálního zařízení	12 hodin
	Práce ve sdíleném prostředí	11 hodin
	Úvod do kódování a šifrování dat a informací	10 hodin

očekávané výstupy z RVP	dílčí výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT, výukové metody a formy
Digitální technologie			
<p>Najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu.</p> <p>Dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi.</p>	<p>Pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými se pracuje, vysvětlí, k čemu slouží.</p> <p>Edituje digitální text, vytvoří obrázek.</p> <p>Přehraje zvuk či video.</p> <p>Uloží svoji práci do souboru, otevře soubor.</p> <p>Používá krok zpět, zoom.</p> <p>Řeší úkol použitím schránky.</p> <p>Dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením.</p>	<p>Digitální zařízení</p> <p>Zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace</p> <p>Ovládání myši</p> <p>Kreslení čar, vybarvování</p> <p>Používání ovladačů</p> <p>Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom)</p> <p>Kreslení bitmapových obrázků</p> <p>Psaní slov na klávesnici</p> <p>Editace textu</p> <p>Ukládání práce do souboru</p> <p>Otvírání souborů, přehrávání zvuku</p>	<p>PT:</p> <p>OSV: Kreativita</p> <p>MV: Stavba mediálních sdělení</p> <p>Výukové metody a formy:</p> <p>Diskuze, práce ve skupinách, samostatná práce, praktické činnosti, objevování, experiment.</p>
<p>Najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu.</p> <p>Propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisí.</p> <p>Dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi.</p>	<p>Uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů.</p> <p>Najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci.</p> <p>Propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisí.</p> <p>Pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj.</p> <p>Při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace.</p> <p>Rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého.</p>	<p>Využití digitálních technologií v různých oborech</p> <p>Ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele</p> <p>Práce se soubory</p> <p>Propojení technologií, internet</p> <p>Sdílení dat, cloud</p> <p>Technické problémy a přístupy k jejich řešení</p>	<p>PT:</p> <p>OSV: Komunikace</p> <p>Výukové metody a formy:</p> <p>Diskuze, práce ve skupinách, samostatná práce, praktické činnosti, objevování, experiment.</p>

Data, informace a modelování			
Popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji. Vyčte informace z daného modelu.	Sdělí informaci obrázkem. Předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel. Zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje text. Zakóduje a dekoduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky. Obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček.	Piktogramy, emodži Kód Přenos na dálku, šifra Pixel, rastr, rozlišení Tvary, skládání obrazce	PT: OSV: Kreativita Výukové metody a formy: Diskuze, badatelské aktivity, problémová výuka, samostatná práce ve dvojicích či skupinách.

Ročník: 5.

Učební plán:	Úvod do práce s daty	4 hodiny
	Základy programování – příkazy, opakující se vzory	6 hodin
	Úvod do informačních systémů	3 hodiny
	Základy programování – vlastní bloky, náhoda	7 hodin
	Úvod do modelování pomocí grafů a schémat	7 hodin
	Základy programování – postavy a události	6 hodin

očekávané výstupy z RVP	dílčí výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT, výukové metody a formy
Informační systémy			
Uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat. Pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data.	Pracuje s texty, obrázky, tabulkami v učebních materiálech. Doplňuje posloupnost prvků. Umístí data správně do tabulky. Doplňuje prvky v tabulce. V posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný.	Data, druhy dat Doplňování tabulky a datových řad Kritéria kontroly dat Řazení dat v tabulce Vizualizace dat v grafu	Výukové metody a formy: Praktické činnosti, experiment, samostatná práce, práce ve dvojici, diskuze.
V systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi.	Nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky. Určí, jak spolu prvky souvisí.	Systém, struktura, prvky, vztahy	Výukové metody a formy: Diskuze, badatelské aktivity, samostatná práce, heuristický rozhovor
Algoritmizace a programování			
Sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů.	V blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy.	Příkazy a jejich spojování Opakování příkazů Pohyb a razítkování	Výukové metody a formy: Samostatná práce ve dvojici, praktické činnosti, diskuze, objevování,

<p>Popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení.</p> <p>V blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy. Ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu.</p>	<p>V programu najde a opraví chyby. Rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát. Vytvoří a použije nový blok. Upraví program pro obdobný problém.</p>	<p>Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy Vlastní bloky a jejich vytváření Kombinace procedur</p>	<p>experiment, problémová výuka.</p>
<p>Sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů.</p> <p>Popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení.</p> <p>V blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování.</p> <p>Ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu.</p>	<p>V blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program řídicí chování postavy. V programu najde a opraví chyby. Rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát. Rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj. Vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky. Přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky. Rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit. Cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů.</p>	<p>Kreslení čar Pevný počet opakování Ladění, hledání chyb Vlastní bloky a jejich vytváření Změna vlastností postavy pomocí příkazu Náhodné hodnoty Čtení programů Programovací projekt</p>	<p>PT: OSV: Kreativita</p> <p>Výukové metody a formy: Samostatná práce ve dvojici, praktické činnosti, diskuze, objevování, experiment, problémová výuka.</p>
<p>Sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů.</p> <p>Popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení.</p> <p>V blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování.</p> <p>Ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví</p>	<p>V blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav. V programu najde a opraví chyby. Používá události ke spuštění činnosti postav. Přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky. Upraví program pro obdobný problém. Ovládá více postav pomocí zpráv.</p>	<p>Ovládání pohybu postav Násobné postavy a souběžné reakce Modifikace programu Animace střídáním obrázků Spouštění pomocí událostí Vysílání zpráv mezi postavami Čtení programů Programovací projekt</p>	<p>Výukové metody a formy: Samostatná práce ve dvojici, praktické činnosti, diskuze, objevování, experiment, problémová výuka.</p>

v něm případnou chybu.			
Data, informace a modelování			
Popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji. Vyčte informace z daného modelu.	Pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty. Pomocí obrázku znázorní jev. Pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy.	Graf, hledání cesty Schémata, obrázkové modely Model	Výukové metody a formy: Diskuze, badatelské aktivity, problémová výuka, práce ve dvojicích či skupinách.

Vzdělávací oblast: Informatika
Vyučovací předmět: Informatika
Ročník: 6.

Učební plán:	Kódování a šifrování dat a informací	9 hodin
	Práce s daty	10 hodin
	Informační systémy	5 hodin
	Počítače	9 hodin

očekávané výstupy z RVP	dílčí výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT, výukové metody a formy
Data, informace a modelování			
Navrhne a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu.	Rozpozná zakódované informace kolem sebe. Zakóduje a dekáduje znaky pomocí znakové sady. Zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer. Zakóduje v obrázku barvy více způsoby. Zakóduje obrázek pomocí základních geometrických tvarů. Zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu. Ke kódování využívá i binární čísla.	Přenos informací, standardizované kódy Znakové sady Přenos dat, symetrická šifra Identifikace barev, barevný model Vektorová grafika Zjednodušení zápisu, kontrolní součet Binární kód, logické A a NEBO	PT: OSV: Kreativita Výukové metody a formy: Diskuze, dramatizace, heuristický rozhovor, badatelské aktivity, problémové úkoly, samostatná práce, práce ve dvojicích/skupinách.
Informační systémy			
Získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat. Sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu.	Najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf). Odpoví na otázky na základě dat v tabulce. Popíše pravidla uspořádání v existující tabulce. Doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy. Navrhne tabulku pro záznam dat. Propojí data z více tabulek či grafů.	Data v grafu a tabulce Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce Kontrola hodnot v tabulce Filtrování, řazení a třídění dat Porovnání dat v tabulce a grafu Řešení problémů s daty	PT: OSV: Kreativita MV: Stavba mediálních sdělení Výukové metody a formy: Samostatná práce, diskuze.

Vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi. Zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů.	Popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují. Pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva.	Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace	Výukové metody a formy: Diskuze, problémové úlohy, badatelské aktivity, samostatná práce, práce ve dvojicích/skupinách.
Digitální technologie			
Ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos. Vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky. Poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače. Dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení.	Nainstaluje a odinstaluje aplikaci. Uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory. Vybere vhodný formát pro uložení. Vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě. Porovná různé metody zabezpečení účtů. Spravuje sdílení souborů. Pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy. Zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy.	Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému Správa souborů, struktura složek Instalace aplikací Domácí a školní počítačová síť Fungování a služby internetu Princip e-mailu Přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva) Postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna)	PT: OSV: Komunikace Výukové metody a formy: Diskuze, praktické činnosti, ukázky, výklad.

Ročník: 7.

Učební plán:	Programování – opakování a vlastní bloky	14 hodin
	Modelování pomocí grafů a schémat	7 hodin
	Programování – podmínky, postavy a události	12 hodin

očekávané výstupy z RVP	dílčí výstupy	Učivo	přesahy, vazby, MPV, PT, výukové metody a formy
Algoritmizace a programování			
Po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen. Vybere z více možností vhodný	V blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost. Po přečtení programu vysvětlí, co vykoná.	Vytvoření programu Opakování Podprogramy	PT: OSV: Kreativita Výukové metody a formy: Samostatná práce ve dvojici, diskuze, objeovávání, experiment, problémová výuka,

<p>algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému.</p> <p>V blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné.</p>	<p>Ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby. Používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování. Vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech. Diskutuje různé programy pro řešení problému. Vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní.</p>		<p>praktické činnosti.</p>
<p>Ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu.</p>	<p>V blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému. Používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna. Spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav. Vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech. Diskutuje různé programy pro řešení problému. Hotový program upraví pro řešení příbuzného problému.</p>	<p>Opakování s podmínkou Události, vstupy Objekty a komunikace mezi nimi</p>	<p>PT: OSV: Kreativita</p> <p>Výukové metody a formy: Samostatná práce ve dvojici, diskuze, objevování, experiment, problémová výuka, praktické činnosti.</p>
Data, informace a modelování			
<p>Vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat.</p> <p>Porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní.</p> <p>Zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení</p>	<p>Vysvětlí známé modely jevů, situací, činností. V mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku. Pomocí ohodnocených grafů řeší problémy. Pomocí orientovaných grafů řeší problémy. Vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností.</p>	<p>Standardizovaná schémata a modely Ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu Orientované grafy, automaty Modely, paralelní činnost</p>	<p>PT: OSV: Kreativita MV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>Výukové metody a formy: Diskuze, badatelská výuka, problémové úlohy, samostatná práce, práce ve dvojicích/skupinách.</p>

problému; vyhledá chybu a opraví ji.			
--------------------------------------	--	--	--

Ročník: 8.

Učební plán: Programování – větvení, parametry a proměnné 15 hodin
Hromadné zpracování dat 18 hodin

očekávané výstupy z RVP	dílčí výstupy	Učivo	přesahy, vazby, MPV, PT, výukové metody a formy
Algoritmizace a programování			
<p>Po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen.</p> <p>Vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému.</p> <p>V blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné.</p> <p>Ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu.</p>	<p>V blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému.</p> <p>Po přečtení programu vysvětlí, co vykoná.</p> <p>Ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby.</p> <p>Používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna.</p> <p>Spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav.</p> <p>Používá souřadnice pro programování postav.</p> <p>Používá parametry v blocích, ve vlastních blocích.</p> <p>Vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu.</p> <p>Diskutuje různé programy pro řešení problému.</p> <p>Hotový program upraví pro řešení příbuzného problému.</p>	<p>Větvení programu, rozhodování</p> <p>Grafický postup, souřadnice</p> <p>Podprogramy s parametry</p> <p>Proměnné</p>	<p>Výukové metody a formy:</p> <p>Samostatná práce ve dvojici, diskuze, objevování, experiment, problémová výuka, praktické činnosti.</p>
Informační systémy			

<p>Vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat.</p> <p>Nastavuje zobrazení, řazení a filtrování v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku.</p> <p>Využívá funkce pro automatizaci zpracování dat.</p>	<p>Při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky. Používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když). Řeší problémy výpočtem s daty. Připíše do tabulky dat nový záznam. Seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně). Ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat.</p>	<p>Relativní a absolutní adresy buněk Použití vzorců u různých typů dat Funkce s číselnými vstupy Funkce s textovými vstupy Vkládání záznamu do databázové tabulky Řazení dat v tabulce Filtrování dat v tabulce Zpracování výstupů z velkých souborů dat</p>	<p>PT: OSV: Kreativita MV: Stavba mediálních sdělení</p> <p>Výukové metody a formy: Samostatná práce, problémová výuka, projekt.</p>
---	--	---	--

Ročník: 9.

Učební plán:	Programovací projekty	12 hodin
	Digitální technologie	15 hodin
	Závěrečné projekty	6 hodin

očekávané výstupy z RVP	dílčí výstupy	Učivo	přesahy, vazby, MPV, PT, výukové metody a formy
Algoritmizace a programování			
<p>Rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení.</p> <p>Vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému.</p> <p>V blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za něj; program</p>	<p>Řeší problémy sestavením algoritmu. V blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému. Ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby. Diskutuje různé programy pro řešení problému. Vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní. Řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků. Hotový program upraví pro řešení</p>	<p>Programovací projekt a plán jeho realizace Popsání problému Testování, odladění, odstranění chyb Pohyb v souřadnicích Ovládání myši, posílání zpráv Vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu Nástroje zvuku, úpravy seznamu Import a editace kostýmů, podmínky Návrh postupu, klonování Animace kostýmů postav, události Analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné</p>	<p>PT: OSV: Kreativita</p> <p>Výukové metody a formy: Samostatná práce, praktické činnosti, diskuze, projektová výuka.</p>

<p>vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné.</p> <p>Ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu.</p>	<p>příbuzného problému. Zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně.</p>	<p>Výrazy s proměnnou Tvorba hry s ovládním, více seznamů Tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy</p>	
Digitální technologie			
<p>Popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě.</p> <p>Ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos.</p> <p>Vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky.</p> <p>Poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače.</p> <p>Dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení.</p>	<p>Pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí. Vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením. Diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich. Na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat. Popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní. Na schematickém modelu popíše princip zasílání dat do počítačové sítě. Vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby na internetu. Diskutuje o cílech a metodách hackerů. Vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat. Diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu.</p>	<p>Hardware a software Složení současného počítače a principy fungování jeho součástí Operační systémy: funkce, typy, typické využití Komprese a formáty souborů Fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence)</p> <p>Sítě Typy, služby a význam počítačových sítí Fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa Struktura a principy internetu, datacentra, cloud Web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL Princip cloudové aplikace (např. e-mail, e-shop, streamování)</p> <p>Bezpečnost Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy Zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat</p>	<p>PT: VDO: Občan, občanská společnost a stát EGS: Objevujeme Evropu a svět EMV: Vztah člověka k prostředí MV: Fungování a vliv médií ve společnosti</p> <p>Výukové metody a formy: Diskuze, praktické činnosti, ukázky, myšlenkové mapy, výklad.</p>

		Digitální identita Digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata) Sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat Fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies	
--	--	--	--

5.6 Prvouka

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

- Obsahovou náplní předmětu Prvouka na 1. stupni je pozorování a pojmenovávání věcí, jevů, dějů, jejich vzájemných vztahů a souvislostí, utváření prvotního uceleného obrazu o sobě, svém okolí, o světě, poznávání a vnímání lidí a vztahu mezi nimi, všímání si podstatných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů.
- Prvouka se vyučuje jako samostatný předmět v 1. ročníku 2 hodiny, v 2. ročníku 2 hodiny, ve 3. ročníku 3 hodiny týdně.
- Výuka probíhá v kmenových třídách, cvičné kuchyni, na vycházkách, při exkurzích, na výstavách. Učitelé využívají k učení různé formy práce a používají všechny dostupné učební pomůcky.
- Vzdělávací obsah je členěn do 5 tematických okruhů:
 - Místo, kde žijeme
 - Lidé kolem nás
 - Lidé a čas
 - Rozmanitost přírody
 - Člověk a jeho zdraví

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k rozvíjení klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

- učitel vede žáky k orientaci ve světě informací
- pomáhá třídít a řešit informace podle zvolených nebo zadaných kritérií
- motivuje žáky pro celoživotní učení

Kompetence k řešení problémů

- učitel vede žáky k účelnému rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých
- nabízí žákům příležitosti k samostatným objevům, řešením a závěrům
- učí žáky pracovat s odbornou literaturou, encyklopediemi apod., využívat různých inf. zdrojů

Kompetence komunikativní

- učitel směřuje žáky k samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání
- k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci
- dbá na správné pojmenovávání pozorované skutečnosti a srozumitelném vyjadřování vlastních projevů, názorů a výtvorů
- umožňuje žákům přirozeně vyjadřovat pozitivní city ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- podporuje u žáků prezentaci svých myšlenek a názorů, kladení otázek k věci, vzájemnému se naslouchání a zdůvodňování svých závěrů, vzájemné spolupráci

Kompetence sociální a personální

- učitel organizuje k práci ve skupinách
- koriguje efektivní spolupráci při řešení problémů
- učí žáky respektovat názory druhých
- vede žáky k oceňování svých názorů a přínosů a rovněž názorů a přínosů druhých

Kompetence občanské

- učitel směřuje žáky k utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním hodnotám
- motivuje žáky k hledání možností aktivního uplatnění ochrany přírody
- vyžaduje dodržování předem dohodnutých pravidel při práci

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky ke správnému a účelnému používání různých materiálů, nástrojů a vybavení

Kompetence digitální

- učitel vede žáky k pochopení významu digitálních technologií pro lidskou společnost, ke kritickému hodnocení jejich přínosů a reflektování rizik jejich využívání
- seznamuje žáky s novými technologiemi
- nabádá žáky k předcházení situacím, ohrožujících bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí vede žáky k etickému jednání

Průřezová témata

- Ve vyučovacím předmětu Prvouka se ve všech ročnících 1. stupně realizují tematické okruhy průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Environmentální výchova a Multikulturní výchova.**

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vyučovací předmět: Prvouka

Ročník: 1.

očekávané výstupy z RVP	dílní výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
Místo, kde žijeme			
<p>Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí.</p>	<p>Popíše svůj domov a okolí bydliště.</p> <p>Zná název obce, její části, významné budovy a místa v obci.</p> <p>Dojde bezpečně do i ze školy, zná bezprostřední okolí školy.</p> <p>Řídí se školním režimem a řádem.</p> <p>Vhodně se chová ke spolužákům, učitelům i ostatním pracovníkům školy.</p>	<p>Dům – byt, jednotlivé místnosti, jejich funkce a vybavení.</p> <p>Okolí domova – příroda, budovy, sousedské vztahy.</p> <p>Významné budovy: OÚ, MŠ, kostel, pošta, zdravotní středisko, obchody.</p> <p>Možná nebezpečí při cestě do školy a domů. Riziková místa a situace.</p> <p>Školní prostory, místnosti.</p> <p>Hodina, přestávka.</p> <p>Školní pomůcky, pracovní místo, udržování pořádku ve třídě, ve škole.</p>	<p>PT: VDO: Občan, občanská společnost VDO: Občanská společnost a škola MPV: V průběhu celého ročníku jsou realizovány MPV: Vv, Pč, Hv, Tv</p>
Lidé kolem nás			
<p>Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům.</p>	<p>Orientuje se ve vztazích mezi rodinnými příslušníky.</p> <p>Popisuje život rodiny, rozdělení rolí v rodině.</p> <p>Uvědomuje si význam dobrých vztahů v rodině.</p> <p>Orientuje se v základních společenských pravidlech chování v dopravních prostředcích, v divadle, při sportovních aktivitách.</p> <p>Vnímá podobnosti a odlišnosti lidí – barva pleti, původ, jazyk, schopnosti.</p>	<p>Jména členů rodiny, rodiče, prarodiče, děti, sourozenci.</p> <p>Práva a povinnosti členů rodiny, společné činnosti.</p> <p>Významné události, problémy v rodině.</p> <p>Soužití v rodině: úcta, pochopení, pomoc.</p> <p>Praktické způsoby seznamování a komunikace.</p> <p>Příklady řešení konfliktních situací.</p> <p>Pomoc starým, nemocným, tělesně postiženým.</p> <p>Procvičování základů společenského chování.</p>	<p>PT: OSV: Mezilidské vztahy MPV: Čj: Zdvořilostní fráze</p> <p>Veřejná vystoupení a akce pro rodiče, důchodce apod.</p> <p>PT: MKV: Kulturní diference MKV: Lidské vztahy</p>
<p>Odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností.</p>	<p>Rozlišuje různé pracovní činnosti.</p>	<p>Představování profesí slovem, kresbou, pohybem.</p> <p>Zaměstnání rodičů.</p>	<p>Exkurze do místních podniků a firem.</p>

	Pozná české mince a bankovky.	Úcta k práci, odměna.	
--	-------------------------------	-----------------------	--

Lidé a čas			
Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti.	Jmenuje čtvero ročních období a charakterizuje je. Vyjmenuje dny v týdnu. Chápe význam denního režimu. Poznává časové vztahy v životě. Na příkladech porovnává současnost a minulost.	Rok, roční období. Rizika v přírodě, spojená s roč. obdobími a sezónními činnostmi, mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi. Měsíc, týden, den, hodina. Dny volna, svátky a významné dny. Dodržování tradic některých svátků. Části dne, činnosti v průběhu dne. Fáze života: dětství, mládí, dospělost, stáří. Život dříve a nyní: bydlení, předměty denní potřeby, hračky, práce, vývoj techniky.	Besídky a vystoupení k různým oslavám a svátkům. Výstavka rodinných fotografií a historických předmětů. Návštěva muzea.
Rozmanitost přírody			
Pozoruje, popíše a porovnává viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích.	Dovede popsat rozmanitost přírody v závislosti na ročních obdobích. Popíše způsob života, potřeby a projevy některých živočichů. Uvědomuje si význam rostlin pro člověka. Uvede příklady nejznámějších rostlin, vyskytujících se v obci a okolí.	Počasí, změny v chování zvířat, práce lidí na poli, v sadu, na zahradě. Živočichové ve volné přírodě. Živočichové chovaní lidmi: užitková, hospodářská domácí zvířata, domácí mazlíčci. Rostliny okrasné, užitkové. Péče o rostliny v přírodě, v domácnosti. Ovoce, zelenina, zemědělské plodiny.	Vycházky, exkurze do zemědělského podniku, beseda s myslivci.
Člověk a zdraví			
Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi	Jmenuje části lidského těla. Používá názvy běžných onemocnění. Ví, co dělat v případě úrazu. Dodržuje zásady chování u lékaře.	Určování a popis částí lidského těla, které je vidět. Nemoc a úraz. Prevence nemocí a úrazů. Dětský lékař, odborný, záchraná	Výukový program: Zdravé zuby

vztah ke zdraví.	Dodržuje základní hygienické návyky. Chápe význam správné životosprávy.	služba, nemocnice. Osobní hygiena, péče o čistotu těla. Denní režim, práce, odpočinek, spánek, relaxace, zdravá strava, pitný režim, pohybové aktivity.	
Rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných.	Určí vhodná místa pro hru a trávení volného času. Uplatňuje bezpečné způsoby pohybu a chování v silničním provozu při cestě do školy a ze školy, charakterizuje nebezpečná místa. Poznává některé dopravní značky v okolí školy a bydliště. Uvědomuje si význam světelných signalizačních zařízení.	Zdravý životní styl. Dopravní prostředky, dopravní značky. Předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky).	Návštěva dopravního hřiště.
Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepřijemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek.	Osvojuje si způsoby bezpečného chování při různých činnostech (sám doma, v dopravních prostředcích, na ulici). Uvědomuje si možnosti nebezpečí zneužití mladšího a slabšího, šikanování, týrání, zstrašování. Ví, kdy použít čísla tísňového volání (112,150,155,158)	Osobní bezpečí. Modelové situace: - způsoby odmítání různých návrhů a lákání cizími osobami, - přivolání pomoci dospělého, policie.	PT: VDO: Občan, občanská společnost OSV: Sebepoznání a sebepojetí OSV: Seberegulace
Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.	Poslechne a řídí se pokyny dospělých při stavech ohrožení, požáru, povodni apod.	Situace hromadného ohrožení.	Celodenní tematická výuka: Ochrana člověka za mimořádných událostí.

Ročník: 2.

očekávané výstupy z RVP	dílčí výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
Místo, kde žijeme			
<p>Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí.</p>	<p>Bezpečně dojde do školy a domů. Zná svou adresu. Pojmenuje jednotlivé místnosti v bytě podle jejich vybavení a účelu. Dojde k mísu bydliště některých svých spolužáků.</p> <p>Poznává a pojmenovává prostory a vybavení školy, vyučovací předměty, zaměstnance školy, jejich funkce.</p>	<p>Domov – místo pochopení, radosti, bezpečí. Dům – rodinný, panelový. Prostory a vybavení domu, bytu.</p> <p>Škola – prostředí a činnosti. Přestávka, hodina, práce a volný čas.</p>	<p>PT: VDO: Občanská společnost a škola MPV: V průběhu celého ročníku jsou realizovány MPV: Vv, PČ, Hv, Tv</p>
<p>Začlení svou obec (město) do příslušného kraje a oblužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě).</p>	<p>Uvědomuje si významné budovy v obci. Pojmenuje vesnice a města v okolí obce. Učí se ohleduplnému chování k historickým budovám a místům v obci a okolí. Zná jméno hlavního města ČR.</p>	<p>Obec, obecní úřad, pošta, obchody, služby, výrobní družstva, kostel, kulturní památky, apod.</p> <p>Čistota obce, upravenost, údržba pěkného prostředí.</p> <p>Naše vlast. Historická místa – Karlův most, Pražský hrad, Vltava.</p>	<p>Vycházka po vesnici, návštěva blízkého města, místní památky a významné budovy.</p>
Lidé kolem nás			
<p>Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům.</p>	<p>Zná jména tet, strýců, bratřanců, sestřenic. Pojmenovává základní povinnosti a úkoly členů rodiny. Přiměřeně se chová ke starším i mladším členům rodiny. Uplatňuje základní společenská pravidla chování ve škole i mimo ni. Učí se poznávat práva a povinnosti žáků školy. Učí se respektovat odlišné názory a zájmy jiných. Všimá si odlišností a rozdílů mezi dětmi, lidmi v původu, barvě pleti, jazyce, handicapovaných jedinců se</p>	<p>Rodina.</p> <p>Soužití v rodině.</p> <p>Pozdravy. Požádání a poděkování za pomoc. Hodina a přestávka. Práce a volný čas. Zájmy a záliby. Pomoc nemocným, starým lidem, mladším a slabším spolužákům. Rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům. Modelové situace při řešení sporů</p>	<p>PT: OSV: Mezilidské vztahy OSV: Sebeznání a sebezpečí</p> <p>Akce pro rodiče, důchodce a veřejnost.</p> <p>PT: MKV: Kulturní diference</p>

	zdravotním postižením. Vnímá řešení konfliktních situací jako prevenci před negativními jevy.	mezi dětmi.	
Odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností.	Vnímá rozdíl mezi povoláním a zaměstnáním. Vysvětlí potřebu různých lidských činností. Poznává české mince a bankovky. Uvede příklad využití platební karty. Odhadne cenu základních potravin a celkovou cenu nákupu.	Profese a zaměstnání příbuzných a známých lidí.	Exkurze do místních podniků a firem.
Lidé a čas			
Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti.	Orientuje se v průběhu lidského života. Rozlišuje kalendářní a školní rok, vyjmenuje měsíce. Chápe význam denního režimu ve škole i doma. Učí se orientovat v čase podle hodin.	Dětství, mládí, dospělost, stáří. Vrstevníci, generace. Kalendářní a školní rok. Měsíce. Pracovní a víkendové dny, svátky, prázdniny. Části dne. Předměty denní potřeby. Odhady času, měření času, čtení hodin po půlhodinách a čtvrthodinách, po minutách.	PT: OSV: Psychohygiena MPV: M: Jednotky času
Uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost.	Rozlišuje minulost, současnost a budoucnost. Na základě četby, vyprávění, televize, divadla se seznamuje se životem dříve a nyní.	Život dříve a nyní. Proměny způsobu života – bydlení, práce lidí, vybavení domácností, hračky, vývoj techniky, kulturní vyžití.	MPV: Čj: Liter. vých. - ukázky prózy a poezie Výstavka rodinných fotografií a historických předmětů. Návštěva muzea.
Rozmanitost přírody			
Pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích.	Popisuje proměny v přírodě jednotlivých ročních obdobích. Označí počátek a konec jednotlivých ročních období.	Jaro, léto podzim, zima. Měsíce ročních období. Rizika spojená s roč. obd. a sezónními činnostmi, mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi.	Vycházky, exkurze, výstavky.
Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě.	Rozlišuje rostliny pro užitek, pro krásu a příjemné prostředí. Popíše části bylin, stromů, keřů. Poznává některé stromy.	Okrasné a užitkové rostliny. Stavba těla rostlin. Stromy ovocné - okrasné,	Vycházky, exkurze, výstavky. PT: EMV: Ekosystémy EMV: Lidské aktivity a problémy

	<p>Určí různé druhy ovoce a zeleniny. Pozná některé zemědělské plodiny, jejich význam. Pojmenuje nejrozšířenější rostliny a plody. Sleduje vliv počasí na vývoj rostlin. Učí se poznávat rostl. léčivé a jedovaté. Pečuje o pokojové rostliny.</p> <p>Vysvětlí základní rozdíly ve stavbě těla a způsobu života savců, ptáků, hmyzu. Jmenuje domácí, hospodářská a volně žijící zvířata, jejich mláďata a způsob života. Popíše části těla vybraných živočichů. Zná zásady péče o „domácí mazlíčky“. Chápe význam rostlin a živočichů pro člověka. Vnímá význam ochrany rostlin a živočichů v různých společenstvích. Učí se chránit životní prostředí. Poznává vliv počasí na vývoj rostlin.</p>	<p>jehličnaté - listnaté. Ovoce, zelenina. Pěstování plodin v okolí obce.</p> <p>Rostliny na zahradě, na poli, na louce, v lese. Práce na zahradě. Pokusy. Výskyt a užití. Nebezpečí.</p> <p>Pokojové rostliny.</p> <p>Savci, ptáci, hmyz. Živočichové na dvoře, v lese, u vody a ve vodě, v zoologické zahradě. Zvířata v „zajetí“. Stavba těla některých živočichů.</p> <p>Přírodnina – surovina – výrobek. Textil, dřevo, kov, plast. Voda, les, pole, louka.</p> <p>Třídění odpadů. Práce na zahradě. Pokusy.</p>	<p>životního prostředí</p>
Člověk a jeho zdraví			
<p>Uplatňuje hygienické zásady, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví.</p>	<p>Popíše lidskou postavu a její části. Pojmenuje vnitřní orgány a lidské smysly. Pozná rozdíl nemoc a zdraví.</p> <p>Dodržuje preventivní hygienické návyky.</p>	<p>Naše tělo.</p> <p>U lékaře.</p> <p>Hygiena a čistota. Pohybový a pitný režim. Zdravá strava. Sport a odpočinek.</p>	<p>Výukový program: Zdravé zuby</p>
<p>Rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času;</p>	<p>Určí vhodná místa pro hru a trávení volného času, uvede možná nebezpečí.</p>	<p>Zdravý životní styl. Vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém</p>	<p>PT: VDO: Občan, občanská společnost a stát</p>

uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných.	V modelových situacích ohrožení bezpečí (neznámá místa, setkání s neznámými lidmi, kontakt se zvířaty, práce s elektronickými médii atd.) označí možná nebezpečí. Řídí se pravidly pro chodce. Prokazuje v situaci dopravního hřiště bezpečné způsoby chování a jednání v roli cyklisty. Charakterizuje bezpečné a ohleduplné jednání prostředcích hromadné přepravy a při akcích školy je uplatňuje.	prostředí. Dopravní prostředky, dopravní značky. Předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky).	OSV: Mezilidské vztahy OSV: Seberegulace MKV: Lidské vztahy Návštěva dopravního hřiště.
Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepřijemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek.	Osvojuje si způsoby bezpečného chování v různých situacích. Učí se odmítat návykové látky. Ví, kdy použít čísla tísňového volání (112,150,155,158)	Modelové situace. Improvizační hříčky. Krizové situace – šikana, týrání, sexuální zneužívání, brutalita a jiné formy násilí.	PT: OSV: Seberegulace OSV: Komunikace VDO: Občan, občanská společnost OSV: Sebepoznání a sebepojetí
Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.	Poslechne a řídí se pokyny dospělých při stavech ohrožení, požáru, povodni.	Situace hromadného ohrožení. Integrovaný záchranný systém.	Celodenní tématická výuka: Ochrana člověka za mimořádných událostí.

Ročník: 3.

očekávané výstupy z RVP	dílčí výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
Místo, kde žijeme			
Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí.	Nakreslí plánec části obce, použije mapové značky. Popíše nejkratší a nejbezpečnější cestu ze svého bydliště do školy. Upozorní na nebezpečná dopravní místa v obci.	Naše obec.	MPV: V průběhu celého ročníku jsou realizovány MPV: Vv, Pč, Hv, Tv
Začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě).	Orientuje se v místě svého bydliště, místní krajině (typ krajiny, okolí vesnice). Chápe rozdíl mezi městem a vesnicí. Orientuje se v plánu obce.	Domov. Prostředí domova, orientace v místě bydliště. Škola. Prostředí a činnosti, bezpečná cesta do školy, riziková místa a	PT: VDO: Občan, občanská společnost a stát

	Pojmenuje vodní toky ve vesnici. Určí hlavní světové strany na mapě, dovede vysvětlit význam barev na mapě.	situace. Obec, místní krajina. Kultura, současnost a minulost v našem životě.	
Lidé kolem nás			
Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům.	Určí širší příbuzenské vztahy (teta, strýc, bratranec, sestřenice atd.) a vztahy mezi členy rodiny. Posuzuje spolužáky podle povahových vlastností (kladných, záporných). Vnímá a respektuje odlišnosti v národnosti, zdravotním stavu. Pomáhá slabším a jedincům s handicapem. Poradí si v konfliktních situacích dohodou, nenásilným způsobem.	Rodina. Pravidla slušného chování. Ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality, rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům. Chování a soužití lidí. Modelové situace.	PT: MKV: Lidské vztahy OSV: Mezilidské vztahy
Odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností.	Dovede vysvětlit rozdíl mezi duševní a tělesnou prací, mezi prací stálou a sezónní, nezaměstnanost. Zná zaměstnání rodičů a možnost uplatnění v regionu. Používá peníze v běžných situacích. Odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze.	Zaměstnání a profese. Podniky a pracovní příležitosti ve vesnici a v okolí.	PT: OSV: Mezilidské vztahy
Lidé a čas			
Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti.	Dodržuje základní pravidelné činnosti denního režimu. Pracuje s kalendářem, sleduje data narození členů rodiny a významných dnů. Orientuje se v čase podle hodin, rozezná druhy hodin. Změří čas.	Orientace v čase. Denní režim. Současnost a minulost v našem životě. Jednotky času.	MPV: M: Jednotky času
Pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu	Jmenuje některé významné události, osobnosti a památky z historie Šumvaldu. Zná některé lidové a místní zvyky a tradice, pověsti z regionu Uničovska.	Regionální památky. Báje, mýty, pověsti.	MPV: Čj: Místní pověsti

Rozmanitost přírody

<p>Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě.</p>	<p>Rozlišuje přírodniny, lidské výtvary, suroviny.</p> <p>Vysvětlí základní rozdělení živočichů. Pojmenuje živočichy vyskytující se v obci a jejím okolí. Určí vybraná zvířata žijící volně v určitých přírodních společenstvích.</p> <p>Pojmenuje části rostlin, popíše projevy života rostlin. Určí vybrané druhy plodů a semen, vybrané kvetoucí a nekvetoucí rostliny a dřeviny. Určí některé léčivé rostliny. Poznává běžně se vyskytující jedlé a jedovaté houby. Vypěstuje a pečuje o nenáročnou rostlinu.</p>	<p>Živá a neživá příroda. Životní podmínky. Rovnováha v přírodě. Ochrana přírody. Ohleduplné chování k přírodě.</p> <p>Savci, ptáci, obojživelníci, ryby, hmyz.</p> <p>Živočichové na poli, louce, v lese, ve vodě.</p> <p>Rostliny. Rostlinstvo na zahradě, na louce, v lese.</p>	
<p>Provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů.</p>	<p>Pozoruje, rozlišuje a popisuje některé vlastnosti a změny látek. Provádí elementární pokusy s různými látkami při použití různých měřicích pomůcek a dodržuje zásady bezpečnosti. Změří délku, čas, hmotnost, teplotu. Vysvětlí oběh vody v přírodě, vlastnosti a formy vody.</p>	<p>Vlastnosti a změny látek – barva, chuť, rozpustnost, hořlavost, apod.</p> <p>Vážení a měření. Voda a vzduch.</p>	
<p>Pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích.</p>	<p>Rozpoznává rizika, spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi. Osvojuje si pravidla bezpečného chování v mimořádných událostech, způsobených přírodními vlivy.</p>	<p>Rizika v přírodě a ochrana před nimi.</p>	

Člověk a jeho zdraví

<p>Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví.</p>	<p>Popíše základní části lidského těla, stavbu těla, nejdůležitější vnitřní orgány a jejich funkce. Osvojuje si návyky správné výživy. Nakoupí základní potraviny a sestaví jídelníček. Ví, jak předcházet nemocem a úrazům (obranyschopnost organismu). Uplatňuje zásady bezpečného chování v přírodě, zásady první pomoci a ošetření drobných poranění.</p>	<p>Lidské tělo. Péče o zdraví. Zdravá výživa. První pomoc.</p>	<p>MPV: Tv: Význam pohybu pro zdraví PT: OSV: Seberegulace</p>
<p>Rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných.</p>	<p>Vyhodnotí nebezpečí míst pro hru a trávení volného času a volí odpovídající způsoby ochrany (jednání, organizace, ochranné pomůcky). V modelových situacích ohrožení bezpečí (neznámá místa, setkání s neznámými lidmi, kontakt se zvířaty, práce s elektronickými médii atd.) označí možná nebezpečí a diskutuje o účinných způsobech ochrany. Řídí se pravidly pro chodce. Prokazuje v situaci dopravního hřiště bezpečné způsoby chování a jednání v roli cyklisty. Charakterizuje bezpečné a ohleduplné jednání prostředcích hromadné přepravy a při akcích školy je uplatňuje.</p>	<p>Osobní bezpečí. Modelové situace. Pravidla pro chodce „Chodím, chodíš, chodíme“. Bezpečné chování v silničním provozu. Dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích.</p>	
<p>Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby</p>	<p>V modelové situaci použije správný způsob komunikace s operátory tísňové linky. Dokáže použít krizovou linku a nezneužívá ji.</p>	<p>Osobní bezpečí, krizové situace. Vhodná a nevhodná místa pro hru. Bezpečné chování v rizikovém prostředí. Mimořádné události a rizika ohrožení</p>	

komunikace s operátory tísňových linek.		s nimi spojená.	
Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.	Poslechne a řídí se pokyny dospělých při stavech ohrožení, požáru, povodni apod.	Situace hromadného ohrožení.	Celodenní tematická výuka: Ochrana člověka za mimořádných situacích.

5.7 Přírodověda

Charakteristika vyučovacího předmětu - 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

- Obsahovou náplní předmětu je vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, která směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:
 - získávání základních vědomostí o Zemi, člověku a technice
 - poznávání základních jevů a vztahů o přírodě
 - poznávání souvislostí mezi organismy navzájem, mezi organismy a prostředím i mezi člověkem a ostatní biosférou
 - rozvíjení svých schopností s pomocí učitele i samostatně poznávat, pozorovat a zkoumat přírodu a řešit přiměřeně náročné úkoly a problémy (využívání různých zdrojů informací např. encyklopedie, atlasy, odborná literatura)
 - utváření si kladného vztahu k přírodě, ke svému zdraví a zdravému způsobu života i k ochraně životního prostředí jako celku
- Přírodověda se vyučuje jako samostatný předmět ve 4.ročníku 1 hodinu týdně, v 5.ročníku 2 hodiny týdně.
- Výuka probíhá v kmenových třídách, ve cvičné kuchyni, na školním pozemku, při přírodovědných vycházkách.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k rozvíjení klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

- učitel volí různé metody a formy výuky a umožňuje žákům používat vhodné učební pomůcky
- motivuje žáky pro celoživotní učení, motivuje k aktivnímu zapojování do vyučovacího procesu
- dává možnost žákům slovně i písemně vyjádřit své prožitky, myšlenky, názory
- učitel umožňuje žákům osvojit si dovednosti samostatně získávat informace z různých zdrojů (orientace ve světě informací), učitel vytváří podmínky pro získávání dalších informací potřebných k práci a pomáhá řešit a třídit informace podle zvolených nebo zadaných kritérií

Kompetence k řešení problémů

- učitel volí přitažlivá a aktuální témata, uvádí příklady ze známého prostředí, zařazuje metody, při kterých dochází k objevům, řešením a závěrům žáci sami
- poučuje žáky o rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých
- učí žáky vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy; reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky ke spisovnému, srozumitelnému a kultivovanému projevu
- volí vhodné činnosti, při kterých se žáci učí samovolně a svědomitě vystupovat, obhajovat svůj vlastní názor a přijímat názory druhých

Kompetence sociální a personální

- učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou pracovat společně (ve skupinách), učí se spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, podílí se na hodnocení své práce i práci druhých
- učitel se zajímá o náměty, názory a zkušenosti žáků
- vede žáky k respektování pokynů pedagogů

Kompetence občanské

- učitel buduje u žáků ohleduplný vztah k přírodě, k životnímu prostředí
- motivuje žáky hledat možnosti aktivního uplatnění ochrany přírody
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- učí žáky poznávat a chápat rozdíly mezi lidmi, kulturnímu chování a jednání, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci, chování v situacích ohrožení vlastního zdraví i zdraví a bezpečnosti druhých
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence pracovní

- učitel učí žáky používat různé materiály, nástroje a vybavení

- ❑ vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti
- ❑ umožňuje žákům pozorovat, manipulovat a experimentovat
- ❑ snaží se u žáků utvářet pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti, dodržovat vymezená pravidla
- ❑ učitel se zajímá, jak žákům vyhovuje jeho způsob výuky, vede žáky k organizování a plánování učení, vytváří pocit zodpovědnosti za společný úkol

Kompetence digitální

- ❑ učitel vede žáky k chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost
- ❑ učitel seznamuje žáky s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- ❑ učitel předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení a dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních
- ❑ učitel jedná eticky při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí

Průřezová témata

- ❑ Ve vyučovacím předmětu Přírodověda budou realizována tato průřezová témata: **Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.**

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho světVyučovací předmět: **Přírodověda**Ročník: **4.**

očekávané výstupy z RVP	dílčí výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
Rozmanitost přírody			
Objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka.	Měří hmotnost tělesa na vahách v (g, kg), měří odměrným válcem v (ml, l), teplotu teploměrem ve (°C), čas hodinkami, stopkami v (s). Orientuje se ve volné krajině podle přírodních úkazů, kompasu, určuje světové strany. Pozná vybrané nerosty (např. sůl kamennou) a horniny (žula). Pozná zákl. podmínky života na Zemi (voda, vzduch, potrava). Vysvětluje změny v přírodě během dne a roku. Pozoruje život rostlin a živočichů v zimě a na jaře a vyjadřuje své poznatky z pozorování (potrava, úkryt, přizpůsobení).	Měření vlastností látek. Světové strany, práce s kompasem. Horniny a nerosty. Životní podmínky: vzduch (složení, dýchání, vrstvy vzduchu, čistota a ochrana ovzduší). Změny neživé přírody (během roku). Živočichové a rostliny v přírodě v zimě a na jaře.	PT: EMV: Základní podmínky života MPV: M: Tabulky, diagramy Aj: Počasí Jarní, zimní vycházka do přírody.
Zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy.	Charakterizuje některá přírodní společenstva: Les (lesní patra, typy lesů, dřeviny a byliny, lesní houby, živočichové a rostliny). Potok, rybník (vodní rostliny a živočichové). Louka (tráva- pícniny, luční rostliny). Pole (plevel, rostlina kulturní a planá, význam). Zahrada.	Rozmanitost života ve vybraných přírodních celcích (les, potok, rybník, louka, zahrada, pole, lidská obydlí). Vliv a význam člověka na přírodní společenstva.	PT: EMV: Ekosystémy MPV: Vv: Kresba podle skutečnosti (zvíře, rostlina) Aj: Zvířata Pč: Pěstitelské práce VI: Přírodní prostředí obce

	Lidská obydlení (domácí zvířata). Popisuje některé zákl. práce v zemědělství, vodním hospodářství a lesnictví – podle regionu.		Výstavka ovoce a zeleniny ze zahrádky.
Porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy.	Pojmenovává základní orgány rostlin (kořen, stonek, list, květ, plod) a chápe jejich funkce. Rostliny – léčivé a jedovaté, plané, okrasné, užitkové: jednoleté, dvouleté, vytrvalé. Pozná základní stavbu těla kloboukaté houby (rozmnožování, výskyt, význam – poučení o jedovatých houbách). Vyjmenuje stavbu těla vybraných živočišných skupin, jejich přizpůsobení podmínkám prostředí, projevy života živočichů.	Rostliny (pěstování, vývoj, význam- rovnováha, potravní řetězec, poznávání rostlin v okolí – atlasy, klíče, sbírky rostlin, výroba herbáře, ochrana rostlin). Třídění hub (jedlé, nejedlé, jedovaté, houby rostoucí v regionu - atlasy a klíče hub). Třídění živočichů (prostředí a jejich změny; volně žijící, domácí, chránění živočichové; potravní řetězce, potravní pyramidy- atlasy a klíče živočichů).	MPV: ČJ: Vyhledávání v odborné literatuře PČ: Zhotovení herbáře.
Zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat.	Chápe ohleduplné chování v přírodě (hledá možnosti ochrany přírody přiměřené jeho věku). Chápe význam třídění odpadu (recyklace). Ekologické topení. Základní pravidla ochrany před přírod. katastrofami (např. povodeň)	Ochrana a tvorba přírody (osobní péče o přírodu). Vliv turismu, motorismu. Zásady správného chování v přírodě. Likvidace odpadu. Živelné pohromy.	PT: EMV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí MPV: Čj: Vypravování, popis Celodenní tematická výuka: Den Země Celodenní tematická výuka: Ochrana člověka za mimořádných událostí..
Založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu.	Založí jednoduchý pokus. V průběhu roku v určitou dobu čeká pokus, vede si o pozorování stručný záznam a vyvozuje závěr z tohoto pozorování.	Vývojové období rostlin: klíčení semen, vývoj rostliny (semeno-plod). Probouzení ovocných stromů, dvouletých rostlin. Vycházka a pozorování polních prací. Pozorování života v potoce a rybníku. Vývojové období živočichů: např. bezobratlí (vajíčko- motýl).	MPV : PČ: Pěstitelské práce

		Pozorování a rozlišování stop živočichů ve sněhu. Přílet a odlet ptáků.	
Člověk a jeho zdraví			
Účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob.	Sám se pokusí naplánovat svůj čas na učení, práci, zábavu i odpočinek (aktivní využívání volného času). Chápe význam pohybu, sportování pro rozvíjení osobnosti, obnovu sil duševních i tělesných.	Zdravý životní styl (správná výživa, vhodná skladba stravy) Denní režim. Pitný režim.	PT: OSV: Seberegulace a sebeorganizace MPV: Tv: Relaxační, kompenzační, vyrovnávací cvičení
Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista.	Řídí se pravidly silničního provozu pro chodce a cyklisty (dopravní kázeň, vybavení kola, přilba). Vycítí a nebojí se odhalit určité krizové situace (bezpečné chování v různých prostředích; sociální kontakt s vrstevníky, s neznámými lidmi). Zjistí telefonní číslo linky důvěry a použije ho. V dané situaci použije telefonní číslo rodičů do práce.	Bezpečné chování v silničním provozu. Doprava v obci, mezi obcemi. Dopravní prostředky. Dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky) Osobní bezpečí - bezpečné chování v rizikovém prostředí. Čísla tísňového volání. Správný způsob volání na tísňovou linku. Krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání). Školní řád (lidská práva, práva dítěte).	PT: MKV: Lidské vztahy MPV: Tv: Bezpečnost při sportování Návštěva dopravního hřiště v Uničově.
Předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek.	Uvědomuje si rizika a škodlivost alkoholických nápojů, kouření a užívání drog.	Omamné návykové látky. Média (televize), hrací automaty, počítač, návyk na jídlo, na sladkosti.	PT: MV: Vnímání autora mediální sdělení MV: Fungování a vliv médií ve společnosti

Ročník: 5.

očekávané výstupy z RVP	dílčí výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
Vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období.	Používá pojmy vesmír, planeta, hvězda, družice, zem, raketoplán atd. Popíše postavení Země ve vesmíru. Ukáže pohyby Země a jeho důsledky na globusu.	Sluneční soustava. Den a noc, roční období, globus. Slunce jako zdroj tepla a světla. Gravitační síla, jednotka síly (N), siloměr. Magnetická síla, magnet. Jednoduché stroje a jejich použití (páka, kladka, nakloněná rovina, kolo).	PT: EMV: Ekosystémy MPV: VI: Lidé a čas (vynálezy)
Zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy.	Určuje hlavní znečišťovatele vody, vzduchu a půdy atd. Seznámí se se základními oblastmi Země (studené, mírné, teplé) a s rozmanitostí přírody v Evropě.	Životní podmínky. Význam ovzduší, vodstva, půd a živočišstva na Zemi, podnebí a počasí. Vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva.	PT: EMV: Základní podmínky života EMV: Ekosystémy MPV: PČ: Pěstitelské práce
Porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy. Založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu.	Rozlišuje stavbu těla rostlin, rozmnožování (výtrusné a semenné rostliny; byliny a dřeviny). Organismy třídí podle výrazných znaků. Provádí jednoduché pokusy se známými látkami.	Třídění rostlin. Třídění živočichů. Určování zástupce. Potravní řetězec, pyramida. Klíčení rostlin. Sledování růstu plísně na ovoci nebo na pečivu.	MPV: VI: Životní prostředí Aj: Zvířata
Objevuje a zjišťuje propojenost živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka.	Rozlišuje důležité nerosty a horniny, jejich využití.	Nerosty a horniny. Některé hospodářsky významné horniny a nerosty, vznik půdy a její význam, zvětrávání, využití půdy a ochrana. Obnovitelné a neobnovitelné přírodní zdroje. Využití elektrické energie. Běžné elektrické přístroje. Zdroje elektrické energie. Pravidla bezpečnosti při používání	PT: EMV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí

		elektrických přístrojů.	
Zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat.	Používá pojem recyklace. Vysvětluje význam čističek odpadních vod. Hledá příklady zdrojů znečištění z dostupných informací.	Životní podmínky. Hlavní znečišťovatelé vody, vzduchu, půdy. Pojem recyklace. Čističky odpadních vod. Chování v CHKO a v přírodě. Likvidace odpadů. Ochrana rostlin a živočichů.	PT: EMV: Základní podmínky života Vycházka - čistička odpadních vod
Člověk a jeho zdraví			
Využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života.	Popíše části lidského těla a funkci důležitých orgánů.	Lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy. Důležité orgány a jejich funkce. Smyslová ústrojí.	MPV: Tv: Pohybové činnosti zdravotně oslabených jedinců Projekt: Zdravé zuby.
Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození.	Seznámí se se způsobem rozmnožování. Charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka.	Pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou. Základy lidské reprodukce. Vývoj jedince. Partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy.- rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů. Etická stránka sexuality, nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS).	PT: OSV: Sebepoznání a sebepojetí
Účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob.	Sám se pokusí naplánovat svůj čas na učení, práci, zábavu i odpočinek. Chápe význam pohybu, sportování pro rozvíjení osobnosti, obnovu sil duševních i tělesných.	Zdravý životní styl. Denní režim. Pitný režim. Správná výživa, výběr a způsoby uchování potravin, vhodná skladba stravy.	PT: OSV: Seberegulace a sebeorganizace MPV: Tv: Relaxační, kompenzační, vyrovnávací cvičení PČ: Příprava pokrmů
Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodce a cyklista.	Uvědomuje si své postavení v rodině a ve společnosti. Seznámí se s tel. číslem linky důvěry, krizového centra, používá pravidla telefonování na tyto instituce.	Bezpečné chování v rizikovém prostředí. Chování chodce a cyklisty v silničním provozu. Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla	PT: MKV: Lidské vztahy MKV: Etnický původ VDO: Občan, občanská společnost a stát MKV: Etnický původ OSV: Psychohygiéna

		tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku. Šikana, týrání, sexuální zneužívání. Brutalita a jiné formy násilí v médiích vliv reklamy.	MV: Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Celodenní tematická výuka: Ochrana člověka za mimořádných událostí.
Předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek.	Uvědomuje si škodlivost kouření, alkoholu a užívání drog.	Návykové látky a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií.	PT: MV: Vnímání autora mediálních sdělení MV: Fungování a vliv médií ve společnosti
Uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou.	Dokáže si během dne naplánovat činnost související se školou, sportem, zájmy a odpočinkem. Chrání své zdraví. Otuzuje se a volný čas tráví aktivní činností, čímž předchází nemocem.	Nemoc. Drobné úrazy a poranění. Osobní, intimní a duševní hygiena.	PT: VDO: Hodnoty postoje, praktická etika
Rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc.	Dovede jednat podle zásad první pomoci. Používá podle potřeby důležitá telefonní čísla : 150, 155, 158.	První pomoc při drobných poraněních. Zásady první pomoci při zranění. Prevence nemocí a úrazů (drobné úrazy a poranění). Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén), požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru), integrovaný záchranný systém.	MPV: Tv: Bezpečnost při sportování

5.8 Vlastivěda

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

- Obsahovou náplň předmětu tvoří 3 tematické okruhy ze vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět.
 - **Místo kde žijeme:** chápání organizace života v obci, ve společnosti, praktické poznávání místních, regionálních skutečností, s důrazem na dopravní výchovu
 - **Lidé kolem nás:** upevnění základů vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomování si významu a podstaty tolerance, pomoci, solidarity, úcty, snášenlivosti, seznamování se se základními právy a povinnostmi i problémy ve společnosti i ve světě, směřování k výchově budoucího občana demokratického státu
 - **Lidé a čas:** orientace v dějích čase, postup událostí a utváření historie věcí a dějů, snaha o vyvolání zájmů u žáků samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z historie a současnosti
- Vlastivěda se vyučuje jako samostatný předmět. Ve 4. roč. 2 hodiny a 5. roč. 2 hodiny týdně.
- Žáci pracují ve třídě nebo v počítačové učebně s využíváním různých forem práce, s využitím dostupných vyučovacích pomůcek. Zařazovány jsou také vycházky a exkurze k probíraným tématům.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k rozvíjení klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

- učitel uvádí souvislosti a v potřebné míře zobecňuje poznatky, dovednosti a zkušenosti z vyučování a osobního života žáků
- rozvíjí schopnost pozorovat, analyzovat, srovnávat, výstižně pojmenovávat věci, jevy a děje, souvisle o nich vyprávět

Kompetence k řešení problémů

- učitel umožňuje, aby žáci v hodině pracovali s odbornou literaturou, encyklopediemi apod.
- vede k samostatnému řešení problémů
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- vede ke kritickému myšlení, k obhájení rozhodnutí, k zodpovědnosti za výsledky

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k naslouchání druhých lidí, zapojování do diskuse, vyjádření svého názoru
- podněcuje argumentaci
- vytváří příležitosti k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů a jiných forem záznamů

Kompetence sociální a personální

- učitel vytváří heterogenní pracovní skupiny
- pomáhá rozlišovat vztahy mezi lidmi, národy
- projevuje toleranci přirozeným odlišnostem lidské společnosti
- zdůrazňuje význam a potřebu různých povolání a pracovních činností
- pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- přispívá k upevnování dobrých mezilidských vztahů
- vede k respektování různých hledisek

Kompetence občanské

- učitel formuje u žáků vědomí příslušnosti k vlastnímu národu
- rozvíjí zájem žáků o poznání života, tradic, zvyklostí a zvláštností společenství v různých historických obdobích a v různých kulturních oblastech světa

Kompetence pracovní

- učitel se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků
- vede žáky k plánování úkolů a postupů
- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat

Kompetence digitální

- učitel vede žáky k ovládnutí běžně používaného digitálního zařízení, aplikací a služeb, vede je k využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti

- ❑ učitel vede žáky k samostatnému rozhodování, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- ❑ učitel vede žáky k využívání digitální technologie, aby si žák usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnost, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

Průřezová témata

- ❑ Ve vyučovacím předmětu Vlastivěda se realizují tematické okruhy průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Environmentální výchova.**

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho světVyučovací předmět: **Vlastivěda**Ročník: **4.**

očekávané výstupy z RVP	dílčí výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
Místo, kde žijeme			
Určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu.	Najde na regionální mapě základní objekty obce, sousední obce, turistické objekty v okolí obce atd. Určí názvy sousedních obcí, nejbližších měst, okresní město, velké řeky, rybníky, potoky v blízkosti obce.	Obec, místní krajina – její části, poloha v krajině, místní pověsti, historické památky, osobnosti obce, minulost a současnost obce, význačné budovy, dopravní síť, služby. <u>Okolní krajina</u> (místní oblast, region) – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině. Vliv krajiny na život lidí. Práce s regionální mapou.	MPV: Vv: Ilustrace k pověstem VV: Památky Čj: Vyprávění z prázdnin
Určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě.	Vysvětlí pojem nadmořská výška. Orientuje se na mapě podle světových stran. Na mapě určí polohu sousedního státu k ČR – pokusí se najít hlavní město sousedního státu. Ukáže na mapě Čechy, Moravu, Slezsko. Pojmenuje a ukáže na mapě sousední státy (podle světových stran). Vysvětlí význam: glóbus – mapa, barvy na mapě. Vyjmenuje a popíše hlavní části řeky. Na mapě určí řeky Labe, Vltava (u kterého města se stékají), Morava. Na mapě najde a pojmenuje velké řeky, jezera, rybníky v ČR. Ukáže na mapě a pojmenuje pohraniční pohoří a rozsáhlejší pohoří, vrchoviny a nížiny v ČR.	<u>Orientace na mapě</u> Světové strany, směrová růžice <u>Naše vlast – ČR</u> Vodstvo, města, pohoří.	MPV: Čj : Vlastní jména, názvy států, vypravování, reprodukce textu Čj: Čtení jako zdroj informací Hv: Pěvecké činnosti Vv: Díla, která nás obklopují, památky

	Vyhledá na mapě významná města. Vypráví pověst o založení Prahy. Charakterizuje nejdůležitější historické památky a významná historická místa.		
Vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam.	Vysvětlí základní práce v zemědělství podle regionální praxe a sezóny (běžné zemědělské plodiny, běžné druhy zeleniny a ovoce). Charakterizuje zvláštnosti okolí obce (Rešovské vodopády, Šumvaldský rybník).	Vycházky po okolí. Obec a zemědělství. Obec a ochrana životního prostředí	PT: EMV: Vztah člověka k prostředí
Porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích.	Má kladný vztah k místu svého bydliště, ke své vlasti. Vypráví o místě svého bydliště, o zajímavých zážitcích a místech naší vlasti.	Dopravní výchova. Bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace. Cestování. Národní cítění.	MPV: Čj: Vypravování , popis
Rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam.	Vyjmenuje a popíše státní symboly ČR. Rozumí pojmům – stát, prezident, ministr. Zná jméno prezidenta ČR, oficiální název ČR.	<u>Státní symboly</u> (státní znak, státní hymna, státní vlajka), státní svátky, státní instituce, armáda ČR. Základní státoprávní pojmy (prezident, ministr)	
Lidé kolem nás			
Vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě).	Postupně si osvojí a upevní základy vhodného chování a jednání mezi lidmi (např. zájmové kroužky – sdružování v celek a dodržování určitých pravidel, církev – tolerance jiné víry, pomoc sociálně slabým).	<u>Společenské chování</u> , model rodiny, vztahy v rodině, ve třídě, mezi kamarády, úcta k dospělým.	PT: OSV: Poznávání lidí OSV: Mezilidské vztahy OSV: Komunikace
Rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat.	Rozpozná „běžné“ chování ve škole - ŠIKANÁ. Chápe rozdíl mezi „slušným“ a „neslušným“ chováním v souladu s určitými pravidly (např. školní řád).	<u>Právo a spravedlnost</u> – práva a povinnosti žáků školy. Školní řád – vhodné a nevhodné chování.	PT: VDO: Občanská společnost a škola VDO: Občan, občanská společnost a stát
Orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na	Žák chápe rozdíl: majetek soukromý - veřejný, osobní - společný. Chápe smysl peněz (nakupování, dětské pokladničky – šetření).	<u>Vlastnictví</u> – soukromé, veřejné, osobní, společné, peníze. Školní řád – ochrana školního majetku.	

příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet dluhy.	Zkontroluje, kolik peněz je vráceno při placení, vlastními slovy vyjádří, co znamená, že je banka správce peněz. Porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi. Uvede příklady základních příjmů a výdajů domácnosti.	Rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti.	
Lidé a čas			
Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy.	Orientuje se na časové přímce v dějích a v čase. Vyhledává v encyklopediích a na internetu zajímavosti o našich předcích, o významných osobnostech.	<u>Orientace v čase a časový řád.</u> Počátky pravěkého osídlení naší vlasti - Předmostí u Přerova, jeskyně Šipka. Osídlování jinými kmeny – Keltové, Germáni, Slované. Velká Morava – příchod Konstantina a Metoděje. Rod Přemyslovců – sv. Václav, sv. Ludmila Jan Hus Jan Žižka Rudolf II. J. A. Komenský	MPV: M: Číselná osa, časová osa Čj: Vypravování, popis
Využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti.	Navštívuje obecní knihovnu, čerpá informace o minulosti obce a okolí. Navštíví Mladečské jeskyně nebo Javoříčské jeskyně. Správně se chová v chráněné oblasti. Zajímá se o kulturní památky a pečuje o ně.	<u>Regionální památky – péče o památky.</u> Školní výlety	MPV: M: Tabulky, diagramy
Srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik.	Žák chápe rozdíl ve způsobu života dříve a dnes (pravěk - současnost). Vysvětlí styl bydlení dříve a dnes. Zdůvodní jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase.	<u>Současnost a minulost</u> (způsob života, bydlení, předměty denní potřeby).	

Ročník: 5.

očekávané výstupy z RVP	dílčí výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
Místo, kde žijeme			
<p>Rozlišuje mezi náčrtý, plány, a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy.</p> <p>Porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích.</p>	<p>Seznámí se s typy map. Orientuje se na mapě. Na mapě ukáže státy EU. Na mapě určí polohu státu k ČR, najde hlavní město. Dokáže stručně charakterizovat stát EU. Vyjmenuje a vyhledá na mapě světa jednotlivé světadíly a oceány na Zemi.</p>	<p><u>Evropa a svět</u> – kontinenty, evropské státy, EU, významná evropská města a střediska cestovního ruchu sousedních států ČR na mapě světa, seznámení s polohou světadílu a oceánů na Zemi. Turisticky zajímavé státy EU.</p>	<p>PT: EGS: Evropa a svět nás zajímá EGS: Objevujeme Evropu a svět EGS: Jsme Evropané MPV: Čj: Vlastní jména, názvy států Aj: Anglicky mluvící země</p>
<p>Rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam.</p>	<p>Rozlišuje pojmy vlast, cizina. Vyjmenuje a popíše státní symboly ČR. S porozuměním používá státoprávní pojmy stát, prezident, parlament, poslanec, vláda, ministr, premiér, volby, zákon. Je seznámen se jménem současného prezidenta a premiéra.</p>	<p><u>Naše vlast</u> – národ, národní hrdost, cizina. Soužití národů a národností v jedné zemi, národnostní menšiny ČR. Základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly.</p>	<p>PT: VDO: Občan, občanská společnost a stát, VDO: Formy participace v politickém životě MPV: Hv: Státní hymna</p>
<p>Vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam.</p>	<p>Najde na mapě ČR jednotlivé kraje. Popíše jejich polohu v ČR. Najde na mapě významná města, řeky, pohoří v jednotlivých oblastech. Orientuje se ve významných průmyslových podnicích v jednotlivých oblastech. Rozpozná významné zemědělské plodiny. Porovná s pomocí mapy hustotu osídlení, zalesnění, průmysl jednotlivých oblastí. Popíše a vyhledá na mapě nejvýznamnější velkoplošná chráněná území přírody ČR.</p>	<p><u>Regiony ČR</u> – Praha kulturní a průmyslová a vybrané oblasti ČR <u>Surovinové zdroje</u> – výroba, služby a obchod, přírodní podmínky, podnebí, významná města, památky, rekreační a kulturní střediska, cestovní ruch a rekreace, současný stav životního prostředí</p>	<p>PT: EMV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí EMV: Vztah člověka k prostředí MPV: Př: Rostliny, živočichové ČR M: Porovnávání čísel</p>

Lidé kolem nás			
Vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě).	Popíše charakteristické způsoby života. Seznámí se s politickými stranami, které zvítězily ve volbách. Svátky (významné dny) spojené s církví. Rozdíly států EU a co je spojuje.	<u>Soužití lidí</u> – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie, politické strany, církve, společný „evropský dům“.	PT: MKV: Lidské vztahy MKV: Princip sociálního smíru a solidarity
Rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat.	Seznámí se s vybranými články „Práva dítěte“. Pokusí se reagovat a vytvořit si svůj postoj na modelovou situaci, když by došlo k porušení práva dítěte.	<u>Právo a spravedlnost</u> – základní lidská práva a práva dítěte. Právní ochrana občanů a majetku, včetně nároku na reklamaci, soukromého vlastnictví, duševních hodnot. Práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání a korupce,	
Orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnosti realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy.	Autorská práva. Sestaví jednoduchý osobní rozpočet. Objasní, jak řešit situace, když jsou příjmy větší než výdaje. Objasní, jak řešit situaci, když jsou příjmy menší než výdaje. Na příkladech objasní rizika půjčování peněz. Na příkladu vysvětlí, jak reklamovat zboží.	<u>Vlastnictví</u> – soukromé, veřejné, osobní, společné, hmotný a nehmotný majetek. Hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení, banka jako správce peněz, úspory, půjčky.	

Lidé a čas

Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy.	Svámi slovy charakterizuje způsob života starých Slovanů. Pojmenuje první státní útvary na našem území, jmenuje významné osobnosti a zařadí je do příslušného období.	<u>Orientace v čase a časový řád</u> – dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace. Český stát za vlády Marie Terezie, Josef II. 1848 – zrušení poddanství. Osobnosti kolem Národního divadla. Čeští vynálezci František Josef I., K. H. Borovský, E. Beneš, T. G. Masaryk, V. Havel.	MPV: Cj: Orientace v textu M: Římské číslice, tabulky, diagramy Př: Jednoduché stroje a jejich použití
---	--	---	--

<p>Zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek.</p>	<p>Charakterizuje chráněné významné kulturní památky na vesnici. Seznámí se s nejbližšími chráněnými krajinami. Seznámí se s významnými osobnostmi vesnice v minulosti.</p>	<p><u>Regionální památky</u> – péče o památky. Lidé a obory zkoumající minulost.</p>	<p>MPV: Vv: Rozhovory o stavbách z vlastního okolí , kresba v plenéru</p>
<p>Srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik.</p>	<p>Vyhledá některé národopisné oblasti ČR, popíše život svými slovy ve vybrané národopisné oblasti, kterou si vybere.</p>	<p><u>Výrazné národopisné oblasti v ČR.</u></p>	

5.9 Dějepis

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

- Obsahovou náplní předmětu Dějepis na 2. stupni je získání pohledu na hlavní období dějinného vývoje lidstva a vlastního národa, seznamuje je s významnými historickými událostmi a osobnostmi, které ovlivnily život předcházejících generací a mají význam pro orientaci v současném společenském životě. Výběr učiva a jeho strukturalizace vychází z chronologického pojetí, které je funkčně kombinováno s tematickým, je proveden tak, aby žáci získali komplexní představu o vývoji národních i světových dějin.
- Dějepis se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících 2. stupně. V 6.a 7. roč. 2 hodiny týdně, v 8. roč. 1 hod. týdně a v 9. roč. 2 hod. týdně.
- Výuka probíhá v kmenových třídách, učitelé využívají různé formy práce, vyučovací metody a pracovní postupy. K nejefektivnějším patří výklad, práce s učebnicí, historickými mapami, přístupným historickými dokumenty, odbornou literaturou apod., dialogické metody a řešení přiměřených úkolů s využíváním poznatků, které žáci získali v jiných předmětech, z četby historické beletrie, z divadelních her, z rozhlasových a televizních pořadů, filmových zpracování, návštěv historických expozic, výstav, muzeí, poznání kulturních památek atd.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k rozvíjení klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

- učitel vede žáky k osvojování si historických pojmů, k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti
- podporuje zájem využívat poznatky o společnosti z různých informačních zdrojů
- dává žákům příležitost ke ústnímu i písemnému vyjádření svých názorů, v nichž prokazují schopnost hodnotit historické události a obhajovat svá stanoviska k nim

Kompetence k řešení problémů

- učitel vede žáky k tomu, aby se naučili zařazovat události do chronologické následnosti a vysvětlovat jejich vzájemné vztahy (příčiny a důsledky)
- učitel podporuje u žáků schopnost uvážlivého rozhodování
- požaduje, aby využívali získaných vědomostí a dovedností k rozpoznávání a formulování společenských problémů v minulosti i současnosti, k objevování různých variant řešení společenských problémů, vyvozování závěrů a jejich aplikace v reálných životních situacích

Kompetence komunikativní

- učitel vytváří podmínky k tomu, aby žáci uměli výstižně charakterizovat a vysvětlovat nejdůležitější historické události a zaujímat k nim vlastní stanovisko
- učí je přesné a objektivní argumentaci
- vede žáky ke kultivovanému vyjadřování v ústním i písemném projevu pro jejich aktivní zapojení do života v moderní společnosti

Kompetence sociální a personální

- učitel organizuje práci ve skupinách, aby žáci spolupracovali při řešení problémů
- zaměřuje se na utváření příjemné pracovní atmosféry – žáky učí společně řešit dané úkoly, dodržovat pravidla skupinové práce, respektovat pokyny pedagogů, podílet se na hodnocení své práce i výsledků činnosti jiných
- vede žáky k vzájemné toleranci, k možnosti svobodně vyjádřit své stanovisko a názor

Kompetence občanské

- učitel využívá příkladů z historie k utváření životních a mravních hodnot, k utváření pozitivních občanských postojů
- zaměřuje se na vedení výchovy k toleranci a respektování lidských práv, rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní a občanskou odpovědnost
- podílí se na formování takových postojů, jako je úcta ke kulturnímu dědictví lidstva a vlastního národa, k duchovním i materiálním výtvarům minulosti, snaha o ochranu historických a kulturních památek, smysl pro etnické, náboženské a kulturní odlišnosti jiných národů, jejich respektování, pochopení přínosu těchto národních specifik jako prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů

Kompetence pracovní

- ❑ učitel vede žáky k vytrvalosti, soustavnosti a odpovědnosti při formování jejich závěrů, při řešení zadaných společenských problémů
- ❑ organizuje činnosti vedoucí u žáků k získání potřebné sebedůvěry, k chápání práce a pracovní činnosti i z historického pohledu jako příležitost k seberealizaci
- ❑ učitel orientuje žáky na objektivní hodnocení významu fyzické a duševní práce z pozice historického nadhledu

Kompetence digitální

- ❑ učitel vede žáky k ovládnutí běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb, využívat je při učení, samostatně rozhodovat, která technologie je pro jakou činnost či řešený problém použít
- ❑ učitel učí žáky získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah
- ❑ učí žáky chápat význam digitálních technologií pro lidskou společnost, kriticky hodnotit jejich přínosy a reflektovat rizika jejich využívání

Průřezová témata

- ❑ Ve vyučovacím předmětu Dějepis se ve všech ročnících 2. stupně realizují tematické okruhy průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova.**

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Vyučovací předmět: Dějepis

Ročník: 6.

očekávané výstupy z RVP	dílčí výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
	<p>Rozlišuje písemné i hmotné historické prameny a hodnotí jejich význam pro poznání dění v minulosti.</p> <p>Orientuje se v historickém čase, určí století.</p>	<p><u>Úvod do učiva dějepisu</u> Význam zkoumání dějin Historické prameny hmotné a písemné</p> <p>Datování v dějepise</p>	<p>PT: MKV: Kulturní diference</p>
<p>Charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu.</p> <p>Objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost.</p>	<p>Chápe vzájemný vztah přírodního prostředí a člověka. Charakterizuje období starší a mladší doby kamenné, doby bronzové a železné podle vývoje nástrojů, způsobu obživy, vývoje společenské organizace. Je seznámen s pravěkým osídlením Evropy a našich zemí.</p>	<p><u>Pravěk</u> Charakteristika starší a mladší doby kamenné, doby bronzové a železné (nástroje, způsob obživy, společenská organizace, způsob života, umění) Vývoj člověka</p> <p>Významná archeologická naleziště v našich zemích a v Evropě</p>	<p>PT: MKV: Etnický původ MPV: Z 7: Světařily Př: Člověk, Lidské rasy Aj : Národnostní menšiny</p>
<p>Rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací.</p>	<p>Je obeznámen s obecnými znaky a specifickými zvláštnostmi hospodářského, společenského, politického, kulturního a náboženského vývoje starověkých civilizací.</p> <p>Seznamuje se s přínosem starověkých národů pro rozvoj světové civilizace. Je schopen si uvědomit dílo a odkaz starověkých států pro další rozvoj lidstva. Seznamuje se s úlohou bájí, pověstí a náboženství. Dokáže pochopit vliv přírodních poměrů na vývoj civilizace ve starověku .</p>	<p><u>Starověk</u> Nejstarší starověké civilizace: Mezopotámie, Egypt, Palestina, Indie, Čína (jejich hospodářský, společenský, politický a kulturní vývoj) Kultura států starověkého východu (písmo, základy věd, způsob života, náboženství, umění) Přínos starověkých států pro rozvoj světové kultury</p> <p><u>Starověké Řecko</u> Mykénská civilizace Nejstarší období řeckých dějin, báje a pověsti ,náboženství, způsob života, hospodářství Městský stát Athény Městský stát Sparta</p>	<p>PT: MKV: Multikulturalita VDO: Principy demokracie jako forma vlády a způsobu rozhodování OSV: Mezilidské vztahy EGS: Jsme Evropané MPV: Z: Orientace na politické mapě světa historické i současné Z : Přírodní oblasti M: Jehlan ČJ: Báje a pověsti Vv: Písmo Tv: Historie a současnost sportu M: Pythagorova věta F: Archimédův zákon NJ: Slovní zásoba z oblasti sportu</p>

<p>Uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví.</p>	<p>Vysvětlí význam styků Řeků s okolím. Dokáže porovnat státní zřízení a způsob života v řeckých městských státech. Chápe princip starověké demokracie. Pochopí důležitost válek za národní svobodu. Uvede příklady přínosu řecké civilizace k vědeckému poznání, k rozvoji v oblasti vzdělanosti, umění, sportu a životního stylu. Seznámí se s významnými osobnostmi Řecka a Makedonie, s přínosem řecké civilizace pro příští Evropu</p>	<p>Řecko-perské války Válka mezi Spartou a Athénami Řecko pod nadvládou Makedonie Alexandr Makedonský a jeho říše Každodenní život Řeků Řecké umění, divadlo Olympijské hry Přínos řecké a helénistické kultury pro rozvoj evropské civilizace, osobnosti antického Řecka</p>	
<p>Demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury.</p>	<p>Uvědomuje si vliv přírodních poměrů na rozvoj civilizace v oblasti Středomoří. Seznámí se s příklady vyspělé kultury Etrusků. Snaží se rozlišit události známé z bájesloví a od historické skutečnosti. Sleduje od založení vznik významného starověkého státu, uspořádání společnosti, jeho vliv v oblasti Středomoří. Poznává životní styl Římanů.</p>	<p><u>Starověký Řím</u> Přírodní poměry a osídlení Apeninského poloostrova, etruská kultura Nejstarší období římských dějin v bájích, pověstech Doba královská</p>	
<p>Porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické</p>	<p>Pochopí princip republiky a následného odlišného státního zřízení období principátu a císařství. Seznamuje se s významnými osobnostmi v čele římské říše, dokáže pochopit jejich roli ve vývoji státu . Seznámí se podstatou křesťanství a</p>	<p>Římská republika Boje plebejů s patriciji Boje o ovládnutí apeninského poloostrova Římem Punské války Zánik republiky Římské císařství Rozdělení a zánik římské říše Vznik a podstata křesťanství</p>	

demokracie.	jeho vlivem ve společnosti. Orientuje se na historické mapě a sleduje nové uspořádání Evropy po rozpadu západofřímské říše. Obdivuje odkaz vyspělé římské kultury a její přínos pro rozvoj evropské civilizace.	Krise římské říše – její rozdělení, pád západofřímské říše Římská kultura – (věda, umění, způsob života, náboženství) a její přínos pro rozvoj evropské civilizace, významné osobnosti	
-------------	---	---	--

Ročník: 7.

<i>očekávané výstupy z RVP</i>	<i>dílčí výstupy</i>	<i>učivo</i>	<i>přesahy, vazby, MPV, PT</i>
<p>Popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států.</p> <p>Vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí</p> <p>Objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech.</p> <p>Ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti. Uvede příklady románské kultury.</p>	<p>Je schopen orientovat se v historickém atlase a popsat osídlení Evropy po rozpadu západofřímské říše a vystihnout způsob života „barbarských“ kmenů. Seznámí se s utvářením států v západoevropském a východoevropském kulturním okruhu. Je obeznámen s podstatou islámu a islámskými říšemi, které ovlivnily Evropu (Arabové, Turci). Pochopí vliv křesťanství a víry na životní styl i kulturní úroveň středověkého člověka.</p> <p>Poznává způsob života Slovanů, vyhledá v historickém atlase první státy na našem území. Uvědomuje si přínos osobností prvních Přemyslovců k formování a vývoji českého státu a jeho postavení ve střední Evropě.</p> <p>Seznámí se se složením středověké společnosti, funkcí jednotlivých vrstev, dokáže pochopit politické cíle a</p>	<p>Raný středověk Osídlení Evropy po rozpadu západofřímské říše První středověké říše Franská říše Byzantská říše Arabská říše</p> <p>Šíření, počátky křesťanské kultury</p> <p>Slovanské kmeny Počátky politické organizovanosti Slovanů Sámova říše Velkomoravská říše Počátky a rozvoj českého státu za prvních Přemyslovců</p> <p>Křížové výpravy do Svaté země</p>	<p>PT: MKV: Kulturní diference MKV: Multikulturalita MKV: Lidské vztahy EGS: Jsme Evropané EGS: Objevujeme Evropu a svět MPV: Z: Orientace na mapě Evropy a světa Ov: Kulturní život, náboženství Hv: Písně různých historických období Vv: Renesance Z: Podnikání šlechty - rybníkářství</p>

	důsledky křížových výprav. Vyhledá základní rysy románské kultury a dokladuje je znalostí příkladů vzdělanosti a stavitelství na území našeho státu.	Románská kultura v našich zemích a v Evropě	
<p>Ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti.</p> <p>Objasní vnitřní vývoj českého státu a jeho postavení v evropských souvislostech.</p> <p>Uvede příklady gotické kultury. Vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí Vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život.</p> <p>Vysvětlí znovuzrození antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve. Rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek.</p> <p>Popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky. Objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie.</p> <p>Rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek.</p>	<p>Dokáže pochopit hospodářskou strukturu středověké společnosti a způsob života jednotlivých vrstev.</p> <p>Vyhledá informace o postavení českého státu v Evropě za posledních Přemyslovců a dokáže popsat dobu vlády Lucemburků, zvláště přínos Karla IV. Uvede příklady gotické vzdělanosti, umění a architektury.</p> <p>Seznámí se s průběhem, cíli a důsledky husitských válek, významnými osobnostmi, husitskou tradicí.</p> <p>Uvědomuje si postavení českého státu v období poděbradském a jagellonském. Uvede základní znaky pozdní gotiky a renesance, poznává některé jejich představitele a příklady významných kulturních památek v našich zemích i v Evropě.</p> <p>Sleduje hlavní objevné cesty a pochopí jejich cíle, význam a důsledky. Poznává významné osobnosti politického, vědeckého a uměleckého života raněnovověké české i evropské</p>	<p><u>Vrcholný středověk</u> Zemědělství, řemeslná výroba a obchod, vznik měst Struktura středověké společnosti a způsob života jednotlivých vrstev (šlechta, rytíři, měšťanstvo, kněžstvo, mnišské řády, poddaní) Kultura rytířská a církevní Český stát za posledních Přemyslovců a Lucemburků Hospodářský a kulturní rozvoj za Karla IV. Gotická kultura v našich zemích a v Evropě</p> <p><u>Pozdní středověk</u> Husitství – průběh, výsledky, významné osobnosti</p> <p>Český stát v období poděbradském a jagellonském – hospodářské, politické, náboženské a kulturní poměry Pozdní gotika, počátky humanismu a renesance v našich zemích a v Evropě</p> <p>Objevné plavby - průběh a výsledky, poznávání nových civilizací, důsledky pro Evropu</p>	

<p>Objasni příčiny a výsledky třicetileté války a posoudí její důsledky.</p>	<p>společnosti. Porovnává vývoj v jednotlivých částech Evropy a uvědomí si postavení českého státu. Sleduje vliv renesančního humanismu a cíle náboženské reformace.</p> <p>Seznámí se s charakteristickými rysy hlavních evropských monarchií.</p> <p>Je schopen pochopit významné postavení českého státu v Evropě v 16.století a následně změny po vzniku habsburské monarchie. Objasní příčiny, zevrubný průběh a zásadní důsledky třicetileté války pro naše země a střední Evropu.</p>	<p>Renesanční humanismus a náboženská reformace</p> <p><u>Počátky novověku</u> Habsburkové na českém trůně Stavovské povstání Třicetiletá válka Evropa na počátku novověku – Španělsko, Anglie, Francie, Život v našich zemích Česká kultura na počátku novověku</p>	
--	--	--	--

Ročník: 8.

<i>očekávané výstupy z RVP</i>	<i>dílčí výstupy</i>	<i>učivo</i>	<i>přesahy, vazby, MPV, PT</i>
<p>Rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek.</p> <p>Vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti.</p>	<p>Sleduje základní rozlišení absolutismu, principu konstituční monarchie a parlamentarismu. Rozlišuje základní znaky baroka a seznámí se s významnými představiteli tohoto kulturního období. Chápe vliv osvícenství na hospodářský, společenský a kulturní rozvoj. Umí rozpoznat příčiny, cíle a význam reforem Marie Terezie a Josefa II.</p> <p>S využitím historické mapy porovnává vývoj v jednotlivých částech Evropy a světa.</p>	<p><u>Novověk</u> Habsburská monarchie a české země po třicetileté válce Barokní kultura (životní styl, architektura, malířství, sochařství, umělecké řemeslo, literatura, hudba, školství) Osvícenství – rozvoj vzdělanosti, vědy, techniky a umění Habsburská monarchie a české země v 18. stol. - vláda a reformy Marie Terezie a Josefa II. Hospodářský a kulturní rozvoj českých zemí</p>	<p>PT: EGS: Jsme Evropané EGS: Evropa a svět nás zajímá MKV: Multikulturalita MKV: Etnický původ VDO: Občanská společnost a škola VDO: Občan, občanská společnost a stát VDO: Formy participace občanů v politickém životě MPV : Z: Orientace na mapě – Evropa, svět, Amerika Čj: Významné osobnosti kultury a</p>

<p>Objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbití starých společenských struktur v Evropě</p> <p>Porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů.</p> <p>Vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezení význam kolonií.</p>	<p>Zajímá se o průběh vzniku světové velmoci – USA</p> <p>Seznámí se s vlivem Francouzské revoluce na evropský vývoj, dokáže popsat uspořádání Evropy po Vídeňském kongresu.</p> <p>Sleduje pokrok v oblasti rozvoje průmyslu, hospodářství i společnosti v I. polovině 19.století. Charakterizuje národní obrození a objasní úlohu jednotlivých osobností.</p> <p>Je obeznámen s průběhem a výsledky revoluce 1948/49 v našich zemích, v Rakousku a v Evropě.</p> <p>Charakterizuje vývoj v našich zemích a v Evropě v padesátých a šedesátých letech. Pochopí rozdílný hospodářský a společenský vývoj v USA. Seznámí se s podstatnými změnami na mapě Evropy na počátku 70.let 19.století</p> <p>Sleduje vývoj v českých zemích v kontextu se středoevropským a evropským vývojem. Vší má si významných osobností politického, vědeckého a uměleckého života. Vyhledá hlavní změny koncem 19. a počátkem 20.století v oblasti hospodářské, společenské, kulturní a v mezinárodních vztazích.</p>	<p>Vznik USA</p> <p><u>Dějiny od konce 18.století do poloviny 19.stol.</u> Francouzská revoluce – příčiny, průběh a výsledky Císařská Francie a napoleonské války České země na počátku převratných změn</p> <p>Národní obrození – charakteristika jednotlivých etap hlavních představitelů Společnost a kultura přelomu 18. a 19. století První fáze průmyslové revoluce Habsburská monarchie do roku 1848 Revoluční rok 1848</p> <p><u>Dějiny ve druhé polovině 19.století</u> Viktoriánská Anglie Sjednocení Německa a Itálie</p> <p>Občanská válka v USA Asie Boj o kolonie Druhá fáze průmyslové revoluce</p> <p>Bachův absolutismus Postavení českých zemí v Rakousko-Uhersku Česká politika koncem 19. a počátkem 20.stol.- rozvoj hospodářství, umělecký život</p>	<p>umění v době národního obrození F: Elektrické jevy, František Křižík Ch: Vývoj chemie jako vědy Tv: Kultura občanské společnosti Hv: Písně různých historických období</p>
---	---	--	---

<p>Na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky.</p>	<p>Chápe příčiny vzniku ohnisek napětí v Evropě a v koloniálních zemích a společné vazby mezi zeměmi bloku Trojspolku a Trojdohody.</p> <p>Dokáže pochopit základní příčiny, průběh a důsledky první světové války. Vnímá postavení a úlohu českého národa ve válečném konfliktu</p>	<p><u>Počátek 20. století</u> Trojspolek, Trojdohoda První světová válka – průběh Revoluce v Rusku Konec války Češi za první světové války</p>	
--	--	--	--

Ročník: 9.

<i>očekávané výstupy z RVP</i>	<i>dílčí výstupy</i>	<i>učivo</i>	<i>přesahy, vazby, MPV, PT</i>
<p>Na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky.</p> <p>Rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů.</p> <p>Charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět.</p> <p>Rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu.</p> <p>Na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv.</p> <p>Zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí.</p>	<p>Charakterizuje okolnosti vzniku nového českého státu, jeho postavení v novém uspořádání Evropy, jeho hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy.</p> <p>Sleduje následující vývoj v Evropě a ve světě, uvědomí si nebezpečí nástupu totalitních režimů a jejich důsledky.</p> <p>Pochopí dopad hospodářských problémů ve světě na politické dění.</p> <p>Je schopen určit základní etapy průběhu 2.světové války.</p> <p>Na základě svých poznatků odsuzuje rasismus, antisemitismus i holocaust a chápe jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv.</p> <p>Seznámí se se situací v našich zemích, zásadními formami domácího i zahraničního odboje.</p> <p>Pochopí politické, mocenské a ekonomické důsledky války, zneužití vědy a techniky.</p>	<p><u>Svět a Československo po první světové válce</u> Versailleská konference a poválečné změny v Evropě Vznik Československa Vnitřní a zahraniční politika Léta prosperity, každodenní život Světová hospodářská krize Nástup fašismu Vznik SSSR, projevy a důsledky stalinismu Mnichovská konference Protektorát Čechy a Morava Domácí a zahraniční odboj Umění, věda a technika ve 20. A 30.letech 20. století</p> <p>Druhá světová válka – průběh, konec, důsledky</p>	<p>PT: VDO: Občan, občanská společnost a stát VDO: Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování MKV : Etnický původ MKV: Princip sociálního smíru a solidarity MKV: Multikulturalita EGS: Jsme Evropané EGS: Objevujeme Evropu a svět OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti. EMV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí MPV: Z: Orientace na mapě Evropy a světa F: Jaderná energie Ov: Rovnost a nerovnost lidí Př: Lidské rasy Ov: Naše vlast, státní svátky, symboly Hv: Písně různých hudebních období</p>

<p>Vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků.</p> <p>Vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce.</p> <p>Posoudí postavení rozvojových zemí.</p> <p>Prokáže základní orientaci v problémech současného světa.</p>	<p>Posuzuje poválečný vývoj v Československu v kontextu s evropským a světovým vývojem v letech 1945 – 1948.</p> <p>Chápe důsledky totalitního období ve vývoji evropských států pod vlivem SSSR.</p> <p>Sleduje na typických příkladech hospodářství, politické uspořádání i kulturní úroveň v západní Evropě, ve vyspělých zemích i zemích „třetího světa“.</p> <p>Je seznámen s projevy „studené války“ a s rozdělením států do bloků NATO a Varšavská smlouva i jeho důsledky. Posoudí význam OSN v poválečném období i její roli v současnosti. Uvědomuje si zásadní rozdíly mezi totalitním a demokratickým systémem vedení státu. Chápe cíle reformních snah v roce 1968 i jejich důsledky v období normalizace . Poznává důsledky pádu komunistických režimů v zemích východní Evropy, zvláště v naší republice. Sleduje vznik České republiky a zná zásadní změny v uspořádání našeho státu. Vyhledává informace o významných českých i světových osobnostech vědy, techniky a umění ve 20.století. Dokáže na základě a s využitím poznatků z jiných předmětů charakterizovat základní globální problémy lidstva a uvažovat o možnostech jejich řešení.</p>	<p><u>Československo a svět ve 2.polovině 20.století</u> Poválečné uspořádání světa Studená válka Marshallův plán a jeho odmítnutí Rozdělení světa do vojenských bloků, reprezentovaných supervelmocemi</p> <p>Vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989 Pád komunistického režimu Obnovení pluralistického politického systému a demokracie</p> <p>Vznik České republiky Rozpad koloniálního systému, mimo evropský svět Problémy současnosti</p> <p>Věda, technika a umění</p>	
---	--	---	--

5.10 Občanská výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

- Obsahovou náplní předmětu Občanská výchova na 2. stupni je postupné formování a rozvíjení občanského vědomí žáků. V návaznosti na učivo prvouky a vlastivědy orientuje žáky na významné okolnosti společenského života a seznamuje je s postavením jednotlivců ve struktuře společenských vztahů.
- Občanská výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7. a 9. ročníku 1 hodinu týdně.
- Výuka probíhá v kmenových třídách.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k rozvíjení klíčových kompetencí.
Kompetence k učení <ul style="list-style-type: none">☐ učitel vede žáky k samostatnosti, ale i k chápání nutnosti vzájemné spolupráce mezi lidmi☐ podporuje v nich kladné emoce ke vzdělávacímu procesu a zájem o uplatnění v budoucím životě☐ předkládá žákům informace z oblasti osobního, citového, rodinného, pracovního a občanského života
Kompetence k řešení problémů <ul style="list-style-type: none">☐ učitel vede žáky ke schopnosti řešit rozmanité životní situace v souladu s vlastním svědomím☐ směřuje žáky k odpovědnosti za vlastní řešení problému a k ověření správnosti daného řešení
Kompetence komunikativní <ul style="list-style-type: none">☐ učitel podporuje jejich dovednost přiměřené mezilidské komunikace, schopnost vyjadřovat své názory, kriticky vnímat a hodnotit veřejné záležitosti, jednání druhých lidí i své vlastní projevy☐ vede žáky k schopnosti naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagovat a účinně se zapojit do diskuse, k dovednosti vhodně argumentovat a obhájit svůj názor☐ předkládá žákům možnosti využití informačních a komunikačních prostředků pro praktickou komunikaci s okolním světem
Kompetence sociální a personální <ul style="list-style-type: none">☐ učitel vede žáky k práci ve skupině a vytvoření pravidel, vedoucích k účinné spolupráci mezi vrstevníky a navození příjemné pracovní atmosféry☐ podporuje zájem žáků o poznání vlastních schopností, o vytvoření pozitivního vztahu k sobě samému a utvoření zdravé sebedůvěry a sebeúcty
Kompetence občanské <ul style="list-style-type: none">☐ učitel vede žáky k respektování lidských práv a také k úctě k zákonu a společenským normám☐ směřuje žáky k úctě k národním tradicím, k historickému a kulturnímu dědictví, smyslu pro kulturu a tvořivost, aktivnímu zapojení do kulturního a společenského dění☐ podporuje jejich smysl pro ochranu životního prostředí a zachování přirozených hodnot přírodní a kulturní krajiny
Kompetence pracovní <ul style="list-style-type: none">☐ učitel pomáhá žákům osvojovat si základní pracovní návyky potřebné pro jejich současný i budoucí život☐ směřuje žáky k úctě k práci a chápání nutnosti pracovat z hlediska zachování budoucích generací☐ podporuje zájem žáků o jejich budoucí profesní zaměření a předkládá jim kritéria pro rozhodování o svém budoucím povolání
Kompetence digitální <ul style="list-style-type: none">☐ učitel učí žáky ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; samostatně rozhodovat, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít☐ chápat význam digitálních technologií pro lidskou společnost☐ předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednat eticky

Průřezová témata

- Ve vyučovacím předmětu Občanská výchova realizují tematické okruhy průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení**

v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Vyučovací předmět: **Občanská výchova**

Ročník: **6.**

očekávané výstupy z RVP	díličí výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
Člověk ve společnosti			
<p>Objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání.</p> <p>Rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu.</p>	<p>Objasní pojem vlastenectví a chápe jeho význam.</p> <p>Pozná nejvýznamnější české osobnosti z historie a současnosti.</p> <p>Orientuje se ve státních symbolech a svátcích.</p> <p>Pozná zajímavá a památná místa v blízkosti obce.</p> <p>Vyjmenuje významné rodáky v kraji.</p> <p>Uvědomí si důležitost ochrany kulturních památek a přírodních objektů.</p> <p>Uvědomí si význam učení jako základního vkladu do života.</p> <p>Pozná svá práva a povinnosti směřované ke škole.</p>	<p><u>Naše vlast</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - pojem vlasti a vlastenectví - zajímavá a památná místa naší vlasti - co nás proslavilo, významné osobnosti - státní symboly - státní svátky, významné dny <p><u>Naše obec, region, kraj</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - důležité instituce v kraji - zajímavá a památná místa kraje - tradice a významní rodáci v kraji - ochrana kulturních památek a přírodních objektů <p><u>Naše škola</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - život ve škole - práva a povinnosti žáků - význam a činnost žákovské samosprávy - společná pravidla a normy - vklad vzdělání do života 	<p>PT: VDO: Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování občanů VDO: Občanská společnost a škola</p> <p>MPV: Čj: Pověst Čj: Obecné poučení o jazyce Z: Památná místa kraje D: ČSR ve 20. století Čj: Pověst Aj: Svátky a tradice</p>
<p>Kriticky postupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí.</p>	<p>Objasní pojem kulturní hodnoty a instituce a chápe jejich význam.</p> <p>Orientuje se v základních mediálních prostředcích.</p> <p>Zhodnotí nabídku kulturních akcí v regionu.</p>	<p><u>Kulturní život</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - rozmanitost kulturních projevů - kulturní hodnoty, kulturní tradice - kulturní instituce - masová kultura, prostředky komunikace 	<p>PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání MKV: Kulturní diference MKV: Etnický původ MKV: Multikulturalita MV: Fungování a vliv médií ve společnosti</p> <p>MPV: Čj: Obecné poučení o jazyce D: První náboženství</p>

			Vkz: Reklamní vlivy, masová komunikace Inf (obecně)
Objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám.	Chápe pojmy rovnost a nerovnost a dovede s nimi pracovat. Uvědomuje si důležitost přirozené rovnosti všech lidí na světě.	<u>Lidská setkání</u> - přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi - rovnost a nerovnost - lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi	PT: OSV: Mezilidské vztahy MKV: Lidské vztahy MKV: Princip sociálního smíru a solidarity MPV: D: Projev nesnášenlivosti za 2. sv. války Nj: Vlastnosti lidí Vkz: Vztahy mezi lidmi a formy soužití
Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích. Rozpozná netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti.	Chápe zásady správné komunikace mezi lidmi. Orientuje se v důvodech konfliktů při vzájemné komunikaci. Objasní pojmy rasismus, intolerance, xenofobie.	<u>Vztahy mezi lidmi</u> - mezilidská komunikace, osobní vztahy - konflikty v mezilidských vztazích - problémy lidské nesnášenlivosti - rasismus a xenofobie	PT: OSV: Kreativita OSV: Mezilidské vztahy OSV: Komunikace OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MKV: Lidské vztahy MKV: Princip sociálního smíru a solidarity MPV: Vkz: Morální rozvoj; Vztahy mezi lidmi a formy soužití
	Objasní pojmy morálka, mravnost, svoboda. Ovládá základní pravidla slušného chování. Chápe výhody lidské spolupráce.	<u>Zásady lidského soužití</u> - morálka a mravnost - svoboda a vzájemná závislost - pravidla chování	PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání OSV: Mezilidské vztahy OSV: Komunikace OSV: Kooperace a kompetice OSV: Hodnoty, postoje, praktická etika MKV: Lidské vztahy MKV: Princip sociálního smíru a solidarity MPV: Tv: Komunikace Vkz: Komunikace a kooperace

Ročník: 7.

očekávané výstupy z RVP	dílní výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
Člověk jako jedinec			
<p>Kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání.</p>	<p>Chápe člověka jako individuální osobnost a posuzuje rozdíly chování mezi lidmi.</p> <p>Orientuje se v pojmech vztahujících se k osobnosti člověka (chování, prožívání, myšlení, jednání, charakter, temperament).</p> <p>Uvádí vhodné příklady chování v určitých situacích.</p>	<p><u>Podobnost a odlišnost lidí</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - projevy chování - rozdíly v prožívání, myšlení a jednání - osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter - vrozené předpoklady, osobní potenciál 	<p>PT:</p> <p>OSV: Rozvoj schopností poznávání OSV: Kreativita OSV: Poznávání lidí OSV: Mezilidské vztahy MKV: Lidské vztahy MPV: Vkz: Osobnostní a sociální rozvoj</p>
<p>Objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života.</p>	<p>Orientuje se v základních hodnotách potřebných pro život a dokáže si sestavit žebříček vlastních hodnot.</p> <p>Kriticky zhodnotí své schopnosti a vytváří si sebehodnocení vlastní osobnosti.</p>	<p><u>Vnitřní svět člověka</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - vnímání, prožívání - posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí - systém osobních hodnot - sebehodnocení - stereotypy v posuzování druhých lidí 	<p>PT:</p> <p>OSV: Sebepoznání a sebepojetí OSV: Psychohygiena OSV: Hodnoty, postoje, praktická etika MPV: Vkz: Sebepoznání, sebepojetí Vkz: Stres a jeho vztah ke zdraví</p>
<p>Posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek.</p> <p>Popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru.</p>	<p>Objasní pojmy životní perspektiva, adaptace, sebevědomí, sebezměna, seberozvoj.</p> <p>Chápe význam lidské spolupráce.</p> <p>Posoudí své možnosti vzhledem k výběru svých dalších životních cílů.</p>	<p><u>Osobní rozvoj</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - životní cíle a plány, životní perspektiva - adaptace na životní změny - sebezměna - význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji - význam lidské spolupráce 	<p>PT:</p> <p>OSV: Seberegulace a sebeorganizace OSV: Kooperace a kompetice OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MPV: Vkz : Dospívání</p>
Člověk, stát a právo			
<p>Přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany</p>	<p>Chápe nutnost ochrany lidských práv a podporuje rovnoprávný přístup ke všem odlišným skupinám lidí.</p> <p>Orientuje se v základních</p>	<p><u>Lidská práva</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - základní lidská práva a jejich ochrana - úprava lidských práv 	<p>PT:</p> <p>OSV: Rozvoj schopností poznávání OSV: Kreativita MKV: Princip sociálního smíru a</p>

lidských práv a svobod.	dokumentech upravujících lidská práva a svobody (Listina zákl. práv a svobod, Všeobecná deklarace lidských práv).	v dokumentech - poškozování lidských práv (šikana, diskriminace)	solidarity MPV: Vkz : Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence
Objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství. Uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci.	Vyjmenuje druhy právních vztahů v návaznosti na jejich praktické využití a vyloží jejich význam. Orientuje se v právních institucích státu i svého regionu.	<u>Právo v každodenním životě</u> - důležité právní vztahy a závazky z nich plynoucí - základní práva spotřebitele - styk s úřady	PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání OSV: Kreativita MPV: Aj: Národnostní menšiny; Svět práce
Člověk, stát a hospodářství			
Rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady. Sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti.	Odliší od sebe hmotné a duševní vlastnictví a chápe jejich hodnotu a význam v životě člověka. Uvědomuje si nutnost hospodárného zacházení s vlastním i svěřeným majetkem. Dokáže sestavit přibližný rozpočet vlastní rodiny a pozná princip státního rozpočtu. Rozumí pojmům jako jsou příjmy, výdaje, schodek státního rozpočtu.	<u>Majetek, vlastnictví</u> - formy vlastnictví (hmotné a duševní) - ochrana vlastnictví - hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví <u>Hospodaření</u> - rozpočet domácnosti, úspory, investice - úvěry a splátkový prodej, leasing - rozpočet státu, jeho typy a odlišnosti - význam daní	PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání OSV: Kreativita OSV: Hodnoty, postoje, praktická etika
Na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní karty, vysvětlí jejich omezení. Vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného i přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít.	Pozná historický vývoj peněz na našem území. Orientuje se v soudobém peněžním systému, v přehledu bankovek a mincí a chápe hlubší význam peněz. Rozumí pojmům jako jsou příjmy, výdaje, schodek státního rozpočtu. Dokáže sestavit přibližný rozpočet vlastní rodiny a pozná princip státního rozpočtu.	<u>Peníze</u> - formy placení <u>Banky a jejich služby</u> - aktivní a pasivní operace, úroky, pojištění - produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků	PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání OSV: Kreativita

Uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu. Rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu.	Chápe význam daní v systému národního hospodářství.		
Na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, chápe tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz.	Rozumí pojmem nabídka a poptávka a chápe jejich úlohu v ekonomickém systému státu. Dokáže vyjmenovat jednotlivé právní formy podnikání a stručně popsat rozdíly mezi nimi.	<u>Principy tržního hospodářství</u> - nabídka, poptávka, trh - tvorba ceny, inflace - podstata fungování trhu - právní formy podnikání	PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání OSV: Komunikace

Ročník: 9.

očekávané výstupy z RVP	dílčí výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
Člověk, stát a právo			
Rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky.	Rozumí základním pojmům (znaky státu, typy, formy vlády, státní občanství, státní orgány a instituce). Chápe význam státní ústavy, orientuje se v jednotlivých částech Ústavy ČR a dokáže přiřadit konkrétní situace ke správnému oddílu Ústavy.	<u>Právní základy státu</u> - znaky státu, typy a jeho formy - státní občanství ČR - Ústava ČR - složky státní moci (stát. orgány a instituce, obrana státu)	PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání VDO: Občan, občanská společnost a stát MPV: Z: Globalizační společenské, politické a hospodářské procesy
Rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu.	Objasní smysl decentralizace moci ve státě. Jmenuje orgány a instituce státní správy a místní samosprávy a popíše stručně jejich činnost a pravomoci.	<u>Státní správa a samospráva</u> - orgány a instituce stát. správy - samosprávné orgány a instituce	PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání VDO: Občan, občanská společnost a stát VDO: Formy participace občanů v politickém životě
Objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů.	Rozumí obsahu i rozsahu pojmu demokracie a jmenuje významné,	<u>Principy demokracie</u> - demokratický způsob řízení státu	PT: OSV: Rozvoj schopností

<p>Vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů.</p>	<p>demokracii podporující státníky z naší historie.</p> <p>Chápe souvislost politického pluralismu s demokratickým režimem.</p> <p>Popíše průběh voleb a vyloží jejich smysl.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - politický pluralismus - volby do zastupitelstev 	<p>poznávání</p> <p>VDO: Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p> <p>VDO: Formy participace občanů v politickém životě</p> <p>MKV: Princip sociálního smíru a solidarity</p> <p>MPV:</p> <p>Z: Globalizační společenské, politické a hospodářské procesy</p>
<p>Rozlišuje a porovnává úkoly právní ochrany občanů, uvede jejich příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů.</p>	<p>Vyjmenuje základní druhy práva a správně k nim přiřazuje konkrétní právní problémy.</p> <p>Posoudí rozsah pravomocí jednotlivých orgánů právní ochrany občanů.</p> <p>Vyjmenuje složky soustavy soudů v ČR a místo jejich působnosti.</p> <p>Chápe smysl pojmů právní norma, předpis, nařízení, právní úkon, způsobilost k právním úkonům.</p>	<p><u>Právní řád České republiky</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - význam a funkce právního řádu - orgány právní ochrany občanů - soustava soudů ČR - právní norma, předpis 	<p>PT:</p> <p>OSV: Rozvoj schopností poznávání</p> <p>VDO: Občan, občanská společnost a stát</p>
<p>Dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování.</p> <p>Rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady.</p> <p>Diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání.</p>	<p>Chápe rozdíl mezi právním a protiprávním jednáním a na příkladech je rozliší.</p> <p>Na příkladech doloží způsoby porušování silničních předpisů a práv k duševnímu vlastnictví.</p> <p>Vysvětlí pojem korupce, korupční jednání.</p>	<p><u>Protiprávní jednání</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - druhy a postihy protiprávního jednání (včetně korupce) - porušování předpisů v silničním provozu - porušování práv k duševnímu vlastnictví 	<p>PT:</p> <p>OSV: Rozvoj schopností poznávání</p> <p>OSV: Kreativita</p>

Mezinárodní vztahy, globální svět			
<p>Popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování.</p>	<p>Chápe význam pojmu integrace a objasní její význam v současném životě občanů ČR i celého světa.</p> <p>Orientuje se v dlouhodobé historii postupné evropské integrace, pozná významné osobnosti, které ji podporovaly a správně zařadí státy patřící do EU.</p>	<p><u>Evropská integrace</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - podstata, význam a výhody integrace - Evropská unie a ČR 	<p>PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání EGS: Evropa a svět nás zajímá EGS: Objevujeme Evropu a svět EGS: Jsme Evropané MPV: Z: Regionální společenské, politické a hospodářské útvary</p>
	<p>Odlišuje jednotlivé způsoby mezinárodní spolupráce mezi státy a chápe její význam.</p> <p>Orientuje se ve významných mezinárodních organizacích, účelu jejich vzniku a dosahu působnosti.</p>		<p>PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání OSV: Mezilidské vztahy MPV: Z: Regionální společenské, politické a hospodářské útvary Nj: Světová obchodní organizace</p>
<p>Uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky.</p> <p>Objasní souvislosti globálních a lokálních problémů.</p>	<p>Objasní pojem globalizace, rozlišuje globální a lokální problémy.</p> <p>Vyjmenuje nejvýznamnější globální problémy a správně je zařadí mezi problémy přírodní a společenské.</p> <p>Chápe nutnost podpory udržitelného rozvoje naší planety a aktivně se zapojuje do školních činností souvisejících s některými ekologickými problémy.</p> <p>Chápe potřebu obrany naší vlasti a význam ozbrojených sil.</p>	<p><u>Globalizace</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - projevy - významné globální problémy 	<p>PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání OSV: Kreativita EMV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí EMV: Vztah člověka k prostředí MPV: Z: Vztah příroda a společnost Ch: Voda; Vzduch Ch: Životní prostředí Př: Člověk a životní prostředí Nj: Světový den vody</p>

5.11 Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

V předmětu Fyzika je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a příroda, oboru fyzika.

Mezi hlavní cíle patří poznávání přírody, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikaci v praktickém životě, rozvíjení dovednosti objektivně pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry, a ty ústně i písemně interpretovat. Žáci se učí rozlišovat příčiny fyzikálních dějů, souvislosti mezi nimi, předvídat je, popřípadě ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů.

Ve vzdělávacím předmětu fyzika směřujeme výuku ještě specificky k:

- podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních fyzikálních pojmů a zákonitostí, řešení problémů a zdůvodňování správného jednání v praktických situacích
- vytváření potřeb objevovat a vysvětlovat fyzikální jevy, zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů
- získávání a upevňování dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech, především při úrazu elektrickým proudem

Obsahové, časové a organizační vymezení

- Vzdělávání ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:
 - zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
 - potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
 - způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby
 - posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
 - zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí
 - porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
 - uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
 - utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí
- Fyzika se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících 2.stupně. V 6.ročníku 1 hodinu, v 7.ročníku 2 hodiny, v 8.ročníku 1 hodinu, v 9.ročníku 2 hodiny týdně.
- Výuka probíhá v kmenových třídách.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- učitel žákům předkládá co nejvíce praktických pokusů
- umožní žákům využívat výukové programy, a to jak pod jeho vedením, tak především samostatně při zpracování vlastních prezentací
- žáky vede k tomu, aby vždy nejprve odhadli výsledky experimentu a po dosažení závěru korigovali své hypotézy
- aby vyhledávali v různých pramenech potřebné informace týkající se problematiky fyzikálního poznávání a využívali je efektivně při studiu
- učitel vede žáky k tomu aby poznávali souvislosti fyzikálního zkoumání s ostatními přírodovědně zaměřenými oblastmi zkoumání
- žáci se učí metodám poznávání přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů
- žáci se učí zpracovávat informace z hlediska důležitosti i objektivitu a využívat je k dalšímu učení

<ul style="list-style-type: none"> ☐ Žáci samostatně pozorují a experimentují, získané výsledky porovnávají, kriticky posuzují a vyvozují z nich závěry
<p>Kompetence k řešení problémů</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ učitel žákům umožňuje předpokládat, prakticky ověřovat a vyvozovat závěry na základě osvojených znalostí a dovedností ☐ hledat, navrhnout či používat různé další metody, informace a prostředky nebo nástroje, které by mohly přispět k řešení daného problému, jestliže dosavadní metody, informace nevedly k cíli, korigovat chybná řešení problému ☐ žáci se učí přecházet od smyslového poznávání k poznávání založenému na pojmech, prvcích teorií a modelech a chápat vzájemné souvislosti či zákonitosti přírodních faktů ☐ žáci se učí poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života ☐ žáci se učí základům logického vyvozování a předvídání specifických závěrů z přírodovědných zákonů ☐ žáci rozvíjejí schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení ☐ žáci se učí používat osvojené metody řešení fyzikálních problémů i v jiných oblastech vzdělávání, pokud jsou tyto metody v těchto oblastech aplikovatelné
<p>Kompetence komunikativní</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ učitel vede žáky k tomu, aby žáci využívali informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní komunikaci i s okolním světem ☐ aby užívali při prezentaci svých výsledků přesné a logicky uspořádané vyjadřování a argumentaci ☐ aby výsledky svých pokusů komentovali, vysvětlili, obhájili ☐ žáci se učí stručně, přehledně a objektivně sdělovat postup a výsledky svých pozorování a experimentů, a to ústně i písemně ☐ žáci naslouchají názorům učitele i spolužáků, vhodně na ně reagují, účinně se zapojují do diskuse, obhajují svůj názor a vhodně argumentují
<p>Kompetence sociální a personální</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ učitel dává žákům příležitost vzájemně spolupracovat při praktickém řešení úkolů ☐ umožňuje žákům statisticky zpracovávat a třídit informace ☐ vede vyučování tak, že žáci mají možnost spolupracovat při výukových programech ☐ umožňuje žákům objektivně hodnotit vlastní práci v kolektivu ☐ žáci si vytvářejí pozitivní představu o sobě samém ☐ žáci se učí účinně spolupracovat ve skupině ☐ žáci se učí podílet se společně s učitelem na vytváření pravidel práce v týmu
<p>Kompetence občanské</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ učitel vede žáky k poznání možnosti rozvoje i zneužití fyzikálních jevů ☐ k odpovědnosti za zachování životního prostředí ☐ učitel žáky seznamuje s historií zneužívání jaderných zbraní, ekologických havárií a s příčinami zhoršení životního prostředí (skleníkový efekt, ozónová díra) a s riziky a prodiskutuje s nimi opatření k jejich předcházení a minimalizaci ☐ učitel žáky seznamuje s plány krizových opatření ☐ umožňuje žákům chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy ☐ učitel vede žáky k respektování požadavků na kvalitní životní prostředí ☐ k rozhodnutí se v zájmu podpory a ochrany zdraví
<p>Kompetence pracovní</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ učitel důsledně dbá na bezpečnost, dodržování zásad ochrany svého zdraví i zdraví druhých ☐ na dodržování pracovního řádu a způsobu používání fyzikálních pomůcek ☐ na dodržování zásad ochrany kulturních a společenských hodnot ☐ učitel důsledně dbá na dodržování zásad ochrany životního prostředí ☐ učitel vede žáky k tomu, aby výsledky pokusů a pozorování zhodnotili, třídili a statisticky zpracovali a vytvářeli protokoly k laboratorním pracím ☐ žáci se učí optimálně plánovat a provádět soustavná pozorování a experimenty a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat ☐ žáci se seznamují se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
<p>Kompetence digitální</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ učitel vede žáky k používání digitálního zařízení, aplikací a služeb, samostatně rozhodovat, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít ☐ učí žáky získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu ☐ učitel učí žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků

Průřezová témata

- Ve vyučovacím předmětu Fyzika se ve všech ročnících 2. stupně realizují tematické okruhy průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: **Fyzika**

Ročník: **6.**

očekávané výstupy z RVP	dílčí výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
Stavba látek			
<p>Uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí.</p>	<p>Vymenuje základní vlastnosti pevných, kapalných a plyných látek a těles, rozliší mezi pojmy látka a těleso. Popíše společné a rozdílné vlastnosti vybraných látek, těles. Určí vodorovnost plochy libelou. S porozuměním použije pojmu síla na příkladech z praxe. Uvede vztah mezi hmotností tělesa a gravitační silou působící na těleso. Určí velikost gravitační síly v jednoduchých případech. Uvede značku a jednotky síly, převede jednotku síly na jinou jednotku síly. Popíše siloměr, vysvětlí, na kterém jevu pracuje. V jednoduchých případech správně použije siloměr ke změření velikosti síly. Určí svislý směr pomocí olovnice. Charakterizuje atom jako částici látky, charakterizuje molekulu jako částici tvořenou ze dvou nebo více atomů, vysvětlí na modelech molekul kyslíku, vody. Rozliší mezi prvkem a sloučeninou. Popíše nepřímé důkazy o neustálém a neuspořádaném pohybu částic, difúzi a Brownův pokus. Vysvětlí rozdíl mezi pevnou, kapalnou</p>	<p>Vlastnosti látek, vlastnosti těles</p> <p>Libela, praktické určení vodorovné roviny Vzájemné působení dvou těles, síla</p> <p>Gravitační síla, jednotka síly, určení velikosti gravitační síly</p> <p>Měřidlo síly, siloměr</p> <p>Praktické měření síly</p> <p>Olovnice, praktické určení svislého směru Částečné složení látek, atomy a molekuly</p> <p>Prvek, sloučenina Neustálý neuspořádaný pohyb částic</p>	<p>PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání MPV: M: Přímka, rovina, směr vodorovný, směr svislý, přímky navzájem kolmé Př: Mineralogie Pč: Práce s technickými materiály</p>

	a plynou látkou z hlediska částicového složení. Uvede na příkladech vlastnosti pevných látek, pevných těles. Uvede na příkladech vlastnosti kapalných látek, kapalných těles. Uvede na příkladech vlastnosti plyných látek, plyných těles.	Částicová stavba pevných, kapalných, plyných látek Vlastnosti pevných látek, pevných těles Vlastnosti kapalných látek, kapalných těles Vlastnosti plyných látek, plyných těles	
Elektrické vlastnosti látek			
	Uvede příklady zeletrování těles. Vysvětlí elektrování těles, vysvětlí přitahování a odpuzování zeletrovaných těles pomocí elektrických sil. Definuje elektrické pole jako místo, kde působí elektrická síla.	Elektrické vlastnosti atomu a jeho částic Atomy různých prvků, tabulka prvků Ionty Elektrování těles, elektrické síly Elektrické pole	MPV: PČ: Práce s technickými materiály
Magnetické vlastnosti látek			
Využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní.	Uvede vlastnost magnetů, uvede a rozdělí magnety na různé druhy. Popíše části tyčového magnetu, označí písmeny póly magnetu. Uvede příklad magnetizace látky, uvede praktické užití. Definuje magnetické pole jako místo, kde působí magnetická síla. Popíše magnetické pole Země. Uvede příklady použití magnetu v praxi.	Magnety, magnetické vlastnosti Póly magnetu, netečné pásmo Magnetizace látky Magnetické pole Magnetické pole Země Užití magnetů v praxi	PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání MPV: M: Rovnoběžné přímky
Střídavý proud			

<p>Změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látku a tělesa.</p> <p>Předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty.</p> <p>Využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů.</p>	<p>Definuje fyzikální veličiny jako vlastnosti látek, které lze změřit.</p> <p>Určí přehledně, kterým fyzikálním veličinám se v 6. ročníku věnujeme, co u každé veličiny určujeme.</p> <p>Uvede, co znamená měřit fyzikální veličinu.</p> <p>Uvede, jak vypadá zápis výsledku naměřené veličiny, jak výsledek správně zaokrouhlujeme.</p> <p>Uvede značku a jednotky délky, převede jednotku délky na jinou jednotku délky, Uvede vhodné měřidlo délky (uvede, co u každého měřidla určujeme – rozsah, čemu odpovídá 1 dílek, odchylku měření).</p> <p>Změří délku a zapíše výsledek včetně přesnosti měření.</p> <p>Určí aritmetický průměr z naměřených veličin.</p> <p>Uvede značku, vzorce pro výpočet objemu krychle a kvádrů, uvede jednotky objemu, převede jednotku objemu na jinou jednotku objemu (metrická a dutá míra), uvede měřidlo objemu: krychlová síť, odměrný válec.</p> <p>Změří objem kapalného tělesa a zapíše výsledek včetně přesnosti měření.</p> <p>Změří objem pevného tělesa a zapíše výsledek včetně přesnosti měření.</p> <p>Uvede značku a jednotky hmotnosti, převede jednotku hmotnosti na jinou jednotku hmotnosti, uvede měřidla hmotnosti, popíše rovnoramenné váhy a je-jich činnost.</p> <p>Změří hmotnost pevného tělesa a zapíše výsledek.</p> <p>Změří hmotnost kapalného tělesa a zapíše výsledek.</p> <p>Definuje hustotu látky jako hmotnost látky v jednotkovém objemu, uvede</p>	<p>Fyzikální veličiny</p> <p>Měření délky – jednotky a jejich převody, měřidla, přesnost měření</p> <p>Opakované měření délky. Určení aritmetického průměru</p> <p>Měření objemu kapalného i pevného tělesa – vzorce, jednotky objemu a jejich převody, měřidla, přesnost měření</p> <p>Výpočet objemu. Úlohy z praxe</p> <p>Měření hmotnosti pevného i kapalného tělesa – jednotky a jejich převody, měřidla</p> <p>Experimentální úloha</p> <p>Určení a měření hustoty – vzorec pro</p>	<p>PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání OSV: Kooperace a kompetice MPV: M: Desetinná čísla a zlomky, používání symbolických zápisů s dohodnutými značkami, výpočet objemu a hmotnosti kvádrů a krychle, převody jednotek fyzikálních veličin, vytvoření matema-tického vzorce pro výpočet velikosti fyzikální veličiny, dosazování do vzorce (užití správných jednotek), algoritmus zápisu při řešení problému, algoritmus při výpočtech neznámé ze vzorce, užití celých čísel, zobrazení celých čísel na ose, souřadnice bodů v rovině, získávání dat, sestavení tabulky, čtení z tabulky, čtení z grafu, sestavení grafu, aritmetický průměr Ch: Chemické výpočty Vz: Měření hmotnosti, měření teploty Pč: Měření hmotnosti potravin, teplota potravin, měření času, určení doby, měření délky Tv: Měření délky, času Z: Počasí – průměrná denní teplota</p>
--	--	--	--

	<p>značku hustoty, uvede a popíše vzorec $\rho = m/V$ pro výpočet hustoty látky z dané hmotnosti tělesa a jeho objemu, uvede jednotky hustoty, jejich převody, uvede měřidlo hustoty.</p> <p>Určí hustotu látky z tabulek.</p> <p>Vypočte hustotu látky z daných veličin: hmotnosti a objemu daného tělesa, výsledek porovná s tabulkami.</p> <p>Změří hustotu kapaliny hustoměrem a výsledek zapíše v různých jednotkách hustoty.</p> <p>Vypočte hustotu látky z naměřených veličin: hmotnosti a objemu daného tělesa, výsledek porovná s tabulkami.</p> <p>Vypočte hmotnost tělesa z daných veličin hustoty (látky) a objemu tělesa. Uvede značku a jednotky času, převede jednotku času na jinou jednotku času, uvede měřidla času.</p> <p>Provede měření doby a odhad určité doby, vypočte dobu z naměřených hodnot času.</p> <p>Uvede příklady objemové či délkové roztažnosti látek při změně teploty.</p> <p>Popíše bimetalový pásek, vysvětlí jeho změnu při zahřívání.</p> <p>Uvede značku a jednotku teploty, měřidlo, vysvětlí pojmy bod mrazu a bod varu.</p> <p>Uvede rozdělení teploměrů podle užití.</p> <p>Uvede rozdělení teploměrů podle fyzikálních jevů, na kterých pracují.</p> <p>Vysvětlí podstatu použití kapalinového teploměru.</p> <p>Vysvětlí podstatu použití bimetalového teploměru.</p> <p>Změří teplotu vzduchu vhodným teploměrem.</p> <p>Změří teplotu vody vhodným teploměrem.</p>	<p>výpočet hustoty, jednotky a jejich převody, měřidla, určení hustoty z tabulek</p> <p>Výpočet hustoty. Úlohy z praxe</p> <p>Experimentální úloha</p> <p>Výpočet hmotnosti tělesa z hustoty a času. Úlohy z praxe</p> <p>Měření času – jednotky, měřidla</p> <p>Úlohy z praxe. Výpočet doby</p> <p>Změna délky či objemu těles při zahřívání nebo ochlazování</p> <p>Měření teploty, teploměry, změna teploty vzduchu v závislosti na čase</p>	
--	--	--	--

	<p>Určí hodnoty teploty na zobrazených teploměrech. Vyčte hodnoty veličin z tabulky nebo z grafu závislosti teploty vzduchu na čase. Zapiše tabulku a zakreslí graf závislosti teploty vzduchu na čase z provedeného měření. Sestaví měřící aparaturu, provede praktické měření změn teploty vody v kádince při zahřívání v průběhu času, zpracuje výsledky měření do tabulky a nakreslí graf závislosti teploty na čase.</p>	Experimentální úloha	
--	--	----------------------	--

Ročník: 7.

<i>očekávané výstupy z RVP</i>	<i>dílčí výstupy</i>	<i>učivo</i>	<i>Přesahy, vazby, MPV, PT</i>
<i>Pohyb tělesa</i>			
<p>Rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu.</p> <p>Využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles.</p>	<p>Definuje pohyb tělesa jako změnu polohy vzhledem k jinému tělesu. Rozhodne, zda se těleso v daném případě pohybuje nebo je v klidu. Vysvětlí na příkladu, co je trajektorie pohybu a co je dráha pohybu. Uvede značku a jednotky dráhy, umí převádět jednotky délky. Rozliší rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb, přímočarý a křivočarý pohyb. Definuje rychlost jako dráhu uraženou za jednotku času. Vysvětlí, na kterých veličinách závisí rychlost rovnoměrného pohybu. Uvede značku rychlosti, vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrné-ho pohybu, uvede vzorec $v = s/t$, vzorec popíše, užije při výpočtu rychlosti, při porovnávání rychlostí. Uvede jednotky rychlosti rovnoměrného pohybu, rychlost v m/s</p>	<p>Klid a pohyb tělesa</p> <p>Fyzikální veličina: dráha</p> <p>Rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb</p> <p>Fyzikální veličina: rychlost rovnoměrné-ho pohybu tělesa</p>	<p>PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání EMV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí OSV: Kooperace a kompetice OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MPV: M: Dosazování, výpočet neznámé ze vzorce, algoritmus zápisů a řešení problémových úloh, převody jednotek fyzikálních veličin, početní operace s desetinnými čísly, čtení z tabulek a grafů, sestavení grafů</p>

	<p>převeďte na km/h a rychlost v km/h převeďte na m/s. Řeší úlohy z praxe. Objasní pojem průměrná rychlost. Řeší úlohy z praxe. Provede výpočet rychlosti z prakticky naměřených veličin dráhy a času. Vysvětlí, jak závisí dráha rovnoměrného pohybu na čase, uvede vzorec $s = v \cdot t$, vzorec popíše, poukáže na to, že dráha je přímo úměrná času. Řeší početní úlohy z praxe. Umí sestavit graf $s=f(t)$ a $v=f(t)$, grafy umí číst, z určených veličin dráhy a času vypočte rychlost.</p>	<p>Úlohy z praxe Průměrná rychlost pohybu tělesa</p> <p>Experimentální určení rychlosti</p> <p>Dráha rovnoměrného pohybu</p> <p>Úlohy z praxe Práce s grafy $s=f(t)$, $v=f(t)$</p>	
Síla			
<p>Určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici.</p>	<p>Uvede příklady sil a v jednoduchých případech sílu znázorní (velikost, směr a působiště). Sílu uvádí ve vhodných jednotkách s předponami mili-, kilo-, mega-. Uvede vzorec pro výpočet gravitační síly Země, vzorec popíše, vysvětlí význam činitele g ve vztahu $F_g = g \cdot m$. Definuje těžiště jako působiště gravitační síly a v jednoduchých případech určí polohu těžiště tělesa. Vyjmenuje účinky síly na těleso, uvede na příkladech (posuvné, otáčivé, deformační). Vysvětlí pojem výslednice sil. Uvede příklad z praxe, složí dvě síly stejného směru početně a graficky. Uvede příklad z praxe, složí dvě síly opačného směru početně a graficky. Uvede příklad z praxe, uvede podmínky pro rovnováhu sil. Určí prakticky a geometricky těžiště jednoduchých plochých těles.</p>	<p>Fyzikální veličina: síla Jednotka síly Znázornění síly Předpony násobků a dílů, užití vhodných jednotek síly Gravitační síla a hmotnost tělesa</p> <p>Těžiště</p> <p>Účinky síly na těleso</p> <p>Výslednice sil Skládání sil stejného směru</p> <p>Skládání sil opačného směru</p> <p>Rovnováha sil</p> <p>Těžiště tělesa a jeho vlastnosti</p>	<p>MPV: M: Střed souměrnosti jednoduchých obrazců a těles, směr vodorovný, svislý, přímkový navzájem kolmé, těžiště trojúhelníku, dosazování do vzorce, výpočet neznámé ze vzorce, sčítání celých čísel, grafické znázorňování pomocí úseček, grafický součet a grafický rozdíl úseček</p>
Posuvné účinky síly			

	<p>Vysvětlí na příkladech, na kterých veličinách a jak závisí urychlující a brzdící síly.</p> <p>Vysvětlí na příkladech setrvačnost těles v klidu a setrvačnost těles v pohybu.</p> <p>Vysvětlí na příkladech vzájemné působení dvou těles.</p>	Úlohy z praxe	PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání
Deformační účinky síly			
	<p>Uvede příklady působících těles tlakovou silou, její deformační účinky (vyvolaný tlak).</p> <p>Na příkladech vysvětlí, na kterých veličinách tlak (deformační účinky) závisí.</p> <p>Uvede značku tlaku, uvede vztah mezi tlakem, působící tlakovou silou a obsahem plochy, na kterou tlaková síla kolmo působí, uvede vzorec $p = F/S$, popíše vzorec.</p> <p>Tlak uvádí ve vhodných jednotkách, i s předponami mili-, kilo-, Mega-.</p> <p>Řeší početní úlohy z praxe.</p> <p>Uvede jakými způsoby v praxi tlak zvětšujeme nebo zmenšujeme.</p> <p>Uvede vzorec $F = p \cdot S$, vzorec popíše, upozorní na to, že síla je přímo úměrná velikosti plochy, uvede příklad z praxe.</p> <p>Řeší početní úlohy z praxe.</p>	<p>Tlaková síla, deformační účinky síly</p> <p>Fyzikální veličina: tlak</p> <p>Vyvození vzorce pro výpočet tlaku</p> <p>Užití vzorce v příkladech</p> <p>Jednotky tlaku</p> <p>Úlohy z praxe</p> <p>Fyzikální veličina: tlaková síla</p> <p>Vyvození vzorce pro tlakovou sílu</p> <p>Úlohy z praxe</p>	MPV: M: Kolmé přímky, dosazení do vzorce, výpočet neznámé ze vzorce
Tření			
	<p>Uvede příklady tření v praxi.</p> <p>Vysvětlí, co tření způsobuje, na kterých skutečnostech tření závisí.</p> <p>Provede praktické měření třecích sil těles v klidu a pohybujících se na různých podložkách.</p> <p>Uvede jakými způsoby v praxi tření zvětšujeme nebo zmenšujeme.</p>	<p>Třecí síla klidová a při pohybu</p> <p>Experimentální ověření velikosti třecích sil</p> <p>Úlohy z praxe</p>	MPV: Tv: obuv, lyže Vzk: bezpečnost
Mechanické vlastnosti kapalin			

<p>Využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů.</p>	<p>Uvede vlastnosti kapalin, kapalných těles (volný povrch vodorovný, dělitelnost, tekutost, nestlačitelnost). Vysloví Pascalův zákon, vysvětlí při pokusu nebo na obrázku, provede výpočty s využitím vzorce $p = F/S$. Popíše hydraulické zařízení, vysvětlí užití Pascalova zákona, provede výpočty s využitím vztahu $F_2 = p \cdot S_2$. Uvede a vysvětlí užití hydraulických zařízení v praxi (zvedáky, hydraulická brzda, hydraulický lis). Vysvětlí na příkladech, jak se projevuje působení gravitační síly Země na kapalinu v klidu. Uvede, na kterých veličinách závisí velikost hydrostatické síly, uvede vzorec $F_h = h \cdot \rho \cdot g \cdot S$, popíše vzorec, určí velikost hydrostatické síly z daných veličin. Uvede, na kterých veličinách závisí velikost hydrostatického tlaku, uvede vzorec $p_h = h \cdot \rho \cdot g$, popíše vzorec, určí velikost hydrostatického tlaku z daných veličin. Provede výpočty v úlohách z praxe. Vysvětlí ze zkušenosti a pozorování pokusů, co způsobuje chování tělesa ponořeného do kapaliny, uvede směr i velikost působící vztlačové síly na těleso pomocí Archimedova zákona, uvede vztah $F_{vz} = \rho_k \cdot V_t \cdot g$, určí velikost vztlačové síly z daných veličin. Zdůvodní různé chování těles v kapalině (porovná hustoty, pracuje s tabulkami). Popíše hustoměr, na příkladu hustoměru vysvětlí podmínky plování těles. Rozliší mezi tlakem v kapalině vyvolaným vnější silou</p>	<p>Vlastnosti kapalin (Opakování z 6. roč.)</p> <p>Pascalův zákon, tlak v kapalině</p> <p>Hydraulická zařízení, popis, princip, užití</p> <p>Hydraulická zařízení v praxi</p> <p>Účinky gravitační síly Země na kapalinu v klidu</p> <p>Fyzikální veličina: hydrostatická síla</p> <p>Fyzikální veličina: hydrostatický tlak</p> <p>Hydrostatická síla a hydrostatický tlak v praxi Fyzikální veličina: vztlačová síla Archimedův zákon</p> <p>Chování tělesa v kapalině</p> <p>Plování těles, popis a princip hustoměru</p>	<p>PT: OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti EMV: Základní podmínky života EMV: Vztah člověka k prostředí MPV: M: Střed souměrnosti pravoúhelníku, průsečík úhlopříček pravoúhelníku, dosazování do vzorce a výpočet neznámé ze vzorce, kolmé přímky, grafický rozdíl úseček D: Věda ve starověkém Řecku Ch: Voda Př: Hydrosféra</p>
--	---	---	--

	a hydrostatickou tlakovou silou. Vysloví znění Archimedova zákona pro kapaliny a s porozuměním jej použije při řešení praktických úloh výpočtem.	Archimedův zákon v praxi Experimentální určení objemu tělesa užitím Archimedova zákona	
Mechanické vlastnosti plynů			
Využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů.	Uvede vlastnosti plynů, plyných těles (dělitelnost, tekutost, stlačitelnost, rozpínavost). Vysvětlí na příkladech z praxe, z pozorování pokusů, existenci atmosférického tlaku. Popíše Torricelliho pokus. Vypočte atmosférický tlak ze znalosti výšky rtuťového sloupce. Uvede přístroje na měření atmosférického tlaku, vysvětlí jejich princip (rtuťový tlakoměr, aneroid, barograf). Vysloví znění Archimedova zákona pro plyny a s porozuměním jej použije při řešení praktických úloh při výpočtu vztlakové síly podle vztahu $F_{vz} = \rho_v \cdot V_t \cdot g$. Vysvětlí, kdy je v nádobě podtlak, kdy přetlak, uvede vzorce pro výpočet tlaku v nádobě, pro výpočet podtlaku a přetlaku, uvede přístroje na měření přetlaku a podtlaku, vysvětlí jejich princip (otevřený kapalinový manometr, deformační manometr).	Vlastnosti plynů (Opakování z 6. ročníku) Fyzikální veličina: atmosférický tlak Určení atmosférického tlaku pomocí hydrostatického tlaku sloupce rtuti Měření atmosférického tlaku a změn atmosférického tlaku Fyzikální veličina: atmosférická vztlaková síla . Archimedův zákon Tlak plynu v uzavřené nádobě, měření přetlaku a podtlaku plynu v nádobě	PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání EMV: Základní podmínky života MPV: M: Střed kruhu, střed koule, dosazování do vzorce a výpočet neznámé ze vzorce, kolmé přímky, grafický rozdíl úseček Ch: Vzduch Př: Atmosféra
Světelné jevy			
Využívá zákon o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu při řešení problémů a úloh. Rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či	Uvede příklady zdrojů světla, rozliší mezi zdrojem světla a tělesem, které světlo pouze odráží. Uvede příklady průhledných a průsvitných, barevných a čirých prostředí. Využívá poznatku, že se světlo šíří přímočaře, objasní vznik stínu.	Zdroje světla, šíření světla Optická prostředí Stín a jeho vznik	PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání EGS: využití světelné energie v alternatívních zdrojích elektrické energie, ve slunečních bateriích MPV:

<p>od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami.</p>	<p>Vysvětlí na modelu a náčrtu vznik přírodních úkazů: zatmění Měsíce, zatmění Slunce. Uvede rychlost světla ve vakuu a dalších optických prostředích, vyhledá v tabulkách. Uvede zákon odrazu světla, zobrazí chod paprsků, obrázek popíše (dopadající paprsek, úhel dopadu α, kolmice dopadu, odražený paprsek, úhel odrazu α', porovná velikosti úhlů). Využívá zákon odrazu k nalezení obrazu v rovinném zrcadle, uvede vlastnosti obrazu. Pokusně určí rozdíl mezi dutým a vypuklým zrcadlem a uvede příklady jejich využití v praxi. Rozhodne na základě znalostí o rychlostech světla ve dvou prostředích, zda se světlo při přechodu z jednoho prostředí do druhého láme ke kolmici nebo od kolmice, zobrazí chod paprsků, obrázek popíše (dopadající paprsek, kolmice dopadu, úhel dopadu α, lomený paprsek, úhel lomu β, porovná velikostí úhlů). Rozliší pokusně spojku a rozptylku, najde pokusně ohnisko tenké spojky a určí její ohniskovou vzdálenost. Pomocí chodu význačných paprsků čočkami zobrazí obrazy úseček, uvede vlastnosti obrazů (lupa). Vyjmenuje některé optické přístroje, dokáže popsat, z čeho jsou složeny jednoduché optické přístroje a jak se využívají v praxi. Popíše spojnou optickou soustavu oka. Vysvětlí pojmy krátkozrakost a dalekozrakost a způsoby nápravy</p>	<p>Zatmění Měsíce. Zatmění Slunce</p> <p>Rychlost světla v různých prostředích</p> <p>Odraz světla na rozhraní dvou optických prostředí. Zákon odrazu</p> <p>Zobrazení předmětu rovinným zrcadlem</p> <p>Zobrazení předmětu kulovým zrcadlem</p> <p>Lom světla na rozhraní dvou optických prostředí</p> <p>Čočky: spojka, rozptylka, chod význačných paprsků</p> <p>Zobrazení předmětu čočkami</p> <p>Optické přístroje</p> <p>Optické vlastnosti oka</p> <p>Krátkozrakost a dalekozrakost, korekce</p>	<p>M: Úhel – velikost, přenášení úhlů, převod jednotek velikosti úhlů, osová souměrnost, rovnoběžné přímky, kolmé přímky Př: Smyslová soustava, oko</p>
--	---	--	--

	těchto očních vad brýlemi. Vysvětlí na příkladu, jak můžeme bílé světlo rozložit na barevné složky pomocí optického hranolu, vysvětlí vznik duhy v přírodě.	Rozklad bílého světla optickým hranolem, spektrum	
--	--	---	--

Ročník: 8.

očekávané výstupy z RVP	dílčí výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
Práce, výkon			
Využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem.	<p>Vysvětlí na příkladech, kdy těleso koná práci (při přemístování tělesa silou po určité dráze). Uvede na příkladech, na kterých fyzikálních veličinách velikost vykonané práce závisí, uvede značku práce, vzorec $W = F \cdot s$, vzorec popíše, uvede jednotku práce. Určí výpočtem v jednoduchých případech velikost práce vykonanou silou (ve vhodných jednotkách). Definuje výkon jako práci vykonanou za jednotku času. Uvede na příkladech, na kterých fyzikálních veličinách velikost výkonu závisí, uvede značku výkonu, vzorec $P = W/t$, vzorec popíše, jednotku výkonu. Určí v jednoduchých příkladech velikost výkonu z vykonané práce a času (ve vhodných jednotkách). Uvede vztah pro výkon pro pohybující se těleso rovnoměrnou rychlostí, uvede vzorec $P = F \cdot v$, vzorec popíše, použije v jednoduchých příkladech při výpočtech Vysvětlí význam zavedení účinnosti k vyjádření hospodárnosti zařízení. Uvede, na kterých veličinách</p>	<p>Práce</p> <p>Výkon z práce a času</p> <p>Výkon pohybujícího se tělesa</p> <p>Účinnost</p>	<p>PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání MPV: M: Dosazení do vzorce, výpočet neznámé ze vzorce</p>

	účinnost závisí, uveďte značku, vzorec. Určí v jednoduchých příkladech účinnost zařízení.		
Energie			
Vnitřní energie, teplo			
Zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí.	Objasní pojem vnitřní energie tělesa jako součet polohových a pohybových energií všech částic tělesa (a dalších energií, které nebudeme měnit). Vysvětlí změnu vnitřní energie tělesa při změně teploty tělesa. Definuje teplo jako energii, která při tepelné výměně přechází z teplejšího tělesa na chladnější, jako změnu vnitřní energie tělesa při tepelné výměně. Uvede, na kterých veličinách a jak závisí velikost přijatého či odevzdaného tepla, Uvede vzorec, vzorec popíše (uveďte fyzikální veličiny a jejich jednotky). Uvede měrnou tepelnou kapacitu různých látek, vyhledá v tabulkách, vysvětlí, co zjištěný údaj udává. Určí v jednoduchých příkladech teplo přijaté nebo odevzdané při tepelné výměně (ve vhodných jednotkách). Rozpozná a popíše některé formy tepelné výměny (vedením, prouděním, tepelným zářením) v přírodě a v praktickém životě Prakticky ověří: teplo přijaté je rovno teplu odevzdanému.	Vnitřní energie , změna vnitřní energie Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie Teplo , tepelná výměna Měrná tepelná kapacita látky Výpočet tepla Tepelná výměna v přírodě a v praxi Experimentální úloha: Praktické ověření - teplo přijaté je rovno teplu odevzdanému	PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání EGS: Evropa a svět nás zajímá EMV: Základní podmínky života EMV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí MPV: M: Dosazení do vzorce, výpočet neznámé ze vzorce
Změny skupenství látek			
	Uvede různé změny skupenství látek včetně příkladů z praxe. Uvede na příkladu tání a tuhnutí, které podmínky musí být splněny,	Změny skupenství, souvislost se změnou vnitřní energie tělesa Tání a tuhnutí Teplota tání, tuhnutí	PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání OSV: Kooperace a kompetice EMV: Základní podmínky života

	<p>aby ke změně skupenství mohlo dojít. Určí teplotu tání různých látek, vyhledá v tabulkách, vysvětlí, co zjištěný údaj udává. Určí měrné skupenské teplo tání různých látek, vyhledá v tabulkách, vysvětlí, co zjištěný údaj udává. URČÍ v jednoduchých příkladech skupenské teplo tání (ve vhodných jednotkách). Určí v jednoduchých příkladech teplo potřebné k ohřátí i k přeměně skupenství tělesa (ve vhodných jednotkách). Uvede, za jakých podmínek nastane vypařování, var, kapalnění. Uvede, na čem závisí rychlost vypařování kapaliny. Uvede význam vaření při vyšším a vaření při nižším tlaku (vysvětlí souvislost s teplotou varu). Vysvětlí, za jakých podmínek nastane sublimace, desublimace. Vysvětlí některé jevy v praxi související se změnou skupenství – orosení brýlí, sušení dřeva, prádla, ochlazení nebo zahřátí nápoje ad.. Vyjmenuje některé meteorolog. prvky (teplota, srážky, rosa, jinovatka, vlhkost, vítr) a uvede, jakými měřidly se měří.</p>	<p>Výpočet tepla Vypařování a var, kapalnění Sublimace, desublimace Změny skupenství v praxi Základy meteorologie</p>	<p>MPV: M: Dosazení do vzorce, výpočet neznámé ze vzorce Z: Počasí, podnebí</p>
Elektrické jevy			
<p>Rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností</p> <p>Sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu.</p>	<p>Popíše části atomu, jeho částice, uvede jejich elektrické náboje. Popíše vzájemné působení dvou zeлектроvaných těles, polí. Určí znaménko převládajícího náboje na zeлектроvaném tělese (pomůcka - proužek polyethylenového sáčku (-))</p>	<p>Elektrický náboj Elektrická síla, elektrické pole Fyzikální veličina: elektrický náboj</p>	<p>PT: EMV: Základní podmínky života: energie OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>

<p>Zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí.</p>	<p>a jemný papír po vzájemném tření(+)). Uvede značku a jednotky el. náboje (nejmenší elementární e, užívaná coulomb C, jejich vztah, měřidlo. Popíše elektroskop, uvede, k čemu slouží a jak pracuje, prakticky určí, zda je těleso zelektrované, vysvětlí. Rozliší el. vodič a el. izolant. Vysvětlí, co se děje při elektrostatické indukci. Vysvětlí, co se děje při elektrické polarizaci. Zobrazí pomocí siločar směry silového působení el. pole, uvede podmínky vzniku stejnorodého el. pole, uvede vlastnosti siločar. Zapíše schematické značky částí el. obvodu. Zakreslí schéma jednoduchého el. obvodu, sestaví el. obvod. Uvede základní podmínky, aby obvodem procházel el. proud, prakticky si ověří. Uvede několik zdrojů el. napětí, zakreslí jejich značky. Prakticky odliší el. vodiče a el. izolanty v jednoduchém el. obvodu. Uvede příklady užití jevu zahřívání vodiče při průchodu el. proudu v praxi. Vysvětlí princip činnosti pojistky, uvede zásady správného používání el. spotřebičů s ohledem na bezpečnost práce, k ochraně zdraví. Sestaví jednoduchý el. obvod se dvěma žárovkami, uvede zapojení žárovek (za sebou, sériově). Sestaví rozvětvený el. obvod se dvěma žárovkami, uvede zapojení žárovek (vedle sebe, paralelně).</p>	<p>Elektroskop</p> <p>Vodič a izolant Vodič v elektrickém poli. Elektrostatická indukce Izolant v elektrickém poli. Elektrická polarizace Siločáry el. pole</p> <p>Stejnorodé elektrické pole</p> <p>Schematické značky elektrotechnických součástí Sestavení elektrického obvodu</p> <p>Elektrický proud Zdroj el. napětí</p> <p>El. vodiče a el. izolanty</p> <p>Zahřívání vodiče při průchodu elektrického proudu. Užití v praxi Pojistky. Zásady správného používání elektrických spotřebičů</p> <p>Jednoduchý el. obvod se dvěma spotřebiči (zapojení za sebou, sériové)</p> <p>Rozvětvený el. obvod se dvěma spotřebiči (zapojení vedle sebe, paralelní)</p> <p>Fyzikální veličina: elektrický proud</p>	<p>MPV: M: Dosazení do vzorce, výpočet neznámé ze vzorce Př: Poškození lidského zdraví Vkz: První pomoc Ch: Významné kovy a nekovy Ch: Akumulátory Pč: Práce s technickými materiály Pč: Design a konstruování</p>
---	---	--	--

	<p>Uvede značku, jednotku, měřidlo el. proudu, zapojení ampérmetru, změří el. proud.</p> <p>Uvede značku, jednotku, měřidlo el. napětí, zapojení voltmetru, změří el. napětí.</p> <p>Určí vlastnosti el. proudů, el. napětí v nerozvětveném el. obvodu.</p> <p>Určí vlastnosti el. proudů, el. napětí v rozvětveném el. obvodu.</p> <p>Definuje vlastnost vodiče, el. odpor, jako poměr el. napětí mezi konci vodiče a el. proudu, který vodičem prochází, uvede značku el. odporu, vzorec, jednotku</p> <p>Zakreslí graf závislosti el. proudu na napětí, určí z grafu el. odpor.</p> <p>Popíše rezistor, uvede jeho charakteristickou vlastnost.</p> <p>Uvede vztahy pro výsledný odpor v jednoduchém a rozvětveném el. obvodu se dvěma rezistory.</p> <p>Vysvětlí použití reostatu jako měniče el. proudu a děliče napětí (potenciometru).</p> <p>Uvede zásady bezpečného zacházení s elektrickým zařízením, příklady nebezpečí úrazu el. proudem v životě.</p> <p>Uvede postup při provádění první pomoci při úrazu el. proudem.</p>	<p>Měření el. proudu</p> <p>Fyzikální veličina: elektrické napětí</p> <p>Měření el. napětí</p> <p>Fyzikální veličina: elektrický odpor</p> <p>Rezistor</p> <p>Výpočty – úlohy z praxe</p> <p>Spojování rezistorů</p> <p>Reostat, užití v praxi</p> <p>Bezpečné zacházení s elektrickým zařízením</p> <p>První pomoc při úrazu el. proudem</p>	
--	--	---	--

Ročník: 9.

očekávané výstupy z RVP	dílčí výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
Elektrické jevy			
<p>Zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí.</p>	<p>Podle schématu sestaví jednoduchý nebo rozvětvený elektrický obvod, správně zapojí ampérmetr a voltmetr, změří el. proud a el. napětí.</p>	<p>Elektrický proud</p> <p>Vodič a izolant</p> <p>Zapojení obvodů, měření el. veličin</p>	<p>PT:</p> <p>EMV: Základní podmínky života</p> <p>OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>

	<p>Určí neznámé el. proudy, el. napětí a el. odpory ze zadaných veličin v obvodu.</p> <p>Uvede vztah pro výpočet el. práce (el. energie) a s porozuměním umí vztah použít při řešení některých praktických problémů.</p> <p>Uvede vztah pro výpočet výkonu elektrického proudu a s porozuměním umí vztah použít při řešení některých praktických problémů.</p> <p>Určí přibližně aktuální hodnotu spotřebované el. energie v korunách.</p>	<p>Úlohy z praxe – řešení el. obvodů výpočtem</p> <p>Fyzikální veličina: elektrická práce</p> <p>Fyzikální veličina: elektrická energie</p> <p>Výkon elektrického proudu</p> <p>Hodnota elektrické energie</p>	<p>MPV:</p> <p>M: Dosazení do vzorce, výpočet neznámé ze vzorce</p> <p>Ch: Kovy a nekovy</p> <p>Pč: Práce s technickými materiály</p> <p>Pč: Design a konstruování</p>
Elektromagnetické jevy			
<p>Využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní.</p>	<p>Uvede co je magnet, popíše jeho části, pomocí indukčních čar popíše magnetické pole.</p> <p>Pomocí magnetek si ověří, že kolem cívky s proudem je magnetické pole, určí magnetické póly cívky s proudem, změní-li se směr proudu, magnetické póly se vymění</p> <p>Umí určit póly magnetického pole pomocí pravidla pravé ruky, umí zakreslit.</p> <p>Sestaví a popíše elektromagnet.</p> <p>Porovná vlastnosti trvalého magnetu a elektromagnetu</p> <p>Na schematickém obrázku popíše využití elektromagnetu u zvonku, elektromagnetického relé, automat. jističe.</p> <p>Na obrázku vysvětlí otáčivý účinek magnetického pole na cívku s proudem.</p> <p>Vysvětlí co je motor, k čemu slouží, na obrázku a na modelu, popíše stejnosměrný elektromotor (rotor, stator, komutátor), vysvětlí princip stejnosměrného elektromotoru, využití</p>	<p>Opakování látky - elektrické a magnetické vlastnosti látek</p> <p>Magnetické pole cívky s proudem</p> <p>Pravidlo pravé ruky</p> <p>Elektromagnet a jeho užití</p> <p>Působení magnetického pole na cívku s proudem</p> <p>Motor, stejnosměrný elektromotor</p>	<p>PT:</p> <p>EMV: Základní podmínky života</p> <p>MPV:</p> <p>M: Velikost úhlu, rovnoběžné přímky, kolmé přímky</p>

	otáčivého účinku. Popíše jev elektromagnetické indukce, při kterém vzniká při změně magnetického pole v okolí cívky v obvodu cívky indukovaný proud a mezi konci cívky indukované napětí.	Elektromagnetická indukce. Indukovaný proud, indukované napětí	
<i>Střídavý proud</i>			
Rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí.	Popíše na obrázku a modelu vznik střídavého el. proudu, využití elektromagnetické indukce. Načrtne graf závislosti střídavého proudu na čase pomocí sinusoidy, určí další veličiny: periodu, frekvenci, amplitudu (maximální proud), efektivní hodnotu proudu – určí jejich značky, vztahy mezi nimi, jednotky, použije při výpočtech. Popíše alternátor (rotor a stator), popíše části elektrárny, ve které se přeměňuje energie pohybová na elektrickou. Popíše složení transformátoru, jeho funkci, uvede využití elektromagnetické indukce, uvede transformační poměr $p = N_2/N_1 = U_2/U_1 = I_1/I_2$ a jeho význam. Určí z daných veličin neznámý počet závitů, vstupní a výstupní napětí, trans-formační poměr. Podle obrázku stručně popíše rozvodnou elektrickou síť, vysvětlí, proč přenášíme el. energii s využitím transformace na vysoké napětí. Charakterizuje některé nepříznivé vlivy výroby elektrické energie v tepelných elektrárnách na životní prostředí.	Střídavý proud – vznik, měření Vlastnosti střídavého proudu: graf závislosti střídavého proudu na čase, perioda, frekvence, amplituda proudu, efektivní hodnota proudu Výroba elektrické energie Transformátory, rozvodná elektrická síť Transformační poměr, vstupní napětí, výstupní napětí Výroba el. energie, přenos el. energie - vliv na životní prostředí	PT: EGS: Evropa a svět nás zajímá EMV: Základní podmínky života EMV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí MPV: M: Dosazení do vzorce, výpočet neznámé ze vzorce, čtení z tabulky, sestrojení grafu podle tabulky, čtení z grafu
<i>Vedení elektrického proudu v látkách</i>			
	Uvede příklady vedení el. proudu v kovových vodičích, v kapalinách	Vedení el. proudu v kovových vodičích, v kapalinách a v plynech	MPV: Ch: Elektrolýza

	a v plynech v praxi a v přírodě. Rozliší nositele el. proudu v kovech, v kapalinách a v plynech.	v praxi a v přírodě Elektrický proud v kovových vodičích, v kapalinách a v plynech	
Polovodiče			
Rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	Uvede na příkladu křemíkové destičky změnu el. odporu (vodivosti) při zahřátí, osvětlení a dodáním příměsí. Charakterizuje termistor, uvede elektro-technickou značku, uvede, jak se mění el. odpor s teplotou, načrtne graf, uvede užití v praxi. Charakterizuje fotorezistor, uvede elektrotechnickou značku, uvede, jak se mění el. odpor s teplotou, načrtne graf, uvede užití v praxi. Charakterizuje polovodič typu P a N.	Polovodiče Polovodičové součástky: termistor, foto-rezistor, polovodič typu P nebo typu N	MPV: M: Náčrty grafů vyjadřujících vztah dvou veličin Ch: Chemické prvky Př: Přírodní alternativní zdroje energie
Bezpečné zacházení s elektrickým proudem			
	Objasní význam některých značek a údajů na štítku u elektrických spotřebičů. Uvede, která bezpečnostní pravidla je nutné dodržovat při zacházení s elektrickými spotřebiči. Uvede postup při poskytování první pomoci.	Elektrické spotřebiče v domácnosti Ochrana před úrazem elektrickým proudem První pomoc při úrazu elektrickým proudem	MPV: Př: První pomoc V kz: Prevence, bezpečnost
Jaderná energie			
Zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí.	Vysvětlí význam pojmu prvek, nuklid, sloučenina, izotop, nukleon, protonové číslo, nukleonové číslo. Vysvětlí pojem radionuklid, uvede příklad, uvede rozdělení na přirozené a umělé. Charakterizuje jadernou energii jako energii nukleonů jádra atomu. Uvede druhy radioaktivního záření a porovná jejich vlastnosti. Uvede využití jaderného záření v praxi.	Látka (prvek, nuklid, sloučenina), atom, části atomu, částice atomu Radionuklid Jaderná energie Radioaktivita, využití jaderného záření	PT: EMV: Základní podmínky života EMV: Vztah člověka k prostředí EGS: Evropa a svět nás zajímá MPV: Ch: jaderné síly D: 2.světová válka

	<p>Uvede příklady jaderných reakcí, při kterých se uvolňuje energie. Vysvětlí, jak se štěpí atomové jádro, jak probíhá řetězová reakce. Podle obrázku stručně popíše hlavní části jaderného reaktoru a vysvětlí jejich význam, vysvětlí na jakém principu pracuje jaderný reaktor. Podle obrázku stručně popíše hlavní části jaderné elektrárny a vysvětlí jejich význam. Na mapě ukáže umístění jaderných elektráren v ČR. Uvede jak je zajišťována bezpečnost jaderných elektráren. Popíše negativní účinky jaderného záření na lidský organismus, vyjmenuje účinky jaderného výbuchu. Uvede proč a jak se musíme chránit před radioaktivním zářením (případně ultra-fialovým, rentgenovým).</p>	<p>Jaderné reakce: přeměna, štěpení, slučování</p> <p>Jaderný reaktor</p> <p>Jaderná elektrárna, jaderná energetika</p> <p>Účinky jaderného záření, jaderného výbuchu</p> <p>Ochrana před zářením</p>	
Zvukové jevy			
<p>Rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku.</p> <p>Posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí.</p>	<p>Určí, co je v jeho okolí zdrojem zvuku, charakterizuje zdroj zvuku jako chvějící se těleso vyvolávající v prostředí sluchem vnímatelný rozruch. Popíše šíření zvuku jako šíření rozruchu (zhušťování a zředování prostředí) ve vzduchu, přenášení energie částicemi vzduchu až na ušní bubínek. Uvede podmínky, za kterých uslyšíme zvuk (zdroj zvuku o slyšitelné frekvenci, zdroj zvuku ve vhodné vzdálenosti, vhodné prostředí a zdravý sluch. Uvede, že rychlost zvuku závisí na druhu prostředí, v němž se zvuk šíří, uvede rychlost šíření zvuku ve</p>	<p>Zvuk, zdroje zvuku</p> <p>Šíření zvuku Ucho jako přijímač zvuku</p> <p>Rychlost zvuku v různých prostředích</p>	<p>PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání EMV: Základní podmínky života EMV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí MPV: M: Dosazení do vzorce, výpočet neznámé ze vzorce Př: Smyslová soustava, ucho V kz: Ochrana zdraví Hv: noty, hudební nástroje</p>

	<p>vzduchu, ve vodě a v oceli při teplotě 20°C (pracuje s tabulkami). Řeší početní úlohy z praxe – vzdálenost je přímo úměrná času ($s = v \cdot t$). Odliší pojmy hluk a tón Charakterizuje tón jako zvuk vznikající pravidelným chvěním těles. Charakterizuje hluk jako zvuk vznikající nepravidelným chvěním těles a určí možnosti potlačování nadměrného hluku v našem životním prostředí. Uvede s porozuměním vlastnosti tónu: frekvence, výška, barva, slyšitelnost. Prokáže znalost, že výška tónu je větší, když má větší frekvenci (počet kmitů pravidelně se chvějícího tělesa za sekundu) Popíše odraz zvuku jako odraz zvukového rozruchu od překážky. Vysvětlí vznik ozvěny (odlišíme zvuky po sobě za 0,1s). Uvede některá praktická využití šíření zvuku.</p>	<p>Úlohy z praxe</p> <p>Vlastnosti zvuku, hluk a tón</p> <p>Frekvence, výška, barva, slyšitelnost</p> <p>Odraz zvuku</p> <p>Ozvěna</p> <p>Zvuk v praxi</p>	
Země a vesmír			
<p>Objasní kvalitativně pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet.</p>	<p>Vyjmenuje tělesa, která tvoří sluneční soustavu. Vyhledá základní charakteristiky o planetách v tabulkách, v atlase. Charakterizuje pojem světelného roku jako dráhu, uraženou světlem za rok a použije tento pojem při řešení úloh. Uvede, že se planety pod vlivem gravitačního pole Slunce pohybují kolem Slunce po uzavřených křivkách, po elipsách. Charakterizuje pojem oběžné doby planety.</p>	<p>Sluneční soustava, její složení</p> <p>Planety, rozdělení planet</p> <p>Vzdálenosti ve vesmíru</p> <p>Pohyb planet ve sluneční soustavě</p> <p>Oběžná doba planety kolem Slunce Doba otočení planety kolem své</p>	<p>PT: OSV: Seberegulace a sebeorganizace OSV: Kooperace a kompetice MPV: M: Porovnávání čísel, zápis velkých čísel pomocí mocnin o základu 10, užití přímé úměrnosti při převodech jednotek délky D: Objevné cesty Aj: Pojmosloví – vesmír Př: Země, naše planeta</p>

	<p>Charakterizuje pojem doby otočení planety kolem své osy. Vyhledá základní charakteristiky o Zemi v tabulkách, v atlase. Charakterizuje pojmy hvězdný a sluneční den. Objasní střídání dne a noci, ročních období. Vyhledá základní charakteristiky o měsících v tabulkách, v atlase. Charakterizuje Měsíc jako oběžnici Země Objasní vznik měsíčních fází. Charakterizuje planetky jako drobná tělesa obíhající kolem Slunce mezi Marsem a Jupiterem. Popíše kometu, hlavu a chvost. Odliší pojmy meteor (světelný úkaz), meteorid (letící tělísko) a meteorit (tělísko, které dopadne na zemský povrch). Charakterizuje hvězdy jako plynná tělesa, v nichž je vysoký tlak a teplota, tělesa, která jsou zdrojem záření vznikajícího při slučování jader atomů. Charakterizuje Slunce jako hvězdu. Vyhledá základní charakteristiky o Slunci v tabulkách, v atlase. Uvede některá souhvězdí, ukáže na mapě hvězdné oblohy v atlase. Charakterizuje vesmír jako soustavu galaxií, sluneční soustavu zařadí do Galaxie, uspořádání Galaxie popíše. Charakterizuje kosmonautiku jako výzkum kosmického prostoru, uvede některá zařízení a cíle výzkumu.</p>	<p>osy</p> <p>Země</p> <p>Hvězdný a sluneční den</p> <p>Měsíce</p> <p>Měsíc</p> <p>Planetky</p> <p>Komety a meteory</p> <p>Hvězdy, souhvězdí</p> <p>Slunce</p> <p>Vesmír, Galaxie</p> <p>Kosmonautika</p>	
--	--	---	--

5.12 Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2.stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

- Obsahovou náplní předmětu chemie na 2. stupni je vzdělávání směřující k podchycení a rozvíjení zájmu o obor. Zaměřuje se na poznávání přírody jako systému, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikaci v praktickém životě. Žáci se učí rozlišovat příčiny chemických dějů, předvídat je, popřípadě ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů. Dále jsou vedeni k poznávání vybraných chemických látek a reakcí, které jsou součástí přírody a jejich každodenního života. Žáci získávají informace o bezpečném, účelném a ekonomickém zacházení chemickými látkami a jsou vedeni k ochraně přírody a vlastního zdraví.
- Výuka chemie směřuje také k získávání a upevňování dovedností pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi, k dovednostem poskytnout první pomoc při úrazech s vybranými nebezpečnými látkami, k osvojování si dovedností spojených s pozorováním a s prováděním jednoduchých pokusů. Žáci jsou seznamováni s mnohostranným využitím chemie v nejrůznějších oblastech lidské činnosti (v průmyslu, zemědělství, energetice, zdravotnictví, potravinářství, ve výživě člověka).
- Předmět chemie má poskytnout žákům co nejvíce příležitostí k tomu, aby pochopili, že bez základních znalostí o chemických látkách a jejich reakcí se člověk neobejde v žádné oblasti své činnosti, aby si uvědomovali významné uplatnění chemie v budoucnosti, aby poznávali nezbytnost ochrany životního prostředí a vlastního zdraví.
- Chemie se vyučuje jako samostatný předmět v 8. a 9. ročníku po 2 hodinách týdně.
- Výuka probíhá v kmenových třídách a v počítačové učebně. Učitelé využívají k učení různé formy a metody práce, používají všechny dostupné pomůcky.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k rozvíjení klíčových kompetencí.
Kompetence k učení <ul style="list-style-type: none">□ učitel vede žáky ke zpracování informací z hlediska důležitosti i objektivitu a jejich využívání k dalšímu učení a využití v praktickém životě□ nabádá ke správnému používání chemických termínů, symbolů a značek
Kompetence k řešení problémů <ul style="list-style-type: none">□ učitel rozvíjí schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty jeho řešení□ vede žáky k nacházení příkladů chemických dějů a jevů z běžné praxe, k vysvětlování jejich chemické podstaty
Kompetence komunikativní <ul style="list-style-type: none">□ učitel vede žáky k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování□ podněcuje žáky k argumentaci□ podporuje orientaci v tabulkách a různých grafech□ nabádá k využívání informačních prostředků a technologií pro kvalitní komunikaci s okolím
Kompetence sociální a personální <ul style="list-style-type: none">□ učitel podněcuje žáky ke smysluplné diskusi□ vytváří situace, při kterých se žáci učí respektovat názory jiných□ vede k osvojování dovedností kooperace a společného hledání řešení problémů
Kompetence občanské <ul style="list-style-type: none">□ učitel umožňuje žákům poznání možnosti rozvoje i zneužití chemie a učí je odpovědnosti za zachování životního prostředí□ vede žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích (přivolat a poskytnout první pomoc)
Kompetence pracovní <ul style="list-style-type: none">□ učitel dbá na plánovitě zpracování a vyhodnocování dat□ seznamuje žáky se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci□ vyžaduje dodržování vymezených pravidel k ochraně zdraví svého, druhých a životního prostředí
Kompetence digitální <ul style="list-style-type: none">□ učitel učí žáky využívat digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnost, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce

- vede žáky k vytváření a upravování digitálního obsahu
- kombinování formátů
- vyjadřování se pomocí digitálních prostředků

Průřezová témata

- Ve vyučovacím předmětu Chemie se ve všech ročnících 2.stupně realizují tematické okruhy průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.**

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: **Chemie**

Ročník: **8.**

očekávané výstupy z RVP	dílčí výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
Pozorování, pokus a bezpečnost práce			
<p>Pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí.</p> <p>Určí společné a rozdílné vlastnosti látek.</p>	<p>Uvede zásady bezpečné práce v laboratoři, poskytne a přivolá první pomoc při úrazech.</p> <p>Rozliší pojmy látka a těleso. Rozliší, které z dějů probíhajících v přírodě jsou chemické. Popíše společné a rozdílné vlastnosti vybraných látek. Vyhledá hodnoty fyzikálních veličin v tabulkách. Pozná skupenství a jejich přeměny. Vysvětlí na příkladech význam chemie pro život.</p>	<p>zásady bezpečné práce</p> <ul style="list-style-type: none"> - ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě - laboratorní řád <p>nebezpečné látky a přípravky</p> <ul style="list-style-type: none"> - H -věty, P-věty - piktogramy a jejich význam <p>Chemie jako jedna z přírodních věd</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteristika - význam pro společnost - příklady výrobků chemického průmyslu <p>vlastnosti látek</p> <ul style="list-style-type: none"> - látky a tělesa - hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek 	<p>PT:</p> <p>OSV: Rozvoj schopnosti poznávání OSV: Seberegulace a sebeorganizace OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV: Hodnoty, postoje, praktická etika EMV: Lidské aktivity a životní prostředí</p> <p>MPV:</p> <p>F: Stavba látek Vkz: Ochrana zdraví F: Změny skupenství látek Př: Poškození lidského organismu D: Průmyslová revoluce</p>
Směsi			
<p>Rozlišuje směsi a chemické látky.</p> <p>Vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení. Navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi.</p>	<p>Rozlišuje různé druhy směsí. Používá správně pojmy chemicky čistá látka a směs. Vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení. Vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek. Osvojí si pojmy rozpustnost, koncentrovaný, zředěný, nasycený, nenasycený.</p>	<p>směsi</p> <ul style="list-style-type: none"> - stejnorodé a různorodé roztoky - hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku - koncentrovanější, zředěnější, nasycený, nenasycený roztok - oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace) 	<p>PT:</p> <p>OSV: Rozvoj schopnosti poznávání OSV: Kooperace a kompetice</p> <p>MPV:</p> <p>M: Zlomky</p>

	Navrhne postup a oddělí složky běžných směsí; uvede příklady oddělování složek v praxi.	Laboratorní práce	
Rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu.	Rozliší druhy vod, výskyt a použití. Uvede příklady možností šetření pitnou vodou v domácnosti, zná hygienické požadavky na pitnou vodu. Uvede složení vzduchu. Uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti. Navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění.	voda - destilovaná, pitná, odpadní voda - výroba pitné vody - čistota vody vzduch - složení vzduchu - čistota ovzduší - ozonová vrstva	PT: EMV: Základní podmínky života MPV: Př: Atmosféra, hydrosféra F: Mechanické vlastnosti kapalin a plynů Z: Přírodní oblasti, sféry
Částicové složení látek a chemické prvky			
Používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech.	Uvede příklady z praxe, že látky se skládají z částic. Používá správně a v souvislostech základní pojmy – atomové jádro, elektronový obal, valenční sféra, proton, elektron. Nakreslí schéma atomu s PSP. Odvodí vznik anionů a kationů. Používá značky a názvy nejznámějších prvků. Vyhledá údaje v tabulkách. Určí charakter chemické vazby podle elektronegativity.	částicové složení látek - molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích - ionty v chemii prvky - názvy a značky vybraných prvků - vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v PSP - protonové číslo chemické sloučeniny - názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin - chemická vazba	PT: OSV: Rozvoj schopnosti poznávání OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MPV: F: Elektrické vlastnosti látek Př: Látky organické a anorganické
Orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti.	Orientuje se v periodické soustavě prvků. Chápe princip uspořádání prvků v PSP, vyhledá prvek podle skupiny a period. Uvede příklady praktického využití	- objev uspořádání chemických prvků -, periodická soustava prvků - slitiny - významné nekovy	PT: OSV: Rozvoj schopnosti poznávání OSV: Hodnoty, postoje, praktická etika EMV: Základní podmínky života EMV: Lidské aktivity a životní prostředí MPV:

	kovů a nekovů.		F: Elektrické vlastnosti látek F: Vodič, izolant Z: Těžební průmysl
Chemické reakce			
Rozliší a zapíše rovnici výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání. Aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu.	Rozliší výchozí látky a produkty. Chápe význam symbolů v chemické rovnici. Zapiše jednoduché chemické rovnice. Zformuluje zákon zachování hmotnosti. Dokáže opravit špatně vyčíslenou rovnici, vyčíslit jednoduchou rovnici.	chemické reakce - zápis chemické rovnice - zákon zachování hmotnosti faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí - teplota - plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza	PT: OSV: Rozvoj schopnosti poznávání OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MPV: M: Lineární rovnice
Anorganické sloučeniny			
Porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí.	Určí oxidační číslo atomů prvků v halogenidech a oxidech. Zapiše ze vzorců názvy a naopak (pravidla názvosloví). Popíše vlastnosti a použití vybraných halogenidů a oxidů a posoudí vliv těchto látek na životní prostředí.	oxidy - názvosloví, vlastnosti, a použití vybraných prakticky významných oxidů kyseliny a hydroxidy - kyselost a zásaditost roztoků - vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů solí kyslíkaté a nekyslíkaté (bez kyslíkaté) - vlastnosti, použití vybraných solí - oxidační číslo, - názvosloví - vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů	PT: OSV: Rozvoj schopnosti poznávání OSV: Mezilidské vztahy EMV: Základní podmínky života EMV: Lidské aktivity a životní prostředí

<p>Orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi.</p>	<p>Prakticky určí kyselost a zásaditost pomocí indikátorů na stupnici pH. Poskytne první pomoc při zasažení kyselinami nebo hydroxidy. Popíše společné vlastnosti kyselin. Uvede příklady důležitých kyselin, jejich použití, ředění, zná zásady bezpečné práce s kyselinami. Osvojí si zásady názvosloví kyselin. Vysvětlí, jak vznikají kyselá deště a jak jim lze předcházet. Uvede společné vlastnosti hydroxidů. Uvede důležité hydroxidy a jejich použití. Osvojí si názvosloví hydroxidů.</p>	<p>- měření kyselosti a zásaditosti roztoků - pH běžných látek</p>	<p>PT: OSV: Rozvoj schopnosti poznávání OSV: Seberegulace a sebeorganizace OSV: Mezilidské vztahy OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV: Hodnoty, postoje, praktická etika EMV: Základní podmínky života EMV: Lidské aktivity a životní prostředí EMV: Vztah člověka k prostředí MV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p>
	<p>Rozliší, které látky jsou soli. Uvede příklad praktického využití neutralizace. Navrhne vhodný způsob přípravy solí. Osvojí si zásady názvosloví běžných solí. Uvede příklad prakticky významných solí a jejich použití. Uvede příklady použití solí z praxe – hnojiva, stavební pojiva. Osvojí si princip výroby páleného a hašeného vápna.</p>	<p>Neutralizace - její praktický význam - reaktanty a produkty neutralizace</p> <p>průmyslová hnojiva</p> <p>tepelně zpracované materiály - cement, vápno, sádra, keramika</p>	<p>PT: OSV: Rozvoj schopnosti poznávání EMV: Základní podmínky života EMV: Lidské aktivity a životní prostředí EMV: Vztah člověka k prostředí MV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MPV: Vz: Výživa a zdraví Př: Zdravý životní styl Z: Průmysl stavebních hmot Pč: Pěstitelské práce</p>
Opakování a prohlubování učiva			
		<p>- rébusy - testy na internetu - skupinové projekty</p>	<p>PT: OSV: Rozvoj schopnosti poznávání OSV: Řešení problémů rozhodovací dovednosti OSV: Kooperace a kompetice</p>

Ročník: 9.

očekávané výstupy z RVP	dílčí výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
Chemické reakce			

<p>Rozliší a zapíše rovnici výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání.</p> <p>Aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu.</p>	<p>Uvede a vysvětlí zákon zachování hmotnosti, použije ho při řešení úloh. Rozhodne, která z reakcí je redoxní. Určí oxidační číslo prvku ve sloučenině, používá pojmy oxidace, redukce.</p> <p>Na konkrétních případech vysvětlí princip elektrolýzy, děje na elektrodách. Vyjmenuje příklady využití elektrolýzy v praxi. Osvojí si princip a použití galvanických článků a akumulátorů v praxi (po vyčerpání jsou nebezpečným odpadem).</p> <p>Vysvětlí princip koroze a navrhne způsob ochrany. Vhodně používá pojem látkové množství. Vypočítá molární hmotnost sloučeniny, molární koncentraci. Vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu. Vyjmenuje faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí.</p>	<p>Redoxní reakce Elektrolýza a její průmyslové využití</p> <p>Výpočty z chemických rovnic faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí - teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza</p> <p>Koroze - ochrana proti korozi Látkové množství Molární hmotnost Molární koncentrace</p>	<p>PT: OSV: Rozvoj schopnosti poznávání OSV: Seberegulace a sebeorganizace OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti EMV: Základní podmínky života EMV: Lidské aktivity a životní prostředí EMV: Vztah člověka k prostředí MPV: M: Výpočet neznámé ze vzorce F: Měření fyzikálních veličin F: Zdroje elektrického napětí F: Vedení elektrického proudu v kapalinách</p>
Organické sloučeniny			
<p>Rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití.</p>	<p>Rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a praktické využití. Respektuje čtyřvalentnost uhlíku. Vyjmenuje homologickou řadu. Napíše molekulové, racionální a strukturní vzorce vybraných uhlovodíků. Zařadí uhlovodíky do skupin podle vazeb. Z tabulkových údajů najde vztah mezi fyzikálními a chemickými vlastnostmi uhlovodíků a jejich</p>	<p>Co je základem organických sloučenin</p> <p>uhlovodíky - příklady v praxi významných alkanů - uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků</p> <p>Alkany Alkeny Alkiny</p>	<p>PT: OSV: Rozvoj schopnosti poznávání OSV: Seberegulace a sebeorganizace OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV: Hodnoty, postoje, praktická etika EMV: Základní podmínky života EMV: Lidské aktivity a životní prostředí EMV: Vztah člověka k prostředí MV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MPV: Př: Kapaďorosty</p>

<p>Zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy.</p>	<p>složením a strukturou. Zhodnotí pohonné látky z hlediska péče o životní prostředí.</p> <p>Uvede příklady vlastností a použití ropy, uhlí, zemního plynu jako suroviny pro chemický průmysl a jako paliv. Třídí paliva podle skupenství, původu, výhřevnosti a uvede příklady z praxe. Posoudí vliv produktů spalování na životní prostředí. Rozliší obnovitelné a neobnovitelné zdroje paliv. Vysvětlí způsoby hašení požáru, typy a použití hasicích přístrojů, poskytne první pomoc při popáleninách.</p>	<p>Areny</p> <p>paliva - ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva</p> <p>hořlaviny - význam tříd nebezpečnosti - hasicí látky, hašení požárů</p>	<p>Př: Alternativní zdroje energie Z: JZ Asie Z: Těžba ropy, uhlí, zemního plynu Z: Globální problémy lidstva</p>
<p>Rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití.</p> <p>Uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů.</p>	<p>Osvojí si pojmy uhlovodíkový zbytek, charakteristická skupina. Zařadí derivát podle charakteristické skupiny. Rozliší a uvede zástupce nejjednodušších derivátů uhlovodíků. Uvede jejich vlastnosti a použití.</p> <p>Uvede výchozí látky, produkty a podmínky fotosyntézy. Orientuje se v dělení sacharidů a zařadí známé sacharidy.</p> <p>Rozliší tuky podle původu. Určí zdroje bílkovin a jejich význam, faktory poškozující bílkoviny. Vysvětlí význam biokatalyzátorů (enzymů, vitamínů, hormonů).</p>	<p>deriváty uhlovodíků - příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin</p> <p>Halogenderiváty Alkoholy Organické kyseliny Estery</p> <p>přírodní látky - zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů</p> <p>- sacharidy - tuky - bílkoviny - biokatalyzátory</p>	<p>PT: OSV: Rozvoj schopnosti poznávání OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV: Hodnoty, postoje, praktická etika EMV: Základní podmínky života</p> <p>EMV: Lidské aktivity a životní prostředí EMV: Vztah k člověka k prostředí MV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MPV: Vkz: Rizika zneužívání návykových látek Př: Genetika Př: Trávicí soustava Z: Obživa obyvatelstva</p>
<p>Chemie a společnost</p>			

<p>Zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi.</p> <p>Aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe.</p> <p>Orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka.</p>	<p>Rozpozná plasty od dalších látek, rozdělí je podle vlastností. Posoudí vliv používání plastů na životní prostředí, význam recyklace. Uvede výhody a nevýhody použití přírodních a syntetických vláken. Vysvětlí princip chemické výroby a recyklace.</p> <p>Hodnotí různé potraviny. Uvede druhy léčiv. Uvede příklady volně i nezákonně prodávaných drog, popíše příklady následků, kterým se konzument vystavuje. Uvede příklady pesticidů, otravných látek. Posuzuje aktivity člověka z hlediska jejich územního dopadu. Chrání životní prostředí a své zdraví.</p>	<p>plasty a syntetická vlákna - vlastnosti, použití, likvidace</p> <p>léčiva a návykové látky - drogy</p> <p>detergenty, pesticidy a insekticidy</p> <p>chemický průmysl v ČR - výrobky, rizika v souvislosti se životním prostředím, recyklace surovin, koroze</p>	<p>PT: OSV: Rozvoj schopnosti poznávání OSV: Hodnoty, postoje, praktická etika EMV: Lidské aktivity a životní prostředí EMV: Vztah člověka k prostředí MV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MPV: Př: Kvasinky, nižší houby V kz: Drogy Z: Spotřební průmysl Z: Globální problémy lidstva Pč: Pěstitelské práce Pč: Práce s technickými materiály Pč: Příprava pokrmů</p>
Opakování a prohlubování učiva			
		<p>Hádanky, rébusy, křížovky s chemickou tematikou, testy na internetu</p>	<p>PT: OSV: Seberegulace a sebeorganizace OSV: Kooperace a kompetice OSV: Hodnoty, postoje, praktická etika</p>

5.13 Přírodopis

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2.stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

- Obsahovou náplní předmětu Přírodopis na 2. stupni je vzdělávání umožňující žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikaci v běžném životě. Zaměřuje se na poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, rozvíjení dovednosti pozorovat. V předmětu přírodopis žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učí se využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principu udržitelného rozvoje.
- Přírodopis jako vyučovací předmět je založen na funkční integraci poznatků z biologických a dalších přírodovědných oborů. Žáci si v průběhu vzdělávání vytvoří ucelenou představu o vztazích mezi živou a neživou přírodou, seznámí se s mnohotvárnými formami života na Zemi a naučí se správně chápat spjatost člověka a jeho života s přírodou a jejími zákonitostmi. Žáci získají přehled o vzniku a vývoji Země a života, o podmíněném přizpůsobování organismů vnějším podmínkám a o jejich vzájemných vztazích, o stavbě těl a životě vybraných organismů včetně člověka, o nerostech, horninách, vesmíru a Zemi.
- Přírodopis se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7., 8.ročníku 2 hodiny a v 9. ročníku 1 hodinu týdně.
- Výuka probíhá v kmenových třídách a v počítačové učebně. Učitelé využívají k učení různé formy a metody práce, používají všechny dostupné pomůcky.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k rozvíjení klíčových kompetencí.
Kompetence k učení <ul style="list-style-type: none">□ učitel vede žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací, jejich použití v praktickém životě□ k vytváření uceleného pohledu na svět a nalézání souvislostí□ ke správnému používání odborné terminologie□ ke srovnávání a třídění taxonů podle určitých znaků do určitého hierarchického systému
Kompetence k řešení problémů <ul style="list-style-type: none">□ učitel umožňuje žákům přecházet od smyslového poznávání k poznávání založenému na pojmech□ směřuje k chápání vzájemných souvislostí přírodních faktů□ směřuje k využívání internetu
Kompetence komunikativní <ul style="list-style-type: none">□ učitel vede žáky k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování□ dbá na respektování názorů druhých□ vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě
Kompetence sociální a personální <ul style="list-style-type: none">□ učitel vede žáky ke spolupráci při řešení úkolů□ navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků a pocitu zodpovědnosti
Kompetence občanské <ul style="list-style-type: none">□ učitel podporuje chápání nutnosti dodržovat základní pravidla vedoucí ke zlepšení životního prostředí□ podporuje kritické hodnocení různých jevů ve společnosti a zaujetí vlastních postojů k ochraně životního prostředí□ vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
Kompetence pracovní <ul style="list-style-type: none">□ učitel vede žáky k plánovitému zpracovávání a vyhodnocování získaných dat□ dbá na dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s mikroskopickými preparáty a přírodninami
Kompetence digitální <ul style="list-style-type: none">□ učitel vede žáky k vytváření digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnost, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce□ učí žáky vytvářet a upravovat digitální obsah□ kombinovat různé formáty□ vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků

Průřezová témata

- Ve vyučovacím předmětu Přírodopis se ve všech ročnících 2.stupně realizují tematické okruhy průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.**

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Přírodopis

Ročník: 6.

očekávané výstupy z RVP	dílčí výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
Obecná biologie			
<p>Rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů.</p> <p>Vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti.</p>	<p>Orientuje se v názorech na vznik Země a života. Stručně popíše vznik zemského tělesa. Rozliší základní projevy života. Odliší atmosféru, hydrosféru, objasní jejich vznik, význam. Vysvětlí funkci ozonoféry pro trvání života organismů. Rozlišuje vybrané látky. Vysvětlí význam Slunce, vody, kyslíku a oxidu uhličitého pro život na Zemi.</p>	<p>vznik, vývoj, rozmanitost, projev života a jeho význam - výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty</p> <p>dědičnost a proměnlivost organismů - podstata dědičnosti a přenos dědičných informací - gen, křížení</p> <p>Vznik atmosféry, ozonoféry Vznik hydrosféry Látky anorganické a organické Názory na vznik života Vývoj živé hmoty Význam Slunce, fotosyntéza</p>	<p>PT: OSV: Rozvoj schopnosti poznávání OSV: Seberegulace a sebeorganizace EMV: Základní podmínky života EMV: Vztah člověka k prostředí MV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>MPV: F: Mechanické vlastnosti plynů a kapalin Z: Země Př: Slunce, vznik a vývoj života, biotické podmínky života Pč: Pěstitelské práce</p>
Bakterie a viry			
<p>Uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka.</p>	<p>Pochopí rozdíl mezi bakterií a virem. Ví, jak působí viry na buňky. Popíše stavbu buňky bakterie. Chápe význam symbiotických a choroboplodných bakterií.</p>	<p>viry - výskyt a význam, virová onemocnění, jejich prevence</p> <p>bakterie - výskyt a význam, bakteriální onemocnění, jejich prevence, význam hygieny - praktické využití</p>	<p>PT: OSV: Rozvoj schopnosti poznávání OSV: Seberegulace a sebeorganizace MV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>MPV: Vkz: Ochrana před přenosnými chorobami Př: Poškození lidského organismu</p>
Jednobuněčné organismy			

	<p>Používá školní mikroskop, připraví jednoduchý mikroskopický preparát. Popíše základní buněčné organely a jejich význam. Chápe život buňky a rozmnožování buňky dělením. Vysvětlí rozdíl mezi rostlinnou a živočišnou buňkou, buňkou prokaryotickou a eukaryotickou. Vysvětlí rozdíl mezi nebuněčným, jednobuněčným a mnohobuněčným organismem. Na příkladech řas, kvasinek a prvoků vysvětlí pojmy producent, reducent a konzument. Pochopí nezbytnost jednotlivých složek v potravním řetězci. Uvede význam a vybrané zástupce jednobuněčných rostlin, hub a živočichů.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sinice - krásnoočko, jednobuněčné řasy - kvasinky - prvoci 	<p>PT: OSV: Rozvoj schopnosti poznávání OSV: Seberegulace a sebeorganizace</p>
Biologie hub – houby nižší a vyšší			
<p>Rozpozná naše nejnámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků.</p>	<p>Popíše stavbu těla a význam plísňí. Ví o znehodnocení potravin plísněmi.</p> <p>Popíše stavbu těla a rozmnožování hub s plodnicemi. Poznává několik vybraných druhů hub. Uvede způsoby zacházení s houbami a pokrmy z nich. Popíše stavbu lišejníku a vysvětlí princip symbiomy řasy a houby.</p>	<p>houby bez plodnic</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní charakteristika - pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy (plísně) <p>houby s plodnicí</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba, výskyt, význam - zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami <p>lišejníky</p> <ul style="list-style-type: none"> - výskyt a význam 	<p>PT: OSV: Rozvoj schopnosti poznávání OSV: Seberegulace a sebeorganizace MPV: Vkz: První pomoc</p>
Biologie živočichů – nižší živočichové - bezobratlí			
<p>Porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů.</p> <p>Rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané</p>	<p>Porovná vnější a vnitřní stavbu živočichů za použití osvojené odborné terminologie a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů. Stručně charakterizuje život vybraných bezobratlých živočichů.</p>	<p>stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla</p> <ul style="list-style-type: none"> - živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy - jednobuněčné a mnohobuněčné organismy 	<p>PT: OSV: Rozvoj schopnosti poznávání OSV: Seberegulace a sebeorganizace MPV: Vkz: Ochrana člověka a jeho zdraví Pč: Pěstitelské práce</p>

<p>Živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin.</p> <p>Odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí.</p> <p>Zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy.</p>	<p>Zařadí modelové příklady do systému, uvede nejznámější zástupce jednotlivých taxonomických skupin.</p> <p>Rozlišuje vnitřní a vnější parazity.</p> <p>Zhodnotí pozitivní i negativní význam bezobratlých živočichů.</p>	<p>- rozmnožování</p> <p>vývoj, vývin a systém živočichů</p> <p>- významní zástupci jednotlivých skupin živočichů</p> <p>bezobratlí živočichové</p> <p>Žahavce Ploštěnci Hlísti Kroužkovci Měkkýši (plži, mlži, hlavonožci) Členovci (trilobité, korýši, klepátkatci, vzdušnicovci)</p> <p>rozšíření, význam a ochrana živočichů</p> <p>- hospodářsky a epidemiologicky významné druhy - živočišná společenstva,</p> <p>projevy chování živočichů</p>	
Praktické poznávání přírody			
<p>Aplikuje praktické metody poznávání přírody.</p>	<p>Pozoruje lupou a mikroskopem.</p> <p>Používá zjednodušené určovací klíče a atlasy.</p> <p>Dodržuje pravidla bezpečnosti práce.</p>	<p>praktické metody poznávání přírody</p> <p>- pozorování lupou a mikroskopem, (případně dalekohledem)</p> <p>- zjednodušené určovací klíče a atlasy</p> <p>- laboratorní práce a pozorování během roku</p> <p>- založení sbírek</p>	<p>PT: OSV: Seberegulace a sebeorganizace OSV: Kooperace a kompetice MPV: Pč: Pěstitelské práce</p>

Ročník: 7.

očekávané výstupy z RVP	dílčí výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
Biologie rostlin			
<p>Odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky</p>	<p>Vysvětlí vývoj rostlin.</p> <p>Dokáže rozlišit nižší a vyšší rostlinu.</p>	<p>Rozdílí mezi nižšími a vyššími rostlinami</p>	<p>PT: OSV: Rozvoj schopnosti poznávání</p>

<p>přes pletiva až k jednotlivým orgánům.</p> <p>Vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin.</p> <p>Rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů.</p>	<p>Uvede příklady výtrusných rostlin. Vybrané zástupce rozlišuje na mechorosty a kapradorosty. Vysvětlí význam výtrusných rostlin v přírodě. Vysvětlí rozdíl mezi výtrusnými a semennými rostlinami. Podle charakteristických znaků rozlišuje hlavní zástupce nahosemenných rostlin. Chápe význam lesa a způsob jeho ochrany. Uvede rozdíl mezi nahosemennou a krytosemennou rostlinou. Vysvětlí funkce jednotlivých částí rostlinného těla. Chápe princip a význam rozmnožování rostlin. Pochopí význam charakteristických znaků pro určování rostlin. Rozliší rostliny dvouděložné a jednoděložné a podle morfologických znaků také základní čeledi rostlin. Třídí vybrané zástupce do jednotlivých čeledí. Uvede příklady a využití kulturních plodin. Zdůvodní nutnost ochrany přírody.</p>	<p>Vývoj vyšších rostlin, přechod rostlin na souš</p> <p>systém rostlin</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů <p>řas mechorostů kapradorostů (plavuně, přesličky, kapradiny) nahosemenných rostlin krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných)</p> <ul style="list-style-type: none"> - jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců <p>anatomie a morfologie rostlin</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin - kořen - stonek - list, - květ, semeno, plod <p>fyziologie rostlin</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu a rozmnožování (oplenění, oplození) <p>význam rostlin a jejich ochrana</p>	<p>OSV: Seberegulace a sebeorganizace MPV: Vkz: Způsoby výživy Z: Zemědělská výroba, lesní hospodářství Pč: Pěstitelské práce</p>
Biologie živočichů – vyšší živočichové - strunatci			
<p>Porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů.</p> <p>Rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních</p>	<p>Vysvětlí význam a zásady třídění organismů, rozlišuje jednotlivé taxonomické jednotky. Porovná vnější a vnitřní stavbu živočichů za použití osvojené odborné terminologie a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů.</p>	<p>stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla</p> <ul style="list-style-type: none"> - orgány, orgánové soustavy <p>vývoj, vývin a systém živočichů</p> <ul style="list-style-type: none"> - významní zástupci jednotlivých skupin živočichů 	<p>PT: OSV: Rozvoj schopnosti poznávání OSV: Seberegulace a sebeorganizace MPV: Př : Etologie Vkz: Výživa</p>

<p>taxonomických skupin.</p> <p>Odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí.</p> <p>Zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy.</p>	<p>Dokáže rozdělit zástupce do jednotlivých tříd a chápe vývojové zdokonalování</p> <p>Vysvětlí přizpůsobení živočichů danému prostředí.</p> <p>Pozná vybrané zástupce paryb. Rozlišuje nejznámější mořské a sladkovodní ryby.</p> <p>Uvede význam ryb v potravě člověka.</p> <p>Pozná vybrané zástupce obojživelníků.</p> <p>Vysvětlí přizpůsobení obojživelníků vodnímu prostředí.</p> <p>Pozná vybrané zástupce plazů.</p> <p>Poskytne první pomoc při uštknutí hadem.</p> <p>Chápe vývojové zdokonalení stavby těla ptáků, jejich přizpůsobení k letu.</p> <p>Určí vybrané zástupce ptáků a dokáže je podle znaků rozdělit do nejznámějších řádů.</p> <p>Charakterizuje výrazné etologické rysy ptáků.</p> <p>Vysvětlí význam živočichů v přírodě i pro člověka.</p>	<p>Strunatci</p> <p>Paryby</p> <p>Ryby</p> <p>Obojživelníci</p> <p>Plazi</p> <p>Ptáci</p> <p>rozšíření, význam a ochrana živočichů</p> <ul style="list-style-type: none"> - hospodářsky a epidemiologicky významné druhy - péče o vybrané domácí živočichy - živočišná společenstva <p>projevy chování živočichů</p>	
Praktické poznávání přírody			
<p>Aplikuje praktické metody poznávání přírody.</p>	<p>Pozoruje lupou a mikroskopem</p> <p>Používá zjednodušené určovací klíče a atlasy.</p> <p>Dodržuje pravidla bezpečnosti práce.</p>	<p>praktické metody poznávání přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozorování lupou a mikroskopem, (případně dalekohledem) - zjednodušené určovací klíče a atlasy - založení herbáře - laboratorní práce a pozorování během roku 	<p>PT:</p> <p>OSV: Seberegulace a sebeorganizace</p> <p>OSV: Kooperace a kompetice</p> <p>MPV:</p> <p>Pč: Pěstitelské práce</p>

Ročník: 8.

očekávané výstupy z RVP	dílní výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
Biologie živočichů - savci			
<p>Porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů.</p> <p>Rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin.</p> <p>Odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na případech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí.</p> <p>Zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy.</p>	<p>Popíše kostru, orgány a orgánové soustavy vybraných savců za použití osvojené odborné terminologie. Vysvětlí funkci jednotlivých orgánů. Vysvětlí přizpůsobení savců prostředí a způsobu života. Podle charakteristických znaků rozlišuje základní řády savců a správně roztřídí vybrané zástupce. Uvede některé z kriticky ohrožených savců u nás i ve světě.</p>	<p>stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla - orgány, orgánové soustavy</p> <p>vývoj, vývin a systém živočichů - významní zástupci jednotlivých skupin živočichů</p> <p>Strunatci Savci</p> <p>rozšíření, význam a ochrana živočichů - hospodářsky a epidemiologicky významné druhy - péče o vybrané domácí živočichy - chov domestikovaných živočichů - živočišná společenstva</p> <p>projevy chování živočichů</p>	<p>PT: OSV: Rozvoj schopnosti poznávání OSV: Seberegulace a sebeorganizace MPV: Z: Přírodní oblasti Př: Vegetační pásy Pč: Pěstitelské práce</p>
Biologie člověka			
<p>Orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka.</p>	<p>Zařadí člověka do systému živočišné říše. Uvede příklady názorů na vznik a vývoj člověka. Vysvětlí vývoj člověka, určí společné znaky s jeho předchůdci. Orientuje se v lidských rasách a jejich charakteristických znacích, popírá rasismus.</p>	<p>fylogeneze člověka - názory na vznik a vývoj člověka - lidské rasy</p>	<p>PT: OSV: Rozvoj schopnosti poznávání OSV: Sebepoznání a sebepojetí OSV: Seberegulace a sebeorganizace OSV: Mezilidské vztahy OSV: Hodnoty, postoje a praktická etika OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MKV: Kulturní diference MKV: Lidské vztahy MKV: Etnický původ MKV: Multikulturalita MV: Kritické čtení a vnímání</p>

			<p>mediálních sdělení</p> <p>MPV: Aj: Etnický původ, národnostní menšiny D: Pravěk, II. světová válka Př: Geologické éry</p>
<p>Uřídí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy.</p> <p>Objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří.</p>	<p>Stručně popíše stavbu a funkci těla člověka včetně vnitřních orgánů. Popíše zásady hygieny jednotlivých orgánových soustav, prevence chorob a realizuje je ve svém životě.</p> <p>Rozpozná pozitivní a negativní vlivy, působící na jeho zdravý vývoj. Charakterizuje zdravý životní styl a aplikuje jeho zásady v režimu školy.</p>	<p>anatomie a fyziologie - stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy</p> <p>Soustava opěrná a pohybová Soustava trávicí Soustava dýchací Soustava oběhová Soustava vylučovací Soustava kožní Soustava smyslová Soustava nervová</p> <p>ontogeneze člověka - vývoj jedince</p>	<p>PT: OSV: Rozvoj schopnosti poznávání OSV: Sebepoznání a sebepojetí OSV: Seberegulace a sebeorganizace MV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MV: Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p> <p>MPV: Vkz: Dospívání Tv: Činnosti ovlivňující zdraví F: Světelné jevy, čočka F: Zvukové jevy D: Pitvy Ch: Cukry, tuky, bílkoviny</p>
<p>Rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby.</p>	<p>Popíše zásady hygieny jednotlivých orgánových soustav, prevence chorob a realizuje je ve svém životě. Vysvětlí možné vlivy prostředí a životního stylu na zdraví člověka. Rozlišuje vstupní brány nemoci, zachovává zásady prevence. Poskytne první pomoc v běžných situacích, včetně transportu postiženého. Objasní pojmy epidemie, infekce, karanténa.</p>	<p>nemoci, úrazy a prevence - příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí - závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie</p>	<p>PT: OSV: Rozvoj schopnosti poznávání OSV: Sebepoznání a sebepojetí OSV: Psychohygieny OSV: Seberegulace a sebeorganizace OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti EMV: Ekosystémy MV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MV: Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p> <p>MPV: Vkz: Životní styl, civilizační choroby, ochrana před chorobami Tv: Životní styl F: Elektrické jevy, úraz el.proudem Př: Bakterie a viry</p>

			Ch: Soli ve výživě člověka Pč: Práce s technickými materiály Pč: Příprava pokrmů Pč: Pěstitelské práce
Genetika			
Vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti. Uvede příklady dědičnosti v praktickém životě.	Vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti a přenosu dědičných vlastností ve šlechtitelství a chovatelství. Chápe potřebu zachování rodu. Osvojí si fyziologii rozmnožování, objasní pojmy chromozom, gen, genetika.	dědičnost a proměnlivost organismů - podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení - šlechtitelství a chovatelství - pohlavní a nepohlavní rozmnožování (dělení buněčného jádra)	PT: OSV: Rozvoj schopnosti poznávání OSV: Seberegulace a sebeorganizace MV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MPV: Ch: Organické kyseliny
Praktické poznávání přírody			
Aplikuje praktické metody poznávání přírody.	Pozoruje lupou a mikroskopem. Používá zjednodušené určovací klíče a atlasy. Dodržuje pravidla bezpečnosti práce.	praktické metody poznávání - laboratorní práce a pozorování během roku - pozorování mikroskopem - využití atlasů	PT: OSV: Seberegulace a sebeorganizace OSV: Kooperace a kompetice MPV: Pč: Pěstitelské práce

Ročník: 9.

očekávané výstupy z RVP	dílčí výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
Neživá příroda - Země, naše planeta			
	Vysvětlí teorii vzniku Země. Ví, že Slunce je hvězda, z níž se uvolňuje velké množství energie ve formě slunečního záření, které je základním zdrojem energie pro život na Zemi. Charakterizuje základní zemské sféry.	Země - planeta Země - vznik a stavba Země	PT: OSV: Rozvoj schopnosti poznávání OSV: Seberegulace a sebeorganizace MPV: Př : Význam Slunce Z: Země jako vesmírné těleso D: Objevné cesty, počátek novověku F: Země a vesmír Aj: Vesmír
	Vysvětlí teorii o vzniku Země a vývoji života na Zemi. Ví, jak se nazývají časové úseky	vývoj zemské kůry a organismů na Zemi - geologické změny	PT: OSV: Rozvoj schopnosti poznávání OSV: Seberegulace a

	stanovené podle význačných změn v přírodě. Popíše geologickou stavbu České republiky.	- vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí	sebeorganizace MPV: D: Pokrok ve společnosti v 19. století Z: Geologický vývoj ČR Př: Vývoj člověka
Mineralogie			
Rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek.	Rozliší prvky souměrnosti krystalu. Orientuje se na stupnici tvrdosti. Podle charakteristických vlastností rozpozná a třídí vybrané nerosty. Uvede význam některých důležitých nerostů.	nerosty - vznik, vlastnosti - kvalitativní třídění - praktický význam a využití zástupců - určování jejich vzorků - fyzikální a chemické vlastnosti minerálů	PT: OSV: Rozvoj schopnosti poznávání OSV: Seberegulace a sebeorganizace MPV: F: Stavba látek Ch: Složení látek M: Středová a osová souměrnost Z: Nerostné suroviny
Petrologie			
Rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek.	Rozlišuje horniny vyvřelé, usazené a přeměněné a popíše způsob jejich vzniku. Uvede význam a použití vybraných druhů hornin.	Horniny - vznik, vlastnosti - třídění: horniny vyvřelé horniny usazené horniny přeměněné - praktický význam a využití zástupců - určování jejich vzorků	PT: OSV: Rozvoj schopnosti poznávání OSV: Seberegulace a sebeorganizace MPV: Z: Nerostné suroviny
Utváření zemského povrchu			
Rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody.	Rozlišuje vnitřní geologické děje, uvede konkrétní příklady, zná důsledky jejich činnosti. Rozlišuje vnější geologické děje, uvede konkrétní příklady, zná důsledky jejich činnosti. Určí vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin, její hospodářský význam pro společnost, nebezpečí a příklady její devastace.	vnější a vnitřní geologické procesy - příčiny a důsledky Poruchy zemské kůry Vrásnění Zemětřesení Sopečná činnost Pohyby litosférických desek Zvětrávání půdy - složení, vlastnosti a význam půdy Působení gravitace Činnost vody (podzemní voda, vodní toky, moře)	PT: OSV: Rozvoj schopnosti poznávání OSV: Seberegulace a sebeorganizace EMV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí MPV: D: Starověké Řecko Z: Přírodní sféra Z: Antarktida Ch: Životní prostředí Pč: Pěstitelské práce

		Činnost ledovců Činnost organismů a člověka	
Základy ekologie			
<p>Uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi. Na příkladu objasní princip existence živých a neživých složek ekosystému.</p> <p>Vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam.</p>	<p>Orientuje se v základních ekologických pojmech. Rozlišuje živé a neživé složky životního prostředí. Chápe, co jsou podmínky optimální, nepříznivé, nevhodné. Rozliší biotické a abiotické podmínky života. Vysvětlí základní vztahy mezi populacemi. Uvede konkrétní příklad potravního řetězce a vysvětlí důsledky oslabení jednoho článku řetězce. Ví, že charakter ekosystému na souši závisí na vegetačním pásu a vegetačním stupni.</p>	<p>organismy a prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> - vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím - populace - společenstva - přirozené a umělé ekosystémy - potravní řetězec - rovnováha v ekosystému. 	<p>PT: OSV: Rozvoj schopnosti poznávání OSV: Seberegulace a sebeorganizace EMV: Ekosystémy EMV: Základní podmínky života EMV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí MPV: Z: Geografické pásy Př: Biomy Př: Atmosféra, hydrosféra Ch: Voda, vzduch</p>
<p>Uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi.</p> <p>Uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí.</p>	<p>Vysvětlí význam podnebí a počasí ve vztahu k životu organismů.</p> <p>Popíše přirozené změny v přírodě a změny vyvolané člověkem, objasní jejich důsledky pro kvalitu životního prostředí. Zaujímá stanoviska k ekologickým problémům. Charakterizuje mimořádné události vyvolané výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy a základní způsoby ochrany. Na modelových příkladech (ukázkách, situacích) hodnotí správné a nesprávné jednání účastníků. Vysvětlí, jakým způsobem se může člověk podílet na zhoršování či zlepšování životního prostředí.</p>	<p>podnebí a počasí ve vztahu k životu</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam vody a teploty prostředí pro život - ochrana využití přírodních zdrojů, - význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život - vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka <p>mimořádné události způsobené přírodními vlivy</p> <ul style="list-style-type: none"> - příčiny vzniku mimořádných událostí - přírodní světové katastrofy - nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi 	<p>PT: OSV: Rozvoj schopnosti poznávání OSV: Sebepoznání a sebepojetí OSV: Seberegulace a sebeorganizace OSV: Hodnoty, postoje a praktická etika OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti EMV: Ekosystémy EMV: Základní podmínky života EMV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí EMV: Vztah člověka k prostředí MPV: Z: Jižní Amerika, Afrika, hospodářství evropských států Př: Kaprad'orosty Z: Ochrana přírody a krajiny, energetika Z: Globální problémy lidstva</p>

		ochrana přírody a životního prostředí - globální problémy a jejich řešení - chráněná území	Ch: Globální ekologické problémy F: Zdroje energie, sluneční články Ch: Fosilní paliva, životní prostředí Ch: Chemie jako věda, voda, vzduch, kyseliny a zásady
	Rozlišuje projevy chování živočichů.	Etologie jako věda Chování živočichů	PT: OSV: Rozvoj schopnosti poznávání OSV: Seberegulace a sebeorganizace MPV: Př: Bezobratlí, obratlovci
Praktické poznávání přírody			
Applikuje praktické metody poznávání přírody.	Pozoruje lupou a mikroskopem. Používá zjednodušené určovací klíče a atlasy. Dodržuje pravidla bezpečnosti práce.	praktické metody poznávání přírody - pozorování lupou a mikroskopem, (případně dalekohledem) - zjednodušené určovací klíče a atlasy - založení sbírek - laboratorní práce a pozorování během roku	PT: OSV: Seberegulace a sebeorganizace OSV: Kooperace a kompetice MPV: Pč: Pěstitelské práce

5.14 Zeměpis

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2.stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

- Obsahová náplň předmětu zeměpis směřuje k:
 - získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí, osvojování hlavních geografických objektů, jevů, pojmů a používání poznávacích metod,
 - získávání a rozvíjení dovedností pracovat se zdroji geografických informací,
 - respektování přírodních hodnot, lidských výtvorů a k podpoře ochrany životního prostředí
 - rozvoji trvalého zájmu o poznávání vlastní země a regionů světa jako nedílné součásti životního
 - způsobu moderního člověka,
 - rozvíjení kritického myšlení a logického uvažování,
 - aplikování geografických poznatků v praktickém životě.
- Zeměpis se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7., 8. ročníku 2 hodiny týdně, v 9. ročníku 1 hodinu týdně.
- Výuka probíhá v kmenových třídách, formy a metody práce jsou voleny podle učiva a cílů vzdělávání: frontální výuka s demonstračními pomůckami, obrazovým materiálem, skupinová práce (s využitím map, pracovních listů, odborné literatury, časopisů, internetu), zeměpisné vycházky s pozorováním apod.
- Předmět zeměpis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:
 - chemie: znečištění atmosféry, hydrosféry, biosféry atd.
 - fyzika: sluneční soustava, vesmír atd.
 - přírodopis: rozšíření živočichů a rostlin, biotopy, ekosystémy, CHKO, národní parky atd.Mezipředmětové vztahy jsou aplikovány i na předměty z ostatních vzdělávacích oblastí:
 - matematika: měřítko mapy, převody jednotek, práce s grafy, diagramy atd.
 - informatika: zdroj aktuálních informací a jejich zpracování
 - dějepis: kultura národů, historie států, lidské aktivity v minulosti

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k rozvíjení klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

- Učitel vede žáky k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací
- k používání odborné terminologie,
- k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi,
- k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů.
- podporuje schopnost žáků vybírat a využívat vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, zařazovat získané poznatky do širších celků, nalézat souvislosti
- podporuje u žáků dovednost kriticky posuzovat, porovnávat a formulovat závěry,
- vede žáky k poznávání smyslu a cíle učení, mají k pozitivnímu vztahu k učení.

Kompetence k řešení problémů

- Učitel vede žáky k vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů,
- k využívání metod, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci,
- k argumentaci, k diskusi na dané téma, k obhajování svých výroků, ke kritickému myšlení,
- k odpovědím na otevřené otázky, k schopnosti hájit svá rozhodnutí.
- k práci s chybou.

Kompetence komunikativní.

- Učitel vede žáky: ke komunikaci mezi sebou a učitelem a k dodržování předem stanovených pravidel vzájemné komunikace,
- k naslouchání a respektování názorů druhých,
- k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů v písemné i mluvené podobě.

Kompetence sociální a personální

- Učitel vede žáky: k využívání skupinového a inkluzivního vyučování,
- k utváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání,
- k ochotě pomoci a o pomoc požádat,
- k spoluúčasti na vytváření kritérií hodnocení a k následnému hodnocení svých výsledků,

- k dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů,
- k občanské odpovědnosti za vytváření podmínek pro udržitelný rozvoj v lokálním a globálním měřítku.

Kompetence občanské

- Učitel vede žáky: k dodržování pravidel slušného chování,
- k pochopení práv a povinností v souvislosti s principem trvale udržitelného rozvoje,
- k tomu, aby brali ohled na druhé,
- k vytváření osobních představ o geografickém a životním prostředí.

Kompetence pracovní

- Učitel vede žáky k dodržování pravidel bezpečného chování v terénu,
- k vyhledávání a využívání různých zdrojů informací,
- k efektivní a ohleduplné práci.

Kompetence digitální

- učitel seznamuje žáky s novými technologiemi, učí je kriticky hodnotit jejich přínosy a reflektovat rizika jejich využívání
- učí žáky vyhledávat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vede žáky k využívání digitálních technologií k usnadnění práce, zefektivnění svých pracovních postupů a zkvalitnění výsledků své práce

Průřezová témata

- Ve vyučovacím předmětu Zeměpis se ve všech ročnících 2.stupně realizují tematické okruhy průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.**

Vzdělávací oblast: Člověk a přírodaVyučovací předmět: **Zeměpis**Ročník: **6.**

očekávané výstupy z RVP	dílčí výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie			
Organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů. Používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii.	Používá základní geografické pojmy a aplikuje je v jazyce daného předmětu. Vyjmenuje hlavní topografické útvary a určí jejich vliv na okolní krajinu. Orientuje se v kartografických a topografických produktech přiměřené náročnosti. Orientuje se v možnostech a rozdílech v práci s globusem a mapou. Samostatně pracuje s globusem a mapou s návazností na světové strany a dané měřítko. Rozlišuje správně poledníky a rovnoběžky, s jejich pomocí pak určuje zeměpisnou polohu daných území.	Komunikační geografický a kartografický jazyk Základní geografické, topografické a kartografické pojmy Základní topografické útvary Hlavní topografické produkty - plán, mapa Jazyk mapy Statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky Informační geografická média Geografická kartografie a topografie Glóbus a jeho měřítko Zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, určování zeměpisné polohy Měřítko a obsah plánů a map, návaznost k světovým stranám Praktická cvičení s dostupnými kartografickými produkty	PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání MPV: Čj: Zeměpisné názvy Aj : Vesmír PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání MPV: Nj: Práce s mapou
Přírodní obraz Země			
Prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů.	Orientuje se v rozmístění vesmírných těles ve sluneční soustavě a jejich vzájemné koexistenci se zaměřením na planetu Zemi. Popisuje tvar, velikost a pohyby Země a srovnává je s ostatními vesmírnými tělesy. Vyloží proces střídání dne a noci a	Země jako vesmírné těleso Tvar, velikost a pohyby Země Střídání dne a noci, střídání ročních období Světový čas, časová pásma	PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání MPV: Př: Vznik Země; Země a naše planeta

	střídání ročních období na Zemi. Určuje světový čas na daných místech Země se znalostí orientace v časových pásmech.		
Rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu.	Vyjmenuje rozdíly mezi jednotlivými složkami krajinné sféry, jejich typické znaky a výskyt. Chápe nutnost zachovávat přírodní sféru v jejím původním přirozeném stavu z důvodu zachování trvale udržitelného rozvoje.	Krajinná sféra Přírodní sféra Společenská a hospodářská sféra	PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání EMV: Ekosystémy EMV: Základní podmínky života MPV: D: Nejstarší starověké civilizace F: Změny skupenství Př : Savci Př: Utváření zemského povrchu; Základy ekologie Ov: Naše obec, region, kraj Ov: Globalizace
Porovnává působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost.	Chápe souvislost krajinných činitelů s životními podmínkami v přírodě. Popisuje přírodní podmínky v oblasti regionu v návaznosti na krajinné činitele a krajinné procesy.	Systém přírodní sféry na planetární úrovni Geografické pásy, šířková pásma, výškové stupně Systém přírodní sféry na regionální úrovni Přírodní oblasti	PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání EMV: Ekosystémy EMV: Základní podmínky života EMV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí MPV: Nj: Počasí a podnebí
Regiony světa			
Lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny.	Vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány. Rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů. Charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry světadílů, oceánů a států.	Světadíly, oceány, makroregiony světa.	
Životní prostředí			
Porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny.	Vyjmenuje a rozliší jednotlivé druhy krajiny, rozpozná je v praxi a jmenuje jejich základní znaky a funkce. Prokazuje znalost v oblasti orientace	<u>Krajina</u> Krajina a její základní složky Zásady pohybu a pobytu v přírodě	PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání EGS: Objevujeme Evropu a svět EMV: Ekosystémy EMV: Základní podmínky života

Uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů).	v terénu, určování světových stran a uvádí zásady pohybu a pobytu v přírodě.		
Uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí.	<p>Chápe zásady ekologického chování k přírodě jako princip udržitelného rozvoje na naší planetě.</p> <p>Vyjmenuje nejvýznamnější chráněná krajinná území světa, všechny české národní parky, některé chráněné krajinné oblasti a uvádí jejich znaky a význam pro společnost.</p> <p>Vyjmenuje nejvýznamnější globální problémy lidstva a způsoby, jak jim lze předcházet.</p>	<p><u>Vztah příroda a společnost</u></p> <p>Ekologie a zeměpis</p> <p>Chránění území přírody</p> <p>Globální ekologické problémy</p>	<p>PT:</p> <p>OSV: Rozvoj schopností poznávání</p> <p>EMV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>EMV: Vztah člověka k prostředí</p> <p>MPV:</p> <p>Př: Člověk a životní prostředí</p> <p>Ov: Globalizace</p>

Ročník: 7.

<i>očekávané výstupy z RVP</i>	<i>dílčí výstupy</i>	<i>učivo</i>	<i>přesahy, vazby, MPV, PT</i>
<i>Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie</i>			
<p>Organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů.</p> <p>Používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii</p>	<p>Porovná rozlohu Světového oceánu a pevniny, rozlohy jednotlivých světadílů a jejich rozmístění na zemském tělese.</p> <p>Orientuje se na atlasových a nástěnných mapách, grafech a přehledech a vyhledá hlavní horopisné celky.</p>		
<i>Regiony světa</i>			

<p>Lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny.</p> <p>Porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států.</p> <p>Zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich.</p>	<p>Seznámí se s daty o poloze a rozloze Afriky, hodnotí její přírodní prostředí, správně přiřadí k podnebným pásům, na základě podnebí odvodí typy afrických přírodních krajín, lokalizuje části nejvíce zasažené lidskou činností a vyhledá informace o ochraně africké přírody.</p> <p>Vyhledává hustě a řídky osídlené oblasti, chápe, proč je Afrika hospodářsky nejzaostalejší kontinent a lokalizuje pásmo SAHEL jako jednu z nejhudších částí světa.</p> <p>Porovná oblasti Afriky z hlediska odlišnosti přírodních podmínek, obyvatelstva, hospodářské situace a možností cestovního ruchu.</p> <p>Vysvětlí pojem monzun, vysvětlí význam těžby ropy v tomto oceánu, lokalizuje oblasti využívané k cestovního ruchu.</p>	<p>Afrika poloha, rozloha, členitost pobřeží, povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo, přírodní zdroje</p> <p>Obyvatelstvo Afriky</p> <p>Oblasti Afriky: Severní arabská Afrika, Tropická Afrika, Jižní Afrika Indický oceán</p>	<p>PT: MKV: Etnický původ MKV: Multikulturalita MPV: D: Starověké civilizace Egypt, Římská říše</p>
	<p>Lokalizuje na mapě světa světadíly Austrálie, porovná jeho rozlohu s ostatními světadíly, hodnotí přírodní prostředí, objasní pojem endemit.</p> <p>Vysvětlí pojem federativní stát na příkladu Australského svazu, hodnotí ekonomické postavení Austrálie ve světě, vyhledá informace o původních obyvatelích Austrálie.</p>	<p>Austrálie poloha, rozloha, členitost pobřeží, povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo a živočišstvo, přírodní zdroje</p> <p>Objevení Austrálie a její obyvatelstvo Australský svaz</p>	
	<p>Porovná rozlohu Tichého oceánu s ostatními oceány, lokalizuje oblasti s největší sopečnou činností, vysvětlí její následky, lokalizuje</p>	<p>Tichý oceán a Oceánie Obyvatelstvo a hospodářství Oceánie</p>	

	<p>Vyhledá a prezentuje informace o Kanadě a USA.</p> <p>Objasní na jaké tradice navazuje život dnešních obyvatel Mexika. Vyhledá v mapě zemědělské plodiny, na kterých je závislé hospodářství většiny států této oblasti, vymezení hlavní oblasti turistického ruchu.</p> <p>Dělí státy Jižní Ameriky podle polohy a přírodních podmínek do několika regionů, vyhledá informace o zemědělství této oblasti. Zaměří se na hospodářství ve vybraných státech /Brazílie, Argentina/, hodnotí problém kácení Amazonského pralesa.</p>	<p>Politické dělení Severní Ameriky</p> <p>Státy Střední Ameriky</p> <p>Politické rozdělení Jižní Ameriky</p>	
	<p>Lokalizuje na mapě světa kontinent Eurasie, vymezení hranici mezi Evropou a Asií, porovná rozlohu obou světadílů vzájemně i s ostatními světadíly.</p> <p>Hodnotí přírodní podmínky Asie, porovná části Asie z hlediska povrchu, poznává členění podnebných pásem, chápe faktory, které mají na podnebí Asie největší vliv.</p> <p>Odvodí typy přírodních krajín Asie, vyhledá informace o endemických druzích živočichů a rostlin.</p> <p>Vysvětlí rozmístění obyvatel Asie v souvislosti s přírodními podmínkami, hodnotí význam omezení porodnosti v některých státech, zejména v Číně, a rozdílnost kultury a náboženství v jednotlivých oblastech, porovná státy z hlediska vyspělosti, vysvětlí pojem asijský</p>	<p>Asie přírodní podmínky</p> <p>Obyvatelstvo, hospodářství, oblasti</p>	<p>PT: EMV: Ekosystémy MKV: Etnický původ MKV: Kulturní diference MKV: Multikulturalita MPV: D: Lidské rasy</p>

	tygr, lokalizuje oblasti válečných konfliktů vyhledá informace o některých státech, vymezí oblasti nejvíce navštěvované turisty a obhájí tento výběr. Z hlediska přírodních, kulturních a ekonomických zvláštností dělí Asii do několika oblastí.		
--	---	--	--

Ročník: 8.

<i>očekávané výstupy z RVP</i>	<i>dílčí výstupy</i>	<i>učivo</i>	<i>přesahy, vazby, MPV, PT</i>
Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie			
Používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii.	Používá základní geografické pojmy a aplikuje je. Orientuje se na atlasových a nástěnných mapách, grafech a přehledech a vyhledá hlavní horopisné celky.	Komunikační a kartografický jazyk Geografická kartografie a topografie	
Regiony světa			
<p>Lokalizuje na mapách světadílů, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny.</p> <p>Porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států.</p> <p>Zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich.</p>	<p>Popíše přírodní a kulturně historické odlišnosti Evropy od Asie, a člení Euroasii na dva světadílů.</p> <p>Porovnává podnebí a povrch jednotlivých částí Evropy i s přírodními podmínkami ČR, na mapě lokalizuje hlavní povrchové útvary, důležité vodní toky. V souvislosti s podnebnými pásy odvodí typy přírodních krajín a hodnotí jejich využití člověkem.</p> <p>Je schopen vysvětlit, proč je Evropa nejhustěji osídleným světadílem, prezentuje poznatky ze setkání s obyvateli jiných evropských zemí, dělí obyvatelstvo Evropy do hlavních národnostních skupin.</p>	<p>Evropa</p> <p>Podnebí, povrch, vodstvo</p> <p>Typy přírodních krajín</p> <p>Obyvatelstvo</p>	<p>PT: OSV: Komunikace OSV: Kooperace a kompetice EGS: Evropa a svět nás zajímá EGS: Objevujeme Evropu a svět EGS: Jsme Evropané</p> <p>MPV: D: Světové války Aj: Anglicky mluvící země Nj: Německy mluvící země Př: Alternativní zdroje energie</p>

	<p>Porovná státy z hlediska vyspělosti. Chápe význam Evropské unie, vyhledá informace o jejím sídle a hlavních institucích.</p> <p>Dělí Evropu do těchto oblastí: Jižní, Západní, Severní, Střední, Jihovýchodní a Východní, vyhledá informace některých evropských státech, lokalizuje hlavní oblasti turistického ruchu, pozná hlavní evropské kulturní památky.</p>	<p>Hospodářství a politické rozdělení Evropská unie</p> <p>Zeměpisné oblasti Evropy, evropské státy, města, kulturní památky.</p>	
Česká republika			
<p>Vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy.</p> <p>Hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu.</p>	<p>Poznává územní jednotky státní správy a samosprávy. Seznamuje se s krajským členěním ČR, zvláště s krajem místního regionu.</p> <p>Vymezí příklady přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech.</p>	<p><u>Oblasti /regiony/ ČR</u></p>	<p>PT: VDO: Občan, občanská společnost a stát VDO: Formy participace občanů v politickém životě EGS: Evropa a svět nás zajímá</p>
<p>Hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál české republiky v evropském a světovém kontextu. místního regionu.</p>	<p>Určí geografickou polohu, rozlohu, porovnává rozlohu ČR s rozlohou vybraných států svět.</p> <p>Určí členitost povrchu a přírodní poměry a zdroje.</p> <p>Orientuje se na atlasových a nástěnných mapách, grafech a přehledech a vyhledá hlavní horopisné celky.</p> <p>Charakterizuje podnebí, rozmístění vodstva a půd, rostlinstva a živočišstva.</p> <p>Posoudí aktuální otázky životního prostředí na území ČR.</p> <p>Vyhledá NP a CHKO a pochopí jejich důležitost.</p>	<p><u>Česká republika</u> Česká republika na mapě Evropy</p> <p><u>Přírodní podmínky České republiky:</u> Geologický vývoj Nerostné suroviny Povrch Podnebí Vodstvo Půdy Biota Ochrana přírody a krajiny</p>	<p>PT: EGS: Jsme Evropané EMV: Ekosystémy EMV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí MV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MPV: Z: Orientace na mapě Př: Dějiny Země D: Podnikání šlechty – rybníkářství Př: Člověk a životní prostředí Z: Přírodní a alternativní zdroje elektrické energie</p>

	<p>Dokáže získávat a zpracovávat informace geografické, demografické a hospodářské charakteristiky. Využívá různé statistické přehledy, dat z tabulek a grafů. Vyhledá aktuální demografické údaje, zpracovává je, vyhodnocuje a pokouší se o prognózu dalšího vývoje.</p>	<p><u>Obyvatelstvo a sídla</u></p>	<p>PT: MKV: Etnický původ VDO: Občan, občanská společnost a stát OSV: Mezilidské vztahy</p> <p>MPV: M: Základy statistiky</p>
<p>Lokalizuje na mapách jednotlivé kraje ČR a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit.</p> <p>Uvádí příklady účasti a působnosti ČR ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států.</p>	<p>Poznává rozmístění hospodářských aktivit. Hospodářství charakterizuje v jednotlivých oblastech s využitím map ve školním atlase.</p> <p>Uvědomuje si nejen ekonomický význam zemědělství, lesního a vodního hospodářství, ale i jeho ekologický dopad na životní prostředí.</p> <p>Seznámí se s formami dopravy a spojů, oceňuje přínos cestovního ruchu pro ekonomii státu i pro obyvatelstvo.</p> <p>Uvede příklady zahraničního obchodu. Seznamuje se s hospodářským a politickým postavením ČR v Evropě a ve světě a jejím zapojením do mezinárodní dělby práce a obchodu.</p>	<p><u>Hospodářství</u> Průmysl těžební a energetický, hutní, strojírenský, chemický a gumárenský, výroba papíru a celulózy, průmysl stavebních hmot, skla, porcelánu a keramiky, spotřební, potravinářský</p> <p><u>Zemědělství</u> Zemědělská výroba, lesní a vodní hospodářství</p> <p><u>Doprava a spoje</u> <u>Služby, cestovní ruch a rekreace</u> <u>Zahraniční obchod</u></p>	<p>PT: EMV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí EGS: Evropa a svět nás zajímá EGS: Objevujeme Evropu a svět</p> <p>MPV: Ch : Kovy a nekovy Ch: Tepelně zpracované materiály Ch: Přírodní látky Př: Biologie rostlin Ch: Plasty Pč: Práce s technickými materiály</p>
<p>Terénní geografická výuka, praxe a aplikace</p>			

<p>Ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu.</p> <p>Aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny.</p> <p>Uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech.</p>	<p>Konkretizuje území místního region, snaží se charakterizovat přírodní, sídelní, hospodářské, kulturní a ekologické poměry.</p> <p>Uplatní praktickou topografii při pohybu v terénu.</p> <p>Orientuje se v geografických atlasech a mapách různých měřítek.</p> <p>Dodržuje bezpečnostní zásady při pohybu a pobytu v přírodě.</p>	<p><u>Můj domov</u> – místní region</p>	<p>PT: EMV: Vztah člověka k prostředí MV: Fungování a vliv médií na společnost</p> <p>MPV: Z: Orientace na mapách různých měřítek</p>
---	---	---	---

Ročník: 9.

<i>očekávané výstupy z RVP</i>	<i>dílčí výstupy</i>	<i>učivo</i>	<i>přesahy, vazby, MPV, PT</i>
<i>Společenské a hospodářské prostředí</i>			
<p>Posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace.</p>	<p>Zhodnotí seskupení obyvatelstva na Zemi z hlediska geografického a demografického.</p> <p>Vysvětlí rozdíl mezi státy světa dle rozlohy a dle počtu obyvatel, vyjmenuje státy s největším počtem obyvatel.</p> <p>Vyjmenuje lidské rasy a popíše mechanismus jejich rozdělení na Zemi.</p>	<p><u>Obyvatelstvo světa</u> Lidé na Zemi Státy světa podle počtu a původu obyvatel</p>	<p>PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání EGS: Objevujeme Evropu a svět MPV: Vkz: Země třetího světa; WHO</p>
<p>Posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel.</p>	<p>Určí, jaké znaky mohou být pro státy společné a v čem se každý stát odlišuje od ostatních.</p> <p>Vyjmenuje státy s největší a nejmenší rozlohou.</p> <p>Zhodnotí průběh a tvar hranic vybraných států.</p>	<p><u>Globalizační společenské, politické a hospodářské procesy</u> Společné a odlišné znaky států, státní svrchovanost Poloha a územní rozloha států Průběh a tvar státních hranic Státy světa podle státního členění Státní zřízení a forma vlády Státy světa podle politického</p>	<p>PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání EGS: Objevujeme Evropu a svět MPV: Ov: Globalizace</p>

	<p>Vysvětlí pojmy státní zřízení a forma vlády a vyjmenuje je.</p> <p>Posoudí vliv politické moci a politického systému na sílu státu a podle politické moci je odpovídajícím způsobem rozdělí.</p>	<p>systemu a politické moci</p>	
<p>Zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje.</p> <p>Porovnáva předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit.</p>	<p>Vyjmenuje jednotlivá hospodářská, zemědělská a průmyslová odvětví a státy s jejich nejvyšším výskytem. Zhodnotí jednotlivé druhy dopravy dle jejich rychlosti, objektu přepravy a energetické náročnosti.</p> <p>Uvádí druhy služeb pro obyvatelstvo a člení je na výrobní a nevýrobní.</p> <p>Zhodnotí význam cestovního ruchu a uvádí místa s nejvyšším množstvím pobytových a poznávacích zájezdů.</p> <p>Chápe význam mezinárodního obchodu, vyjmenuje místa s nejvyšším příjmem z obchodování a předmět jejich obchodu.</p>	<p><u>Světové hospodářství</u> Světové hospodářství Světové zemědělství, rybolov, lesní a vodní hospodářství Světový průmysl Doprava a spoje Služby obyvatelstvu Cestovní ruch Světový trh a mezinárodní obchod</p>	<p>PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání EGS: Objevujeme Evropu a svět MPV: Ch 9: Fosilní paliva, Znečištěné prostředí Př: Paliva Ov: Globalizace</p>
<p>Porovnáva státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků.</p> <p>Lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech.</p>	<p>Zhodnotí význam integrace států do společných mezinárodních organizací, vyjmenuje nejvýznamnější mezinárodní organizace a určí předmět jejich činnosti.</p> <p>Popíše globální problém násilí a terorismus a lokalizuje místa s ohniskem jejich výskytu.</p> <p>Vyhledá na mapě a vyjmenuje nově vzniklé státy světa.</p>	<p><u>Regionální společenské, politické a hospodářské útvary</u> Politická a hospodářská seskupení států světa, mezinárodní organizace, OSN Ohniska politických, národnostních a náboženských konfliktů, terorismus Nové státy na mapě světa</p>	<p>PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání EGS: Jsme Evropané EGS: Objevujeme Evropu a svět MPV: Nj: WTO a jiné organizace Ov: Evropská integrace; Mezinárodní spolupráce</p>
Životní prostředí			

<p>Porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin.</p> <p>Uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů).</p>	<p>Vyjmenuje a rozliší jednotlivé druhy krajin, rozpozná je v praxi a jmenuje jejich základní znaky a funkce.</p> <p>Prokazuje znalost v oblasti orientace v terénu, určování světových stran a uvádí zásady pohybu a pobytu v přírodě.</p>	<p><u>Krajina</u> Krajina a její základní složky Zásady pohybu a pobytu v přírodě</p>	<p>PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání EGS: Objevujeme Evropu a svět EMV: Ekosystémy EMV: Základní podmínky života</p>
<p>Uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí.</p>	<p>Chápe zásady ekologického chování k přírodě jako princip udržitelného rozvoje na naší planetě.</p> <p>Vyjmenuje nejvýznamnější chráněná krajinná území světa, všechny české národní parky, některé chráněné krajinné oblasti a uvádí jejich znaky a význam pro společnost.</p> <p>Vyjmenuje nejvýznamnější globální problémy lidstva a způsoby, jak jim lze předcházet.</p>	<p><u>Vztah příroda a společnosti</u> Ekologie a zeměpis Chránění území přírody Globální ekologické problémy</p>	<p>PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání EMV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí EMV: Vztah člověka k prostředí MPV: Př: Člověk a životní prostředí Ov: Globalizace</p>

5.15 Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

- ❑ Obsahovou náplní předmětu Hudební výchova na 1. stupni jsou pěvecké, instrumentální, poslechové a hudebně pohybové činnosti, které jsou vzájemně provázány a navzájem se doplňují. Tyto činnosti vedou žáky k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace.
- ❑ Hudební výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 1.– 5. ročníku 1 hodinu týdně.
- ❑ Výuka probíhá v kmenových třídách, učitelé používají různé metody práce, využívají dostupné hudební pomůcky, nástroje, audio i video ukázky a nahrávky. Nabízí a organizují společné návštěvy výchovných koncertů a besed i v mimoškolních hudebních aktivitách.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k rozvíjení klíčových kompetencí.

Kompetence k učení <ul style="list-style-type: none">❑ učitel vede žáky k vyhledávání, shromažďování, třídění a porovnávání informací❑ směřuje žáky k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využitím v praxi❑ dbá na používání odborné terminologie a symboliky❑ nabádá žáky k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů❑ učitel stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu❑ umožňuje každému žákovi zažít úspěch
Kompetence k řešení problémů <ul style="list-style-type: none">❑ učitel žákům předkládá dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů❑ vede žáky ke správným způsobům řešení problémů❑ s chybou žáka pracuje jako příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
Kompetence komunikativní <ul style="list-style-type: none">❑ učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat❑ vede žáky k vzájemnému naslouchání❑ zajímá se o náměty, názory a zkušenosti žáků
Kompetence sociální a personální <ul style="list-style-type: none">❑ učitel vede žáky k efektivní spolupráci a k vytváření příjemné atmosféry ve třídě❑ dbá na respektování a dodržování pravidel při práci v týmu❑ učí žáky objektivním způsobem hodnotit svoji práci i práci ostatních, chápat odlišné kvality svých spolužáků
Kompetence občanské <ul style="list-style-type: none">❑ učitel vede žáky k respektování názorů druhých❑ k oceňování a ochraně našich hudebních i kulturních tradic❑ vede žáky k zapojování se do kulturního dění❑ nabízí možnosti podílet se na kritériích hodnocení činností nebo jejich výsledků
Kompetence pracovní <ul style="list-style-type: none">❑ učitel vede žáky ke správnému a šetrnému užívání různých hudebních nástrojů a pomůcek❑ ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržování vymezených pravidel❑ snaží se u žáků vytvářet pozitivní vztah k hudebním činnostem
Kompetence digitální <ul style="list-style-type: none">❑ učitel vede žáky k vyhledávání a sdílení dat a informací, které odpovídají konkrétní situaci a účelu❑ seznamuje žáky s novými technologiemi, učí žáky při komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednat eticky

Průřezová témata

- ❑ Ve vyučovacím předmětu Hudební výchova se ve všech ročnících 1. stupně realizují tematické okruhy průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova, Mediální výchova.**

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Hudební výchova
Ročník: 1.

<i>očekávané výstupy z RVP</i>	<i>dílčí výstupy</i>	<i>učivo</i>	<i>přesahy, vazby, MPV, PT</i>
Zpívá v jednohlase.	Provádí hlasová, dechová a artikulační cvičení. Reprodukuje krátké motivky předzpívaných tónů. Rozlišuje řeč – zpěv, zvuk – tón. Uvolněně zpívá písně ve 2/3 a 3/4 taktu.	Pěvecké činnosti Pěvecký a mluvní projev. Pěvecký postoj, sezení, správné dýchání, zřetelná výslovnost, tvoření tónů, dynamicky odlišený zpěv. Intonační cvičení, nácvik písní.	MPV: Prv: Písničky o zvířátkách, o lese, o dětech, písně jarní, zimní
Rytmizuje a melodizuje jednoduché texty.	Reprodukuje rytmus tleskáním. Rytmizuje a melodizuje slova a jednoduchá říkadla.	Hudební rytmus. Hra na rytmickou a melodickou ozvěnu. Práce s jednoduchými říkadly.	MPV: Čj: Známa říkadla
Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře.	Používá jednoduché hudební nástroje k rytmickým cvičením a hudebnímu doprovodu. Poznává a pojmenuje klavír, kytaru, housle, flétnu., dřívka, triangel, bubínek.	Instrumentální činnosti Reprodukce motivů pomocí jednoduchých nástrojů orffovského instrumentáře.	PT: OSV: Kreativita
Reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie.	Pohybem vyjadřuje charakter hudební ukázky. Vystihne tempo skladby, dynamiku. Zná několik hudebně pohybových her.	Hudebně-pohybové činnosti Hra na tělo, chůze, pochod, běh, orientace v prostoru, správné držení těla, pohyby paží. Pohybový doprovod znějící hudby, pantomima, pohybová improvizace, vyjádření emocionálního zážitku z hudby. Hudba do pochodu, k tanci, ukolébavka. Taneční hry se zpěvem.	PT: OSV: Komunikace MPV: Tv: Taneční a pohybové hry
Rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby.	Odlíší tóny vysoké a hluboké, krátké a dlouhé, silné a slabé.	Hudební kontrasty.	

Rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální.	Rozpozná hudbu zpívanou a instrumentální, pozná hlas mužský, ženský, dětský. Určuje hudbu do pochodu, k tanci, ukolébavku. Poznává hru na zobcovou flétnu, klavír, housle, kytaru.	Poslechové činnosti Poslech a rozbor vhodných skladeb. Hudba vokální a instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj. Hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem.	
--	--	---	--

Ročník: 2.

<i>očekávané výstupy z RVP</i>	<i>dílčí výstupy</i>	<i>učivo</i>	<i>přesahy, vazby, MPV, PT</i>
Zpívá v jednohlase.	Při zpěvu dbá na správné dýchání, držení těla, otvírání úst. Podle úrovně svého pěveckého rozvoje zpívá písně ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu. Při zpěvu realizuje zeslabování a zesilování, zrychlování a zpomalování. písních sleduje melodii stoupavou klesavou. Zná některé základní pojmy z hudební nauky.	Pěvecké činnosti Hlasová hygiena, hlasový výcvik, sjednocování hlasového rozsahu. Hudební rytmus. Písně lidové i umělé.. Jednohlasý zpěv, kánon. Dynamicky odlišný zpěv. Pojmy: notová osnova, noty, pomlky, houslový klíč, takt.	MPV: Prv: Pečujeme o zdraví Vv: Barevný svět kolem nás
Rytmizuje a melodizuje jednoduché texty.	Vytleská rytmus říkadel a písní. Melodizuje slova, věty, říkadla.	Hra na otázku a odpověď, na ozvěnu. Rytmizace a melodizace říkadel. Rytmický kánon.	MPV: Čj: Básně, pořekadla
Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře.	Zná techniku hry na rytmické nástroje. Doprovází zpěv jednoduchým rytmickým ostinatem.	Instrumentální činnosti Reprodukce motivů a témat pomocí rytmických nástrojů Orffova instrumentáře.	PT: OSV: Kreativita
Reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie.	Pohybuje se podle daného rytmu, dovede při tanci tleskat a do pochodu bubnovat. Pohybově vyjádří emocionální zážitky z hudby. Provádí jednoduché taneční kroky, hraje	Hudebně - pohybové činnosti Hra na tělo. Písně s pohybem. Pohybové improvizace, pantomima. Krok poskočný, přísunný, pochod, cval, kvapík, polkový krok.	MPV: Tv: Taneční kroky, lidové tance a taneční hry.

	hudebně pohybové hry. Zvládne taktování 2/4 taktu.	Taneční hry a jednoduché tance. Hra na dirigenta.	
Rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby.	Sluchově odlišuje vlastnosti tónů.	Kvality tónů - délka, síla, barva, výška. Tvořivé hry s délkou, silou a výškou tónů. Dynamická znaménka: p – mf – f.	
Rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální.	Pozná některé hudební nástroje podle zvuku. Seznamuje se s přiměřenými skladbami vážné hudby.	Poslechové činnosti Audio a video ukázky hry hudebních nástrojů, hudební hádanky. Poslech dalších vhodných ukázek vokální, instrumentální, vokálně instrumentální hudby.	PT: MKV: Lidské vztahy Návštěva výchovných koncertů

Ročník: 3.

<i>očekávané výstupy z RVP</i>	<i>dílčí výstupy</i>	<i>učivo</i>	<i>přesahy, vazby, MPV, PT</i>
Zpívá v jednohlase.	Zdokonaluje své pěvecké dovednosti. Při zpěvu se snaží dodržovat zásady hlasové hygieny. Zpívá podle svých dispozic vybrané písně. Rozlišuje charakter melodie vedené v krocích a skocích. Orientuje se v hodnotách not celých, půlových a čtvrtových.	Pěvecké činnosti Dýchání v pauze, mezi frázemi, pěvecké dělení slov, sjednocování a rozšiřování hlasového rozsahu. Jednohlasý zpěv písní, kánon. Melodie vzestupná, sestupná, vedená v krocích, skocích. Procvičování a prohlubování znalostí z hudební nauky.	MPV: Prv: Písně pro různé příležitosti: svátky, lidové tradice Vv: Pozvánky na besídku
Rytmizuje a melodizuje jednoduché texty.	Při rytimizaci a melodizaci textů pracuje s čtvrtovými, osminovými a půlovými hodnotami ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu.	Hudební rytmus. Realizace písní ve 2/4, 3/4, 4/4 taktu.	MPV: Čj: Literární výchova: říkadla, básně
Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře.	Doprovází zpěv na rytmické i melodické nástroje orffovského instrumentáře.	Instrumentální činnosti Doprovod na melodické nástroje orffovského instrumentáře s použitím souzvuku 2 tónů. Hra dvoutaktových meziher při zpěvu spolužáků.	PT: OSV: Kreativita

Reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie.	Rozlišuje rytmus valčíku a polky. Pohybem vyjadřuje charakter hudby. Taktuje 2/4 a 3/4 takt.	Hudebně pohybové činnosti Polkový a valčíkový krok. Tanec polonéza, menuet. Pohybová improvizace s využitím tanečních kroků. Taktování, dirigování.	MPV: Tv: Rytmická cvičení s hudbou
Rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby.	Při poslechových činnostech sleduje výrazové prostředky – rytmus, pohyb melodie, harmonii, kontrasty, gradaci.	Poslechové činnosti Rozbor poslouchaných skladeb. Sledování rytmu, melodie, harmonie, barvy, kontrastu, gradace, pohybu melodie.	
Rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu, vokální, instrumentální a vokálně instrumentální.	Odlišuje nástroje dechové, smyčcové, bicí. Rozšiřuje zásobu znalostí hudebních nástrojů. Odlišuje hudbu vážnou od hudby jiných druhů a žánrů.	Ukázky hry hudebních různých nástrojů. Hudební styly a žánry, hudba slavnostní, zábavná.	PT: OSV: Komunikace MKV: Kulturní diference

Ročník: 4.

očekávané výstupy z RVP	dílčí výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
Zpívá v jednohlase či dvojhase v durových i mollových tónikách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti.	Zdokonaluje své pěvecké dovednosti. Pracuje s dalšími písněmi v 2/4, ¾ a 4/4 taktu, dbá na zásady hlasové hygieny. Zpívá různé typy písní v durových i mollových tóninách.	Pěvecké činnosti Prodlužování výdechu, vázání tónu, Sjednocování a rozšiřování hlasového rozsahu. Diatonické postupy v dur a moll tóninách Písně lyrické, žertovné. Průprava dvojhlasu.	MPV: VI: Naše vlast
Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not.	Sleduje ve skladbách melodii. Zachytí jednoduchou melodii písně pomocí linky. Rozlišuje délky not a zapíše je. Zná názvy not ve stupnici C dur. Pozná dynamická znaménka a při zpěvu se jimi řídí. Zná pojem repetice.	Tvořivá práce s melodií písní. Orientace v notovém (grafickém) záznamu jednoduché melodie, její reprodukce.	PT: OSV: Kreativita
Využívá jednoduché hudební nástroje	Doprovází některé písně na orffovské	Instrumentální činnosti	PT:

k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní. Vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace.	nástroje rytmické a melodické. Podle svých hudebních schopností a dovedností hraje na složitější hudební nástroje.	Hra na rytmické i melodické nástroje. Reprodukce jednoduchých skladbiček, vytváření doprovodů.	OSV: Sebepoznání a sebepojetí
Rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby.	Odlišuje melodii od doprovodu. Poznává dvojdílnost a trojdílnost v písních, sleduje hudební formu.	Hudba vokální, instrumentální, hudební styly a žánry. Malá písňová forma (a,b, a,b,a) rondo.	
Rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků.	Rozlišuje melodii od doprovodu. Sleduje kvality tónů, vztah předvětí a závětí. Seznámí se s životem a dílem významných hudebních skladatelů. Poslouchá vybrané skladby.	Poslechové činnosti Hudební výrazové prostředky a hudební prvky. Vztahy mezi tóny - souzvuk, akord. Hudební styly a žánry. Epizody ze života a ukázky z tvorby B.Smetany, A.Dvořáka, L.Janáčka, W.A.Mozarta.	PT: MKV: Kulturní diference
Ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě svých individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace.	Tančí základní kroky polky a valčíku. Pohybově vyjadřuje hudbu. Taktuje na 2 a 3 doby.	Hudebně pohybové činnosti Taneční kroky, tance: valčík, menuet, sousedská, polka. Rozvíjení pohybové paměti. Pantomima, improvizace. Hra na dirigenta.	MPV: Tv: Lidové tance a pohybové hry

Ročník: 5.

<i>očekávané výstupy z RVP</i>	<i>dílčí výstupy</i>	<i>učivo</i>	<i>přesahy, vazby, MPV, PT</i>
Zpívá v jednohlase či dvojhase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti.	Při zpěvu písní různých hudebních žánrů upevňuje získané pěvecké dovednosti.	Pěvecké činnosti Střídavý dech, rozšiřování hlasového rozsahu, hudební rytmus. Intonace a vokální improvizace. Lidový dvojhlas.	PT: MKV: Lidské vztahy MPV: Aj: Zpěv písní
Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not.	V rámci svých schopností provádí rozbor zapsané písně: určení taktu, druhu melodie, orientace v notovém zápise, čtení not. Dokáže přečíst a zapsat část rytmu jednoduché písně.	Rozbory písní a skladeb. Grafický záznam vokální hudby.	MPV: Vv: Záznam melodie, rytmu, nálady

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

- ❑ Obsahovou náplní předmětu Hudební výchova na 2. stupni jsou vokální, poslechové, instrumentální a pohybové činnosti, které vedou k rozvíjení hudebnosti žáků, k získávání orientace v širokém spektru hudebních stylů a žánrů, k pochopení různorodé hudební kultury různých národů a k chápání hudebního jazyka jako specifické formy komunikace.
- ❑ Hudební výchova se vyučuje všech ročnících 2. stupně 1 hodinu týdně.
- ❑ Výuka probíhá v kmenových třídách s využitím dostupných hudebních pomůcek a audiovizuální techniky. Kromě toho žáci navštěvují výchovné koncerty, veřejná žakovská vystoupení apod.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k rozvíjení klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

- ❑ učitel vede žáky k vyhledávání, shromažďování, třídění a porovnávání informací
- ❑ k používání odborné terminologie a symboliky
- ❑ k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využitím v praxi
- ❑ k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů
- ❑ učitel stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu

Kompetence k řešení problémů

- ❑ učitel žákům předkládá dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů
- ❑ vede žáky ke správným způsobům řešení problémů
- ❑ s chybou žáka pracuje jako příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení

Kompetence komunikativní

- ❑ učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- ❑ vede žáky k vzájemnému naslouchání
- ❑ zajímá se o náměty, názory a zkušenosti žáků

Kompetence sociální a personální

- ❑ učitel vede žáky k efektivní spolupráci a k vytváření příjemné atmosféry ve třídě
- ❑ dbá na respektování a dodržování pravidel při práci v týmu
- ❑ učí žáky objektivním způsobem hodnotit svoji práci i práci ostatních, chápat odlišné kvality svých spolužáků

Kompetence občanské

- ❑ učitel vede žáky k respektování názorů druhých
- ❑ k oceňování a ochraně našich kulturních tradic
- ❑ vede žáky k zapojování se do kulturního dění

Kompetence pracovní

- ❑ učitel vede žáky ke správnému užívání různých hudebních nástrojů a pomůcek
- ❑ ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržování vymezených pravidel
- ❑ snaží se u žáků vytvářet pozitivní vztah k hudebním činnostem

Kompetence digitální

- ❑ učitel učí žáky ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby, využívat je při učení, samostatně rozhodovat, která technologie je pro jakou činnost či řešený problém použít
- ❑ vede žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu
- ❑ k chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost, kriticky hodnotit jejich přínosy a reflektovat rizika jejich využívání

Průřezová témata

- ❑ Ve vyučovacím předmětu Hudební výchova se ve všech ročnících 2. stupně realizují tematické okruhy průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova a Mediální výchova.**

Ročník: 6. – 7.

očekávané výstupy z RVP	díličí výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
Využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách.	Aktivně se zapojuje do všech hudebních činností podle svého nadání, schopností a dovedností.	Vokálně instrumentální aktivity individuální a společné.	
Uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase.	Upevňuje a prohlubuje osvojené hlasové, rytmické a intonační dovednosti. Zpívá podle svých individuálních dispozic intonačně a rytmicky přesně. Sleduje a hodnotí vlastní vokální projev a vokální projev ostatních. Zpívá písně některých hudebních žánrů a vybrané skladby jednotlivých hudebních slohů. Zaznamenává část melodie linkou, popř. hotovým zápisem.	Pěvecké činnosti Hlasová hygiena. Rozšiřování hlasového rozsahu. Intonace a vokální improvizace. Diatonické postupy v dur a mollových tóninách. Melodizace, rytimizace. Jednohlasý a vícehlasý zpěv vybraných písní a skladeb s důrazem na dynamiku, melodii a rytmiku. Grafický a notový záznam melodie a rytmu.	PT: OSV: Mezilidské vztahy MPV: D: Středověká hudba, gotika, renesance Vv: Kresebné linie
Reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace.	Správně rytmicky doprovází jednoduché písně na Orrfovy nástroje. Tvoří vlastní rytmické motivy, přede hry, mezihry a dohry.	Instrumentální činnosti Nástrojová reprodukce tónů, motivků. Hra přede her, meziher, doher. Nástrojová improvizace.	PT: OSV: Kreativita
Rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ pohybových prvků k poslouchané hudbě.	Vyjadřuje pohybem charakter hudby a emocionální zážitek z ní, vyjádří obsah písně. Pohybem vyjadřuje různé taneční rytmy. Taktuje 2/4, 3/4, 4/4 takt.	Hudebně pohybové činnosti Pohybový doprovod znějící hudby. Pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby. Pantomima, pohybová improvizace. Lidový a společenský tanec. Balet, muzikál. Taktování.	MPV: Tv: Různé druhy pohybu s hudebním a rytmickým doprovodem, základní lidové a společenské tance.
Orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky uzavřenému celku.	Při poslechu sleduje hudební nástroje a jejich výrazové možnosti.	Hudební nástroje.	

Zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	Chápe funkce hudebních stylů a žánrů vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům.	Poslechové skladby různých období. Symfonie, koncert, opera, muzikál, melodram. Hudební dílo a jeho autor.	PT: Fungování a vliv médií ve společnosti MPV: D: Tradice a rozmanitost kultur
Vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění.	Sleduje provázanost hudby s jinými obory umělecké činnosti. Používá hudbu a zpěv hudbu jako svébytný prostředek komunikace.	Proměnlivost estetických norem v umění.	PT: OSV: Poznávání lidí OSV: Komunikace

Ročník: 8. - 9.

očekávané výstupy z RVP	dílčí výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
Využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách.	Aktivně se zapojuje do všech hudebních činností podle svého nadání, schopností a dovedností.	Individuální a společné vokálně instrumentální aktivity.	
Uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	Zpívá podle úrovně svého hudebního rozvoje, dodržuje správné pěvecké návyky, uplatňuje dříve osvojené intonační dovednosti. Využívá rytmických zákonitostí při zpěvu.	Pěvecké činnosti Upevňování vokálních dovedností. Hlasová nedostatečnost, mutace. Techniky vokálního projevu a jejich využití při zpěvu. Hudební rytmus. Improvizace jednoduchých hudebních forem.	PT: OSV: Kreativita
	Zpívá písně české i písně jiných národů a skladby jednotlivých hudebních období. Využívá notový zápis jako oporu při realizaci písně, či složitější vokální skladby. Transponuje melodii do zpívatelné tóniny.	Zpěv vybraných písní a skladeb. Orientace v notovém zápise vokální skladby. Zachycování rytmu a melodie pomocí grafického a notového záznamu. Tóniny. Převádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy.	PT: MKV: Multikulturalita MPV: D: Tradice a rozmanitost kultur Vv: Výtvarná díla různých historických období
Reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace.	Tvoří a obměňuje přede hry, mezihry, dohry na Orrfovy nástroje.	Instrumentální činnosti Hra a improvizování melodií, doprovodů a jednoduchých skladbiček. Vyjadřování hudebních představ a myšlenek pomocí hudebních nástrojů.	PT: OSV: Kreativita

Rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ pohybových prvků k poslouchané hudbě.	Zvládá základní kroky některých lidových a společenských tanců.	Pohybové činnosti Vlastní pohybové ztvárnění a choreografie. Lidový a společenský tanec, balet, výrazový tanec.	MPV: Tv: Cvičení s hudbou
Orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky uzavřenému celku.	Sluchem rozliší zvuk vybraných hudebních nástrojů. Seznamuje se zvuky a technikou hry na různé hudební nástroje.	Poslechové činnosti Hudební nástroje současné i historické. Hudba a technika – elektronika, zvukový záznam hudby. Analýza významných prvků skladby.	MPV: F: Slyšitelnost a frekvence zvuků, tónů
Zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	Sleduje vzájemné podněty a vztahy v hudbě (mezi lidovou a tzv. vážnou hudbou, uvnitř jednotlivých hudebních druhů). Rozšiřuje zásobu znalostí o hudebních skladatelích jednotlivých historických období.	Poslech různých hudebních žánrů, srovnávání a postihování charakteristických rozdílů.	
Vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění.	Chápe společenské funkce hudby jednotlivých uměleckých epoch a uvědomuje si souvislosti hudby s dalšími kulturními oblastmi.	Proměnlivost estetických norem v umění.	

5.16 Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

- Obsahovou náplní předmětu Výtvarná výchova na 1. stupni je práce s vizuálně obraznými znakovými systémy a vzdělávání rozvíjející tvůrčí činnosti, smyslovou citlivost a uplatňování subjektivity. Umožňuje žákům poznávat okolní svět i svůj vnitřní prostřednictvím výtvarných činností a postupně se formujícího výtvarného myšlení. Tím, že využívá různé umělecké vyjadřovací prostředky včetně nejnovějších informačních a komunikačních technologií, rozvíjí přirozenou potřebu vlastního vyjádření, fantazii a prostorovou představivost, smysl pro originalitu a vlastní výraz, čímž napomáhá utváření kreativní stránky osobnosti. Výtvarná výchova vede žáka k pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace.
- Všemi složkami svého působení výtvarná výchova usiluje zejména o to, aby se žáci prakticky i teoreticky seznámili s různými výtvarnými technikami a prostředky, aby se rozvíjeli a prohlubovali jejich vztah k výtvarnému umění a celé oblasti výtvarné kultury, aby získali představu o historickém vývoji výtvarného umění včetně umění užitého a architektury, aby byli schopni nalézat a vnímat krásu a estetické hodnoty v přírodě a ve světě vytvořeném lidmi a získaných poznatků a dovedností využívat ve svém životě.
- Výtvarná výchova se vyučuje na 1. stupni jako samostatný předmět ve všech ročnících. V 1. ročníku 1 hodinu, v 2. ročníku 2 hodiny, ve 3. a 4. ročníku 1 hodinu a 5. ročníku 2 hodiny týdně.
- Výuka probíhá v kmenových třídách, v počítačové učebně nebo mimo budovu školy (práce v plenéru).

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k rozvíjení klíčových kompetencí.
Kompetence k učení <ul style="list-style-type: none">□ učitel vede žáky k vyhledávání a třídění informací a na základě jejich pochopení pak k efektivnímu využívání v procesu učení□ k orientaci v oblasti vizuální kultury a výtvarného umění□ k tvořivému zpracování podnětů ze svého okolí, k experimentování s výtvarnými materiály a vyjadřovacími prostředky□ k vytváření úsudku o svém vlastním výtvarném vyjadřování
Kompetence k řešení problémů <ul style="list-style-type: none">□ učitel předkládá žákům dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, materiálů a pomůcek□ zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů a tím umožňuje žákům rozpoznat výtvarný problém a hledat nejvhodnější způsob řešení□ pobízí k experimentování a nacházení osobitého a individuálního řešení zadaného úkolu
Kompetence komunikativní <ul style="list-style-type: none">□ učitel umožňuje žákům vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých□ dohlíží na dodržování etiky komunikace□ vede žáky k vysvětlování a obhajování svého pojetí výtvarného úkolu
Kompetence sociální a personální <ul style="list-style-type: none">□ učitel vede žáky k účinné spolupráci ve skupině□ podílí se na vytváření pravidel práce v týmu□ dbá na utváření příjemné atmosféry v týmu a potřeby spolupracovat při řešení úkolu
Kompetence občanské <ul style="list-style-type: none">□ učitel dbá na respektování přesvědčení druhých lidí, jejich odlišností a názorů□ vede k ochraně, respektu a ocenění našich tradic kulturního i historického dědictví□ umožňuje prezentaci výsledků prací žáků□ vede k účasti na výtvarných soutěžích□ podporuje občanské cítění žáků při vytváření propagačních materiálů
Kompetence pracovní <ul style="list-style-type: none">□ učitel požaduje účinné, správné a bezpečné používání materiálů a nástrojů□ požaduje dodržování hygieny při práci s výtvarnými materiály□ vytváří možnost pro osvojení základních dovedností pro samostatnou práci□ vede žáky ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržování vymezených pravidel

- ☐ podporuje pozitivní vztah k manuálním činnostem

Kompetence digitální

- ☐ učitel učí žáky využívat digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce
- ☐ vede žáky k pochopení významu digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje je s novými technologiemi, učí kritickému hodnocení jejich přínosů a reflektování rizik jejich využívání

Průřezová témata

- ☐ Ve vyučovacím předmětu Výtvarná výchova se ve všech ročnících 1. stupně realizují tematické okruhy průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.**

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova
Ročník: 1. - 3.

očekávané výstupy z RVP	dílčí výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
Rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty, porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ.	Rozeznává barvy v základní škále, kterou má k dispozici, vnímá odlišné odstíny, pojmenuje je v přirovnání.	Barevný svět kolem nás, barvy, které známe. Barvy, které patří k sobě, stejné a podobné barvy a odstíny. Knížní ilustrace. Veselé barvy, malujeme jednou, dvěma, všemi barvami. Co je nejtmařejší, nejveselejší, nejbarevnější, kolem nás, ve třídě, ve škole, doma v přírodě.	PT: OSV: Rozvoj schopnosti poznávání MPV: Čj: Čtení a práce s literárním textem Hv: Ilustrace k písním
V tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti, uplatňuje přitom v plošném a prostorovém uspořádání linie, tvary, objem, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace.	Rozezná základní plošné a prostorové tvary, dovede je pojmenovat a použít ve vlastním obrazném vyjádření. Vyjádří podle zadání vlastní zkušenost prožitku reálného světa.	Malujeme, kreslíme, modelujeme, tvoříme objekty a instalace a tím vyprávíme o světě kolem nás a osobě v něm. Sbírkou instalace z drobných předmětů, přírodnin a materiálů, tvůrčí zpracování. Linie, plochy, tvary, kde jsou kolem nás. Kde jsou barvy, linie, tvary, textury povrchu kolem nás a kde jsou v obrazech, sochách.	PT: OSV: Sebepoznání a sebepojetí MPV: M: Plošné tvary, bankovky, tělesa M: Osová souměrnost
Vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje.	Využívá rozličné nabídnuté materiály, techniky a formáty, uvědomuje si specifika vnímání různými smysly, vyhledává nejpřesvědčivější způsoby vyjádření. vnímá a vyjadřuje prostředí (počasí, světlo, teplo, den, noc), nálady (radost, smutek, přátelství, osamělost).	Malba štětcem, houbou, prsty. Kresba dřívkem tužkou, rozličnými materiály a nástroji zanechávajícími různou stopu. Vyjádří své pocity. Veselá, klidná a smutná místa okolo nás.	

Interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností.	Rozpozná a slovně vyjádří námět a základní náladu díla, odliší výraz a náladu zobrazených postav, vnímá a pojmenuje odlišné působení barevného ladění díla, jednoduše zdůvodní svůj názor.	Veselé a smutné tvary, barvy a linie. Veselé a smutné tváře a postavy. Veselý a smutný den.	PT: OSV: Komunikace
Na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil.	Dovede vyslechnou a respektovat odlišný názor na své a cizí dílo, spolupracuje na společném díle ve dvojici a ve skupině, aktivně vytváří prostředí ve třídě.	Příběhy známých postaviček, kolektivní instalace nebo koláž. Moje oblíbené pohádkové knížky, večerníčky, animované filmy. Vyprávění, dramatizace či vlastní obrazové vyjádření příběhu. Svět našich hraček. Společná instalace výtvarných prací ve třídě.	PT: OSV: Kooperace a kompetice

Ročník: 4. - 5.

<i>očekávané výstupy z RVP</i>	<i>dílčí výstupy</i>	<i>učivo</i>	<i>přesahy, vazby, MPV, PT</i>
Při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů.	<p>Rozeznává, pojmenuje a aktivně užívá barvy v základní škále, kterou má k dispozici, vnímá a pojmenuje odlišné odstíny.</p> <p>Rozezná základní plošné a prostorové tvary, dovede je použít ve vlastním vyjádření.</p> <p>Porovná a odliší plošné a prostorové tvary podle velikostí a vzájemných vztahů, využije jejich rozdílnosti pro vyjádření vlastního záměru.</p> <p>Charakterizuje konkrétní barvu, tvar, objem, povrch, objekt a dovede je převést do vlastního vizuálně obrazného vyjádření.</p>	<p>Malba na rozličná témata s využitím nejširší škály barev a odstínů, nástrojů a formátů, individuální i skupinové práce.</p> <p>Malba stěrkou rozlévání barev a kombinace různých technik.</p> <p>Barevné vyjádření pocitů a nálady světlostní poměry, barevné kontrasty a proporční vztahy.</p> <p>Volná parafráze prostorových a objemových vjemů a představ ve vazbě na známé prostředí.</p> <p>Výrazové vlastnosti linie, kompozice v ploše.</p> <p>Kresba různým materiálem – pero a tuš, dřívko a tuš, rudka, uhl.</p> <p>Kresba dle skutečnosti.</p> <p>Kresba v plenéru.</p> <p>Volné variace na současná umělecká díla.</p>	<p>PT: EMV: Ekosystémy, EMV: Základní podmínky života EMV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí EMV: Vztah člověka k prostředí OSV: Kreativita</p> <p>MPV: Aj: Konverzační témata Př: Rozmanitost života ve vybraných přírodních celcích M: Rovinné útvary, tělesa</p>

		Jak vidíme svět kolem nás, osobitě vyjadřování na zadaná témata.	
Při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností.	Vyjádří podle zadání vlastní zkušenost. Vnímá a řídí pohyb vlastního těla, jeho umístění přemístění v prostoru a využívá je jako svébytný vyjadřovací prostředek.	Vyjádření osobních zážitků a zkušeností běžných i neobvyklých ve škole, doma, ve městě, v přírodě atd. Moje stopy, co po mně zůstává. Já a moji blízcí, práce na téma vztahů mezi lidmi. Působení různých zvuků. Stopy různých materiálů Jak na mě působí jednotlivé vjemy.	PT: MKV: Kulturní diference OSV: Sebepoznání a sebepojetí MPV: M: Osová souměrnost VI: Soužití generací
Nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě.	Dovede vyjádřit vjem sluchový, hmatový, dotykový, chuťový či pohybový.	Působení různých zvuků. Stopy různých materiálů. Jak na mě působí jednotlivé vjemy a jak je znázorním.	
Osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření, pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků, svobodně volí a kombinuje prostředky a postupy.	Uvědomuje si specifika vnímání různými smysly, vyhledává nejpřesvědčivější způsoby vyjádření Dovede vyjádřit vjemy interiéru, exteriéru a krajiny. Vnímá prostředí kolem sebe jako prostor pro prožívání a komunikaci. Snaží se vyjádřit situaci, změnu situace, děj, příběh.	Namaluj svoji písničku, rytmus melodie, zvuky hudebních nástrojů, náladu textu. Různé způsoby záznamu pohybu. Jsme někdo jiný, ptáci zvířata, hmyz. Experimentuje s vyjadřováním zvuku, tvaru, povrchu, chuti, pohybu. Vyjádří vztahy a změny polohy v prostoru. Ilustrace. Cyklus. Komiksový příběh. Obrazkové písmo.	MPV: Čj: Vypravování, popis Čj: Knižní ilustrátoři Hv: Grafický záznam hudby
Porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace.	Uvědomuje si možnost různých interpretací téhož díla, dovede formulovat vlastní názor a vyslechnout a přijmout odlišný.	Díla, která nás obklopují. Rozhovory o konkrétních obrazech, sochách, stavbách z vlastního okolí. Galerie ve třídě.	PT: MKV: Kulturní diference MKV: Lidské vztahy OSV: Komunikace MPV: Čj: Orientace v textu bajky, povídky VI: Naše vlast, obec a okolí, regionální památky

<p>Nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil.</p>	<p>Obhajuje svůj názor na konkrétní ilustrace, animované filmy, hračky, počítačové hry. Vyslechne a toleruje odlišný názor, dovede argumentovat v debatě.</p>	<p>Co se mi líbí. Hodnocení a úsudky o dílech vlastních i cizích. Můj oblíbený ilustrátor, autor animovaných filmů, proč se mi líbí. Kolektivní práce. S ilustrace, hračky, postavy a prostředí z filmů, počítačových her, koláž, frotáž, základy ikebany.</p>	<p>PT: MV: Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality OSV: Kreativita OSV: Komunikace MPV: Čj: Kniha, spisovatel, ilustrátor</p>
--	---	--	--

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

- ❑ Obsahovou náplní předmětu Výtvarná výchova na 2. stupni je práce s vizuálně obraznými znakovými systémy a vzdělávání rozvíjející tvůrčí činnosti, smyslovou citlivost a uplatňování subjektivity. Umožňuje žákům poznávat okolní svět i svůj vnitřní prostřednictvím výtvarných činností a postupně se formujícího výtvarného myšlení. Tím, že využívá různé umělecké vyjadřovací prostředky včetně nejnovějších informačních a komunikačních technologií, rozvíjí přirozenou potřebu vlastního vyjádření, fantazii a prostorovou představivost, smysl pro originalitu a vlastní výraz, čímž napomáhá utváření kreativní stránky osobnosti. Výtvarná výchova vede žáka k pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace.
- ❑ Všemi složkami svého působení výtvarná výchova usiluje zejména o to, aby se žáci prakticky i teoreticky seznámili s různými výtvarnými technikami a prostředky, aby se rozvíjel a prohluboval jejich vztah k výtvarnému umění a celé oblasti výtvarné kultury, aby získali představu o historickém vývoji výtvarného umění včetně umění užitého a architektury, aby byli schopni nalézat a vnímat krásu a estetické hodnoty v přírodě a ve světě vytvořeném lidmi a získaných poznatků a dovedností využívat ve svém životě.
- ❑ Výtvarná výchova se vyučuje na 2. stupni jako samostatný předmět ve všech ročnících. V 6. ročníku 2 hodiny, v 7., 8. a 9. ročníku 1 hodinu týdně.
- ❑ Výuka probíhá v kmenových třídách, v počítačové učebně nebo mimo budovu školy (práce v plenéru).

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k rozvíjení klíčových kompetencí.
Kompetence k učení <ul style="list-style-type: none"> ❑ učitel vede žáky k vyhledávání a třídění informací a na základě jejich pochopení pak k efektivnímu využívání v procesu učení ❑ k orientaci v oblasti vizuální kultury a výtvarného umění ❑ k tvořivému zpracování podnětů ze svého okolí, k experimentování s výtvarnými materiály a vyjadřovacími prostředky ❑ k vytváření úsudku o svém vlastním výtvarném vyjádření
Kompetence k řešení problémů <ul style="list-style-type: none"> ❑ učitel předkládá žákům dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, materiálů a pomůcek ❑ zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů a tím umožňuje žákům rozpoznat výtvarný problém a hledat nejvhodnější způsob řešení ❑ pobízí k experimentování a nacházení osobitého a individuálního řešení zadaného úkolu
Kompetence komunikativní <ul style="list-style-type: none"> ❑ učitel umožňuje žákům vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých ❑ dohlíží na dodržování etiky komunikace ❑ vede žáky k vysvětlování a obhajování svého pojetí výtvarného úkolu
Kompetence sociální a personální <ul style="list-style-type: none"> ❑ učitel vede žáky k účinné spolupráci ve skupině ❑ podílí se na vytváření pravidel práce v týmu ❑ dbá na utváření příjemné atmosféry v týmu a potřeby spolupracovat při řešení úkolu
Kompetence občanské <ul style="list-style-type: none"> ❑ učitel dbá na respektování přesvědčení druhých lidí, jejich odlišností a názorů ❑ vede k ochraně, respektu a ocenění našich tradic kulturního i historického dědictví ❑ umožňuje prezentaci výsledků prací žáků ❑ vede k účasti na výtvarných soutěžích ❑ podporuje občanské cítění žáků při vytváření propagačních materiálů
Kompetence pracovní <ul style="list-style-type: none"> ❑ učitel požaduje účinné, správné a bezpečné používání materiálů a nástrojů ❑ požaduje dodržování hygieny při práci s výtvarnými materiály ❑ vytváří možnost pro osvojení základních dovedností pro samostatnou práci ❑ vede žáky ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržování vymezených pravidel ❑ podporuje pozitivní vztah k manuálním činnostem
Kompetence digitální <ul style="list-style-type: none"> ❑ učitel učí žáky vytvářet a upravovat digitální obsah

- kombinovat různé formáty
- vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků

Průřezová témata

- Ve vyučovacím předmětu Výtvarná výchova se ve všech ročnících 2. stupně realizují tematické okruhy průřezového **tématu Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Environmentální výchova a Mediální výchova.**

Ročník: 6. –7.

očekávané výstupy z RVP	dílní výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
<p>Vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků.</p>	<p>Samostatně si vybírá a volí z nabídnutých technik, materiálů a postupů, které vedou k optimálnímu výsledku vlastní práce.</p>	<p>prvky vizuálně obrazného vyjádření Kresebné studie - linie, tvary, objemy - světlostní a barevné kvality - textury - vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura) - ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření</p> <p>uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu - jednoduché plošné kompozice z geometrických tvarů (spirály, elipsy, řazení, rytmus, prolínání, množení, vyvažování, přímka, křivka, seskupování, zmenšování, zvětšování, zmnožování, vrstvení tvarů a linií v ploše a v prostoru – horizontála, vertikála, kolmost, střed, symetrie, asymetrie, dominanta)</p>	<p>PT: OSV: Kreativita OSV: Rozvoj schopností poznání MPV: Hv: Grafický záznam rytmu, melodie</p>
<p>Zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie.</p>	<p>Dovede se vyjádřit tradičními prostředky (kresba, malba, grafické techniky, modelování, sopečnické postupy, práce s objektem a prostředím, instalace). Rozvíjí smyslovou citlivost, souvislost zrakového vnímání s vjemy ostatních smyslů.</p>	<p>- kresba uhlím, tužkou, dřívkem, perem, stopou v materiálu. - pastel, tempera, vodové a akrylové barvy. - nalezený objekt, sestavený objekt, koláž, assembláž. - energie v nás a kolem nás, vztahy a síly, které vytvářejí náš svět. - makrosvět a mikrosvět. - plastická tvorba (papír, hlína,</p>	<p>PT: OSV: Rozvoj schopností poznání EMV: Vztah člověka k prostředí MPV: Hv: Hudební nahrávky</p>

		drát, sádra).	
Zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace.	Vnímá a dovede vyjádřit stavy a proměny přírodních dějů.	Malba - správně užívá techniku malby, - teorie barev – Goethův barevný kruh - teplé a studené barvy - barvy příbuzné.	
Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření.	Vytváří společné kombinace v prostoru, své představy dokáže převést do objemových rozměrů. Zkoumá vnější vzhled i strukturu věcí, v tvorbě vychází z pozorování i vlastní fantazie.	Přenášení prostoru na plochu. Záznam autentických smyslových zážitků, emocí, myšlenek. reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly - vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě - reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)	PT: MV: Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality MKV: Lidské vztahy
Rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku.	Dokáže využít perspektivu ve svém vlastním výtvarném vyjádření. Využívá dekorativních postupů – rozvíjí si estetické cítění.	Nauka o perspektivě – perspektiva paralelní a šikmá, umístění postav na plochu, velikost objektů.	
Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i osobních zkušeností a prožitků.	Vnímá a interpretuje obsahy expresivních a nefigurativních uměleckých vyjádření.	Expresie, expresivita a její podoby ve výtvarném umění. Abstrakce, cesty k nefigurativní tvorbě.	PT: MV: Kritické vnímání mediálních sdělení EGS: Jsme Evropané
	Vnímá rozdíly mezi uměleckým vyjádřením a běžnou vizuální produkcí. Vybírá a kombinuje výtvarné prostředky k vyjádření své osobitosti a originality.	Tematické práce. Vlastní prožívání. Umění, které nás obklopuje, místní architektonické památky, volná umělecká díla.	
Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření.	Rozpozná základní formální znaky hlavních uměleckých slohů a směrů. Na základě poskytnutých informací řadí dílo ke slohu či směru.	Umělecké slohy. Hlavní umělecké směry.	MPV: D: Antické umění

Ročník: 8.- 9.

očekávané výstupy z RVP	dílčí výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
<p>Vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků.</p>	<p>Vyjadřuje prožitky v kontaktu s realitou, realitu zkoumá z různých hledisek, volí způsob vyjádření, materiál a techniku s využitím všech dostupných vyjadřovacích možností. Záměrně experimentuje s jejich účinky, dovede posoudit rozdíly.</p>	<p>Samostatná volba prostředků, technik a způsobů výpovědi v rámci zadaného tématu. Kresebné etudy. Etuda s linií jako výtvarným prostředkem. Různé typy zobrazení (podhledy, rovnoběžné promítání). Praktické ověřování a postupné využívání kompozičních principů (dominanta, subdominanta, vertikála, horizontála, diagonála, zlatý řez, kontrast, harmonie) v experimentálních činnostech a vlastní tvorbě. Techniky kresby – tužka, pero, uhl, rudka. Dynamická kresba – kruh, koloběh vody, zátiší s jablky, kresba hlavy atd.</p>	<p>PT: OSV: Kreativita EMV: Vztah člověka k prostředí</p>
<p>Zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie.</p>	<p>Dovede vyjádřit a zaznamenat vlastní prožitky. Směřuje ke komplexnímu vyjádření, které zahrnuje i řazení prací do sérií a větších celků a jejich prezentaci. Vnímá vztahy mezi vnímáním zrakem a ostatními smysly, uvědomuje si je v dílech jiných a využívá je ve vlastní tvorbě.</p>	<p>Prezentace vlastních prací – soubor maleb, kreseb atd. na zadané téma. Slovo, hudba, pohyb, prostor a jejich kombinace. Komplementární barvy – textura. Symbolika barev, mísení barev, působení barvy, vztahy mezi barvami. Kontrast – barevný, světelný.</p>	<p>PT: OSV: Sebepoznání a sebepojetí OSV: Rozvoj schopností poznávání</p>
<p>Zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace.</p>	<p>Dovede využít a respektovat osobité vlastnosti osvojených tradičních postupů práce a jejich kombinace. Orientuje se v grafických technikách.</p>	<p>smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě</p>	<p>PT: OSV: Komunikace OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>

<p>Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření.</p>	<p>Využívá dostupnou digitální techniku. V rámci zadání i samostatně vyhledává a volí témata a k nim odpovídající prostředky k vlastnímu vyjádření.</p>	<p>Fotoreportáž, fotopříběh.</p> <p>typy vizuálně obrazných vyjádření</p> <ul style="list-style-type: none"> - hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry <p>přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením</p> <ul style="list-style-type: none"> - hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické) - hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založena na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní) - reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech 	<p>PT: OSV: Sebepoznání a sebepojetí.</p>
<p>Rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku.</p>	<p>Vnímá v rovině smyslového účinku i v rovinách symbolických významů, uvědomuje si provázanost a odlišnost rovin působení. Prostřednictvím vlastní tvorby vyjadřuje svoji sociální zkušenost, své emoce a postoje. Užívá perspektivních postupů. Rozvíjí se v estetickém citění – využívá dekorativních postupů.</p>	<p>prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností</p> <ul style="list-style-type: none"> - manipulace s objekty - pohyb těla a jeho umístění v prostoru - akční tvar malby a kresby - uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn - výběr, uplatnění a interpretace <p>Lineární perspektiva – sbíhavá, úběžníková Písmo, užitá grafika.</p>	<p>PT: MV: Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality MPV: D: Renesance: objev perspektivy M: Osová a středová souměrnost</p>

<p>Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i osobních zkušeností a prožitků.</p>	<p>Reaguje se zájmem a porozuměním na umělecká díla současnosti i historie, rozpoznává na základě historických souvislostí a formálních znaků hlavní umělecké slohy a směry. Zachycuje prostor Správně uplatňuje techniku kresby a malby.</p>	<p>Zdokonalování techniky kresby – způsoby stínování, kontrast. Práce s netradičními materiály. Barva – doplňkové a lomené barvy, valéry, barvy podobné a příbuzné. Subjektivní barevná škála.</p>	<p>PT: OSV: Hodnoty, postoje, praktická etika EGS: Jsme Evropané MPV: Čj: Ilustrace D: Umělecká díla různých období Hv: Hudební styly a slohy</p>
	<p>Formuje a obhajuje vlastní názor na mimoumělecké vizuální projevy. Orientuje se v běžné produkci médií, tiskové a marketingové vizuální komunikace, vnímá reklamu v jejích sociálních a kulturních souvislostech, kriticky hodnotí její působení. K tvorbě užívá některé metody současného výtvarného umění a digitálních médií. Užívá k zachycení zkušeností získaných pohybem, hmatem a sluchem</p>	<p>Graffiti street art Návrh vlastní webové stránky prezentující osobnost tvůrce. Umělecký deník – setkání s uměleckými díly. Hlavní současné trendy výtvarného umění – instalace, perforace, videoart, multimedia, akční umění – akční tvar malby a kresby, land-art, happening. Výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě – internet. Počítačová grafika, fotografie, video, animace. Vyjádření pocitů těla.</p>	<p>PT: MV: Fungování a vliv médií ve společnosti MV: Kritické vnímání mediálních sdělení OSV: Komunikace OSV: Hodnoty, postoje</p>
<p>Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření.</p>	<p>Popíše jak vnímá díla umělecká (galerie, výstava, reprodukováná podoba) i neumělecká (ilustrace, film, hudební klip, webová stránka) Charakterizuje vlastní umělecký prožitek z díla. Zasazuje předměty do neobvyklých souvislostí, vytváří nové a neobvyklé. Zvládá zachycení pomíjivého okamžiku - skicování</p>	<p>osobní postoj v komunikaci - jeho utváření a odůvodňování - důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejetých) - kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování</p> <p>komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - utváření a uplatnění komunikačního obsahu - vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora - reprezentace ve veřejném prostoru,</p>	<p>PT: MV: Vnímání autora mediálních sdělení OSV: Sebepoznání a sebepojetí MV: Interpretace vztahu sdělení a reality EMV: Vztah člověka k prostředí</p>

		<p>mediální prezentace</p> <p>proměny komunikačního obsahu</p> <ul style="list-style-type: none">- záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění- historické, sociální a kulturní souvislosti	
--	--	--	--

5.17 Výchova ke zdraví

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2.stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

- Obsahovou náplní předmětu Výchova ke zdraví na 2. stupni je základní poznání o člověku s preventivní ochranou jeho zdraví. Vzdělávání v této oblasti směřuje k tomu, aby žáci pochopili hodnotu zdraví, smysl zdravotní prevence i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různým nebezpečím, které ohrožuje zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví. Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům. Rozšiřují a prohlubují si poznatky o rodině, škole a společenství vrstevníků, o přírodě, člověku i vztazích mezi lidmi a učí se tak dívat na vlastní činnosti z hlediska zdravotních potřeb a životních perspektiv dospívajícího jedince a rozhodovat se ve prospěch zdraví.
- Výchova ke zdraví se vyučuje jako samostatný předmět v 6. a 8. ročníku. Časová dotace je 1 hodina týdně v každém ročníku.
- Výuka probíhá v kmenových třídách, v počítačové učebně a ve cvičné kuchyni. Ve vyučovací hodině je kladen důraz na spolupráci žáků, na práci ve skupinách, na práci na různých projektech. Do výuky je zařazeno rovněž mnoho praktických činností (poskytnutí první pomoci, příprava zdravého jídelníčku, osvojení relaxačních a kompenzačních technik).

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k rozvíjení klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

- učitel pomáhá vybírat a využívat vhodné způsoby vyhledávání a třídění informací
- pomáhá budovat pozitivní vztah k učení
- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace

Kompetence k řešení problémů

- učitel vede žáky ke správnému užívání získaných poznatků
- vede žáky ke kritickému myšlení
- vede žáky k uvědomění si zodpovědnosti za svá rozhodnutí
- umožňuje volný přístup k informačním zdrojům

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k výstižnému a souvislému projevu
- vytváří příležitosti pro komunikaci mezi žáky
- vede žáky k aktivitám, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích, ...
- učí žáky naslouchat druhým a vhodně reagovat
- vede žáky k zapojení se do diskuse, k obhájení názoru

Kompetence sociální a personální

- učitel podněcuje žáky k argumentaci
- vede žáky k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti, svou práci v kolektivu
- podporuje sebedůvěru žáků, pomáhá žákům vytvářet si pozitivní představu o sobě samých

Kompetence občanské

- učitel vede žáky k prezentaci jejich myšlenek a názorů
- vede žáky k diskusi
- vede žáky k vzájemnému naslouchání si
- učí je zodpovědně se rozhodovat podle dané situace

Kompetence pracovní

- učitel napomáhá při cestě ke správnému řešení úkolů
- vede žáky k zodpovědnému chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů

Kompetence digitální

- učitel vede žáky k ovládnutí běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti
- dbá na předcházení situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních
- učí je při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednat eticky

Průřezová témata

- Ve vyučovacím předmětu **Výchova ke zdraví** se realizují tematické okruhy průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Multikulturní výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Environmentální výchova Mediální výchova.**

Vzdělávací oblast: Člověk a zdravíVyučovací předmět: **Výchova ke zdraví**Ročník: **6.**

očekávané výstupy z RVP	dílčí výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
Respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě.	Rozliší vztahy ve dvojicích, vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity, pochopí vztahy mezi lidmi a formy soužití.	<u>Vztahy mezi lidmi a formy soužití:</u> vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek	PT: OSV: Sebepoznání a sebepojetí OSV: Poznávání lidí OSV: Mezilidské vztahy VDO: Občanská společnost a škola MKV: Kulturní diference MPV: Ov: Vztahy mezi lidmi
Vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví.	Získá dovednosti pro řešení problémů v mezilidských vztazích.	<u>Vztahy mezi lidmi a formy soužití:</u> vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství	PT: OSV: Mezilidské vztahy OSV: Komunikace OSV: Kooperace a kompetice OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MKV: Lidské vztahy MKV: Kulturní diference MPV: Ov: Vztahy mezi lidmi, zásady lidského soužití
Vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví.	Vysvětlí pojem zdraví, uvede jednotlivé složky zdraví a charakterizuje je. Uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím.	<u>Hodnota a podpora zdraví:</u> celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie	PT: OSV: Hodnoty, postoje

<p>Uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc.</p>	<p>Dodržuje zásady ochrany zdraví před nakažlivými chorobami (HIV/AIDS).</p>	<p><u>Zdravý způsob života a péče o zdraví:</u> ochrana před přenosnými chorobami – základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty</p>	<p>PT: OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MPV: Př: Poškození organismu, nemoci Př: Bakterie, viry</p>
<p>Usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví.</p>	<p>Osvojí si pohybový režim a zdravotně zaměřené činnosti (správné držení těla, správné zvedání zátěže, průpravná kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití).</p>	<p><u>Zdravý způsob života a péče o zdraví:</u> tělesná a duševní hygiena, denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim</p>	<p>PT: OSV: Seberegulace a sebeorganizace OSV: Psychohygiena MPV: Tv: Pohyb pro zdraví Př: Tělesná hygiena D: Starověké Řecko</p>
<p>Dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky.</p>	<p>Zná a dodržuje zásady zdravého stravování. Sestaví jídelníček, dodržuje pitný režim dne. Rozezná zdravou a nezdravou výživu. Pojmenuje příčiny vzniku civilizačních chorob v daném věku.</p>	<p><u>Zdravý způsob života a péče o zdraví:</u> vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota; výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví, poruchy příjmu potravy</p>	<p>PT: OSV: Sebepoznání a sebepojetí OSV: Seberegulace a sebeorganizace EGS: Evropa a svět nás zajímá EGS: Objevujeme Evropu a svět EMV: Základní podmínky života EMV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí EMV: Vztah člověka k prostředí MV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MV: Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality MPV: Př: Rostliny, ryby Ch: Soli Ch: Tuky, cukry, bílkoviny</p>
<p>Projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy, obce.</p>	<p>Rozpozná své emoce, uvědomuje si vhodnost / nevhodnost své reakce, akceptuje pocity druhých, vyjadřuje vlastní názor, umí vyslechnout názor druhých a projevuje zdravé</p>	<p><u>Osobnostní a sociální rozvoj:</u> sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní</p>	<p>PT: OSV: Sebepoznání a sebepojetí MKV: Lidské vztahy MPV: Ov: Sebepoznání</p>

	sebevědomí.	identity	
Vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí.	Aktivně diskutuje, vede dialog, naslouchá a rozvíjí efektivní a asertivní komunikaci a kooperaci v různých situacích.	Osobnostní a sociální rozvoj: mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názorů druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování	PT: OSV: Mezilidské vztahy OSV: Komunikace OSV: Kreativita OSV: Kooperace a kompetice OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV: Hodnoty, postoje, praktická etika VDO: Občan, občanská společnost a stát MKV: Kulturní diference MKV: Lidské vztahy MKV: Multikulturalita MKV: Princip sociálního míru a solidarity MV: Tvorba mediálního sdělení MV: Práce v realizačním týmu MPV: Ov: Mezilidské vztahy, komunikace
Projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc.	Dodržuje pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví, bezpečné prostředí ve škole, v dopravě, ochrana při různých činnostech. V konkrétních situacích silniční a železniční dopravy (vycházky, výlety, akce školy) uplatňuje bezpečné chování, které neohrožuje jeho osobu ani jiné účastníky. Cíleně používá bezpečnostní a ochranné prvky – jako chodec, cyklista. Uplatňuje vhodné a bezpečné chování v praktickém životě, zvládá základy první pomoci.	<u>Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence:</u> dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládnutí agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)	PT: OSV: Hodnoty, postoje, praktická etika OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti EMV: Vztah člověka k prostředí MPV: F: Tření, úraz el. proudem, bezpečnost Ch: Hasicí látka, hašení požárů

Uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí.	Je schopen podle svých předpokladů reagovat na mimořádné situace. Charakterizuje možná nebezpečí vyplývající z běžného života i z mimořádných událostí, uvede vhodné způsoby preventivního chování a ochrany. V modelových situacích volí vhodné způsoby jednání, které směřují k adekvátní ochraně.	<u>Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence:</u> ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí	PT: OSV: Kooperace a kompetice OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV: Hodnoty, postoje, praktická etika MPV: Př: Základy první pomoci Z: Ekologie
--	--	--	---

Ročník: 8.

<i>očekávané výstupy z RVP</i>	<i>dílčí výstupy</i>	<i>učivo</i>	<i>přesahy, vazby, MPV, PT</i>
Uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami. Svěřil se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc.	Rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby. Získá představu o patologických jevech (patologické hráčství, návykové látky, bulimie, anorexie,...) Získá odpovědné chování v situacích úrazů a život ohrožujících stavů (úrazy při sportu, ve třídě, v dopravě).	<u>Zdravý způsob života a péče o zdraví:</u> ochrana před chronickými nepřenositelnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a lékařská léčebná péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci	PT: OSV: Sebepoznání a sebepojetí OSV: Psychohygiena OSV: Komunikace OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti EMV: Vztah člověka k prostředí MV: Stavba mediálních sdělení MV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MPV: Př: Bakterie, viry Př: Houby, otrava Př: Poškození organismu F: Úraz el. proudem
Projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastním dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy, obce.	Orientuje se v prostředí komunikace se složkami odborné pomoci. Zaujme postoj ke komerční reklamě, posoudí a vyhodnotí úroveň reklamy.	<u>Hodnota a podpora zdraví:</u> podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví	PT: OSV: Kooperace a kompetice OSV: Rozvoj schopností poznávání OSV: Seberegulace a sebeorganizace OSV: Psychohygiena OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti VDO: Občan, občanská společnost a stát EMV: Vztah člověka k prostředí

			<p>MV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MV: Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality MV: Fungování a vliv médií ve společnosti MV: Stavba mediálních sdělení MV: Tvorba mediálního sdělení</p>
<p>Samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím.</p>	<p>Využívá zásad sebekontroly a sebereflexe k řešení zátěžových situacích. Uplatňuje naučené modelové situace v běžném praktickém životě v případě výskytu mimořádných situací (stresových situací).</p>	<p><u>Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence:</u> stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky překonání únavy, stresových reakcí a posilování duševní odolnosti <u>Osobnostní a sociální rozvoj:</u> seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování psychohygiena – v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech</p>	<p>PT: OSV: Psychohygiena OSV: Sebepoznání a sebepojetí OSV: Seberegulace a sebeorganizace OSV: Mezilidské vztahy OSV: Komunikace OSV: Kooperace a kompetice OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti VDO: Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování MKV: Lidské vztahy MV: Práce v realizačním týmu MPV: Ov: Vnitřní svět člověka, sebehodnocení Tv: Relaxační a regenerační techniky</p>
<p>Respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví.</p>	<p>Přehodnotí mediální obraz krásy lidského těla.</p>	<p><u>Změny v životě člověka a jejich reflexe:</u> dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny</p>	<p>PT: OSV: Sebepoznání a sebepojetí OSV: Rozvoj schopností poznávání OSV: Psychohygiena OSV: Poznávání lidí OSV: Mezilidské vztahy OSV: Komunikace OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV: Hodnoty, postoje, praktická</p>

			<p>etika MKV: Lidské vztahy MKV: Kulturní diference MV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MPV: Př: Stavba a funkce jednotlivých orgánů Ov: Osobní rozvoj</p>
<p>Respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování.</p>	<p>Orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku.</p>	<p><u>Změny v životě člověka a jejich reflexe:</u> sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých, poruchy pohlavní identity <u>Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence:</u> skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže; komunikace se službami odborné pomoci</p>	<p>PT: OSV: Hodnoty, postoje, praktická etika OSV: Sebepoznání a sebepojetí OSV: Mezilidské vztahy OSV: Komunikace OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti VDO: Občan, občanská společnost a stát MKV: Lidské vztahy MPV: Př: Stavba a funkce jednotlivých orgánů</p>
<p>Posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví.</p> <p>Uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika, spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými</p>	<p>Rozpozná i chápe rizika patogenních jevů, je zodpovědný za svá rozhodnutí, chrání zdraví své i ostatních. Předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek. Řeší problémy, které přináší běžný život v kolektivu a v rodině.</p>	<p><u>Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence:</u> auto-destruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí namířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, doping ve sportu bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a</p>	<p>PT: OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV: Komunikace OSV: Hodnoty, postoje, praktická etika MKV: Lidské vztahy MPV: Ch: Alkohol, drogy a společnost</p>

<p>jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým.</p>		<p>neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečnost komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení</p>	
<p>Vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi.</p>	<p>Vytváří si vlastní názor na situace kolem sebe, vyhodnotí jednotlivé názory uvnitř třídního kolektivu, zaujme k nim stanovisko a dle vlastních možností vysvětlí svůj názor ostatním.</p>	<p><u>Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence:</u> manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt</p>	<p>PT: OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV: Sebepoznání a sebepojetí OSV: Hodnoty, postoje, praktická etika MKV: Lidské vztahy MV: Fungování a vliv médií ve společnosti MV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MV: Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality MV: Práce v realizačním týmu MPV: Ov: Masová kultura, masmédia, mezilidská komunikace</p>

5.18 Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

- ❑ Obsahovou náplní předmětu Tělesná výchova na 1. stupni jsou 3 tematické okruhy: činnosti ovlivňující zdraví, činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností, činnosti ovlivňující pohybové učení.
- ❑ Tělesná výchova se vyučuje na 1. stupni jako samostatný předmět, a to 2 hodiny týdně v každém ročníku.
Ve 3. a 4. ročníku se uskutečňuje základní plavecký výcvik. Ve vyšších ročnících 1. stupně mohou být zařazeny letní nebo zimní týdenní pobyty v přírodě.
- ❑ Výuka probíhá v tělocvičně ZŠ, na hřišti SK Šumvald, v plaveckém bazénu v Uničově, na vhodném a bezpečném místě ve volné přírodě.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k rozvíjení klíčových kompetencí.
Kompetence k učení <ul style="list-style-type: none">❑ učitel vede žáky k osvojení si tělocvičného názvosloví❑ učí je cvičit podle jednoduchého nákresu nebo popisu cvičení❑ učí měřit základní pohybové výkony a porovnávat je s předchozími❑ vede žáky k orientaci v informačních zdrojích o aktivitách a sportovních akcích❑ umožňuje jim, aby se naučili na základě jasných kritérií hodnotit své činnosti nebo výsledky
Kompetence k řešení problémů <ul style="list-style-type: none">❑ učitel vede žáky k uplatňování zásad bezpečného chování ve sportovním prostředí❑ učí žáky adekvátně reagovat v situaci úrazu spolužáka❑ vede žáky k řešení problémů v souvislosti s nesporným chováním, nevhodným sportovním prostředím a nevhodným sportovním náradím a náčiním
Kompetence komunikativní <ul style="list-style-type: none">❑ učitel nabádá žáky ke spolupráci při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích❑ učí je reagovat na základní povely a pokyny a sami je i vydávat❑ vede žáky k organizování jednoduchých pohybových soutěží, činností a jejich variant❑ k vzájemnému naslouchání a oceňování přínosu druhých, vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci
Kompetence sociální a personální <ul style="list-style-type: none">❑ učitel vytváří prostředí pro jednání v duchu fair-play, dodržování pravidel, označování přestupků, respektování opačného pohlaví, zvládání pohybových činností ve skupině❑ zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat, umožňuje každému žákovi zažít úspěch
Kompetence občanské <ul style="list-style-type: none">❑ učitel učí žáky podílet se na realizaci pravidelného pohybového režimu a projevovat samostatnost a vůli po zlepšení své zdatnosti, spojovat svou pohybovou činnost se zdravím, zařazovat do vlastního pohybového režimu korektivní cvičení❑ vede žáky ke kritickému myšlení, hodnocení cvičení❑ učí žáky ohleduplnosti
Kompetence pracovní <ul style="list-style-type: none">❑ učitel učí žáky podílet se na bezpečné přípravě a úklidu tělovýchovného náradí a náčiní❑ vytváří podmínky a sleduje uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech a v běžném životě
Kompetence digitální <ul style="list-style-type: none">❑ učitel vede žáky k vyhledávání informací a digitálního obsahu❑ učí žáky změřit základní pohybové výkony a porovnat je s předchozími výsledky i s využitím digitálních technologií

Průřezová témata

- ❑ Ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova se ve všech ročnících 1. stupně realizují tematické okruhy průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech, Environmentální výchova, Mediální výchova.**

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Tělesná výchova
Ročník: 1. – 3.

očekávané výstupy z RVP	dílčí výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
<p>Spojuje pravidelnou každodenní ohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti.</p>	<p>Uvědomuje si nutnost pohybu pro zdraví. Snaží se aktivně cvičit každý den. Chápe, že různá cvičení mají různé účinky. Je si vědom svých pohybových předností a nedostatků. Využívá příležitosti pro TV a sport ve škole a mimo školu.</p> <p>Sleduje školní informace o TV a sportu.</p>	<p>Význam pohybu pro zdraví: pohybový režim, délka, intenzita pohybu.</p> <p>Vyhlašování výsledků soutěží, zápasů, školních sportovních akcí.</p>	<p>PT: EMV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí MV: Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality MPV: M: Jednotky délky Prv: Člověk a zdraví</p>
<p>Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení.</p>	<p>Chápe důležitost přípravy organismu před pohybovými činnostmi, uklidnění po zátěži.</p> <p>Zvládá základní cvičební polohy, postoje, pohyby paží, nohou, trupu. Provede kotoul vpřed a jeho modifikace. Odrazí se z trampolínky, můstku a vyskočit na sníženou bednu. Ručkuje ve visu na hrazdě, umí shyb stojmo – náskok do vzporu stojmo – seskok, sešín. Chodí po kladince s dopomocí a bez dopomoci.</p> <p>Zvládá základní techniku běhu, odrazovou průpravu a skok z místa.</p>	<p>Cvičení dechová, protahovací, napínací. Cvičení pro rozvoj kloubní pohyblivosti a pohybové obratnosti. Cvičení motivační, tvořivá. Průpravná cvičení.</p> <p>Akrobacie.</p> <p>Přeskok.</p> <p>Hrazda.</p> <p>Kladinka.</p> <p>Rychlý běh na 20 – 50 m. Motivovaný běh v terénu prokládaný chůzí.</p>	<p>PT: OSV: Seberegulace a sebeorganizace</p>

	<p>Provádí pohybovou improvizaci při hudbě. Vnímá základy estetického pohybu.</p>	<p>Základy polovysokého startu. Skok do dálky z rozběhu – odraz z pásma širokého 50 cm. Postupný odraz z prkna. Spojení rozběhu s odrazem. Hod míčkem z místa. Postupný nácvik hodů míčkem z rozběhu.</p> <p>Nácvik na akce pro veřejnost. Jednoduché tanečky.</p>	<p>MPV: Hv: Hudebně pohybové činnosti</p>
<p>Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích.</p>	<p>Snaží se respektovat různou výkonnost svých spoluhráčů. Reaguje odpovídajícím způsobem na neúspěch či prohru svého družstva. Chápe hru jako příjemný a radostný zážitek. Zapojí se do pohybových her a je schopen je hrát se spolužáky i mimo tělesnou výchovu.</p>	<p>Vybíjená. Soutěže a soutěživé hry. Základní pojmy související s osvojovanými hrami a používaným náčiním. Základní pravidla a organizační povely osvojovaných her. PH pro osvojování různých způsobů lokomoce. PH pro manipulaci s různým náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti. PH soutěživé a bojové. PH pro rozvoj pohybové představitosti a tvořivosti. PH kontaktní.</p>	<p>PT: OSV: Kooperace a kompetice OSV: Kreativita</p>
<p>Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech.</p>	<p>Uvědomuje si možná nebezpečí při hrách a snaží se jim za pomoci učitele zabránit. Dodržuje základní pravidla chování v TV a sportu a řídí se jimi. Dovede se samostatně převléknout do cvičebního úboru, umýt se, dodržovat osobní hygienu. Bezpečně se pohybuje v prostorách TV. Zapojuje se do přípravy a úklidu náradí a náčiní. Dovede ošetřit drobná poranění a přivolat pomoc.</p>	<p>Základní pravidla a organizační povely osvojovaných her.</p> <p>Hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí. Bezpečnost při pohybových činnostech, v šatnách, umývárkách, organizace a bezpečnost cvičebního prostoru. Bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní, pomůcek.</p>	<p>PT: OSV: Psychohygiena MPV: Prv: Člověk a zdraví</p>

Reaguje na základní pokyny k osvožované činnosti a její organizaci.	Řídí se základními pokyny, signály a gesty učitele. Dodržuje základní techniku cvičení, vědomě kontroluje správnost pohybů, vnímá pocity při cvičení a dbá na správné držení těla.	Smluvené signály, znamení. Prostředky komunikace při TV a sportu. Terminologie cvičebních činností, vybavení. Zásady správného držení těla, dechová cvičení, základní cvičební polohy, základní technika cvičení. Prevence, pohybový režim, vhodné oblečení a obutí pro zdravotní tělesnou výchovu. Kontraindikace zdravotních oslabení.	PT: OSV:Komunikace MPV: Prv: Člověk a jeho zdraví
Adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti. Zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti.	Zvládá základní plavecké dovednosti, 1 plavecký styl.	Hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, prvky sebezáchrany a bezpečnosti.	Plavecký výcvik provádí plavecká škola v Uničově.
Zdravotní tělesná výchova			
Uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech, zaujímá správné základní cvičební polohy.		Zdravotní oslabení: konkrétní zdravotní oslabení žáka, prevence, pohybový režim, vhodné oblečení a obutí pro zdravotní tělesnou výchovu, zásady správného držení těla, dechová cvičení, vnímání pocitů při cvičení, nevhodná cvičení a činnosti	
Zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením.		Základy speciálních cvičení: základní cvičební polohy, základní technika cvičení, soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení	

Ročník: 4. - 5.

očekávané výstupy z RVP	dílčí výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
<p>Podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu, uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti.</p>	<p>Zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou. Provádí protahovací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění. Zvládne základní kroky lidových tanců. Seznámí se s dětským aerobikem.</p>	<p>Zdravotně zaměřené činnosti, relaxační činnosti během dne, tělovýchovné chvílky. Základy estetického pohybu.</p>	<p>PT: OSV: Seberegulace OSV: Psychohygiena MPV: Př: Člověk a zdraví Hv: Hudebně pohybové činnosti Tělovýchovná akademie</p>
<p>Zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením.</p>	<p>Uvědomuje si různé funkce pohybu a využívá je za pomoci učitele v denním režimu. Chápe význam aktivního pohybu.</p>	<p>Správné držení těla, průpravné, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení.</p>	
<p>Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, Vytváří varianty osvojených pohybových her.</p>	<p>Používá základní cvičební polohy, postoje, pohyby paží, trupu, nohou. Provádí kotoul vzad a jeho modifikace. Provádí průpravná cvičení pro zvládnutí stoje na rukou. Zvládá průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z můstku. Vyskočí na bednu odrazem z můstku. Zvládne roznožku přes kozu našíf odrazem z můstku, trampolínky. Nacvičuje skrčku přes kozu (bednu) našíf odrazem z můstku, trampolínky. Provádí shyb stojmo – odrazem přešvih do vzporu vzadu stojmo – stoj. Provádí shyb stojmo – přešvihy do svisu střemhlav (svisu závěsem levou – pravou v podkolení) a zpět do stoje.</p>	<p>Cviky pro rozvoj pohybové obratnosti, síly, rychlosti a koordinace pohybu. Průpravná cvičení. Akrobacie. Přeskok. Hrazda.</p>	<p>PT: OSV: Kooperace a kompetice</p>

	<p>Chodí po nízké kladince bez dopomoci. Provádí různé druhy chůze s doprovodnými pohyby paží, obraty. Zvládne rovnovážné polohy.</p> <p>Spolupracuje při jednoduchých týmových činnostech. Přihrává jednoruč, obouruč, dribluje. Ovládat hru s basketbalovým a volejbalovým míčem. Nacvičuje střelbu na koš. Nacvičuje přehazovanou. Dovede samostatně vytvářet pohybové hry. Chápe, že jsou pohybové hry s různým zaměřením a účelem. Zná několik pohybových her a jejich variant a ví, jaké je jejich zaměření. Dovede zaznamenat výsledek utkání a pomáhat při rozhodování.</p>	<p>Kladinka.</p> <p>Pohybová tvořivost a využití náčiní při PH. Sportovní hry. Míčové hry. Zjednodušená pravidla minisportů: fotbal, házená, basketbal, florbal.</p> <p>Pohybové hry.</p>	
Uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí, adekvátně reaguje na situaci úrazu spolužáka.	<p>Rozlišuje vhodné a nevhodné prostředí pro TV, vhodné a nevhodné pohybové činnosti. Dovede ošetřit drobné i větší poranění a přivolat lékaře.</p>	<p>Bezpečnost při sportování.</p> <p>První pomoc v podmínkách TV.</p>	<p>MPV: Př: První pomoc</p>
Jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti.	Rozlišuje hezký i nezvládnutý pohyb.	Cvičení jednotlivců.	<p>PT: OSV: Kooperace a kompetice</p>
Jedná v duchu fair play, dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje. Respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví.	Respektuje zdravotní handicap.	Olympijské ideály a symboly.	<p>PT: OSV: Seberegulace EGS: Objevujeme Evropu a svět</p>

Užívá při pohybové činnosti základní osvojené tělocvičné názvosloví, Cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení.	Užívá tělovýchovné pojmy, názvy pohybových činností, tělovýchovného nářadí a náčiní. Rozumí povelům pořadových cvičení, správně na ně reaguje, užívá tělovýchovné názvosloví.	Tělocvičné pojmy – komunikace v TV.	PT: OSV: Komunikace MPV: Aj: Sportovní názvosloví
Zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy.	Využívá netradiční náčiní a vlastní tvořivosti.	Základní organizace činností ve známém prostředí.	PT: OSV: Komunikace
Změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky.	Ovládá základy techniky běhů, hodů, skoku. Chápe význam vytrvalostního běhu pro rozvoj zdatnosti. Učí se základní techniku skoku do výšky. Používá průpravná cvičení pro jednotlivé atletické disciplíny. Změří a zapisuje výkony v osvojených disciplínách.	Běh rychlý a vytrvalostní. Základy nízkého startu. Spojení rozběhu s odhodem. Skok do dálky z rozběhu postupně odrazem z břevna. Skok do výšky z krátkého rozběhu. Rozměření rozběhu.	MPV: M: Zapisování do tabulek, jednotky délky a jejich převody M 5: Desetinná čísla
Zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo s vlastním oslabením.	Rozlišuje různé druhy zdravotních oslabení. Chápe pojmy oslabení, prevence, náprava zdravotních oslabení. Zacvičí a vědomě kontroluje správnost provedení vyrovnávacích cviků, vhodných pro konkrétní druh a stupeň oslabení.	Všeobecně rozvíjející pohybové činnosti v návaznosti na obsah Tv s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení. Základní cvičební polohy, základní technika cvičení, soubory speciálních cvičení pro samostatné cvičení.	MPV: Př: Člověk a zdraví
Orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace.	Dokáže zjistit informace o různých soutěžích, závodech a turnajích, které se konají ve škole, nebo v okolí.	Zdroje informací o pohybových činnostech.	
Adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti. Zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti.	Zvládá základní plavecké dovednosti, 1 plavecký styl.	Hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, prvky sebezáchrany a bezpečnosti.	Plavecký výcvik provádí plavecká škola v Uničově.

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

- Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:
 - poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
 - pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
 - poznávání člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
 - získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
 - využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevnování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
 - propojování zdraví a zdravých mezilidských vztahů se základními etickými a morálními postoji, s volním úsilím atd.
 - chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu pro výběr partnera i profesní dráhy, pro uplatnění ve společnosti atd.
 - aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci
- Tělesná výchova se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících 2. stupně a to 2 hodiny týdně. Zpravidla se spojují dva ročníky 6. + 7., 8. + 9., zvláště dívky a zvláště chlapci.
- Učivo pohybových dovedností v 6.-9. ročníku odpovídá fázím motorického učení. Jsou dodržovány principy posloupnosti, návaznosti, zvyšování obtížnosti apod. – **metodické řady**.
- Nedílnou součástí tělesné výchovy jsou prvky **Zdravotní tělesné výchovy**. Korektivní a speciální vyrovnávací cvičení – jako prevence – jsou součástí výuky pro všechny žáky. Žákům se zdravotním oslabením jsou cvičení zadávána místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení – vnitřní diferenciací.
- Výuka probíhá v tělocvičně ZŠ, areálu SK Šumvald, Sokolském stadionu, vhodných exteriérech v okolí školy, kurzy a výcviky se uskutečňují v místě konání akce.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k rozvíjení klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

- učitel hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu
- dodává žákům sebedůvěru
- sleduje pokrok všech žáků
- vede žáky k plánování, organizování a řízení vlastní činnosti
- vyžaduje používání osvojeného názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře, uživatele internetu
- vede žáky k různým způsobům zpracování informací o pohybových aktivitách ve škole

Kompetence k řešení problémů

- učitel pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- vede žáky k vyhledávání informací a ke správným způsobům řešení problémů
- podporuje kritické myšlení žáků, jejich uvážlivá rozhodnutí a obhajování jejich názorů
- vede žáky k zodpovědnosti za svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování a odpovídající komunikaci
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- dbá na dodržování smluvených gest, signálů a povelů

Kompetence sociální a personální

- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat

- organizuje práci ve skupinách tak, aby probíhala v příjemné atmosféře
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- požaduje dodržování dohodnutých postupů
- podporuje u žáků sebedůvěru a pozitivní představy o sobě samých

Kompetence občanské

- učitel vede žáky k ohledu na druhé, respektování názorů ostatních
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky
- směřuje žáky k respektování a oceňování sportovních tradic školy, obce, regionu ...
- podporuje formování volních a kladných charakterových rysů
- vede žáky k zodpovědnému rozhodování podle dané situace v zájmu podpory a ochrany zdraví
- vytváří u žáků potřebu aktivně se zapojovat do sportovních aktivit
- vede žáky k rozlišování a uplatňování práv a povinností vyplývajících z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák)

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti
- vyžaduje bezpečnou manipulaci a přípravu Tv náradí a sportoviště
- směřuje žáky k ovládnutí základních činností zásad první pomoci
- vede žáky k efektivitě při organizování vlastní práce
- podporuje u žáků schopnosti spoluorganizovat svůj vlastní pohybový režim a využívat znalostí a dovedností v běžné praxi

Kompetence digitální

- učitel učí žáky ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby
- využívat je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti
- samostatně rozhodovat, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít

Průřezová témata

- Ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova se na 2. stupni realizují tematické okruhy průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Environmentální výchova a Mediální výchova.**

Ročník: 6.- 9.

očekávané výstupy z RVP	dílčí výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
Činnosti ovlivňující zdraví			
<p>Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem.</p> <p>Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program.</p> <p>Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly.</p> <p>Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší.</p> <p>Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost.</p>	<p>Chápe význam pohybu pro zdravý životní styl.</p> <p>Snaží se aktivně cvičit každý den.</p> <p>Využívá příležitosti pro Tv a sport ve škole i mimo školu.</p> <p>Z nabídky Tv aktivit si vybírá vhodnou tělovýchovnou aktivitu.</p> <p>Žák posoudí vlastní kondiční stav a při porovnávání s druhými bere ohled na osobní dispozice.</p> <p>Připravuje se před pohybovou činností výběrem vhodných a přiměřených průpravných cvičení.</p> <p>Je si vědom negativního vlivu návykových látek a dopingu ve sportu.</p> <p>Dodržuje zásady bezpečného chování na sportovištích i v jiném prostředí.</p> <p>Předchází úrazu.</p> <p>Zvládá praktické jednání a rozhodování i ve vypjatých situacích (úraz, nevhodné klimatické a ekologické podmínky).</p>	<p>význam pohybu pro zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - rekreační, výkonnostní a vrcholový sport - sport dívek a chlapců, mladých a starých, tělesně oslabených - význam hodnot srdeční frekvence, BMI <p>zdravotně orientovaná zdatnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj zdravotně orientované zdatnosti - kondiční programy - manipulace se zatížením <p>prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových disbalancí</p> <ul style="list-style-type: none"> - průpravná a kompenzační cvičení - vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení - správné držení těla v různých polohách a zatíženích <p>hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech</p> <ul style="list-style-type: none"> - v nestandardním prostředí - první pomoc při Tv a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách - improvizované ošetření poranění a odsun raněného - pohybová činnost při různém stupni znečištění ovzduší - poskytování záchrany a dopomoci 	<p>PT:</p> <p>OSV: Rozvoj schopností poznávání</p> <p>OSV: Sebepoznání a sebepojetí</p> <p>MPV:</p> <p>Př : Orgánové soustavy, životní styl</p> <p>Vkz: Význam pohybu pro zdraví</p> <p>Vkz: Kompenzační, relaxační a regenerační techniky</p>

	Zvládá zásady poskytování první pomoci při Tv a sportu v různých podmínkách.	- osobní hygiena při sportu Pozn.: Výše uvedené učivo je zařazováno jako součást tělovýchovných a pohybových aktivit	
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností			
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech. Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny.	Chápe význam pohybových her, navazuje a upevňuje kontakt se spolužáky. Snaží se o fair play, má radost ze hry zná několik her z každé skupiny, dovede je zorganizovat a řídit. Cvičí podle slovních pokynů. Zvládá bezpečně záchranu a dopomoc. Dle svých zdravotních a somatických předpokladů prokazuje postupné zlepšování. Dle svých zdravotních a somatických předpokladů provádí gymnastická cvičení stanovená v učivu.	pohybové hry - s různým zaměřením - netradiční pohybové hry a aktivity - zaměřené na rozvoj rychlosti, síly, obratnosti a vytrvalosti - s použitím různého náradí a náčiní, v přírodním prostředí - individuální i skupinové - radost ze hry, prožitek, spolupráce - herní funkce a role gymnastika – akrobacie - kotoul vpřed a vzad v obměnách - kotoul letmo - kotoul vzad do zášvihů - stoj na rukou (dopomoc i výdrž) - přemet stranou - šplh (lano, tyč) gymnastika – přeskoky - skoky odrazem z trampolínky (prosté, prohnutě, skrčmo, s pohyby nohou, s obraty) - roznožka přes kozu (bednu – CH) našíř, naděl i s oddáleným odrazem - skrčka přes kozu (bednu) našíř i s oddáleným odrazem gymnastika – hrazda - náskok do vzporu – zákmihem seskok, sešin vpřed - výmyk - přešvihy únožmo do vzporu	PT: OSV: Seberegulace a sebeorganizace OSV: Komunikace OSV: Mezilidské vztahy OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti VDO: Občanská společnost a škola MPV: Př: Anatomie člověka F: Těžiště člověka, tření M: Procenta, poměr Hv: Rytmičká cvičení

	<p>Chápe zdravotně pohybové i kulturně estetické funkce pohybu s hudebním a rytmickým doprovodem. Provádí základní druhy cvičení a pohybu s hudbou. Rozlišuje estetický a neestetický pohyb. Zvládá základy 2-3 tanců. Dokáže se prezentovat na veřejnosti.</p> <p>Uvědomuje si význam nutné sebeobrany. Pojmenuje osvojované činnosti.</p> <p>Chápe význam atletiky jako vhodné průpravy pro jiné sportovní aktivity. Zorganizuje jednoduchou soutěž,</p>	<ul style="list-style-type: none"> - podmet - výška (po ramena – dosažná) <p>gymnastika –kladina 1m (D)</p> <ul style="list-style-type: none"> - různé druhy chůze s doprovodnými pohyby paží a obraty - rovnovážné polohy - náskoky a seskoky - klus a poskoky - jednoduché vazby a sestavy <p>estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem</p> <ul style="list-style-type: none"> - základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním - kondiční formy cvičení pro daný věk žáků - tance (základní kroky, držení, pohyby) výběr lidových, diskotékových, country apod. - pohybová vystoupení na školní, akce a akce pro veřejnost <p>úpoly</p> <ul style="list-style-type: none"> - průpravné úpoly – přetahy, přetlaky, úpolové hry - základy sebeobrany - základy aikidó, judó, karatedó (rozšiřující) <p>atletika- běh</p> <ul style="list-style-type: none"> - průpravná a speciální běžecká cvičení - vysoký, nízký start - rychlý běh 60m - vytrvalostní běh na dráze do 2000m (D), do 3000m (CH) - běh v terénu do 30 min. - základy překážkového a štafetového běhu 	
--	--	--	--

	<p>změří a zapíše potřebné výkony. Zvládá přípravu jednotlivých soutěžních sektorů. Zná základní startovní povely. Zvládá základní techniku jednotlivých atletických disciplín. Dle svých zdravotních a somatických předpokladů prokazuje postupné zlepšování atletických výkonů.</p> <p>Rozumí základním rozdílům mezi jednotlivými druhy sportovních her. Chápe základní pravidla, ovládá základy rozhodování při hře. Zvládá základní herní činnosti jednotlivce a kombinace a uplatňuje je ve hře. Dokáže připravit náčiní a hřiště k pohybové činnosti.</p>	<p>atletika - skoky - skok do dálky nebo skok do výšky (flop)</p> <p>hody a vrhy - hod míčkem z rozběhu - hod granátem (CH 8.-9.r.) - vrh koulí – (8.-9.r.D do 3kg, CH do 5 kg)</p> <p>sportovní hry - herní činnosti jednotlivce - herní kombinace a systémy - utkání podle pravidel žákovské kategorie - kopaná, košíková, odbíjená - rozšiřující: nohejbal, fusbalejbal, házená, ringo, freesbee</p> <p>turistika a pobyt v přírodě - příprava turistické akce - přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty - táboření, ochrana přírody - základy orientačního běhu - dokumentace z turistické akce - přežití v přírodě - orientace</p> <p>plavání - základní plavecký výcvik se uskutečnil na I.st. (2 po sobě jdoucí ročníky) - zdokonalovací výcvik může být zařazen dle podmínek školy</p> <p>lyžování, snowboarding, bruslení - běžecké lyžování - lyžařská turistika</p>	
--	--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> - sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu - bezpečnost pohybu v zimní horské krajině - bruslení – dle přírodních podmínek <p>další (i netradiční) pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - podle podmínek školy a zájmu žáků 	
Činnosti podporující pohybové učení			
<p>Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu.</p> <p>Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu.</p> <p>Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji.</p> <p>Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora.</p> <p>Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí.</p> <p>Zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže.</p>	<p>Rozumí a užívá názvosloví pohybových činností, signály, povely a gesta.</p> <p>Zvládá různé sociální role v osvojovaných činnostech.</p> <p>Sleduje soutěže a sportovce různých úrovní.</p> <p>Dodržuje zásadu čestného soupeření a úcty k soupeři.</p> <p>Chrání přírodu.</p> <p>Dokáže zorganizovat jednoduchou pohybovou činnost.</p> <p>Používá vhodnou výzbroj a výstroj.</p> <p>Zná a dokáže posoudit a používat základní pravidla pohybových činností.</p> <p>Rozlišuje a zvládá situace na úrovni – hráč, divák, rozhodčí, organizátor.</p> <p>Změří výkony základních pohybových činností.</p> <p>Zpracuje naměřená data a podílí se na jejich prezentaci.</p>	<p>komunikace v Tv</p> <ul style="list-style-type: none"> - tělocvičné názvosloví osvojovaných činností - smluvené signály, povely, gesta, značky - základy grafického zápisu pohybu - zápis z utkání - vzájemná spolupráce a komunikace při osvojování pohybových činnostech <p>historie a současnost sportu</p> <ul style="list-style-type: none"> - významné soutěže a sportovci (světové, republikové, regionální) - olympismus – olympijská charta <p>organizace prostoru a pohybových činností</p> <ul style="list-style-type: none"> - v nestandardních podmínkách - sportovní výzbroj a výstroj – vhodnost, bezpečnost, výběr, ošetřování ... <p>pravidla osvojovaných pohybových činností</p> <ul style="list-style-type: none"> - pravidla pohybových činností, her, závodů, soutěží <p>zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých</p>	<p>PT:</p> <p>OSV: Psychohygiena OSV: Kreativita OSV: Poznávání lidí OSV: Kooperace a kompetice OSV: Hodnoty, postoje, praktická etika EGS: Objevujeme Evropu a svět MKV: Kulturní diference EMV: Vztah člověka k prostředí MV: Tvorba mediálního sdělení</p> <p>MPV:</p> <p>M: Desetinná čísla M: Základy statistiky F: Měření délek a časů D: Starověké Řecko D: Historie sportu Ov: Osobní vztahy Nj: Pravidla, letní a zimní sporty</p>

<p>Zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci.</p>		<p>činnostech</p> <p>měření výkonů a posuzování pohybových dovedností - měření, evidence, vyhodnocování</p> <p>Pozn.: Výše uvedené učivo je zařazováno jako součást tělovýchovných a pohybových aktivit</p>	
<p>Zdravotní tělesná výchova</p>			
<p>Uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení.</p> <p>Zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení.</p> <p>Aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení.</p>	<p>Rozlišuje různé druhy zdravotních oslabení. Používá základní prvky relaxace, protažení, správného držení, uvolnění a posilování jako prevenci. Pravidelně a samostatně zařazuje do svého pohybového režimu speciální cvičení.</p>	<p>Činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení</p> <p>základní druhy oslabení, jejich příčiny a možné důsledky - základní pojmy osvojovaných činností - prevence a korekce oslabení - denní režim s pohledu zdravotního oslabení - soustředění na cvičení, vědomá kontrola cvičení - vhodná a nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení)</p> <p>Speciální cvičení</p> <p>oslabení podpůrně pohybového systému (A) - A1 – poruchy funkce svalových skupin - A2 - poruchy páteře - odchylky předozadního zakřivení a vybočení páteře do stran A3 - A4 - poruchy stavby dolních končetin - lokální a celková relaxace, správné držení hlavy, pletence ramenního,</p>	

		<p>pánve, kolen, protažení prsních a bederních svalů, zadní strany stehen a ohybačů kyčle, posilování šjíjového, mezilopatkového, břišního, hýžděového, stehenního a lýtkového svalstva, vzpřimovačů trupu, zvýšení kloubní pohyblivosti</p> <p>a</p> <p>rozsahu pohybu, uvolňování páteře, rotační cvičení, správný rotační stereotyp</p> <p>oslabení vnitřních orgánů (B)</p> <ul style="list-style-type: none"> - B1 - oslabení oběhového a dýchacího systému - B2 - oslabení endokrinního systému - B3 - obezita - B4 - ostatní oslabení vnitřních orgánů <p>- kromě cvičení ze skupiny A, rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů, hrudní a brániční dýchání při zvýšené zátěži, adaptace na zvýšenou zátěž, cvičení koordinace a rovnováhy</p> <p>oslabení smyslových a nervových funkcí (C)</p> <ul style="list-style-type: none"> - C1 – oslabení zraku - C2 - oslabení sluchu - C3 - neuropsychická oslabení <p>- kromě cvičení ze skupiny A, adaptace srdečně - cévního a dýchacího systému, koordinace pohybu, rovnovážné polohy, rozvoj sluchového, zrakového a taktilního vnímání rytmu, cvičení s hudebním doprovodem, orientace v prostoru, zraková lokalizace, rychlost zrakového vnímání</p>	
--	--	--	--

		<p>Všestranné rozvíjecí pohybové činnosti</p> <p>pohybové činnosti v návaznosti na vzdělávací obsah TV</p> <ul style="list-style-type: none"> - s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení <p>Pozn.: Výše uvedené učivo je používáno jako prevence u všech žáků. U žáků oslabených při činnostech pro ně nevhodných.</p>	
Kurzy, výcviky a jiné aktivity			
		<p>lyžařský výcvik (zpravidla 7.roč.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - běžecký výcvik - sjezdové lyžování a snowboarding - bezpečnost pohybu v zimě na horách - jízda na vleku <p>sportovně turistický kurz (zpravidla 9.r.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - příprava turistické akce - cykloturistika, pravidla silničního provozu - chůze v terénu - základy orientace v terénu, základy orientačního běhu - základy vodní turistiky - outdoorové aktivity 	

5.19 Praktické činnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

- ❑ Obsahovou náplní předmětu Praktické činnosti na 1. stupni je práce s různými materiály; osvojení si základních pracovních dovedností a návyků; plánování, organizování a hodnocení pracovní činnosti samostatně i v týmu.
Praktické činnosti jsou součástí vzdělávací oblasti Člověk a svět práce, který je na 1. stupni rozdělen do čtyř tematických celků: práce s drobným materiálem, konstrukční činnosti, pěstitelské práce, příprava pokrmů
- ❑ Praktické činnosti se vyučují jako samostatný předmět ve všech ročnících 1. stupně, a to 1 hodinu týdně v každém ročníku.
- ❑ Výuka probíhá v kmenových třídách, ve cvičné kuchyni, v dílnách. Učitelé využívají k učení různé formy práce, používají všechny dostupné pomůcky.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k rozvíjení klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

- ❑ učitel určuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu, vede je k osvojování základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí (používání vhodných materiálů, nástrojů, náradí a pomůcek)
- ❑ vede žáky k cílenému pozorování přírody, zaznamenávání a hodnocení svého pozorování
- ❑ učitel věnuje pozornost individuálnímu pokroku v práci u jednotlivých žáků

Kompetence k řešení problémů

- ❑ učitel vede žáky ke správným způsobům řešení problémů
- ❑ zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu rozmanitých řešení - uvážlivá rozhodnutí jsou žáci schopni obhájit a při hodnocení práce žáci vnímají svůj vlastní pokrok
- ❑ učitel se snaží u žáků o tvořivost; motivuje je k uplatňování vlastních nápadů; podporuje tvůrčí atmosféru ve třídě

Kompetence komunikativní

- ❑ učitel dbá na ústní kultivované vyjadřování svých názorů a myšlenek; učí žáky aktivnímu naslouchání (tj. poslouchání a pozorování)
- ❑ zadává práci, při které mohou žáci spolupracovat
- ❑ používá určitou slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, náradí a pomůcek, učí žáky popisovat postup práce (správná terminologie)

Kompetence sociální a personální

- ❑ učitel organizuje skupinovou práci, aby žáci spolupracovali a respektovali nápady druhých a společně dosáhli kvalitního výsledku (podle potřeby žákům v činnostech pomáhá)
- ❑ navozuje příjemnou atmosféru a ohleduplnost ve třídě; umožňuje každému žákovi zapojit se do činnosti, zažít úspěch a mít šanci k sebevyjádření

Kompetence občanské

- ❑ učitel vede žáky k respektování názorů ostatních
- ❑ umožňuje žákům, aby na základě určitých pravidel hodnotili své činnosti nebo výsledky; vede děti k oceňování svých názorů a přínosů
- ❑ utváří ohleduplný vztah k přírodě a motivuje žáky aktivně chránit přírodu
- ❑ učitel vytváří u žáků pozitivní vztah k práci a vede je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- ❑ respektuje individuální rozdíly mezi žáky

Kompetence pracovní

- ❑ učitel vede žáky k efektivitě při organizování a plánování vlastní práce, vytváří pocit zodpovědnosti za společný úkol
- ❑ učitel u žáků vytváří pracovní návyky v jednoduché samostatné i skupinové práci; vede je k bezpečné manipulaci s různými materiály, pracovními pomůckami a nástroji
- ❑ nabádá k důležitosti znalosti poskytnutí základů první pomoci
- ❑ učitel se zajímá, jak žákům vyhovuje jeho způsob výuky
- ❑ zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

Kompetence digitální

- učitel vede žáky k osvojení ovládnání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; využívání je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; k samostatnému rozhodování, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít

Průřezová témata

- Ve vyučovacím předmětu Praktické činnosti se ve všech ročnících 1.stupně realizují tematické okruhy průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Mediální výchova.**

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práceVyučovací předmět: **Praktické činnosti**Ročník: **1. - 3.**

<i>očekávané výstupy z RVP</i>	<i>dílčí výstupy</i>	<i>učivo</i>	<i>přesahy, vazby, MPV, PT</i>
Práce s drobným materiálem			
Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů.	<p>Mačká, trhá lepí stříhá, vystřihuje, překládá a skládá papír. Vytváří jednoduché prostorové tvary z papíru. Zvládne jednoduché vystřihovánky; jednoduché symetrické tvary z přeloženého papíru, obkresluje různé šablony. Uplatňuje zásady bezpečnosti a hygieny práce.</p> <p>Dovede navlékat, aranžovat, dotvářet, opracovávat a třídít při sběru přírodní materiál. Zvládne stříhání, ohýbání, spojování, propichování, svazování, slepování, lisování drobného materiálu(přiměřená věku). Uplatňuje zásady bezpečnosti a hygieny práce.</p> <p>Zvládá hnětení, válení, stlačování, přidávání, ubírání, ohýbání modelovací hmoty(plastelína, model. hlína, těsto).</p> <p>Dokáže odměřit a navlékat nit; uzlík. Zvládne šití předním a zadním stehem. Přišije dvoudírkové knoflíky. Slepí textílii, vyrobí jednoduchý textilní</p>	<p>Práce s papírem a kartonem.</p> <p>Práce s drobným materiálem – přírodniny</p> <p>Práce s modelovací hmotou.</p> <p>Práce s textilem.</p>	<p>PT: OSV: Kreativita MPV: M: Hodiny M: Osová souměrnost M: Plošné tvary, tělesa Př: Rozmanitost přírody</p>

	výrobek.		
Pracuje podle slovního návodu a předlohy.	Podle postupu zvládne jednoduché papírové skládanky. Sestavuje jednoduchý výrobek z různých materiálů podle jednoduchého pracovního postupu, s materiálem zachází hospodárně.	Jednoduché pracovní postupy.	PT: OSV: Rozvoj schopností poznávání MPV: Čj: Popis
Konstrukční činnosti			
Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi.	Dovede sestavovat stavebnicové prvky (podle návodu, předlohy). Snaží se montovat a demontovat stavebnici (podle předlohy, podle představy z jednoduchých stavebnic – plošné i prostorové kompozice).	Práce se stavebnicemi.	MPV: M: Geometrie v rovině a v prostoru
Pěstitelské práce			
Provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování.	Pečuje o pokojové rostliny – otírání listů, zalévání, kypření, hnojení. Zaseje semena – provádí pozorování a sleduje výsledky pozorování.	Pěstitelské práce.	MPV: Př: Rozmanitost přírody Zasetí velikonočního osení.
Pečuje o nenáročnou rostlinu.	Pravidelně zalévá, přihnojuje, ošetřuje listy, zkouší přesazovat nenáročnou rostlinu.		
Příprava pokrmů			
Připraví tabuli pro jednoduché stolování.	Zná základy správného stolování, orientuje se v základním vybavení kuchyně. Připraví jednoduché pohoštění ze studené kuchyně (úprava ovoce, zeleniny za studena).	Příprava pokrmů – zákl. vybavení kuchyně, výběr a nákup potravin, jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování.	PT: OSV: Mezilidské vztahy MPV: Př: Rozmanitost přírody Př: Slavnostní pohoštění při oslavě Vánoc. Recepty a návody v tisku, televizní a rozhlasové pořady. MPV: Př: Člověk a jeho zdraví
Chová se vhodně při stolování.	Respektuje normy společenského chování. Udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch a nádobí (bezpečné zacházení se základními čistícími prostředky).		PT: MKV: Lidské vztahy MV: Fungování a vliv médií ve společnosti MPV: Př: Člověk a jeho zdraví

Ročník: 4. - 5.

očekávané výstupy z RVP	dílní výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
Práce s drobným materiálem			
<p>Vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu.</p>	<p>Pokouší se na základě rozlišení přírodních a technických materiálů, vlastností materiálů vyrobit daný výrobek.</p> <p>Seznamuje se s vlastnostmi materiálu (tvrdost, tvárnost, sušení, vaření) – vytváří výrobek přiměřený vlastností daného materiálu.</p> <p>Hledá tvary, formáty, druhy, papíru, určuje vlastnosti papíru (např. savost) – pokouší se tvořit různé papírové práce, vytváří prostorové konstrukce.</p> <p>Seznamuje se s různými druhy textilií, s různými druhy stehů; snaží se šít předním a zadním stehem, zkouší přišít háček, očko, poutko atd. – práce s jednoduchým střihem.</p>	<p>Práce s drobným materiálem (jednoduchý pracovní postup).</p> <p>Práce s model. hmotou (jednoduchý pracovní postup).</p> <p>Práce s papírem a kartonem (jednoduchý pracovní postup).</p> <p>Práce s textilem (jednoduchý pracovní postup).</p>	<p>MPV: Př: Rozmanitost přírody M: Tělesa</p>
<p>Využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic.</p>	<p>Poznává různé techniky zpracování přírodnin a přírodních materiálů; některé techniky zkouší podle charakteru vytvořeného výrobku (např. zdobení kraslic, vizovické těsto).</p>	<p>Lidové zvyky, tradice a řemesla.</p>	<p>PT: EGS: Evropa a svět nás zajímá MPV: Čj: Vypravování, popis</p>
<p>Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu.</p>	<p>Pro danou činnost si umí vybrat vhodné pracovní nástroje a pomůcky, umí s nimi vhodně zacházet, udržuje je v pořádku.</p>	<p>Pracovní pomůcky a nástroje. Školní řád – manipulace s ostrými předměty.</p>	
<p>Udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a</p>	<p>Vytváří si návyk udržování pořádku na svém pracovním místě,</p>	<p>Organizace práce.</p>	<p>PT: MKV: Lidské vztahy</p>

bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu.	organizace a plánování práce. Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne nebo zajistí první pomoc při úrazu (podle svých schopností a možností), ohlásí úraz.	Bezpečnost a hygiena práce. První pomoc při úrazu náradím (poučení o nebezpečí ohrožení zdraví).	MPV: Čj: Popis pracovního postupu
Konstrukční činnosti			
Provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž.	Dovede sestavovat složitější stavebnicové prvky z konstrukčních stavebnic se spojovacími prvky a díly, sestavuje jednoduché pohyblivé modely (podle předlohy, představy).	Konstrukční činnosti – práce s plošnými, konstrukčními, prostorovými stavebnicemi.	PT: OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MPV: M: Geometrie v rovině a v prostoru
Pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu.	Snaží se pracovat podle návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu nebo podle vlastní představy. Přemýšlí a hledá nejvhodnější pracovní postup z hlediska výsledku pracovní činnosti.	Práce s návodem, předlohou.	
Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu.	Osvojuje si správné pracovní dovednosti a návyky při organizaci, plánování a vlastní pracovní činnosti při zachování bezpečnosti a hygieny práce.	Organizace, bezpečnost a hygiena práce (první pomoc).	PT: OSV: Psychohygiena
Pěstitelské práce			
Ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny.	Ošetřuje pokojové rostliny – pravidelná zálivka, kypření, rosení, hnojení, rozmnožování, hydroponie. Pěstuje rostliny ze semen (v místnosti, na zahradě) – úprava půdy, setí, sázení, ošetřování během vegetace, jednocení, hnojení, sklízení (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina). Seznamuje se s nebezpečím jedovatých rostlin.	Pokojové rostliny. Semena, sazeničky. Nebezpečí drog, omamných látek, alergie.	MPV: Př: Rozmanitost přírody Př: Exkurze na kole, přírodopisná vycházka (exkurze do zemědělského podniku). Práce na školním pozemku.
Provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování.	Provádí pokusy a pozorování (sleduje život rostlin – klíčivost, růst, rozmnožování) – školní pozemek.	Pokusy a pozorování.	Práce na školním pozemku.

Volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní.	Pozná pěstitelský materiál, nářadí a pomůcky a správně s nimi manipuluje.	Manipulace s pracovními pomůckami.	
Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu.	Udržuje pořádek na pracovním místě, dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce.	Pracovní pořádek, bezpečnost a hygiena práce (první pomoc).	
Příprava pokrmů			
Orientuje se v základním vybavení kuchyně.	Seznámí se se základním vybavením kuchyně.	Základní vybavení kuchyně.	PT: OSV: Mezilidské vztahy MPV: Př: Rozmanitost přírody
Připraví samostatně jednoduchý pokrm.	Pokouší se o jednoduché prostírání pro běžné stolování. Pokouší se o slavnostnější prostírání (oslava narozenin atd.) s užitím zdobných prvků stolu např. květiny. Samostatně připraví snídani, přesnídávku, jednoduché pohoštění.	Úprava stolu a stolování.	PT: MV: Fungování a vliv médií ve společnosti MPV: Př: Člověk a jeho zdraví Pohoštění při oslavě Vánoc.
Dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování.	Zná pravidla, jak se společensky chovat u stolu. Získá vědomosti o správném obsluhování u stolu.	Pravidla správného stolování.	
Udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni.	Bezpečně obsluhuje základní spotřebiče (sporák) a správně zachází se základními čistícími prostředky. Ví, jak provádět základní úklid pracovních ploch a nádobí. Poskytne první pomoc při úrazu.	Hygiena a bezpečnost práce.	

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

- ❑ Obsahovou náplní předmětu Praktické činnosti na 2. stupni je široké spektrum pracovních činností a technologií, které vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.
- ❑ Vzdělávací oblast se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění žáka v dalším životě a ve společnosti. Vzdělávací obsah obsahuje tyto tematické okruhy Práce s technickými materiály, Design a konstruování, Pěstitelské práce a chovatelství, Příprava pokrmů, Svět práce, který se vyučuje v 8. -9. ročníku. Vzdělávací obsah je určen všem žákům (chlapcům i dívkám bez rozdílu) . Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření.
- ❑ Praktické činnosti se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících 2. stupně, a to 1 hodinu týdně v každém ročníku.
- ❑ Výuka probíhá v kmenových třídách, v dílnách nebo ve cvičné kuchyni.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k rozvíjení klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

- ❑ učitel vede žáky k osvojení si základních pracovních dovedností a návyků v různých pracovních oblastech
- ❑ k organizování a plánování práce
- ❑ k používání vhodných nástrojů a pomůcek při práci i v běžném životě
- ❑ k poznání, že technika je významnou součástí lidské kultury a je vždy úzce spjata s pracovní činností člověka

Kompetence k řešení problémů

- ❑ učitel vyžaduje vytrvalé a soustavné plnění zadaných úkolů
- ❑ dává žákům příležitost uplatnit svou tvořivost nápadů při pracovní činnosti
- ❑ požaduje přiměřené úsilí na dosažení kvalitního pracovního výsledku

Kompetence komunikativní

- ❑ učitel vede žáky ve skupině k vyjádření svého názoru na řešení problému
- ❑ učí žáky tolerovat názor druhých
- ❑ požaduje dodržování etiky komunikace

Kompetence sociální a personální

- ❑ učitel organizuje práci ve skupinách, aby žáci spolupracovali při pracovních činnostech, navzájem si pomáhali, vzájemně se respektovali
- ❑ vede žáky k podílení se na hodnocení své práce i práce druhých
- ❑ vyžaduje respektování pokynů pedagogů

Kompetence občanské

- ❑ učitel využívá příkladů z praxe k vytváření u žáků vědomí, že pracovní činnosti chápou jako příležitost k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- ❑ předkládá žákům příklady z různých oborů lidské činnosti, fyzické a duševní práce
- ❑ vysvětluje žákům, že osvojené poznatky a dovednosti uplatní při volbě povolání

Kompetence pracovní

- ❑ učitel vede žáky k samostatné práci a vytváření si pozitivního vztahu k práci
- ❑ požaduje při práci dodržování hygienických pravidel, dohodnutou kvalitu práce a dohodnuté postupy
- ❑ vede žáky k využívání času k práci, k správnému využívání materiálu a šetřením s ním, k bezpečnému používání nástrojů a nářadí

Kompetence digitální

- ❑ učitel seznamuje žáky s novými technologiemi
- ❑ učí žáky využívat digitální technologii k usnadnění práce, zefektivnění pracovních postupů

- vede žáky k vyhledávání a sdílení dat a informací

Průřezová témata

- Ve vyučovacím předmětu Praktické činnosti se ve všech ročnících 2.stupně realizují tematické okruhy průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.**

Ročník: 6. - 7.

očekávané výstupy z RVP	dílčí výstupy	učivo	přesahy, vazby, MPV, PT
Práce s technickými materiály			
Provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technickou kázeň.	Poznává dřevo, plast, kov a seznámí se jejich vlastnostmi.	Vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, plast, kov).	PT: OSV: Rozvoj schopnosti poznávání OSV: Seberegulace a sebeorganizace OSV: Kreativita VDO: Občan, občanská společnost a škola MPV: F: Vlastnosti látek Z: Naleziště surovin M: Geometrie Ov: Hygiena, bezpečnost Př: Ochrana zdraví
Řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí.	Zvládá základní postupy při opracování, plastu a kovu.	Měření. Řezání ,broušení, vrtání. Spojování hřebíky, vruty. Povrchová úprava.	
Organizuje a plánuje svoji činnost.	Volí a používá vhodné pracovní nástroje a nářadí.	Pracovní postupy, návody. Zhotovení výrobků.	
Užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku.	Přečte a pracuje podle jednoduchého technického náčrtu.	Čtení technického náčrtu.	
Dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím.	Seznámí se s řádem, bezpečností a hygienou práce.	Školní řád dílny. Bezpečnost a hygiena práce.	
Poskytne první pomoc při úrazu.	Zná zastavení při krvácení a ošetření při poranění.	První pomoc při úraze krvácením.	
Design a konstruování			
Sestaví podle návodu, náčrtu, plánu daný model.	Vyzkouší si vodivost.	Elektro stavebnice. Vodivost a nevodivost materiálu. Jednoduchý el. obvod, vodič, žárovka, spínač.	PT: OSV: Rozvoj schopnosti poznávání OSV: Seberegulace a sebeorganizace OSV: Kooperace a kompetice OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MPV: F: Elektrické jevy Př: Ochrana zdraví
Navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu.	Sestaví jednoduchý model podle návodu.	Tvorba konstrukčních prvků (stavebnice).	
Pěstitelské práce a chovatelství			
Volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin.	Pokusí se zvolit správné osivo.	Základní podmínky pro pěstování. Půda a její zpracování. Výživa rostlin. Osivo, sadba. Příprava záhonů.	PT: OSV: Rozvoj schopnosti poznávání OSV: Seberegulace a sebeorganizace OSV: Kreativita EMV: Lidské aktivity a problémy

		Pravidelné okopávání a zalévání Rostlin.	životního prostředí EMV: Vztah člověka k prostředí MPV:
Pěstuje a využívá květiny pro výzdobu.	Pravidelně zalévá, hnojí, čistí listy, přesazuje květiny. Seznámí se s květinami na sušení a použití do vazby. Sestaví jednoduché vazby květin do nádob.	Okrasné rostliny: Základy ošetřování pokojových květin. Pěstování květin. Hydroponie. Jednoduchá vazba.	Př: Bezobratlí živočichové, ochrana proti škodlivému hmyzu Př: Krytosemenné rostliny, obratlovci Př: Ochrana zdraví, savci Př: Půda Ch: Pesticidy
Používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu.	Zná nářadí, které se používá při práci na zahradě.	Použití nářadí na okopávání, zalévání, úprava záhonů a jeho očista.	
Dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty.	Vyčistí a obváže drobná poranění. Ví, jak se má chránit před úpalem a úžehem. Ví, jak ošetřit ránu po kousnutí zvířetem a zajistit zvíře pro vyšetření na vzteklinu.	První pomoc při kopnutí motyčkou, motykou. První pomoc a ochrana před úpalem a úžehem. První pomoc po útoku zvířete.	
Prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty.	Vytváří si dobrý vztah ke zvířatům a dbá na bezpečnost při kontaktu s nimi.	Chov zvířat v domácnosti. Podmínky chovu. Hygiena a bezpečnost chovu. Kontakt se známými a neznámými zvířaty.	
Příprava pokrmů			
Používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče.	Sám zvolí vhodné nádoby k přípravě pokrmů. Seznámí se s bezpečnou obsluhou spotřebičů.	Pokrmů teplé a studené kuchyně, správná životospráva, základní způsoby tepelné úpravy pokrmů.	PT: OSV: Rozvoj schopnosti poznávání OSV: Seberegulace a sebeorganizace OSV: Kreativita
Připraví jednoduché pokrmy se zásadami zdravé výživy.	Při přípravě pokrmů se bude řídit recepty na jednotlivá jídla.	Výběr, nákup a skladování poživatin, rozlišování potravin, druhy masa, ovoce a zeleniny.	EMV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí EMV: Vztah člověka k prostředí MKV: Multikulturalita
Dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti	Prostře stůl pro sebe a několik osob. Používá k servírování vhodné nádoby. Při jídle se u stolu chová podle zásad slušného chování.	Úprava stolu a stolování. Jednoduché prostírání. Obsluha a chování u stolu.	MPV: F: Elektrické jevy Ch: Paliva
Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni.	Dbá zvýšené opatrnosti při práci s vroucími a horkými potravinami, vodou a olejem. Poskytne základní první pomoc při opaření.	Vizuální kontrola el. spotřebičů před použitím. Očista el. spotřebičů po odpojení z el. sítě.	Př: Ochrana zdraví, trávicí soustava

Ročník: 8. - 9.

<i>očekávané výstupy z RVP</i>	<i>dílčí výstupy</i>	<i>učivo</i>	<i>přesahy, vazby, MPV, PT</i>
Práce s technickými materiály			
Provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň.	Provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň.	Jednoduché pracovní operace a postupy. Technické kreslení, rovnoběžné pravoúhlé promítání na hotových součástkách (viz stavebnice součástek).	PT: OSV: Rozvoj schopnosti poznávání OSV: Seberegulace a sebeorganizace OSV: Kreativita EMV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí EMV: Vztah člověka k prostředí MPV: M: Geometrie Z: Těžba železné rudy a barevných kovů Př: Poškození lidského organismu Ch: Ochrana životního prostředí
Řeší jednoduché úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí.	Je schopen sestavit jednoduchý technický výkres a orientovat se v něm.	Technické výkresy. Technické informace. Dlabání a hoblování dřeva. Ohýbání, rovnání, vrtání, nýtování, pájení, stříhání plechu. Tvarování plastů teplem, lepení. Recyklace plastů.	
Organizuje a plánuje svoji pracovní činnost.	Má představu o způsobu výroby železa, oceli a některých barevných kovů. Seznámí se s výrobou a zpracováním plastických hmot.	Organizace práce. Důležité technologické postupy. Základní vlastnosti materiálů.	
Užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku.	Přečte a pracuje podle technického náčrtu s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí a správným zacházením s nimi. Dokáže podle technického výkresu vyrobit šablonu pro výrobu výrobku.	Čtení technického náčrtu. Výrobek podle šablony. Návrh vlastního výrobku.	
Dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím, poskytne první pomoc při úrazu.	Poskytne první pomoc, ohlásí úraz.	První pomoc při úrazu nářadím a materiálem. Poučení o nebezpečí ohrožení zdraví laky, barvami apod.	
Design a konstruování			
Sestavení podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model.	Sestaví jednoduchý elektronický obvod. Zapojí a ovládá jednoduchý elektronický obvod.	Jednoduché elektronické obvody (čtení a kreslení základních elektronických značek a schémat).	PT: OSV: Rozvoj schopnosti poznávání OSV: Seberegulace a

Navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky, ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost a stabilitu.	Pokusí se sestavit jednoduchý elektrický obvod.	Elektrická instalace v domácnosti. Modelová montáž základních obvodů.	sebeorganizace OSV: Kooperace a kompetice OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti EMV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí EMV: Vztah člověka k prostředí MPV: F: Elektrické jevy Př: Poškození lidského organismu
Provádí montáž a demontáž, údržbu jednoduchých předmětů a zařízení.	Prokáže uživatelské dovednosti v používání základních elektrických spotřebičů v domácnosti.	Elektrické spotřebiče v domácnosti pro domácí práce, volný čas. Sdělovací technika, ovládání, bezpečnost provozu, ochrana, udržování, ekonomika provozu.	
Dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy, poskytne první pomoc.	Seznámí se s odstraněním zařízení, které způsobilo zranění, buď vypnutím nebo odstraněním nevodivou pomůckou. Naučí se resuscitaci při zástavě srdeční činnosti a dýchání.	První pomoc při úrazu elektrickým proudem.	
Pěstivelské práce a chovatelství			
Volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin.	Seznámí se s využitím biologických metod v ochraně rostlin. Vyzkouší si klíčivost osiva. Vyzkouší si řez ovocných stromů. Vybere rostliny s léčivými účinky.	Prostředí pro pěstování rostlin. Kvalita půdy a její zpracování. Ochrana rostlin a půdy, choroby, škůdci, plevele. Druhy ovocných stromů. Pěstování, uskladnění a zpracování výpěstků.	PT: OSV: Rozvoj schopnosti poznávání OSV: Seberegulace a sebeorganizace OSV: Kreativita EMV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí EMV: Vztah člověka k prostředí MPV: Př: Bezobratlí živočichové, ochrana proti škodlivému hmyzu Př: Krytosemenné rostliny, obratlovci Př: Ochrana zdraví, savci Př: Půda Ch: Pesticidy
Pěstuje a využívá květiny pro výzdobu.	Podle potřeby zvládne jednoduché postupy práce při pěstování a ošetřování květin na zahrádce a pokojových rostlin. Aranžuje květiny v interiéru.	Okrasné rostliny, jejich pěstování a množení. Aranžování živých a suchých rostlin a přírodnin. Vliv rostlin na zdraví člověka a jeho psychiku. Pokojové rostliny, které mohou působit otravy a alergie.	
Používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu.	Umí zacházet s nářadím. Dokáže opravit používané nářadí.	Pracovní oděv. Oprava nářadí. Správné zacházení s používaným nářadím (ošetřování a ukládání).	
Prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty.	Seznámí se s bezpečností a hygienou chovu. Poučí se o kontaktu s neznámými zvířaty.	Chov zvířat v domácnosti. Podmínky pro chov, výběr zvířete, krmení, ošetřování, životní prostředí zvířete.	

		Hygiena a bezpečnost chovu. Odpovědnost za škody způsobené zvířetem.	
Dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty.	Dodržuje zásady bezpečnosti a ochrany při práci.	- hygiena práce - technologická kázeň	
Příprava pokrmů			
Používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní elektrické spotřebiče.	Používá mikrovlnou troubu, horkovzdušnou troubu a další spotřebiče. Bezpečně obsluhuje spotřebiče.	Moderní kuchyně s elektrickými a plynovými spotřebiči.	PT: OSV: Rozvoj schopnosti poznávání OSV: Seberegulace a sebeorganizace OSV: Kreativita EMV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí EMV: Vztah člověka k prostředí MKV: Multikulturalita
Připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy.	Ovládá základní postupy při přípravě pokrmů.	Základní způsoby tepelné úpravy. Základní postupy při přípravě pokrmů. Příprava nápojů.	MPV: F: Elektrické jevy Ch: Paliva Př: Ochrana zdraví, trávicí soustava
Dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti.	Upevní si základy společenského chování.	Slavnostní stolování v rodině. Ozdobné prvky a květiny na stole.	
Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	Dbá zvýšené opatrnosti při práci s el. spotřebiči a při práci se surovinami	První pomoc při opaření a zásahu el. Proudem.	
Svět práce			
Orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí.	Seznámí se na ukázkách z praxe s náplní jednotlivých profesí.	Trh práce - povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností, požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní, rovnost příležitostí na trhu práce.	PT: OSV: Rozvoj schopnosti poznávání OSV: Seberegulace a sebeorganizace OSV: Kreativita EMV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí EMV: Vztah člověka k prostředí MKV: Multikulturalita MV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
Posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě.	Snaží se získávat informace o nabídce a požadavcích na trhu práce.	Volba profesní orientace - základní principy, sebepoznání, osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace, informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb.	MPV: Ov: Volba povolání Z: Česká republika Čj: Životopis Ov: Stát a hospodářství

<p>Využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání</p>	<p>Dokáže vyhledat poradenské služby zaměřené na volbu povolání.</p>	<p>Možnosti vzdělávání. náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby.</p>	
<p>Prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce.</p>	<p>Vytvoří si představu o drobném podnikání a jeho řízení na základě právních a ekonomických informací.</p>	<p>Zaměstnání - pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů. Podnikání - druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání.</p>	

6 Volitelné předměty, specializace

6.1 Konverzace v německém jazyce

Charakteristika předmětu

Konverzace v cizím jazyce umožňuje žákům zdokonalit se v již studovaném cizím jazyce. Vyučování vede žáky k větší samostatnosti a jistotě při používání daného cizího jazyka. Důraz je kladen zejména na poslech s porozuměním a na samostatné ústní vyjadřování.

Obsahové vymezení předmětu

Obsahem výuky je rozvíjení vědomostí a komunikačních schopností žáků v různých situacích a tematických okruzích. Žáci si rozšiřují slovní zásobu a zdokonalují dovednost dorozumět se v běžných každodenních situacích. Osvojují si schopnost začít konverzací, udržovat ji a zakončit. Žáci se procvičují také ve čtení náročnějších textů a v odhadování neznámé slovní zásoby.

Vyučovací hodiny jsou různého typu - frontální vyučování (výklad, shrnutí učiva), skupinová práce, partnerská práce, samostatná práce (práce se slovníkem a autentickými materiály). Při výuce jsou rovněž využívány časopisy, krátké autentické texty, audionahrávky mluveného projevu.

Konverzace v NJ je jako volitelný předmět nebo specializace nabízena v 8. - 9. ročníku v časové dotaci 1 hod. týdně.

Doporučené tematické celky

Tematické celky jsou shodné s tématy povinného vyučování, ale přihlíží se také k zájmům a zaměření dané skupiny žáků. Žáci získávají další informace z oblastí reálií příslušných jazykových oblastí. Mluvnické učivo se v tomto předmětu nerozšiřuje, procvičují se gramatické jevy z povinné výuky.

díličí výstupy	učivo
Žák rozumí hlavnímu smyslu jasné standardní řeči o známých tématech. Dorozumí se v běžných každodenních situacích. Porozumí náročnějšímu textu a odhaduje neznámou slovní zásobu. Zvládne krátkou společenskou konverzaci. Napíše jednoduchý, souvislý text na téma, které dobře zná.	Škola Zvířata Volný čas a koníčky Vesnice, město, popis cesty Dům a bydlení Jídlo a pití Obchody a nakupování Němečtí spisovatelé, pohádky Přátelé Oblečení a móda Dopravní prostředky a cestování Sport Životní prostředí Počasí, roční období Lidské tělo, zdraví a nemoci, návštěva u lékaře Povolání Kultura - hudba, divadlo, filmy Masmédia Víkend a prázdniny Svátky Reálie - německy mluvících zemí

6.2 Konverzace v anglickém jazyce

Charakteristika předmětu

Konverzace v cizím jazyce umožňuje žákům zdokonalit se v již studovaném cizím jazyce. Vyučování vede žáky k větší samostatnosti a jistotě při používání daného cizího jazyka. Důraz je kladen zejména na poslech s porozuměním a na samostatné ústní vyjadřování.

Obsahové vymezení předmětu

Obsahem výuky je rozvíjení vědomostí a komunikačních schopností žáků v různých situacích a tematických okruzích. Žáci si rozšiřují slovní zásobu a zdokonalují dovednost dorozumět se v běžných každodenních situacích. Osvojují si schopnost začít konverzaci, udržovat ji a zakončit. Žáci se procvičují také ve čtení náročnějších textů a v odhadování neznámé slovní zásoby.

Vyučovací hodiny jsou různého typu - frontální vyučování (výklad, shrnutí učiva), skupinová práce, partnerská práce, samostatná práce (práce se slovníkem a autentickými materiály). Při výuce jsou rovněž využívány časopisy, krátké autentické texty, audionahrávky mluveného projevu.

Konverzace v AJ je jako volitelný předmět nebo specializace nabízena v 8. - 9. ročníku v časové dotaci 1 hod. týdně.

Doporučené tematické celky

Tematické celky jsou shodné s tématy povinného vyučování, ale přihlíží se také k zájmům a zaměření dané skupiny žáků. Žáci získávají další informace z oblastí reálií příslušných jazykových oblastí. Mluvnické učivo se v tomto předmětu nerozšiřuje, procvičují se gramatické jevy z povinné výuky.

díličí výstupy	učivo
Žák rozumí hlavnímu smyslu jasné standardní řeči o známých tématech. Dorozumí se v běžných každodenních situacích. Porozumí náročnějšímu textu a odhaduje neznámou slovní zásobu. Zvládne krátkou společenskou konverzaci. Napíše jednoduchý, souvislý text na téma, které dobře zná.	Rodina Škola Zvířata a domácí mazlíčci Dům a bydlení Vyjádření časových údajů, datumu Jídlo a pití Volný čas a koníčky Oblečení Obchody a nakupování Počasí Životní prostředí Věda a technika, objevování vesmíru Sport Město, vesnice, popis cesty Hudba, televize, filmy, divadlo Svět práce, povolání Víkend a prázdniny Svátky Reálie anglicky mluvících zemí - Velká Británie, USA, Kanada, Austrálie

6.3 Přírodovědný seminář

Charakteristika předmětu

Volitelný předmět má rozvíjet aktivní, samostatnou a tvůrčí činnost žáků. Rozšiřuje dovednosti spojené se záměrným pozorováním, prováděním složitějších a časově náročnějších měření a pokusů, vyhodnocení jejich výsledků a vyvozování závěrů. Svým obsahem navazuje na matematiku, fyziku, přírodopis, chemii. Přírodovědný seminář je vhodný pro žáky se studijním zaměřením.

Obsahové vymezení předmětu

Obsahem výuky jsou učební aktivity, které mají rozvíjet logické a tvůrčí myšlení žáků řešením problémových úloh a využívat jejich myšlenkových postupů, vytvářet schopnost obhajovat výsledky své práce a využívat je k orientaci v běžném životě.

Při výuce učitel využívá hlavně praktických metod a forem práce, důraz je kladen na měření, experimentování a pozorování.

Přírodovědný seminář je jako volitelný předmět nebo specializace nabízen v 8. - 9. ročníku v časové dotaci 1 hod. týdně.

Doporučené tematické celky

Jednotky, mezinárodní soustava SI, využití v příkladech z praxe

dílčí výstupy	učivo
Žák zná základní jednotky SI a dokáže je převádět.	Slovní úlohy na obvody, obsahy geometrických útvarů.

Úlohy na prostorovou představivost z různých tematických a vzdělávacích oblastí

dílčí výstupy	učivo
Žák řeší geometrické úlohy s využitím osvojených poznatků.	Slovní úlohy z praxe, číselné a obrázkové řady, magické čtverce, prostorová představivost.

Složitější slovní úlohy předkládaných nebo zkoumaných situací

dílčí výstupy	učivo
Žák kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických celků.	Slovní úlohy z praxe, netradiční geometrické úlohy.

Základy meteorologie, pozorování, měření a výpočty

dílčí výstupy	učivo
Na základě pozorování podnebí a počasí žák popíše změny v přírodě.	Sledování počasí, měření teploty vzduchu, srážek, tlaku vzduchu, sledování oblačnosti. Předpověď počasí a pranostiky.

Práce s mikroskopem, experimentování

dílčí výstupy	učivo
Žák aplikuje praktické metody poznávání přírody.	Práce s mikroskopem a lupou. Třídění organismů podle klíče.

Optické zobrazování, experimentování

dílčí výstupy	učivo
Žák využívá poznatky a zákony z optiky při řešení problémů a úloh, při fotografování.	Jak správně fotografovat. Fotografování různých objektů. Snímání a vytváření obrazu pomocí výpočetní techniky.

Problémy lidstva, životního prostředí

dílčí výstupy	učivo
Žák zná základní projevy a podmínky života na Zemi a orientuje se v základních ekologických pojmech.	Pečujeme o Zemi – strategie přežití. Vztahy v ekosystémech. Základní podmínky života na Zemi.

6.4 Společenskovědní seminář

Charakteristika předmětu

Společenskovědní seminář je volitelný předmět, jehož cílem je podněcovat žáky k většímu zájmu o historii a současnost lidské civilizace, o kulturu, globální i regionální problémy současnosti, vztahy mezi lidmi, protispolečenské jevy, utváření lidské osobnosti a možnostech seberealizace pro spokojený život.

Využívá znalostí a zkušeností žáků z období celé školní docházky, ale i ze sledování současného kulturního dění a ze života v rodině i jiných sociálních skupinách.

Cílem je zejména propojení znalostí ze společenskovědních předmětů (českého jazyka, dějepisu, občanské výchovy, výchovy ke zdraví atd.), osvojení dovednosti kriticky posuzovat různé životní situace, hledat vhodná řešení k nápravě různých problémů týkajících se společnosti, využívat možností práce s různými informačními zdroji, osvojení schopnosti efektivní a rozvinuté komunikace a schopnosti argumentace, získat přehled ve všech oblastech společenského života v historii i současnosti a v neposlední řadě upevnit postoje žáka k jejich základní životní orientaci a mravnímu způsobu života uplatňovaném v praxi.

Předmět je vhodný nejen pro žáky mající zájem o studium na střední škole, ale stává se přínosem i pro žáky slabší, kteří chtějí pokračovat učebním oborem.

Obsahové vymezení předmětu

Obsah semináře není pevně stanoven, umožňuje učiteli vybírat témata podle přitažlivosti pro žáky, dále v souladu s místními možnostmi školy a školním vybavením.

Klade se důraz na zajímavost a přitažlivost obsahu pro žáky a možnosti dotváření jejich názorů. Na prvním místě nejsou znalosti, ale dovednosti a postoje vhodné pro praktický život žáků.

Ve výuce se klade důraz na střídání metod a forem práce, na práci ve skupinách, samostatnou práci a výuku na rozličných místech (další učebny, příroda, knihovna a další kulturní instituce) a také využívání různých informačních zdrojů a technik.

Společenskovědní seminář je jako volitelný předmět nebo specializace nabízen v 8. - 9. ročníku v dotaci 1 hod. týdně.

Doporučené tematické celky

Dějiny a současnost lidstva

dílčí výstupy	učivo
Žák dokáže vyjmenovat státní svátky a uvědomuje si jejich historický význam. Orientuje se v základních meznících dějin. Žák vyjmenuje některé důležité světové a české osobnosti kulturní, vědecké i politické sféry. Žák se orientuje v hlavních problémech dnešního světa, Chápe dějiny i současnost v čas. uspořádání.	Významné události světových a národních dějin, proměny způsobu života, státní svátky a významné dny. Myšlenkový odkaz významných osobností politického, vědeckého a uměleckého života v dějinách národů. Současné politické problémy ve světě i u nás, jejich historické kořeny, historické analogie a současná řešení. Prognóza vývoje lidstva ve 21. století, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, roční období, určování času.

Kapitoly z dějin a současnosti regionu

dílčí výstupy	učivo
Žák dokáže do mapky přiřadit jednotlivé kraje ČR, určí přesnou polohu ČR na mapě a vyjmenuje hlavní části, největší města a další zeměpisné údaje. Zná situaci ve svém regionu, její pracovní, obchodní a kulturní možnosti. Uvědomuje si nutnost ochrany přírody a kulturních památek.	Kraje ČR, poloha našeho regionu, významné události a osobnosti regionu, regionální pověsti Současné společenské, kulturní, politické aj. problémy regionu a jejich řešení, obchod a služby regionu. Perspektivy regionu, zajímavé krajinné oblasti a památky regionu.

Kultura v minulosti a současnosti

dílčí výstupy	učivo
Žák ví, co si představit pod pojmem kultura, kulturní odlišnosti, tolerance, kulturní tradice a tyto hodnoty uznává.	Odlišnosti a společné znaky vybraných kultur, jejich přínos pro rozvoj lidstva. Vliv vědy, techniky a umění na vývoj způsobu života lidských společenství .

Náboženství a filozofie

dílčí výstupy	učivo
Žák se orientuje v hlavních náboženských a myšlenkových směrech, chápe je jako nutnost pro citění jednotlivce i společnosti, rozezná sektářské chování.	Hlavní náboženské a myšlenkové směry v minulosti a současnosti. Úloha náboženství v životě jednotlivce a společnosti. Náboženství u nás, jejich hlavní myšlenky a vliv na jedince a společnost. Náboženské sekty, jejich možná nebezpečí.

Etické problémy společnosti

dílčí výstupy	učivo
Žák rozezná etické chování od neetického a zná pravidla slušného chování. Zná základní lidská práva a povinnosti a ví, ve kterých pramenech která práva hledat.	Uplatňování etických zásad v osobním životě, pravidla slušného chování, principy demokracie. Morálka a mravnost ve veřejném životě společnosti, základní lidská práva, práva a povinnosti žáků školy, právní ochrana občanů a majetku, vlastnictví, duševních hodnot. Peníze. Morální stav soudobé společnosti (etika sdělovacích prostředků, životního prostředí, profesní etika aj.). Etika v kritických fázích života; lékařská etika.

Sociálně psychologické problémy vztahů mezi lidmi

dílčí výstupy	učivo
Žák rozlišuje vhodné a nevhodné jednání, definuje sociální chování člověka, chápe vztah nadřízenosti, podřízenosti, rovnosti a závislosti ve vztazích mezi lidmi.	Projevy chování v přátelských, partnerských a mezigeneračních vztazích. Vztahy nadřízenosti, podřízenosti, nerovnosti, závislosti aj. v pracovních vztazích. Projevy kladných a záporných sociálních postojů ve vztazích mezi sociálními skupinami, národnostmi a národy.

Vybrané otázky psychologie osobnosti

dílčí výstupy	učivo
Žák dokáže hodnotit sám sebe z hlediska psychiky, na základě toho se snaží hodnotit a chápat druhé. Orientuje se v globálních problémech lidstva.	Podmínky reálného hodnocení a zjišťování osobních vlastností, dovedností a předpokladů. Osobní předpoklady pro výběr vhodného partnera, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, funkce rodiny. Osobní předpoklady pro volbu vhodného povolání a jeho vykonávání. Otázky sebevýchovy a celoživotního vzdělávání a sebevzdělávání. Globální problémy současnosti a způsoby jejich řešení, ochrana přírody. Spolupráce mezi kontinenty, národy, integrační procesy. Evropa, Evropská unie, evropské státy, cestování.

Zdraví a osobní nebezpečí

dílčí výstupy	učivo
---------------	-------

<p>Žák dovede správně pečovat o své tělo a zdraví, uplatňuje zásady hygieny, zvládá si vytvořit pravidelný denní režim. Ví, jak čelit stresu, zná zásady protipožární ochrany i pravidla silničního provozu. Ví, jak má druhé požádat o pomoc v případě problému.</p>	<p>Péče o tělo, zdravá výživa, režim dne, role tělesné aktivity, stres a návykové látky. Zásady bezpečnosti v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu, protipožární ochrana, šikana, sexuální zneužívání, násilí.</p>
---	---

6.5 Informační technologie

Charakteristika předmětu

Cílem volitelného předmětu Informační technologie je rozšiřovat a prohlubovat znalosti z oboru informačních a komunikačních technologií a zlepšovat dovednosti v ovládání výpočetní techniky.

Předmět by měl vést žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací, jejich propojování a systematizaci a tím zároveň ke zvyšování efektivnosti učebních činností žáků. Informační technologie souvisí s ostatními vyučovacími předměty a jsou součástí všech dalších oblastí základního vzdělávání i praktického života.

Obsahové vymezení předmětu

Obsahovou náplní je zdokonalování práce s výpočetní technikou, práce s textovými, grafickými a tabulkovými editory, vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií, využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce. Výuka probíhá v počítačové učebně. Tematické celky učitel volí dle úrovně zvládnutí počítačové techniky žáků a přihlíží také k zájmům žáků.

Informační technologie jsou jako volitelný předmět nebo specializace nabízeny v 8. - 9. ročníku v dotaci 1 hod. týdně.

Doporučené tematické celky

Základy počítačových sítí

dílčí výstupy	učivo
Žák se orientuje v terminologii, zná základní pojmy informačních technologií. Připojí počítač ke školní síti.	vrstvy server Hub, Switch, Bridge protokoly, TCP IP protokol síťová karta, konektory, kabeláž, bezdrátové sítě

Webové stránky

dílčí výstupy	učivo
Žák dokáže vytvořit jednoduchou webovou stránku.	kód html, tagy, párové tagy vkládání textu, úprava textu, seznamy, tabulky vkládání obrázku, animované obrázky styly, rámy, HTML a PHP

Počítačová grafika

dílčí výstupy	učivo
Žák pořídí digitální fotografii a provede úpravy.	rastrové a vektorové programy obrázky, zvětšování, zmenšování barevné modely, rozlišení

Tabulkové editory

dílčí výstupy	učivo
Žák zpracuje data do tabulky v programu Excel převádí je do jiných formátů.	identifikace buněk a oblastí, identifikace objektů v grafu

Prezentační programy

dílčí výstupy	učivo
Žák zvládne vytvořit jednoduchou prezentaci.	Powerpoint – barevná schémata a jejich změny, velikost snímků a rozměry

Multimédia

dílčí výstupy	učivo
Žák pořídí videozáznam a zpracuje jej pomocí stříhového programu.	multimédia v prezentaci, práce se školní kamerou, zpracování pomocí aplikace Pinnacle.

6.6 Ekologická výchova

Charakteristika předmětu

Volitelný předmět Ekologická výchova umožňuje žákům vedle hlubších znalostí z přírodopisu porozumět souvislostem v biosféře, vztahům mezi živou a neživou přírodou a mezi organismy navzájem. Vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování. Přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty, dále pak k poznání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa. Umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí. Učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů.

Spojením učení se zkušenostmi a dovednostmi získanými při pozorování a provádění vlastních pokusů jsou vytvářeny potřebné předpoklady a podmínky pro to, aby žáci v průběhu vzdělávání hodnotili kriticky jednání své i jiných lidí ve vztahu k životnímu prostředí jako celku i k druhým lidem a naučili se odstraňovat ohrožující negativní vlivy.

Obsahové vymezení předmětu

Obsahem výuky je kromě získávání informací z oblasti ekologie také rozvíjení dovedností spojených se záměrným pozorováním a prováděním pokusů včetně vyhodnocování jejich výsledků a vyvozování závěrů. V úvahu se berou znalosti a pracovní návyky získané v hodinách přírodopisu a v dalších vyučovacích předmětech.

Ekologická výchova je členěna do tematických celků, které umožňují celistvé pochopení problematiky vztahů organismů k prostředí, k uvědomění si základních podmínek života a odpovědnosti současné generace za život v budoucnosti.

Ekologická výchova je jako volitelný předmět nebo specializace nabízena v 8. - 9. ročníku v časové dotaci 1 hod. týdně.

Doporučené tematické celky

Organismy a prostředí

dílčí výstupy	učivo
Žák rozlišuje základní ekologické pojmy, uvědomuje si vztahy mezi organismy v přírodě. Popisuje zákonitosti vztahů mezi živou a neživou přírodou.	Tolerance, valence, ekologické optimum, mezní faktory prostředí, biogeochemické cykly. Důkazy látek v organismech. Společenství, ekosystém, vztahy organismů navzájem i k prostředí. Biotické a abiotické faktory prostředí, biotop, nika. Biomasa, populace a její zákonitosti (množivost, stěhování, sociální struktura, rozmístění jedinců). Ekologie rozmnožování. Etologie živočichů. Praktické zjišťování jednotlivých skutečností v přírodě (v terénu).

Člověk a prostředí

dílčí výstupy	učivo
Žák si uvědomuje negativa znečišťování životního prostředí v důsledku technického rozvoje a důležitost ochrany ohrožených druhů.	Růst populace i technické vyspělosti lidí a s tím spojené zhoršování životního prostředí. Přírodní rovnováha a její narušování. Vliv člověka na potlačování a zánik mnohých druhů organismů.

Ohrožené a vzácné druhy rostlin a živočichů

dílčí výstupy	učivo
---------------	-------

Žák zná základní druhy ohrožených rostlin a živočichů v republice i ve svém regionu a organizace, zabývající se ochranou přírody.	Červená kniha – ochrana genofondu. Seznámení s vybranými druhy chráněných druhů rostlin a živočichů v regionu. Celosvětová ochrana přírody.
---	---

Životní prostředí a zdraví

dílčí výstupy	učivo
Žák se orientuje v možnostech ovlivňování svého zdraví pomocí přírodních metod (homeopatie atd.). Žák pozná léčivé rostliny a zná jejich využití.	Zdravotní stav ve spojení s životním prostředím u obyvatel. Bioenergie, biotronika, homeopatie, důležitost změny životního stylu. Léčivé rostliny a jejich význam.

6.7 Estetická výchova

Charakteristika předmětu

Volitelný předmět Estetická výchova přináší žákům pestré možnosti uměleckého osvojování světa s využitím nejrůznějších estetických forem. Rozvíjí jejich specifické citění, tvořivost, vnímavost k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Pomáhá žákům nalézat vztahy mezi jednotlivými druhy umění na základě společných témat. Umožňuje jim vnímat umění jako proces specifického poznání a dorozumívání. Žáci zde získávají dovednosti a poznatky překračující rámec jednotlivých oborů. Výtvarné techniky přispívají k osobitějšímu a originálnějšímu sebevyjádření, napomáhají k hlubšímu porozumění uměleckým dílům.

Estetická výchova přímo navazuje na vzdělávací program školy a dále rozvíjí zkušenosti získané v předmětech výtvarná výchova, literární výchova, dějepis a další.

Obsahové vymezení předmětu

Prostřednictvím praktických aktivit se žáci seznamují s výrazovými prostředky výtvarných děl i s uměním literárním a dramatickým. Učí se s nimi tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se chápat je a interpretovat. Připomínají si historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění a kulturu.

Inspirací k činnostem jsou výtvarná, hudební i literární díla, výstavy, exkurze, besedy, návštěvy památek, divadelních a filmových představení. Vyučující společně s žáky vytváří vstřícnou a podnětnou atmosféru pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech. Důraz je kladen na metody artefily.

Doporučené tematické celky nejsou závazné, učitel je vhodně zařazuje podle zaměření a zájmů dané skupiny žáků.

Estetická výchova je jako volitelný předmět nebo specializace nabízena v 8. a 9. ročníku v časové dotaci 1 hod. týdně.

Doporučené tematické celky

Kresba jako základní výtvarná disciplína pracující s lineárními prostředky zobrazení.

Grafika a kontrastní (černo-bílá) kompozice, formy tisku z hloubky, z výšky i z plochy.

Malba: barevné vidění světa, barevná škála - skládání barev, vyjádření pocitů barvou.

Keramika: práce v trojrozměrném zobrazení, přidávání a ubírání hmoty, vypalování (glazury).

Sochařská tvorba: plastické zobrazení skutečnosti, reliéf a volná plastika.

Řezbářství: základní pravidla práce se dřevem, ubírání hmoty.

Užité umění: výtvarná činnost dotváří lidské prostředí a stává se součástí kultury života.

Experimentální historie jako forma hravého pochopení dávných výtvarných i řemeslných postupů.

Oblast folkloru z hlediska výtvarného: lidové umění jako výtvarná inspirace, praktické uplatnění v současnosti.

dílčí výstupy	učivo
Zvládnutí výtvarné práce se základními kresebnými technikami (tužka, uhlí, rudka, perokresba). Žák dovede rytmizovat tahy při práci s lineárními výtvarnými technikami (stínování šrafování).	Základní kresebné techniky: - kresba přírodniny - kresba zátiší - kresba lidské postavy (tváře)
Zvládnutí základních postupů při práci s barvou (vodové barvy – kvaš, tempera, pastel). Žák umí pokrýt plochy barvami, dovede barevně vystihnout výraznější odstíny (tmavší i světlejší) tak, aby vynikla barevná kompozice, ke zvýraznění (akcent), případně k podtržení dojmu prostoru.	Malování, práce s barvou: - práškový a voskový pastel (rozdílné pojetí práce) - barevné sladění ploch pokrytých vod. barvami - malba zátiší, barevné skupiny postav - fantazie při práci s barvou
Zvládnutí práce ve třetím rozměru	

<p>(techniky modelování, lepení nejrůznějších tvarů, netradiční techniky a konstrukce). Žák dovede dodržet základní proporce jednotlivých částí, vyjádření prostorovosti.</p> <p>Žák dovede uplatnit svou fantazii při práci podle představy. Zvládne výtvarnou práci podle názorných pomůcek – tvarové, prostorové, případně i barevné vyjádření celé skupiny předmětů (zátiší s různými tvary) Žák dovede zobrazit lidskou postavu (i zvíře) tak, aby alespoň v základních proporcích odpovídala skutečnosti, vyjádření individuálních znaků (rysy obličeje, postoj, gesta rukou), naznačení jejich pohybu.</p> <p>Žák se dovede dívat na svět kolem sebe i na výtvarná díla nejrůznějších epoch nejen z pozice dodržení reality, ale také z estetického hlediska, vnímá a dovede prožívat krásu. Žák vnímá a dovede ocenit individuální pohled výtvarníka, při besedách i rozborech umělecké tvorby moderní doby se dovede vcítit do nálad a uměleckých postojů.</p>	<p>Trojrozměrné práce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - modelování z keramické hlíny - dodržení vzájemného poměru stran při zobrazení zátiší - netradiční trojrozměrné techniky a konstrukce, sestavy krabic, válců, práce s papírovinou
---	---

6.8 Sborový zpěv

Charakteristika předmětu

Volitelný předmět Sborový zpěv je předmět kulturně estetického a společenského charakteru. Je přístupný všem žákům se základními pěveckými dovednostmi a přiměřeného stupně hudebnosti. Sdružuje žáky, kteří projevují zájem o zpěv, zejména o kolektivní pěvecký projev a chtějí se v něm zdokonalovat. Podle své hlasové polohy, tónu a rozsahu jsou zařazováni do různých hlasových skupin sboru. Při dodržování zásad hlasové hygieny, tříbení pěvecké výslovnosti, intonační čistoty a tónové vyrovnanosti žáci soustavně zvyšují úroveň svého pěveckého projevu. Předpokládanou součástí obsahu předmětu jsou veřejná vystoupení na kulturně společenských akcích školy i obce.

Obsahové vymezení předmětu

Obsahovou náplní předmětu je rozvíjení specifických sborově-pěveckých dovedností, prohlubování estetické a hudebně kulturní výchovy.

Vlastní pěveckou praxí i poslechem se žáci seznamují s lidovými písněmi našich i dalších národů a poznávají tak jejich lidovou kulturu. Skladby lidové i umělé, klasické i současné v jednohlasých i vícehlasých úpravách jsou vybírány z hudebního materiálu různých uměleckých epoch, směrů i stylů.

Prostřednictvím dalších hudebních činností (instrumentálních, hudebně-pohybových) dochází k rozvíjení hudebního cítění, hudební paměti, představivosti, základů hudebního myšlení a také k rozvíjení kultivovaného pohybového projevu.

Sborový zpěv je jako volitelný předmět nebo specializace nabízen v 8. a 9. ročníku v časové dotaci 1 hod. týdně.

Doporučené tematické celky

Vokální činnosti

dílčí výstupy	učivo
Žák zná zásady hlasové hygieny, snaží se o kultivovaný pěvecký a mluvní projev.	Pěvecké etudy: uvolnění zpěvního aparátu, správná dechová funkce, hlasová vyrovnanost, intonační čistota, správné tvoření vokálů, výslovnost, různé zpěvní dikce (legato, staccato, portamento).
Žák postupuje od slyšené hudby nebo od vlastní hudební představy k její pěvecké realizaci.	Tvořivé hudební hry: hudební dialog, hra na ozvěnu, na štafetu, na ztracenou melodii, zpěv s různou dikcí a emocionálně obměňovaným výrazem.
Žák vnímá, cítí a hudebně prožívá rytmus, všímá si charakteristických rytmických prvků.	Rytmický výcvik: rytmizace textu, rytmický kánon, zachycování rytmu pomocí grafického a motového záznamu.
Žák analyzuje jednotlivé hlasy skladby.	Harmonické etudy: sestavy harm. fun.(T, D, S)
Žák zpívá dle svých dispozic intonačně čistě, rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase skladby různých stylů a žánrů.	Nácvik jednotlivých hlasů skladby s důrazem na dynamiku, melodii a rytmiku. Vícehlasý zpěv: kánon, úpravy s prodlevami 2. hlasu střídavě v T a D, úpravy s ostinátním nebo epizodickým 2. hlasem, lidový dvojhlas, dvou až tříhlasé úpravy s homofonním, polyfonním i kombinovaným vedením hlasů.
Žák uvědoměle užívá notového zápisu při zpěvu.	Orientace v notovém zápise: analýza skladby (tonalita melodie, frázování, rytmus, formové uspořádání, intervalové vztahy, rozložení základních harmonických funkcí, vzájemné vztahy

	jednotlivých hlasů, dynamika), grafické znázornění průběhu melodie.
--	---

Instrumentální aktivity

dílčí výstupy	učivo
<p>Žák reprodukuje motivy, témata a části skladeb.</p> <p>Vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace.</p>	<p>Nástrojová reprodukce motivů a melodií.</p> <p>Tvoření jednoduchých doprovodů na rytmické i melodické nástroje Orrfova instrumentáče. Předehra, mezihra, dohra, rytmické a melodické ostinato.</p>

Hudebně pohybové činnosti

dílčí výstupy	učivo
<p>Žák pohybem vyjadřuje charakter hudby a emocionální zážitek z ní.</p> <p>Zvládne základní kroky některých lidových a společenských tanců.</p>	<p>Ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.</p> <p>Soulad pohybu s hudbou, estetická chůze, ladnost pohybu, držení těla.</p> <p>Lidové a společenské tance pěvecko-taneční lidové hry, charakteristické rysy lidového tance, druhy tanců, taneční pohybové prvky (chůze, obraty, točení, krok přísunný, přeměnný, příklepy, pohyby paží) Společenské chování.</p>

Folklorní hudební tradice

dílčí výstupy	učivo
<p>Žák zná několik písní a tanců regionu.</p>	<p>Seznamování s regionálním folklórem, zvláštnosti a rozmanitosti lidové kultury. Regionální zvyky, písně, tance.</p>

6.9 Pohybové aktivity

Charakteristika předmětu

Volitelný předmět Pohybové aktivity vede žáky k poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty, vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, získávání základní orientace na to, co je zdravé a co může zdraví prospět a naopak co zdraví ohrožuje a poškozuje, chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu pro výběr partnera i uplatnění ve společnosti, rozvoji pohybových dovedností a volního úsilí.

Obsahové vymezení předmětu

Obsahovou náplní předmětu je rozšiřování a zdokonalování pohybových aktivit a herních činností žáků. Žáci se učí rozumět základním rozdílům mezi jednotlivými druhy sportovních her, chápat základní pravidla, ovládat základy rozhodování při hře. Herní činnosti jednotlivce a kombinace uplatňují a využívají při hře. Součástí výuky pohybových aktivit je také příprava náčiní a hřiště k pohybové činnosti, znalost a dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví při sportování a formování kladného vztahu k pohybovým aktivitám a zdravému životnímu stylu.

Výuku mohou mít společně chlapci a dívky. Učivo odpovídá fázím motorického učení. Jsou dodržovány principy posloupnosti, návaznosti, zvyšování obtížnosti apod. Při výběru pohybových činností učitel přihlíží k podmínkám a tělocvičnému vybavení školy a také k zájmu žáků.

Místem výuky je tělocvična ZŠ, areál SK Šumvald, Sokolský stadion, případně vhodný exteriér v okolí školy.

Pohybové aktivity jsou jako volitelný předmět nebo specializace nabízeny v 8. a 9. ročníku v časové dotaci 1 hod. týdně.

Doporučené tematické celky

Sportovní hry

dílčí výstupy	učivo
Žák rozumí základním rozdílům mezi jednotlivými druhy sportovních her (kolektivní-individuální, brankové, síťové, pálkovací atd.). Zná základní pravidla, ovládá základy rozhodování při hře. Zvládá základní herní činnosti jednotlivce a kombinace a uplatňuje je při hře.	Kopaná, košíková, odbíjená, házená, florbal, nohejbal, ringo, freesbee: herní role a funkce, pravidla, smluvená gesta, specifika bezpečnosti a hygieny, příprava a organizace utkání. Herní činnosti jednotlivce, herní kombinace a systémy. Utkání podle pravidel.

Pohybové hry a netradiční pohybové činnosti

dílčí výstupy	učivo
Žák umí několik pohybových her, dovede je zorganizovat a samostatně řídit.	Pohybové hry pro osvojování různých způsobů lokomoce, hry pro manipulaci s různým náčiním, hry kondiční a koordinační, hry soutěživé a bojové, hry pro rozvoj pohybové představitivosti, hry kontaktní, vyrovnávací, relaxační a motivační.

Atletika

dílčí výstupy	učivo
Žák zvládá základní techniku sprintu, vytrvalostního běhu na dráze i v terénu, skoku do dálky, skoku do výšky, hodů míčkem nebo granátem. Zvládne úpravu jednotlivých soutěžních sektorů. Umí zorganizovat jednoduchou soutěž a změřit a zapsat potřebné výkony.	Základní techniky atletických disciplín. Průpravná cvičení, jednotlivé atletické činnosti. Udržování a úprava běžeckých drah a skokanských stanišť. Základní pravidla atletických soutěží a jejich organizace, startovní povely, hodnocení výsledků rozhodování o umístění.

6.10 Pracovní vyučování

Charakteristika předmětu

Cílem předmětu Pracovní vyučování je rozvíjet již získané manuální a praktické dovednosti žáků a uplatňovat jejich vlastní zkušenosti, vědomosti a poznatky v samostatné tvořivé činnosti. Má žákům poskytnout prostor pro získání dalších praktických a uživatelských dovedností, spojených s provozem domácnosti a osvojením si pracovních postupů při různých činnostech v domácnosti.

Při výuce se rozvíjí představivost, technické a tvořivé myšlení. Žáci řeší jednoduché technické problémy, zhotovují funkční výrobky, makety, modely, vytváří jednoduché projekty a konstrukce. Seznamují se s novými materiály, nářadím, nástroji a pomůckami, moderními technologickými postupy. Zdokonalují své návyky organizovat a plánovat práci, dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví. Předmět má přispět k další životní a profesní orientaci žáků.

Obsahové vymezení předmětu

Obsahem volitelného předmětu jsou přímé praktické činnosti, které žáci mohou uplatnit ve školním prostředí i v běžném praktickém životě.

Vyučující volí náměty a okruhy činností dle podmínek a vybavení školy a také dle zájmu žáků. Využívá materiálů z dostupných zdrojů, blízkých škole - stolařská dílna ZD, ONEŠ, REOP.

Výuka probíhá ve školních dílnách, cvičné kuchyni i v dalších učebnách školy.

Pracovní vyučování je jako volitelný předmět nabízeno v 8. a 9. ročníku v časové dotaci 1 hod. týdně.

Doporučené tematické celky

Zpracování dřeva, kovů, plastů

dílčí výstupy	učivo
Žák samostatně zhotoví výrobek podle technické dokumentace. Bezpečně pracuje s nářadím.	Samostatné zhotovování výrobků podle technické dokumentace, práce s ručním nářadím a pomůckami. Zhotovování drobných předmětů denní potřeby, bytových doplňků, školních pomůcek.

Modelářství

dílčí výstupy	učivo
Žák samostatně pracuje podle návodu k výrobku. Bezpečně používá lepidla a vhodné nástroje.	Modelářský materiál, nářadí a nástroje, technický výkres, technologický postup. Práce s lepidly, práce s ručním nářadím a pomůckami. Práce na modelech.

Práce montážní a demontážní. Elektrotechnické práce

dílčí výstupy	učivo
Žák dokáže sestavit některý funkční model. Při práci využívá poznatky z fyziky, elektroniky a elektrotechniky.	Sestavování funkčních modelů, strojů a zařízení.

Výživa v rodině

dílčí výstupy	učivo
Žák respektuje zásady zdravé výživy při přípravě pokrmů. Zvládne přípravu některých jídel. Připraví stůl pro různé příležitosti.	Výživa jako součást zdravého životního stylu. Základní postupy při přípravě pokrmů. Kultura stolování. Úprava stolu.

Kultura bydlení a odívání

dílčí výstupy	učivo
---------------	-------

<p>Žák zvolí vhodný oděv přiměřený věku, ročnímu období, společenské příležitosti.</p> <p>Žák zhotoví jednoduché oděvní doplňky.</p>	<p>Domov a bydlení. Zařízení bytu, bytové doplňky, dekorativní předměty.</p> <p>Oděv z hlediska účelnosti, zdraví, estetiky a ekonomiky. Volba oděvu vzhledem k typu člověka, věku, roční době, společenské příležitosti, zaměstnání.</p> <p>Vkus a móda. Oděvní doplňky.</p>
--	---

Ruční práce a šití

dílčí výstupy	učivo
<p>Žák zvládne aspoň jednu textilní techniku. Bezpečně manipuluje pomůckami a používá textilní materiál.</p>	<p>Technika ručního šití, drobné úpravy oděvů a prádla.</p> <p>Strojové šití, práce se střihem.</p> <p>Další textilní techniky – vyšívání, drhání, batikování apod.</p>

7 Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

7.1 Pravidla pro hodnocení žáků

7. 1. 1 Obecné zásady

a) Hodnocení žáka je nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu. Řídí se zákonem č. 561/2004 Sb. (školský zákon) a vyhláškou č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky.

b) Cílem hodnocení je poskytnout žákovi i rodičům informace o tom, jak danou problematiku žák zvládá, jak je schopen osvojené vědomosti a dovednosti použít v konkrétních situacích, na jaké úrovni si osvojil potřebné strategie k učení, v čem se zlepšil a v čem ještě naopak chybje.

c) Hodnocení vychází z posouzení míry dosažených očekávaných výstupů a kompetencí formulovaných v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu. Účelem hodnocení a klasifikace je přispívat k odpovědnému vztahu žáka k výchově a vzdělávání v souladu se školskými předpisy. Výsledky hodnocení a klasifikace uvede škola na vysvědčení.

d) Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků je: pedagogicky zdůvodněné, odborně správné, doložitelné a respektuje individuální vzdělávací potřeby žáků a doporučení školských poradenských zařízení.

7. 1. 2 Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou

7. 1. 2. 1 Zásady hodnocení průběhu a výsledku vzdělávání

a) K hodnocení výsledků vzdělávání žáka se používá klasifikace. Evidence klasifikačních údajů žáků je vedena elektronicky v systému Bakaláři. V 1. ročníku se klasifikace zaznamenává písemně do notýsku.

b) Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu.

c) Při hodnocení pedagogický pracovník uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi.

d) Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici.

e) Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Přihlíží se i ke snaživosti a pečlivosti žáka, k jeho individuálním schopnostem a zájmům.

f) Chování neovlivňuje klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech.

g) Četnost klasifikace musí být úměrná dle důležitosti předmětu, dle časové dotace výuky. Učitel musí mít dostatečné podklady pro hodnocení a klasifikaci žáka. Žák musí být z předmětu klasifikován nejméně dvakrát za každé pololetí. Výsledek klasifikace musí být neprodleně a prokazatelným způsobem zaznamenán do notýsku či elektronické žákovské knížky.

h) Při zaznamenání klasifikace do elektronické žákovské knížky se využívá čtyř úrovní známky, tzv. váženého průměru – důležitost nízká 3 body, vyšší 10 body, vysoká 15 bodů, nejvyšší 20 bodů. Způsob hodnocení výsledků vzdělávání žáka v jednotlivých předmětech stanoví metodické sdružení a předmětové komise:

Hodnota známek

typ	označení	váha
C	Čtvrtletní práce	20
U	Ústní zkoušení	15
K	Kontrolní práce	10
O	Orientační klasifikace	3

i) Zákonní zástupci žáka jsou o prospěchu žáka informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:
- průběžně prostřednictvím elektronické žákovské knížky (kromě 1. ročníku, kde je žákovská knížka v papírové podobě),
- před koncem každého čtvrtletí (klasifikační období),
- případně kdykoliv na požádání zákonných zástupců žáka

j) V případě mimořádného zhoršení prospěchu informuje učitel zákonné zástupce žáka bezprostředně a prokazatelným způsobem. Případy zaostávání žáků v učení se projednávají v pedagogické radě.

k) Žáci školy, kteří po dobu nemoci nejméně tři měsíce před koncem klasifikačního období navštěvovali školu při zdravotnickém zařízení a byli tam klasifikováni za pololetí ze všech, popřípadě jen z některých předmětů, se po návratu do kmenové školy znovu nezkoušejí a neklasifikují. Jejich klasifikace ze školy při zdravotnickém zařízení v předmětech, ve kterých byli klasifikováni, je závazná. V předmětech, ve kterých nebyli vyučováni, se neklasifikují.

l) Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn.

Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.

m) Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitelka školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí. Jestliže je žák z výuky některého předmětu v prvním nebo druhém pololetí uvolněn, uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo „uvolněn(a)“.

n) Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitelka školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník. Nelze-li žáka z některého nebo ze všech předmětů v prvním nebo ve druhém pololetí hodnotit ani v náhradním termínu, uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo „nehodnocen(a)“.

o) Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitelku školy o přezkoumání výsledků hodnocení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitelka školy, krajský úřad. Pokud není dále stanoveno jinak, ředitel školy nebo krajský úřad nařídí komisionální přezkoušení žáka, které se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka. Česká školní inspekce poskytne součinnost na žádost ředitele školy nebo krajského úřadu.

p) Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval. Ředitel školy může povolit žákovi na žádost jeho zákonného zástupce a na základě doporučujícího vyjádření odborného lékaře opakování ročníku z vážných zdravotních důvodů, a to bez ohledu na to, zda žák na daném stupni již opakoval ročník.

r) Ředitelka školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit na žádost jeho zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.

7. 1. 2. 2 Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

- a) Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na vzdělávání, jehož obsah, metody a formy odpovídají jejich vzdělávacím potřebám a možnostem, a na vytvoření nezbytných podmínek.
- b) Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze znalosti příznaků postižení a uplatňuje se na obou stupních školy ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se projevuje postižení žáka.
- c) Při způsobu hodnocení a klasifikace žáků pedagogičtí pracovníci zvýrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl. Při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení, např. bodové ohodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb apod.
- d) Způsob hodnocení projedná třídní učitel a výchovný poradce s ostatními vyučujícími.
- e) Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka.
- f) Žák zařazený do zdravotní tělesné výchovy při částečném osvobození nebo při úlevách doporučených lékařem se klasifikuje v tělesné výchově s přihlédnutím k druhu a stupni postižení i k jeho celkovému zdravotnímu stavu.

7. 1. 2. 3 Zásady pro hodnocení chování ve škole

7. 1. 2. 3. 1 Klasifikace chování

- a) Klasifikaci chování žáků (snížený stupeň z chování) navrhuje třídní učitel po konzultaci s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o ní ředitelka školy po projednání v pedagogické radě.
- b) Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel slušného chování a dodržování školního řádu během klasifikačního období.
- c) Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka; k uděleným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná.
- d) Škola hodnotí a klasifikuje žáky za jejich chování ve škole a při akcích organizovaných školou. Všechny projevy porušování norem chování, agresivity (včetně verbálních forem), netolerance či xenofobie je povinen řešit okamžitě ten pedagogický pracovník, který je projevu přítomen (popř. vykonává dohled). V co nejkratší době informuje třídního učitele a v případě závažnějších přestupků ředitelku školy.
- e) Nedostatky v chování žáků se projednávají v pedagogické radě.
- f) Zákonní zástupci žáka jsou o chování žáka informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:
- průběžně prostřednictvím notýsku či elektronické žákovské knížky a třídních schůzek
 - před koncem každého čtvrtletí (klasifikační období)
 - okamžitě v případě mimořádného porušení školního řádu

7. 1. 2. 3. 2 Výchovná opatření

Výchovnými opatřeními jsou pochvaly nebo jiná ocenění a výchovná opatření. Může je udělit či uložit ředitelka školy nebo třídní učitel.

Výchovná opatření – pochvaly

Pochvalu třídního učitele uděluje třídní učitel na základě vlastního rozhodnutí nebo podnětu ostatních vyučujících po projednání s ředitelkou školy.

Pochvala se uděluje za výrazný projev školní iniciativy, děletrvajících úspěšnou práci, reprezentaci školy apod.

Pochvalu ředitelky školy může udělit ředitelka na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě.

Pochvala se uděluje za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za mimořádně úspěšnou práci.

Výše uvedené pochvaly jsou zaznamenány v dokumentaci školy. Ředitelka školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly nebo jiného ocenění prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci. Udělení pochvaly ředitele školy se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.

Výchovná opatření – opatření k posílení kázně

Při porušení školního řádu lze uložit:

Napomenutí třídního učitele ukládá třídní učitel na základě vlastního rozhodnutí nebo podnětu ostatních vyučujících.

Důvodem je: neplnění školních povinností nebo mírné porušení školního řádu

- žák se občas dopouští drobných přestupků proti pravidlům školního řádu
- neplní si své povinnosti
- zapomíná učebnice, sešity nebo jiné potřeby

Tyto přestupky zpravidla nenarušují průběh a výsledky vzdělávání. U žáka je možná okamžitá náprava a zlepšení.

Důtku třídního učitele ukládá třídní učitel na základě vlastního rozhodnutí nebo podnětu ostatních vyučujících zpravidla po projednání v pedagogické radě.

Důvodem je: dlouhodobé neplnění školních povinností, vážné porušení školního řádu

- žák se opakovaně dopouští přestupků proti ustanovením školního řádu
- neplní své povinnosti
- zapomíná učebnice, sešity nebo další školní potřeby
- jeho chování není občas v soulad s morálkou a pravidly slušného chování
- dochází k narušování výchovně-vzdělávacího procesu
- žák vykazuje neomluvenou absenci (do 2 hod.).

Uložení důtky třídního učitele nemusí předcházet napomenutí třídního učitele. Uložení důtky třídního učitele neprodleně oznámí třídní učitel ředitelce školy.

Důtku ředitele školy uděluje ředitelka po projednání v pedagogické radě.

Důvodem je: trvalé neplnění své školní povinnosti, porušování ustanovení školního řádu,

- chování žáka je v rozporu se školním řádem, morálkou
- vykazuje neomluvenou absenci (3 – 6 hod.)
- dochází k narušování průběhu vzdělávání
- předcházející kázeňská opatření nesplnila svůj účel

Pro udělení důtky ředitele školy není nutná podmínka udělení předcházejících kázeňských opatření v případě jednorázového závažného porušení školního řádu:

- kouření, požívání alkoholu, omamných a psychotropních látek,
- zvláště hrubé slovní a fyzické útoky žáka vůči spolužákům nebo pracovníkům školy
- krádeže, projevy šikany, rasizmu a xenofobie ve škole a na školních akcích

Udělení důtky ředitele školy zpravidla předchází snížení stupně z chování.

Výše uvedená opatření k posílení kázně (včetně důvodů) jsou zaznamenána do dokumentace školy. Prokazatelným způsobem jsou oznámena žákovi a zákonnému zástupci.

7. 1. 2. 3. 3 Další opatření k posílení kázně

Vyloučení žáka z akce, pořádaných školou

Žáci, kteří závažně poruší školní řád, mohou být vyloučeni z akcí, pořádaných školou (školní výlet, exkurze, divadelní představení, kurz, atd.) O tomto opatření rozhodne ředitelka školy. Třídní učitel o neúčasti prokazatelným způsobem informuje žáka a zákonné zástupce žáka.

V době konání akce, které se nemohl zúčastnit, je žák povinen se účastnit výuky ve škole.

7. 1. 3 Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

a) Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků. Kromě forem hodnocení práce žáků ze strany pedagogických pracovníků mají žáci možnost používat také formy sebehodnocení. Škola jim pro tyto formy vytváří odpovídající podmínky. Tím je zajišťována také zpětná vazba objektivitě hodnocení ze strany školy jako vzdělávací instituce.

b) Sebehodnocením se posiluje sebeúcta a sebevědomí žáků.

c) Chybu je potřeba chápat jako přirozenou věc v procesu učení. Pedagogičtí pracovníci se o chybě se žáky baví, žáci mohou některé práce sami opravovat. Chyba je důležitý prostředek učení.

- d) Žáka vedeme k tomu, aby byl schopen posoudit úroveň následujících kompetencí:
- schopnost přímé aplikace získaných kompetencí v praxi,
 - schopnost orientovat se v daném problému s využitím získaných vědomostí, znalostí, dovedností,
 - schopnost žáka prosadit se v třídním kolektivu při řešení týmového úkolu,
 - schopnost samostatné prezentace svých znalostí formou otevřených mluvních cvičení, psaných textů ve formě úvah, zamyšlení atd.
 - schopnost výběru – pochopení významu jednotlivých částí rozsáhlejších testovacích souborů, selekce nepodstatných částí a schopnost řešení dominantních část úloh,
 - schopnost změny své sociální role v kolektivu vrstevníků,
 - schopnost využívání mezipředmětových vazeb,
 - schopnost aplikovat etické principy v praxi, - schopnost pochopení rovnováhy práv a povinností,
 - pochopení své role v kolektivu.

e) Vedeme žáka k tomu, aby komentoval svoje výkony a výsledky. Při sebehodnocení se žák snaží popsat: co se mu daří, co mu ještě nejde, jak bude pokračovat dál.

f) Žáci jsou k sebehodnocení vedeni již od 1. ročníku.

g) Na I. stupni probíhá sebehodnocení nejčastěji ústně v rámci jednotlivých předmětů.

h) Na II. stupni ve všech ročnících probíhá sebehodnocení v rámci jednotlivých vyučovacích předmětů průběžně ústně a písemně zpravidla po ukončení tematického celku.

7. 1. 4 Způsob získávání podkladů pro hodnocení

a) Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky:

- soustavným diagnostickým pozorováním žáka
- soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování
- různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové), didaktickými testy kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami předepsanými učebními osnovami
- analýzou různých činností žáka
- konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby s dalšími odborníky
- rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka.

b) Žák 2. až 9. ročníku musí mít z každého předmětu alespoň dvě známky za každé pololetí. Znamky získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období. Není přípustné ústně přezkušovat žáky koncem klasifikačního období z látky celého tohoto období. Výjimku tvoří vědomosti nutné k zvládnutí zkoušené látky.

c) Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 7 dnů. Učitel sděluje všechny známky, které bere v úvahu při celkové klasifikaci, zástupcům žáka a to zejména prostřednictvím zápisů do elektronické žákovské knížky - současně se sdělováním známek žákům. Při hodnocení využívá i sebehodnocení žáka.

d) Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.

e) O termínu písemné zkoušky, která má trvat více než 25 minut, informuje vyučující žáky dostatečně dlouhou dobu předem. Ostatní vyučující o tom informuje formou zápisu do přehledu písemných prací, umístěného ve sborovně I. stupně a sborovně II. stupně. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru. Žáci jsou předem seznámeni s rámcovým obsahem a termínem zkoušky.

f) Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek (ústní zkoušení, písemné). V případě dlouhodobé nepřítomnosti pedagoga nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá tento pedagog klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.

g) Pokud je klasifikace žáka stanovena na základě písemných nebo grafických prací, vyučující tyto práce uschovávají po dobu, během které se klasifikace žáka určuje nebo ve které se k ní mohou zákonní zástupci žáka odvolat, tzn. celý školní rok včetně hlavních prázdnin, v případě žáků s odloženou klasifikací nebo opravnými zkouškami až do 30. 10. dalšího školního roku. Opravené písemné práce musí být předloženy všem žákům a na požádání ve škole také zákonným zástupcům.

h) Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu, zejména:

- neklasifikují žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden,
- učitel klasifikuje jen probrané učivo, zadávání nové látky k samostatnému nastudování celé třídy není přípustné,
- před prověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva,
- prověřování znalostí provádět až po dostatečném procvičení učiva.

i) Třídní učitelé (případně výchovný poradce) jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobu získávání podkladů. Údaje o nových vyšetřeních jsou umístěny v systému Bakaláři k nahlédnutí všem pedagogům, kteří daného žáka učí.

j) Předmětové komise a metodická sdružení mají za úkol pravidelně koordinovat způsob hodnocení klasifikace žáků a zjišťování úrovně a stupně upevnění znalostí a dovedností.

7. 1. 5 Způsoby a stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace a jejich charakteristika, včetně předem stanovených kritérií

7. 1. 5. 1 Způsoby hodnocení žáka

Hodnocení dosažených výsledků žáka je prováděno průběžně a několika způsoby:

- průběžná klasifikace: řídí se pravidly klasifikace, jež jsou obsažena v klasifikačním řádu, je vedena v žákovské dokumentaci a v dokumentaci pedagoga
- vysvědčení
- hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

7. 1. 5. 2 Stupně hodnocení prospěchu

a) Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

- 1 – *výborný*
- 2 – *chvalitebný*
- 3 – *dobrý*
- 4 – *dostatečný*
- 5 – *nedostatečný*

Při hodnocení žáka na I. stupni se používá číslice. Při hodnocení žáka na II. stupni se používá slovní označení.

b) Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do tří skupin:

- předměty s převahou teoretického zaměření
- předměty s převahou praktických činností
- předměty s převahou výchovného a uměleckého odborného zaměření

c) Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu.

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společenskovední, přírodovědné předměty a matematika.

Při klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů, kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí

- kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost
- aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim
- přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu
- kvalita výsledků činností
- osvojení účinných metod samostatného studia

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti.

Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev má menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření

Převahu praktické činnosti mají v základní škole pracovní vyučování, praktika, základy techniky, domácí nauky.

Při klasifikaci v předmětech s převahou praktického zaměření v souladu s požadavky učebních osnov se hodnotí:

- vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem
- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech
- aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech

- kvalita výsledků činnosti
- organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti
- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí
- hospodárné využívání surovin, materiálů, energie, překonávání překážek v práci
- obsluha a údržba laboratorních zařízení a pomůcek, nástrojů, nářadí a měřidel

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Vzorně obsluhuje a udržuje laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle udržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb. Laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatky. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomoci učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti.

V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. K údržbě laboratorních zařízení, přístrojů, nářadí a měřidel musí být částečně podněcován. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životní prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů, nářadí a měřidel se dopouští závažných nedostatků. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá o pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá o ochranu životního prostředí. Nevyužívá hospodárně surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů a nářadí, nástrojů a měřidel se dopouští závažných nedostatků.

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Převahu výchovného zaměření mají: výtvarná výchova, hudební výchova, tělesná výchova.

Při klasifikaci v předmětech s převahou výchovného zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace
- poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti
- kvalita projevu

- vztah žáka k činnostem a zájem o ně
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti
- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná, tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

7. 1. 5. 3 Hodnocení a klasifikace chování

Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o ní ředitel po projednání v pedagogické radě. Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel chování, která stanoví školní řád, během klasifikačního období.

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- 1 - velmi dobré
- 2 - uspokojivé
- 3 - neuspokojivé

Při hodnocení žáka na I. stupni se používá číslice. Při hodnocení žáka na II. stupni se používá slovní označení.

Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování jsou následující:

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení školního řádu. Má kladný vztah ke kolektivu třídy a školy, přispívá k jeho upevnování a k utváření pracovních podmínek pro vyučování. Méně závažných přestupků se dopouští ojedinele. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními školního řádu. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo školnímu řádu nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele nebo důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje činnost kolektivu a výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob. Žák požívá OPL v době vyučování, přestávek a na akcích pořádaných školou nebo přijde do školy pod vlivem těchto látek. Porušuje zákaz kouření a pití alkoholu v době vyučování a na akcích pořádaných školou.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně a hrubým způsobem narušuje činnost kolektivu a výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes vůli ředitele školy dopouští dalších přestupků. Žák opakovaně OPL požívá, nabízí, přináší, prodává, opatří jiné osobě nebo je přechovává v době vyučování a na akcích pořádaných školou. Opakovaně porušuje zákaz kouření a pití alkoholu v době vyučování a na akcích pořádaných školou.

7. 1. 6 Zásady pro používání slovního hodnocení v souladu s § 15 odst. 2 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání, včetně předem stanovených kritérií

a) O slovním hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení rozhoduje ředitelka školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě.

b) Třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.

c) Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.

d) U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.

e) Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka.

f) Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

g) Výsledky vzdělávání žáka na konci prvního pololetí lze hodnotit souhrnně za všechny předměty.

h) Slovní hodnocení lze použít i pro hodnocení chování žáka.

7. 1. 7 Zásady pro převedení slovního hodnocení do klasifikace nebo klasifikace do slovního hodnocení pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení (v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem)

Prospěch

Ovládnutí učiva předepsaného osnovami	
1 – výborný	ovládá bezpečně
2 – chvalitebný	ovládá
3 – dobrý	v podstatě ovládá
4 – dostatečný	ovládá se značnými mezerami
5 - nedostatečný	neovládá
Úroveň myšlení	
1 – výborný	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti
2 – chvalitebný	uvažuje celkem samostatně
3 – dobrý	menší samostatnost v myšlení
4 – dostatečný	nesamostatné myšlení
5 - nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodné otázky
Úroveň vyjadřování	
1 – výborný	výstižné a poměrně přesné

2 – chvalitebný	celkem výstižné
3 – dobrý	myšlenky vyjadřuje ne dost přesně
4 – dostatečný	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 - nedostatečný	i na návodné otázky odpovídá nesprávně
Celková aplikace vědomostí, řešení úkolů, chyby, jichž se žák dopouští	
1 – výborný	užívá vědomostí a spolehlivě a uvědoměle dovedností, pracuje samostatně, přesně a s jistotou
2 – chvalitebný	dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
3 – dobrý	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby
4 – dostatečný	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
5 - nedostatečný	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí
Píle a zájem o učení	
1 – výborný	aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
2 – chvalitebný	učí se svědomitě
3 – dobrý	k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
4 – dostatečný	malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
5 - nedostatečný	pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné

Chování

1 – velmi dobré	Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení školního řádu. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.
2 - uspokojivé	Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními školního řádu. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo školního řádu nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob. Žák požívá OPL v době vyučování, přestávek a na akcích pořádaných školou nebo přijde do školy pod vlivem těchto látek. Porušuje zákaz kouření a pití alkoholu v době vyučování a na akcích pořádaných školou.
3 - neuspokojivé	Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků. Žák opakovaně OPL požívá, nabízí, přináší, prodává, opatří jiné osobě nebo je přechovává v době vyučování a na akcích pořádaných školou. Opakovaně porušuje zákaz kouření a pití alkoholu v době vyučování a na akcích pořádaných školou.

7. 1. 8 Celkové hodnocení žáka na vysvědčení

a) Vysvědčení je žákovi vydáváno každé pololetí.

b) Jestliže je žák z výuky některého předmětu v prvním nebo druhém pololetí uvolněn, uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo „uvolněn(a)“.

c) Nelze-li žáka z některého nebo ze všech předmětů v prvním nebo druhém pololetí hodnotit ani v náhradním termínu, uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo „nehodnocen(a)“.

d) Stupně celkového hodnocení žáka na vysvědčení:

prospěl(a) s vyznamenáním: není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 (chvalitebný), průměr stupňů

prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré, nebo odpovídajícím slovním ohodnocením
prospěl(a): není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 (nedostatečný), nebo dopovídajícím slovním ohodnocením
neprospěl(a): je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 (nedostatečný) nebo není-li z něho hodnocen na konci druhého pololetí
nehodnocen(a): není-li žáka možné hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí.

e) Na konci klasifikačního období, v termínu, který určí ředitelka školy, zapíše učitelé příslušných předmětů číselné výsledky celkové klasifikace do školní matriky a připraví návrhy na umožnění opravných zkoušek, případně na klasifikaci v náhradním termínu.

7. 1. 9 Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách

7. 1. 9. 1 Komisionální zkouška

a) Komisionální zkouška se koná, má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí a nebo při konání opravné zkoušky.

b) Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitelka školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitelka školy, jmenuje komisi krajský úřad.

c) Komise je tříčlenná a tvoří ji:

- předseda, kterým je ředitelka školy, popřípadě jí pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitelka školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,
- zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
- přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

d) Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Ředitelka školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.

e) O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy. Za řádné vyplnění protokolu odpovídá předseda komise, protokol podepíše všichni členové komise.

f) Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.

g) Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.

h) Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

i) Třídní učitel zapíše do třídního výkazu poznámku o vykonaných zkouškách, doplní celkový prospěch a vydá žákovi vysvědčení s datem poslední zkoušky.

7. 1. 9. 2 Opravná zkouška

a) Opravné zkoušky konají:

- žáci, kteří mají nejvýše dvě nedostatečné z povinných předmětů a zároveň dosud neopakovali ročník na daném stupni základní školy,
- žáci devátého ročníku, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů. Žáci nekonají opravné zkoušky, jestliže neprospěli z předmětu s výchovným zaměřením.

b) Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku, tj. do 31. srpna. Termín opravných zkoušek a konzultací žáků s příslušnými pedagogickými pracovníky stanoví ředitelka školy na

červnové pedagogické radě. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.

c) Komise je tříčlenná a tvoří ji: - předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy, - zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu, - přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu.

d) Podrobnosti konání opravné zkoušky (čas, kritéria, okruhy k opakování) budou předem písemně sděleny na konci školního roku.

e) Žákovi může být nabídnuta pomoc vyučujícího formou konzultace.

f) Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do devátého ročníku.

g) Žákovi, který konal opravnou zkoušku, se na vysvědčení uvede datum poslední opravné zkoušky v daném pololetí.

7. 1. 10 Klasifikace žáka, který plní povinnou školní docházku ve škole mimo území ČR

Hodnocení žáků, kteří plní povinnou školní docházku ve škole mimo území ČR, se uskutečňuje v souladu s § 18 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů.

Závěrečná ustanovení

Školní vzdělávací program vstupuje v platnost 1. 9. 2022, současně se ruší jeho předchozí znění: ŠVP ZV ZŠ Šumvald č.j. 14/2016, včetně dodatků.

V Šumvaldě 29. 8. 2022

Mgr. Šárka Kallerová, ředitelka školy